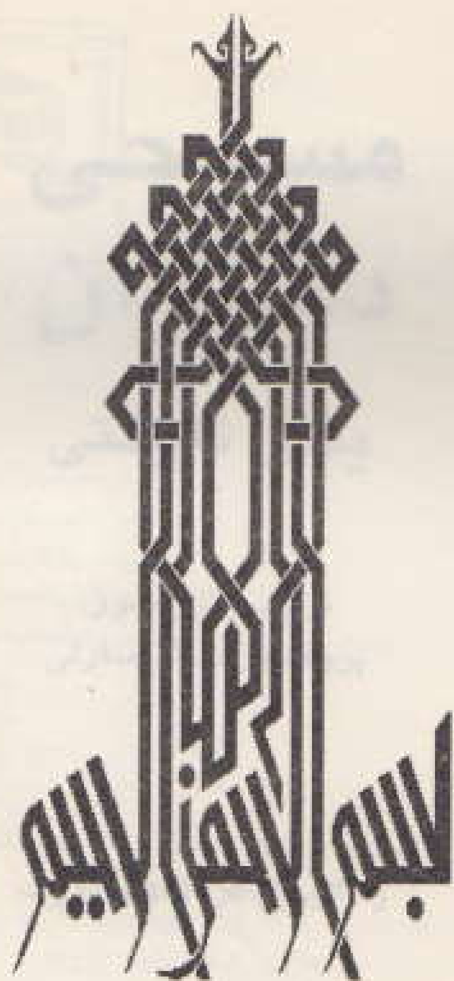
ترتیب و اؤن سوز :
پروفسور علیار صفرلی

مسیحی دیوان

یئنی تاپینتی

رداکتور :
حسین شرقی سوی تورک

بسم الله الرحمن الرحيم

مسیحی

دیـوان

یئنی تاپینتی

ترتیب و اؤن سوز:
پروفسور علیار صفرلی

رداکتور: ح. ش. سوی تورک

شابک: ۹۶۴_۴۸۰_۰۰۸_۷
ISBN: 964-480-008-7

نام کتاب: دیوان مسیحی
گردآورنده: پروفسور علیار صفرلی
ویراستار: حسن شرقی سوی تورک
ناشر: مؤسسهٔ فرهنگی انتشاراتی راستان
حروفچینی و صفحه‌آرایی: مرکز خدمات کامپیوتری راستان
لیتوگرافی: آرین
تیراژ: ۲۵۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول ـ ۱۳۷۷
بها: ۱۵۰۰ تومان

مرکز پخش:
تهران - بلوار کشاورز - ابتدای خیابان ۱۶ آذر - شماره ۱۱۸/۶
تلفن: ۸۸۶۶۷۱۹ - نمابر: ۸۸۶۶۷۲۰

اولوسوم اوچون...

کیتابین ایچینده کیلر

مقدمه ناشر

مسیحی در روزگار حاکمیت سلطان محمد خدابنده از خاندان صفوی می‌زیسته است وی از اهالی شهر تبریز بوده که در اوج تکامل شعر ترکی به روزگار هستی پا نهاده است وی از شاعر تورک گوی علی شیرنوایی که به شیوهٔ جغتای شعر می‌سروده است متأثر بود و یک همبستگی دینی و زبانی در اشعار وی به چشم می‌خورد در این میان از آثار شاعر گرانقدر مثنوی «ورقا و گلشاه» براساس نسخ خطی لندن و تهران به اهتمام پرفسور علیار صفرلی به چاپ رسیده است. افزون بر آن یک کتاب پژوهشی هم از طرف همین محقق در جمهوری آذربایجان به چاپ رسیده است. با اینکه مسیحی تاکنون شناخته نشده است ولی امید می‌رود این شاعر عارف بعد از این پژوهش که خدمت ادب‌دوستان ارائه می‌گردد مورد توجه پژوهشگران قرار بگیرد.

این مجموعه آثار از کتابخانه فرهنگ اصفهان توسط پروفسور علیار صفرلی کشف شده که در سال ۱۳۳۴ هجری قمری این نسخهٔ خطی به کتابخانه اکبر مسعود، یکی از وابستگان قاجار اهداء شده بوده است.

دکتر علیرضا فلاح

مدیر مسئول مؤسسهٔ فرهنگی انتشاراتی راستان

باخیش

بیلدیمیز کیمی بوگون ایران آدلانان اولکه ده تورکجه شعری صفوویلرین حاکمیته گلمه‌لریندن سونرا چیچکله‌نیر و اوز یوکسلیش یولون آرایب و اوجالیر دئمک اولار بویوک حکمدار و شاعر بابامیز شاه اسماعیل ختائینین بویاراشیدا بویوک اتگسی اولوب و اونون آرخاسیندان گلنلر اونو آز ـ چوخ داوام ائتدیریبلر بو آرادا، فضولی و حبیبی کیمی شاعرلری ده آدچکمک اولار.

مسیحی آدلانان شاعر تبریز اهلیندن اولوب و سلطان محمد خدابنده، شاه‌عباس زامانی یاشامیش و اوز زامانین اولایلاریندان ائتگیلنرک «ورقا وگلشاه» کیمی اثرلر یارادیب کی بو سونماز ارث پروفسور علیار صفرلی طرفیندن ۱۹۷۸ــجی ایلده قوزئی آذربایجاندا نشر ائدیلیب. همچنین ع. صفرلی طرفیندن مسیحی حاقیندا بیر آراشدیرجی یازی توپلوسو ایشیق اوزو گوروبدور.

هله‌لیک مسیحی‌دن بیر یازی توپلوسو آشکارلانمامیشدیر. انجاق بو

آلاندا ع. صفرلی جنابلارینین آراشدیرمالاری سونوج وئریب و آذربایجان یوردونون اولو شاعری مسیحی دیوانی اوزل اولاراق آشکارلانیب و بو دیوان ایشیق اوزوگوروب و ایندی کوتله یارارینا چاپدان بوراخیلیب بو دیوان اصفهان کولتور (فرهنگ) کتابخاناسیندا آل یازما نسخه‌سینین اوزوندن حاضرلانیب کی، هر ایکی بؤلوم یعنی اسکی بؤلوم و چاغداشلامیش بؤلوم بوکیتابدا وئریلیب.

بو آل یازما ۱۳۴۴ هجری ایلینده قاجار شاهلارینین یاخین قوهومی اکبرمسعود کتابخاناسیندا محافظه اولموشدور. مسیحی اوز دیوانین، غزل و مثنوی و رباعیلرینی سلطان محمد خدابنده‌یه تقدیم ائتمیشدیر او گرچکدن غزل اوستادی اولموش و بو آلاندا اوز آتالارینین یولونو او جمله‌دن فضولی، ختائی و حبیبی کیمی لری داوام ائتدیرمیشدیر.
مسیحی جغتای تورک لهجه‌سی ایله‌ده تانیش ایمیش بئله‌کی اونون دئدیی شعرلرده امیرعلی شیرنوائی ائتگیسی اوزونو قاباریق شکیلده گوستریر بودا بونو گوستریرکی قارداش تورک خالقلاری آراسیجگی بیلمه‌دن تورک اولوسوآراسی یاخینلیق و کولتورال بیرلیک یاراتماق اوزمره ادیملامیشلارکی بودا سویداشلیق ایلیشگیسیندن ایره‌لی گلیر.

بو تاپینتی بیزی اوز کئچمیشیمیزله تانیش ائدیر بوتانیشلیق آنده ائدیله بیلمزدیر مگر بیلیم آداملاریمیزین دورمادان چالیشمالاری سونوجوندا هابئله سایقلی آراشیجی و آذربایجان دیل و کولتور و ادبیات چالیشقانی پروفسور

علیار صفرلی کیمی داهی انسانلارین تلاشی اولماسایدی.

گوزونوز آیدین اولسون ادبیات و کولتورو سئور انسانلار، آرزی ائدیریک کی، دیگر بیلیم آداملاری خالقیمیزی یئنی-یئنی آرایش تاپینتیلاری ایله سئویندیرسینلر بوگون ادبی یوخسوللوق گونلرینده کونوللری شاد ائتسینلر.

حسین شرقی سوی تورک

گیریش

گؤزگملی آذربایجان شاعری مسیحی ادبیات تاریخیمیزده اؤزونه مخصوص بیریئر توتموش، بیر سیرا اثرلر مؤلفی کیمی تانینمیشدیر. اونون «ورقا و گلشاه» داستانی گونوموزه قدر گلیب چاتمیش، تهران و لندن آل یازمالاری اساسیندا باکیدا ۱۹۷۸ ـ جی ایلده طرفیمیزدن چاپ ائتدیریلمیش و شاعر حقینده آیریجا بیر علمی تدقیقات اثری اوخوجولارین اختیارینا وئریلمیشدیر.

مسیحی نین «ورقا و گلشاه» منثویسینده آدی چکیلن «دانه و دام»، «زنبور و عسل» منثویلری ایسه هله‌لیک هئچ یئرده آشکار اثدیلمه‌میشدیر. شاعرین شعرلر دیوانینی ایسه اوتوز ایلدن آرتیق دیرگی آراییب آختاریر، لحاق تاپا بیلمیردیک. نهایت، بوُ سعادت بیزه نصیب اولدو. سفیرلیک چاغلاریندا ایراندا ایشله‌یه رکن، اصفهاندا فرهنگ کتابخاناسیندا مسیحی‌نین دیوانی نین نادر بیر آل‌یازماسی‌نین ساخلانیلدیغینی آراییب سوراقلادیق.

اصفهان آل‌یازماسی و اختیله قاجار لاردان اولان اکبر مسعودون کتابخاناسیندا محافظه اولونموش و ۱۹۶۵ ـ جی ایلده (هجری ۱۳۴۴) اصفهان فرهنگ کتابخاناسیا هدیه وئریلمیشدیر.

تاریخدن بللی دیرکی، اکبر مسعود صارم‌الدوله ناصرالدین شاهین کیچیک اوغلو فارس حاکیمی ظل‌السلطان مسعودون بؤیوک اوغلو اولموشدور. ناصرالدین شاهین بؤیوک اوغلو مظفرالدین شاه و اونون داکیچیک اوغلو ظل‌السلطان و آخیرینجی‌نین دا اوغلو اکبر مسعود دور. ناصرالدین شاهین نوه‌سی اکبر مسعود

صارم‌الدوله احمد شاهین واختیندا ایرانین مالیه وزیری کیمی فعالیت گؤسترمیشدیر. گؤروروکی، اگر مسعودون کتابخاناسیندا یاالاریندان میراث قالمیش زنگین بیر الیازمالار خزینه‌سی موجود اولموش، چوخلو الیازمالار کیمی مسیحی دیوانی‌نین دا نادر بیر الیازماسی بوُرادا محافظه اوُلونوب ساخلانیلمیشدیر.

مسیحی صفوی حؤکمدارلاریندان محمد خدابنده، شاه‌عباس و شاه‌صفی زامانیندا یاشامیش دیر او «ورقا و گلشاه» مثنویسینی شاه‌عباس و شاه‌صفی‌یه، شعرلر دیوانینی ایسه محمد خدابنده‌یه (۱۵۷۸ ـ ۱۵۸۷ م) اتحاف اتمیشدیر. محمد خدابنده‌یه درین رغبت بسله‌ین مسیحی حؤکمدارین خوراسانا گتمه سیندن سوءاستفاده اتدن روم (عثمانلی) سلطانی‌نین آذربایجانی توتماسی حقیندا معلومات وئرمیشدیر. شاعرین آذربایجانی ادبی دیوانی دیباچه‌سینده چکمه‌سی هر شئیدن اونجه اونون دوغما وطنه محبتی‌نین ایفاده‌سی دیر. دیواندا مسیحی اوزو یازدمسینده معین قید و اشاره‌لر قلمه آلمیشدیر. بیر نئچه یئرده تبریزین ادبی چکمیش و حتا بو شهرده قاضی وظیفه سینده چالیشدیغینی دا بیلدیرمیشدیر. بعضی شعرلرینده ایسه وطندن آیریلیب غربته دوشمه سیندن شکایتلنیر. روم‌دا یاشایارکن تبریز حسرتیله یانیب ـ یاخیلماسینی بئله بیلدیریر:

صبح عیشیم شام ایرور تبریز مصریه‌دین جدا
تا سنین آواره‌ینه مسکن بیلاد روم دور.
دائمه غربتده نه دیر حالین مسیحی هجر ایله
غربت و فرقت ده قالان حالتی معلومدور.

مسیحی‌نین بدیعی یارادیجیلیغی و دونیا گؤروشو بؤیوک خلقلری‌نین شفاهی و یازیلی ادبیاتی اساسیندا کمالا چاتمیشدیر. او، داهی شاعر فضولی و نوائی ارثینی سئوه ـ سئوه اؤخویوب اویره‌نمیش، هر ایکی شاعرین مترقی و ایشیقلی عنعنه‌لرینی داوام و انکشاف اتدیرمیش، شعرلرینه جاواب و نظیره‌لر یازمیشدیر.

مسیحی‌نین شعر یارادیجیلیغی نوائی شعریله داها یاخیندان باغلی دیر. اوزبک - جیغاتای ادبیاتینا درین رغبت بسله‌ین و بوُادبیاتین ان بؤیوک نماینده‌سی نوائی‌نین یارادیجیلیق تجربه‌سیندن بیر اورنک کیمی فایدالانان مسیحی اونو اوزونه اوستاد کیمی قبول ائتمیش، بیر سیرا شعرلرینه جاواب و نظیره‌لر یازمیشدیر. مسیحی‌یه گؤره، نوائی تورک خلقلری نین ان اوُلو شاعری اوُلماقلا برابر هم ده تورک شعری و بدیعی سؤزونون سلطانی کیمی شرفلی بیر موقع توتماقدادیر.

گؤرونور کی مسیحی اوز اوستادینا حؤرمت و احترام علامتی اوُلاراق، اوزبک لهجه‌سینده یازماغا اوستونلوک وئرمیشدیر. مسیحی‌یه قدر آذربایجان شاعرلریندن کشوری و صادقی‌بیگ افشارین‌دا بوُ یوُلو توُتاراق، اوزبک لهجه‌سینده یازماسی قارداش اوزبک خلقینه بسله‌دیکلری بؤیوک بیر رغبت و محبت حیسی‌نین یارلاق ایفاده‌سی دیر. آذربایجان شاعرلری‌نین اورتا عصرلرده دیل محدودیتی بیلمه‌یه‌ره‌ک فارس - عرب، حتا اوزبک تورکجه سینده یازماسی بوُ خلقلره خدمت ائتمک آرزوسونون گؤزه‌ل ایفاده‌سی کیمی سسله‌نمکده‌دیر.

مسیحی دوُغما تورک دیلینده یازماقلا یاناشی، فارس دیلینده‌ده چوخلو شعرلر یازاراق دیوان باغلامیشدیر. آنجاق چوخ تأسف کی، اوُنون فارس دیوانی بوُ گونه قدر هئچ یئرده آشکارا چیخاریلمامیشدیر. تذکره، جنگ و بیاضلاردا وئریلن شعرلری ایسه توپلانیب نشر و تدقیق اوُلونمامیشدیر.

فضولی و نوائی شعریله یاناشی، مسیحی، کشوری، ختائی و امانی شعرلریندن ده فایدالانمیش اوُنلارین ایشیقلی، گؤزه‌ل فیکرلریندن اوُیره‌نمیش، دیل اوسلوب عنعنه‌لرینی یاشاتماغا چالیشمیشدیر. مسیحی‌نین بوُ شاعرلرین شعرلرینه یازدیغی جاواب و نظیره‌لر اوُنون دوُغما ادبیاتیمیزا، اوُنون مترقی ادبی نمونه‌لرینه نه‌قدر باغلی اوُلدوغونو گؤستره‌مکده‌دیر. مسیحی امانی ایله تخمیناً بیر دوورده یاشامیش و اشاغیداکی بیت‌ده خط نوعیله برابر، گؤرونور کی، اوُنودا خاطیرلامیشدیر:

ایـرور تـاپین مـنگا، ای یـار جـانی،
سـیاه عـمـجردین خـط امـانی.

داهی شاعر و متفکر مولانا محمد فضولی‌نین مسیحی شعرینه تأثیری دانقاقابارلیق و معنالی مسئله‌نمکده‌دیر. او، فضولی‌نین أدبی چکمه‌سه‌ده، شعرلری‌نین بدیعی فیکری گؤزه‌لیکلریندن متأثر اولموش، اونون دئییم و ایفاده طرزیندن مقصده اویقون شکیلده استفاده ائتمیشدیر. مسیحی‌نین شعر دیلی، لیریک قهرمانی‌نین داخلی معنوی عالمی‌نین شرح و ایفاده اوصوللاری، مجاز و صورتلر سیستمی فضولی سنعتینی خاطیرلادیر.

قاپسی باغین گولشنی حسـنون کیمی گولزاری بار
قاپسی گولزارین جمالین تک‌گول بیخاری بار.

و یا:

قاپسی بوستان سروی دیر قـد ـ خـراماتون کیمی،
قاپسی گولشن غنچه‌سی لعل ـ دور افشانون کیمی.

بیتلری ایله باشلایان غزللری فضولی‌نین:

قـانسی گـولشن گـولـتی سـرو ـ خـرامانونجا وار،
قـانسی گـولبن اوزره غـنچه لعلِ خنـدانـینجا وار

بیتیله باشلایان غزلینه نظیره یازیلمیشدیر. هر اوچ غزل بحرینه گؤره، فیکر و دیل ـ اوسلوبجا بیری ـ بیریله یاخیندان سسله شمکده دیر. مسیحی اوز بؤیوک سلفی‌نین شعرینی بیر اورنک، نمونه کیمی آلاراق، اونون بدیعی دئییم و ایفاده طرزینی ساخلامیش، اوستادی‌نین شعرینه لایق بیر نظیره غزل یاراتمیشدیر.

مسیحی‌ده فضولی کیمی انسان گوزه‌للیگینی معنالی سایمیش، طبیعتین بوتون گؤزه‌للیکلریندن اوستون سایاراق ذوق ایله وصف و ترنم ائتمیشدیر. عاشیقین سئودیگی گؤزه‌لی باغداکی سرو آغاجینا، گوله، غنچه‌یه، سونبوله، گول

بوداغینا بنزه‌دیر، هم ده نه اینکی بنزه‌دیر اونلاردان داها طراوتلی، گؤزه‌ل و معنالی سایر. انسان گؤزه‌للیگینده ایلاهی، اعجاز کار بیر قدرت آراییب ـ آختاریر، انسانی اوز عقل و کمالینا گؤره اوجا گؤیلره قالدیریر، سئودیریر، دونیانین بوتون گؤزه‌للیک‌لری‌نین انسان سیماسیندا تجسوم اتدیگینی بیلدیریر، انسانی حیات و کایناتین سحر و معجزه‌سی کیمی معنالاندیریر.

ساده، آیدین دیل ـ اوسلوب و ایفاده طرزینه گؤره، مسیحی‌نین بعضی شعرلری شاه اسماعیل ختائی‌نین قوشما، گرایلی و غزللرینی یادا سالیر. بونون بیر سببی ده اودور کی، هر ایکی شاعر اوزان آشیق ادبیاتی بولاغیندان سو ایچمیش، دوغما آتالار سؤزلری، بایاتی، لایلا، ناغیل و داستانلارین اینجه، ظریف خصوصیتلریندن فایدالانمیش، اونلاردان سئوه ـ سئوه اؤخویوب بهره‌له‌نه‌رک دوغما خلقی‌نین روحونو، قلبینی عکس اتدیرمیشدیر.

مسیحی‌نین:

گلدی فصل نوباهار و گولستانیم گلمه‌دی،
گولدو هر یان غنچه تک غنچه دهانیم گلمه‌دی.

بیتی ایله باشلایان غزلی ختائی‌نین؛

دم به دم یؤل گؤزله ره‌م، سئوگیلی یاریم گلمه‌دی
قالیشام قیش صحنتینده نوباهاریم گلمه‌دی.

«گلمه‌دی» ردیفلی شعرینه جاواب اولاراق یازیلمیشدیر.

ختائی بو شعرینی چالدیران دویوشونده اسیر دوشن تاجلی خانیما اتحاف اتمیش، سئوگیلی سیندن آیری دوشمه سینی قیش محنتی کیمی آلقیرسایمیش، سئوگیلی یارینی نوباهارا بنزه‌تمیشدیر.

ختائی شعرینی بیر اورنک کیمی آلان مسیحی «گلدی ـ گلمه‌دی» ایفاده‌لری ایله سئوگیلی سیندن آیری دوشمه‌یینی نوباهارین گولوستانا حسرت قالماغینا

بزه‌دیر، قیش محنتیندن سیخیلان بیر انسانین باهار آرزوسیله یاشاماسی کیمی ده‌یر لندیرمیشدیر. گول فصلی گلیر، هر یاندا یاز نفسی دویولور، گوللر، چیچکلر آچیر، سونبوللر دالغالانیر، سرو آغاجی چمنده اوز اوْجا بویو ایله اویونور، لاله‌لر داغ ـ دره‌لری بوروبور، طبیعت جانلانیب یاشیل دونونو گئییر، آنجاق طبیعتین بوْجاغیندا بوتون گوزه‌للیکلردن فرقلی اوْلاراق، سئوگیلی یار گوزونمور، گلیب چیخمیر، طبیعتی گوزه‌للیک، عاشیقین قلبینی ایسه حزین بیر کدر بورویور. عاشقی هئچ بیر گوزه‌للیک جذب ائتمیر، اوْنو دوشوندوروب درده سالان یالنیز سئوگیلیسی‌نین سرو بویو، گول یاناقلاری، غنچه آغزی، سونبول کیمی دالغالانان ساچلاری دیر.

خطائی کیمی مسیحی ده تضادلار عالمینده انسانین ایربلیق دردینی آرزو و ایستگینی عکس ائتدیرمیش، انسانین سعادت و خوشبختلیگینه طرفدار چیخمیشدیر.

مسیحی‌نین سوْز ـ صنعت حقینده دوشونجه‌لری چوخ ظریف و آل ـ الواندیر. شعرین کوْکونو ایلاهی عالمله باغلایان شاعر اوز بدیعی سوْزو ایله اویونور، وجده گلیر، شعر عالمینی سلطنت عالمینه قارشی قویاراق یوکسک توتور. چونکی شعرین سلطنتدن فرقلی اوْلاراق سلطانی دونیا گوزه‌لی دیر، سئوگیلی یاردیر:

اوْزونگه، مسیحی، بیل بیر سلطنت کامیل
کیم، گه ـ گه اوْلور ماییل اشعارونا سلطانیم

انسانپرورلیک، عشق، محبت، زمانه‌دن شکایت، کامیل انسان آرزوسو مسیحی شعری‌نین اساس روحونو تشکیل ائدیر. اوْنون بیر شاعر کیمی اساس مسلکی، آرزو و ایستگی انسانی معنا صاف و آزاد گورمک دیر، اوز اوْخوجوسونا سئوگی و گوزه‌للیک دویغولارینی آشیلاماقدان عبارتدیر. مسیحی همیشه هر یئرده انسان سعادتینی اوْجا توتوب انسانی حیاتین گوزه‌للیکلرینی دویوب سئومگه سسله‌ییر، اوز دونیا نفسینه یوخ، عالی بیر عشقه کونول وئرمه‌یه سسله‌ییر. شاعره گوزه،

انسانی ابدی یاشادان، سئودیرمن، اوُخالدان اوُنون مادی ایسته‌گی دئییل معنوی - روحی گؤزه‌للیگی، انسانی علوی مقاملارا یوکسلدن، اوز تاثیریله قوووشدوران ایلاهی عشقی‌دیر.

مسیحی‌نین دیوانی دیباچه، غزل، روباعی و مثنوی‌لردن عبارتدیر. او، اوز بؤیوک سلفی فضولی کیمی غزله اوستونلوک وئرمیش، اوز شاعرانه دویغو و دوشونجه‌لرینی عکس ائتدیرمک اوچون غزل فورماسینی مناسب سایمیشدیر. اوُنون غزللری سئوگی و گؤزه‌للیک دویغولاری‌نین وصف و ایفاده‌سی کیمی چوخ سجیه‌وی دیر. شاعرین فیکرینجه عشق و عشق غمی ابدی دیر. انسان عشقدن یارانمیشدیر. سئون عاشیقین عشق دردیندن قورتولماسی، خلاص اوُلماسی، ممکون دئییل، عشق خسته‌لیگی انسانا شأن - شرف گتیریر، اوندان آزاد اوُلماق عاشیقین معنوی اوُلومودور. عشق خسته‌لیگی جسمانی دئییل، معنوی - روحی بیر خسته‌لیک اوُلدوغوندان اوندان آزاد اوُلماق ایلاهی وارلیقلا باغلی‌دیر. جسماً آزاد اوُلماغاینین عشق و محبت دردیندن آزاد اوُلماسی غیرممکون دور:

۱۷ درجه و تجسومو دئییل، گترچک، یاشانیلمیش بیر حسین بدیعی و فلسفی - عرفانی ایفاده‌سی خصوصی بیر نوُماقدا دیر. بو خصوصیت اونون یاراديجیلیغینا حیاتین رایحه و نفسینی گتیرمیش، مسیحی شعرینده دویوی و خلقی میللره یئنی بیر وسعت آشیلامیشدیر.

شاعرین لیریک عاشقی تصوف شعری عاشقی کیمی سئوگیلی‌نین اوزوندن داها چوخ اونون عشقیندن خوشلانیب حظ آلان ایلاهی بیر محبتدن تسکینلیک تاپان عاشق دئییل. بو عاشق عشق یولوندا سئوگیلیسینی اونودان، یالنیز اونا بسله‌دیگی سئوگی دویغولاریلا یاشاییب اویونن بیر انسان دا سایيلابیلمز. سئوگیلی‌سینه قوووشماغی اوز عشقی‌نین سونو سایان مجنونه دویغولاردان دا او اوزاق‌دیر. مسیحی نین سئون عاشقی سئوگیلی سینه جسماً، معناً قوووشماق

حسرتی ایله یاشایان دونیوی بیر شخصیت دیر. او عؤمرو غنیمت بیلیر، شاد خوشبخت یاشاماغی سئوینج و نشئه ایله حیاتی یاشا وورماغی هر شئیدن یوکسک تونور:

عؤمرو بیلگیل موغتنم توت جام باده‌ای ای کؤنول،
موندین آرتوق بئرمه اوقاتونگی باده ای کؤنول،
یارایله گولگون قدح ایچمک آراده ایله‌دین،
خوب دور گر اولسایا اغیار آراده، ای کؤنول

عؤمرو غنیمت بیلن بو عاشیق اوز سعادتینی اوجا گوئیلرده، خیالی بیر عالمده آختاران، حیاتدان ال-آیاغینی اوزمن خیالپرور بیر انسان دگیل. اونون سئوگیلی سیله دونیوی بیر قدح ایچمک آرزوسو، رقیبینه قارشی مبارزه احوال روحیه‌سی تصدیق اثده بیلرکی، بو عاشقین سئوگیسی گئرچک بیر سئوگی دیر. تصووف شعرینده عاشیقین بیر ابدی و ازلی سئوگیلی‌سی وار و او دا آللاه‌دیر.

اونون رقیبی اولا بیلمز، مسیحی‌نین عاشقی ایسه اوز رقیبی‌له آچیق و گیزلی رقابت آپاریر، اوز معشوقه‌سینی محبت یولوندا دوزتویه، وفا و صداقته چاغیریر، بو و بونون کیمی معنوی کیفیتلری اولمایان گؤزه‌للیگین سئویلمه‌یه و حتی یاشاماغا لایق اولمادیغینی بیلدیریر، بوتون بونلارا باخمایاراق بو عاشیق سعادتی، خوشبختلیگی اوز دونیا گوزه‌للینه قوووشماقدا آراییب آختاریر؛

مسیحی‌نین لیریک عاشیقی سئومن قهرمانی مجنون کیمی قلبینده کی عشقین اسیر دگیل، بئله‌دیر

دوستلار، بیر دره ایمیش عشق و محبت دردی کیم
اؤلمایاین جاندان خلاص اؤلماز ایمیش اوندان خلاص

مسیحی صوفی شاعر دئییل، آنجاق اؤزتا یوزایللیک‌لرده ادبیاتدا ایشله‌نن معین عنعنه‌وی صوفی اصطلاحلاری، تصوفی فیکر و قناعتلر اونون دا

پارادیجیلیغیندا ایستر ـ ایسته‌مز اوز عکسینی تاپمیشدیر. بوُ هر شئیدن اونجه شاعرین ادبی تربیه‌سی، اوخویوب استفاده ائتدیگی بدیعی اثر و قایناقلاردان ایره‌لی گلیر. صوفی ـ تصوف ادبیاتیندا اوُلدوغو کیمی مسیحی شعرینده ده عشقین ۷ درجه تجسومو دئییل، گئرچک، یاشانیلمیش بیر حیسین بدیعی و فلسفی ـ عرفانی ایفاده‌سی خصوصی یئر توتماقدادیر. بو خصوصیت اونون پارادیجیلیغینا حیاتین رایحه و نفسینی گتیرمیش، مسیحی شعرینده دونیوی و خلقی متیللره یئنی بیر وسعت آشیلامیشدیر.

دئـدوم کـی، درده ایـله دوا دئـدی: یـا نـصیب،
دئـدوم کی، عـهده ایـله وفـا، دئـدی: یـا نـصیب،
دئـدوم کی، ایسته‌رم کی، قـدمی رنـجه آتـاسین،
بـیر لحـظه بـنده خـانه آرا، دئـدی: یـا نـصیب،
دئـدوم کـی، دردمـندونه آیـا تـعـیب اولور،
وصـلین سـعادتی صـفـا، دئـدی: یـا نـصیب،
دئـدیم: کـونولگه دولت وصـلین ایـرور مـراد،
بـو حـاجتی اولرمـو روا، دئـدی: یـا نـصیب،

بـو غـزلده مسیحی عـاشیقین دونیوی سئوگیسینی، گئرچک دویوغو و حیسلرینی قلمه آلمیش، آشیق شعرینده اولدوغو کیمی «دئدیم ـ دئدی» ایفاده‌سیله شعرینه بیر طبیعی‌لیک، جانلیلیق و صمیمیت گتیرمیشدیر.

مسیحی‌نین لیریک عاشیقی، سئودن قهرمانی مجنون کیمی قلبینده‌کی عشقین اسیری دئییل، بئله بیر عالی دویغونون تأثیری آلتیندا اوز اراده‌سینی الدن وئریب سارسیلمیر، اوسانمیر، عکسینه همیشه شاد و نیکبین دیر. سئوگیلیسی‌نین گوزه‌للیگی، اونون سوز ـ صحبتی عاشیقی مایل ائتمیشدیر:

گـؤزوم يـئـتـه طـاليـديـر رخـسـاريـنـه، سـلطانيم

شـوروقـون يـئـتـه قـاليـديـر، ديـداريـنا، سلطانيم

غـيـر ايـلـه حكايت قـيل جانوم اوزه ميـنت يـيل

كـيم، كـؤنلوم ايـرور مـايل گـفتاريـنه سـلطانيم

شاعر بو و بونون كيمي گئرچك، ياشانيلميش دويغو و حيسلري تجسوم ائتديرن شعرلريـنده اوز بنزه‌تمه و مجازلاريني جانلي حياتدان آلير، مكالمه غزلر يارادير، «دتديم دئدي»ه اوصوللاريندان الهام آلير. بونا اويغون اولاراق مسيحي‌نين سئومن عاشيقي ده جور ـ ملكدن دئييل، سئوگيليسي‌نين جاذبه‌دار گؤزه‌لليگيندن، دونياني حيران قويان گول جمالي، خرامان يئريشي و بال كيمي شيرين سؤزلريندن ذوق آلير:

قـارا لـبـاسـدا نـازك تـنـين كـي، پـنـهانـديـر،

نـهان اولان ظـلـمات ايـچره آب ـ حـيـوانـديـر

لـبـاسي مشك ايـلـه روي عـالـم افـروزون

مـه چـهارده ايـرير كـي گـئـجه تـابان ديـر

بو گؤزه‌لله‌مه غزلين هر بير مصراع و بيتي طبيعي بير گؤزه‌لليگين بديعي ـ شاعرانه ايفاده‌سي دير. گؤزه‌لين قارا لباس گئييب نازك بدنيني اورتمه‌سيني شاعر ديريليك سويونون ظولمت ايچره گيزله‌نمه سينه بنزه‌دير. مسيحي‌نين وصف ائتديگي بو گؤزه‌ل اوز طراوتي ايله سئويلن و دونياني ايشيقلانديران، اوز پارلاق چهره‌سي ايله قارانليقلاري اريدن بير گؤزه‌ل دير. شاعر اوز غزليـنده قارا، ظولمت، گئجه قارا پالتار و گؤز ببگي‌نين قارانليغي و سايره سؤزلري ايشلتمكله زنگين بير تأثرات يارادير، بوتون بو قارا رنگلرين اونونده ايسه سئوگيلي‌نين پارلاق گؤزه‌لليگيني وصف ائتمكله تضادلي بير منظره جانلانديرير.

ديوانـدا مسيحي‌نين ذوقله سئچيب ايشلتديگي بنزه‌تمه، استعاره، مجاز و رمزلر

دونیوی و انسانی بیر گؤزه‌للیگین ایشیقلی دویغو و فیکرلرین بدیعی تجسومونه خدمت اتمکده دیر. او، عنعنه‌وی صورت و مجازلارلا یاناشی، یئنی، مستقل بدیعی ایفاده‌لر ده ایشلتمیشدیر:

زولفونگی گؤرجک کؤنول پیدا قیلیر یوز پیچ و تاب
اول کبوتر تک کی، الـتگی دام ایـچینده اضـطراب

بو غزلده شاعرانه بیر منظره‌نین بدیعی تجسومو اوز عکسینی تاپمیشدیر. سئودیگی گؤزه‌لین ساچلارینی گؤره‌ن عاشیقین کؤنلو توتولور، درده دالیر. شاعر اونون بو اوقاتینی، احوال - روحیه‌سینی ترنم ائده‌رکن، عاشیقین چیرپینان کؤنلونو قفسده اضطراب چکن گؤیرچینه بنزه‌دیر. بئله‌لیکله، مسیحی سئوه‌ن عاشیقین غم- کدرینی، عذاب - اضطرابینی، دروست، شاعرانه و تأثیرلی بیر شکیلده اوزه چیخاردیر.

عشق و گؤزه‌للیک نغمه‌کاری اولان مسیحی‌نین اثرلرینده دونیوی بیر کدرین ایفاده‌سی ده اوز بدیعی عکسینی تاپمیشدیر. بو کدر فردی دئییل، بشری، انسانی کدر دیر. چوخ مقاملاردا شاعرین کدری وطن یانغیسی، وطن حسرتی دویغولاریلا چولاغلاناراق یئنی معنا - مضمون کسب ائتمکده دیر. سوللا ولی ویدادی دن یوز ایل اوّنجه مسیحی غربت آجیسینی، وطن دردینی شعره گتیرمیش، اوزیوردونا توکنمز سئوگیسینی، یوکسک بیر بدیعی دیل ایله تجسوم ائتدیرمیشدیر. «دلی کؤنول گل اگلنمه غربتده، بیر گون اولور وطن دئییب آغلارسان». - دئین ویدادی‌دان اول مسیحی اوّزونون غربت دردینی، وطنه قوووشماق حسرتینی بئله ایفاده ائتمیشدیر:

وطـنده چـو یـوق ایـردی تـاب فـراغـیم
یـاریب اخـتیار ایـتیله دیـم جـور غـربت

نظر ائیله‌یین کیم، نه احوالیم اولغای
کی غربتده بولدوم گرفتار فرقت.

آیریلیق دردی چکن، شاعرین، فراق، فرقت، غربت، جور سوزلرینی سئچیب ایشله‌تمه سی ده یئرسیز دئییل.

باشقا بیر روباعیسینده مسیحی اوز وطنینده غربت حیسلریله یاشاییب اؤزونو غریب کیمی آپارماق دردینی بئله معنالاندیریر:

سنگه غربت وطندین ایردی بسی،
یا قتیراق دولت وصالین ایلن،
تورتموشام تا جدا وصالیندین،
وطن ایچره غریب بولموش من.

«وطن ایچره غریب اولماق دردینی او، وطندن اوزاق یاشاماقدان، غریبچیلیکدن ده داها دوزولمز بیر درد ساییمیش، اوز یوردوندا بئله بیر احوال روحیه‌ایله یاشاماغی اصل مصیبت حساب ائتمیشدیر. ۱۹ ـجو یوزایللیک ده میرزا فتحعلی آخوندزاده ده «نادانلیغیمیزدان اوز وطنیمیزده اوزوموزو غریب کیمی آپاریریق»، دئیه‌رک انسانلاری اوز دوغما یوردوندا اوزونو سربست آزاد آپارماغا چاغیرمیش، نادانلیق و جهالته قارشی چیخمیشدیر.

مسیحی‌یه گؤره غربت دردی وطندن باشلاییر، «وطنین دولت وصالی ایله غربت حیسی وطنین اوزونده یئتیشیر. وطندن آیری دوشنده ایسه غربت فاجعه‌سیله قاییناییب قاریشاراق ساغالماز بیر عالمه چئوریلیر. وطنده غربت دردی، دوغما ائللردن آیریلیق شاعری معنوی، اضطرابلارا سالیر، شعرینده یئنی بیر اجتماعی و وطنداشلیق کدرینه یول آچیر.

نصحیت‌آمیز فیکرلر، معنالی اویود و نصحیتلر مسیحی شعرینده طراوتله سله‌نیر و بو گونده اوز دگرینی ساخلاماقدادیر. او اوز چاغداشلارینی، اؤزتا عصر

انسانیتی دوزلویه معنوی کامیلیگه، دوغرو یوللا، نجیبلیگه، خیرخواهلیغا، عشقه صداقته سسله‌ییر. بوتون عکسینه اولاراق ظولمو، شری، بدخواهلیغی، جهالتی پیسله‌ییر. شاعر اومیدله اینامیلا یاشایان اخلاقی ـ معنوی سیماسیله سئچیلن، گونش کیمی شفق ساچان کامیل انسانلاری قلباً سئویر، اونلاری بوتون دونیایا نمونه گؤستریر. مسیحی‌نین سئوه ـ سئوه قلمه آلدیغی کامیل انسانلارین طبیعتینده عقل ـ عرفان دویغولاری ایله حیاتی آرزو و مثللر بیرله شیب، وحدت یارادیر.

مسیحی اوز شعر دیوانینی «وسیلة الوصال» آدلاندیرمیشدیر.

بو نظم کی، پور عشق انگا یئردی نظام،

تاپتی، خسرو اتفاقی، بیرله اتمام،

چون ابیات وسیلة الوسایل ایرور،

عقیل آنگا «وسیلةالوسایل» ایله‌دی نام.

عشق، محبتین بدیعی تجسومو، وصال یولونون واسیطه‌سی اولان مسیحی دیوانینا «وسیلةالوصال» آدی‌نین وئریلمه‌سی هر شئیدن اونجه رمزی ـ فلسفی معناداشیییر. عقل ـ عرفان شاعری مسیحی عالی بیر عشقی قلمه آلماقلا دوشونوب ـ داشینیر، وصالا قوووشماق یوللارینی آرییر، دونیا، حیات و اوز چاغداشلاری حقینده اوز اوره‌ک سوزلرینی عکس ائتدیریر. بونا گؤره تصادفی دئییل کی او، سئوگی، دویغو و هیجانلاری گوزگوسونده زمانه و اونون انسانلاری‌نین گوزه‌ل، یئتگین بدیعی صورتینی یاراتمیش اوزونون بدیعی فلسفی دوشونجه‌لرینی اوزونو مسیحی اوز شعر دیوانینی «وسیلة الوسایل» آدلاندیرمیشدیر.

عشق، محبتین بدیعی تجسومو، وصال یولونون واسطه‌سی اولان مسیحی دیوانینا «وسیلةالوسایل» آدی‌نین وئریلمه‌سی هر شئیدن اونجه رمزی ـ فلسفی معنا داشیییر. عاقیل ـ عرفان شاعیری مسیحی عالی بیر عشقی قلمه آلماقلا دوشونوب ـ داشینیر، وصالا قوووشماق یوللارینی آرییر، دونیا، حیات و اوز

چاغداشلاری خاقنیندا اوز اوره‌ک سوزلرینی عکس اتدیریر. بونا گوره تصادفی دئییل کی او، سئوگی، دویغو و هیجانلاری گوزگوسونده زمانه و اونون انسانلاری‌نین گوزه‌ل، یئتگین بدیعی صورتینی یاراتمیش اوزونون بدیعی فلسفی دوشونجه‌لرینی اوزنو دوشوندورمن قناعتلری ایفاده اتمیش، اوز یاشادیغی دونیانی، ماراقلاندیران، جذب ائدن سئواللارا بدیعی ـ عرفانی مسئله‌لره جاواب آختارمیشدیر.

اونا گوره ده مسیحی‌نین شعرینده عاشقانه دویغولارین ایفاده و تجسومونه حصر اندیلن شعرلر چوخ دور. البته‌کی اونون عاشقانه شعرلری شاعیرین عارفانه و عاقلانه شعرلرینه آن یارلاق اورنک و نمونه سایلابیلر.

مسیحی‌نین دونیا انسان و زامان باره سینده‌کی اینجه، ظریف دویغولاری بیر قایدا اولاراق اونون سئوگی، یانغی و تلاطملری کیمی اوزه چیخیر، عشق تظاهور و ایتباهی کیمی جانلانیر، بونا گوره دیرکی، اونون شعر قهرمانی هم سئومن عاشیق دیر، هم ده عارف بیر انسان دیر. عاغیل ـ عرفان صاحیبی دیر. دونیا و زامانین تردیتی چکن، یانیب ـ یاخیلان، اضطراب چکن، شکایت ائدن، سئویب ـ سئویلن حیات و اونون گوزه‌للیک‌لریندن ذووق آلان و بئله‌لیکله رنگارنگ دویغولاری ایله سئچیلن، سایلان، بیرکمال و معرفت اهلی دیر.

وحدت ـ وجود، صوفی عاشقانه باخیشلاری مسیحی شعری‌نین فلسفی اساسینی تشکیل ائتمکده دیر. شاعیر انسانی واحد بیر وجودین ذره‌سی، دونیانین اشرفی، ایلاهی وارلیغین ذیروه‌سی، و اللاهین صفت و اسملری‌نین عظمتلی تجسومو کیمی معنالاندیریرساقلا اونو اوجالدیر. سئودیریر. سعادت و خوشبختلیگینه طرفدار چیخیر.

تصادفی دئییل کی، شاعر بوتون شعرلرینده انسانی گوزه‌للیگیندن بحث آچیر، اونو عالی بیر قدرت کیمی سجیه‌لندیریره‌ک اینجه، ظریف دویغولارینی وصف اندیر، انسانین داخیلی ـ معنوی عالمینی اوزه چیخاریر، بوتون دونیانین انسانا

خدمتده یارادیغینی ادعا ائتمکده دیر.

مسیحی ده باشقا صوفی تصووف شاعیر و متفکیرلری کیمی آللاهین «اول امریله کائیناتی یارا تماسینا اینانیر:

اول خالق ذوالجلاله حمد و ثنا،
کیم قیلدی دو حرفدین دو عالمین بنا،
هم عالم ایلیقه قیلدی، لطف عطا،
کیم حمدی بیله، تیلاری بولدی گویا.

عقل عرفان صاحیبی اولان مسیحی آللاها قلباً اینانمیش، دینی - فلسفی گؤروشلرینده اوزونو پاک عقیده‌لی بیر دیندار کیمی گؤسترمیش، بوتون وارلیغین سببینی، منبعینی آللاهین آدیلا باغلایاراق انسانین یارانماسی و خوشبختلیگینی ده طالع و قسمتله علاقه‌لندیرمیشدیر.

مسیحی‌نین «ساقینامه» آدلی شعری شاعیرین دینی - فلسفی دویغو و دوشونجه‌لری‌نین ایفاده‌سی کیمی داها چوخ سجیه‌وی دیر. ساقیه مراجعتله مسیحی اوز دردلرینه درمان آختاریر، ایلاهی عشقین رمزی اولان ساقی‌دن کرم دیله‌ییر:

گتیر، ساقی، اول راح - راحت فزا،
کی، بیرور دل و جانه ذوق و صفا.
کؤنول خلوتینی منور قیلیور،
دیماغ خردنی معطر قیلور.
آنین جرعه سین نوش ائتگن گدا
اولور تشنه‌ی ذوقدین پادشا.
بیرور نقفه ذوقی آنین شکست،
ایدر کبر اهلینی چون خاک پست.

منگا لطف ائیله تـوت گیلن ساغری

کی، ائتگئی منی اوزلیگیمدین بری

مغنی، مقام ـ طرباز قیل،

نوای ـ طربناک آغاز قیل

شاعرین وصف ائتدیگی بو ساقی و شراب رمزی معنا داشییر. بوُ الله بیر شراب دیرکی اونو ایچه‌نین قلبی صافلاشیر، دونیا دردینی اونودور، کوُنلونده ایلاهی دویغو و دوشونجه‌لر باش قالدیریر. هر شئیدن اونجه انسانا ابدی شادلیق باغیشلایان قوه و واسیطه‌ده الله بو «آب ـ آتش» دیر. سئوینج، شادلیق، عیش ـ عشرت، حقیقی عشق رمزی اولان بوُ شراب هر جور دونیوی کیفیتلردن اوُجا، گوُزه‌ل و معنالی دیر، چونکی اونون هر دامجیسی انسانین کوُنلونه معنوی آزادلیق دویغولاری آشیلاییر، انسانا معنوی سربستلیک گتیریر، غم ـ غصه‌دن خلاص ائدیر، زمانه‌نین بوتون سیخینتی و آغریلاریندان قورتولور:

گتیر ساقی، اول آب ـ آتش مثال

کی، دیلدین قیلیر، رفع رنگ ـ ملال

بیرور تشنه سی، کونگلونه شادلیق

تاپار غصه و غمدن آزادلیق

آنین جرعه‌سی هر کیشی نوش ائده‌ر،

زمانه غمینی فراموش ائده‌ر،

منگه بیر کی، ائدوه کیلم یتته،

زمان محنتی دین غمیم یتته

گوُزکملی بیر شاعیر اولان مسیحی اوُز شعر دیوانیله صفویلر دوُروُنده استعدادلی بیر شاعر کیمی پارلامیش، دوغما دیلیمیزه و ادبیاتیمیزا مثیلسیز بیر خدمت گوُسترمیشدیر. اونون تورک دیلینده یاراندیغی شعرلر ادبی دیل

تاریخیمیزی، اونون لهجه و شیوه‌لرینی اویره‌نیب آراشدیرماق اوچون ده‌یرلی بیر اورنک سایيلاییلر.

مسیحی بعضاً سؤزلری یئرلی لهجه‌ده ایشله‌ده‌رک، گؤزه‌ل بیر اوسلوبی عنعنه‌یه صادق قالیر. مثلاً: **یا قراق، سارق، یوز** (اوز)، **تولو** (دولو)، **اویخو** (یوخو)، **یوق** (یوخ)، **تان** (دان)، **تون** (دون)، **بیرلن** (ایله)، **اگنی** (اگینی)، **یغلاماق** (آغلاماق)، **تولانماق** (دولانماق)، **دوتماق** (توتماق)، **اوت** (اود)، و سایره.

بوندان باشقا، شاعر اسکی تورک سؤزلرینی ده‌یئرلی - یئرینده ایشله تمیشدیر کی، بو سؤزلرین چوخو آرتیق چاغداش دیلیمیزده اونودولموشدور. مثلاً: **تیلبه** (خسته، مریض)، **ایرمک** (یئتمک، چاتماق)، **بولساق** (تاپماق)، **قیلماق** (ائتمک)، **اول** (او)، **ایمه‌س** (اولماز)، **تاپقای** (تاپاندا)، **آیتماق** (دئمک، سؤیله‌مک)، و سایره.

دیوانیندا بعضاً ده «ج» سسیله ایشله‌نن سؤزلر عنعنه‌وی شکیلده «چ» حرفی ایله یازیلمیشدیر. مثلاً: **چون** (چون)، **آچاندا** (آچاندا)، **چوگان** (چووگان)، **چالیر** (چالیر)، و سایره (چونکی داها «چ، گ» حرفلری ایشلنمگه باشلامامیشدی).

هابئله مسیحی بیر قایدا اولاراق چیخیشلیق حال شکیلچیسی «دان»، «دن» یئرینه «دین» شکیلچی سیندن استفاده ائدیر. (چونکی جغتای لهجه‌سینده یازمیشدیر.) یؤنلوک حال شکیلچیسی آ، ا عوضینه، «قا، قه» شکیلچیلرینی ایشله‌دیر. مثلاً: مندن (مندین)، منه (منقه) و سایره (جغتای لهجه‌سی).

آذربایجان دیوان ادبیاتی شاعرلریندن عزالدین حسن اوغلو (۱۳ - جو عصر)، قاضی برهان‌الدین (۱۴ - جو عصر)، عمادالدین نسیمی (۱۴ - جو عصر)، شاه اسماعیل ختائی (۱۶ - ۱۵ - جی عصرلر)، مولانا محمد فضولی (۱۶ - جی عصر) و باشقالاری‌نین مسیحی یارادیجیلیغینا تأثیری قاباریق شکیلده اوزونو گؤسترمکده‌دیر. اونون بدیعی دیلینده، اوسلوبوندا، لیریک قهرمانین سئوگیسینی، کؤنول گؤزه‌للیک‌لریله، دویغو و دوشونجه‌لرینی اویرکن اوز سلفلری ایله باغلیلیق و

ایلگیلری بئش بیر طراوتله سسله‌نیر. مسیحی‌نین «دندیم دئندی» ایفاده‌سیله باشلایان غزلی عاشیق شعرلرینی خاطیرلادیر، تسیمی‌نین بۇ سبکده یازدیغی «دندیلر» غزلی ده یاخیندان سسله‌شیر.

دئندیم کسی درده اثیله دوا دئندی یسا نصیب

دئندیم کسی عهده اثیله وفا، دئندی یا نصیب

- دئیین مسیحی اوز سلفلری‌نین دئییم و ایفاده طرزینی داوام و انکشاف ائتدیرمیشدیر.

مسیحی‌نین بدیعی تفکور طرزینده، شعری‌نین دیل و اوسلوبوندا اوزان - آشیق صنعتی ایله عضوی بیر علاقه و یاخینلیق واردیر. شاعرین ذوقیله سئچیب ایشله‌تدیگی تورک سؤز و ایفاده‌لری، ترکیب و حکمتلری اونون شعرینه میللی بیر روح آشیلاییر. چوخ واخت مسیحی فارس و عرب سؤز و ایفاده‌لرینی، اضافات بیرلشمه‌لرینی اوز آنادیلینه چئویرمرک، اونلارین عنعنه‌وی معنا و دئییم طرزینی یوسیوتون ده‌ییشیر. مسیحی «آب حیوان» عوضینه «حیوان سویو»، «باد سحر»ین قارشیلیغیندا «دان یئلی»، «پایی»، عوضینه، «تولو - تولو» و سایره تورک سؤز و ایفاده‌لرینی یئتیلیک‌چی بیر شاعر کیمی سئچیب شعره گتیرمکله دوغمادیلیمیزی زنگینلشدیر میشدیر.

مسیحی‌نین شعر دیوانی‌نین بو نادر نسخه‌سی ایلک دفعه اوْلاراق آشکارا چیخاریلماقلا گئتئیش اوْخوجو کوتله‌سی‌نین اختیارینا وئریلمه‌سی معنوی کئچمیشیمیزی، مین ایللیک دوغما ادبیات تاریخیمیزی اویرنیب آراشدیرماقدا ده‌یرلی بیر تحفه اوْلاجاق. بۇ دیوانین حاضیرلانماسیندا بیزه یاردیمچی اوْلان حسین‌بیگ اولدوز تبریزلی‌یه، پروفسور غ. بیگدلی و دکتر حسین محمدزاده‌یه اوْز درین تشکور و منتدارلیغیمی بیلدیریرم.

علیار صفرلی

ئاسكى مەتنىن

چاغداشلاشمىش بۆلۈمۈ

زهی حسنون تجلّی سیندن اتیلر شورلار برجا

هجوم ذرّه تک کیم مهر نوروندان اولور پیدا

سنه بو شورلار ایله یتیشمک وار دورور اول نوع

که مردم ذرّه ایستای وصل خورشید جهان‌آرا

خرده لحظه ـ لحظه واردورور حیرت اوزه حیرت

که جاهیل یولونا عاقیل ایرور نادان ایرور دانا

نه وصف ایله بیان منشی ادراک اثده ذاتین

که ایکی حرف «کُن» دان ائله دین کونئینینی انشا

سنی ایرور غرض ایرور حکایت لیلی و مجنون

سن ایرورسن مُراد افسانه ایرور وامق و عذرا

گول مقصود اوزز اولکیم که عشقین خار خاریندن

چو بولبول خار بستر ائیلر و فرهاد تک خارا

مراد و مدّعا سالیکه ایرور کعبه‌ی وصلین

اگر مسجید مقام ائیلر وگر بتخانه ائیلر جا

مسیحی کیم دورور کیم ائیلیه وصفین بیان، یا رب!

ایرورلر چون سنین وصفینه عاجز موسی و عیسا

ولیکن التماس ائیلر که اونا راهی نصیب اتسین

که کام اورمک آنا اول راهدا اولا انسب و اولا

اول سـبـبدن الـلـرینه قـانیلیم یـاخمیش حـنا،

کیم تؤکه قانیمنی و کیم هئچ گومان قیلمای آنا

سورمه ایرمس کیم چکیبدیر ترگس خونریزینه

نـاتوان مـردم‌لارین قـانینا قـیلمیش گـؤز قـارا

سانمانیز کیم زیب ایچون یوزونه سورموش خال کیم

اثل گونون قیلمیش قارا بو رنگ ایله اول بیوفا

یئنه کئیمیشلر قارا باشدان آیاق اول ایکی زولف

مـرغ دله دانـهٔ مـحنت دورو دام بـلا

ای مسیحی بـو چـمن رعـنالاریندن اوز طـمع

کـیم ایـماسدور شـجه‌ی بـوی وفـا بـوقوم آرا

تـوتگیلن دونـیا و مـافیهادن و ئـرگیل کـؤنول

آنـاکـیم قـانمدورور دونـیا و مـافیها آنـا

دوشمن جانی همین اول عهدی یالقاندور منا

هر کیمی جان ایله ستودیم دوشمن جاندیر منا

نئجه قیلسام غیردن ناحق فغان ای دوستلار

آتش غیرت سالان چون کؤنلوم آلقاندیر منا

سیندیریر هردم شبستان ایچره آهیم شمعینی

تا خیال قامتین شمع شبستاندیر منا

بوستان ایچره خط و رخسار و لعلیندن جدا

سبزه‌نیش و گول تیکان و غنچه پیکاندیر منا

گرچه وصلیندن جدا دوشدوم مونا شادم ولی،

کیم خیالین کنج تنهائی ده مهماندیر منا

مهربان و مشفقی کیم بو لب خشکوم اوزه

بنگورور بوشام غمده چشم گریاندیر منا

ای مسیحی فارغم عالم نشاط و عیشدن

تا که اندوه فراقی مونس جاندیر منا.

گـنجه‌لر کویون طـوافی ائیلمک ای مـه منا

خوشدورور بو وجه‌دن کیم سایه یوخ هـمره مـنا

ای خوش اول گونلر که اغیار سیه رودن نـهان

مـردمی و التـفاتین وار ایـدی گـه ـ گـه مـنا

نـه وصـاله تـاب نـه هیجرانـه ایرور طـاقتیم

طورقه حالت دست وئرمیش عشق آرا بـالله مـنا

هیجر آرا جان قصدی ائیلر غم وصال ایچره فرح

دوشمه‌سین هئچ کیمه دوشن عقده‌لر وه ـ وه منا

واردورور مـخمور لوغـوندان سـاقیا درد سریم

بـیر قدح مـی لطف ائتگیل حسبتة لله مـنا

نـاصح افسـرده سؤیلر گنج مـی و مـحبوبدن

ای مسیحی پنده باخ کیم وئرور اول ابله مـنا

چـالینیر خسرو لوغـوم کـوسی سخن اقلیمده

تـربیت گـؤزو ایـله‌گـر بـاخسا شـاهنشه مـنه

عید قوربان اولدو و قربان دیلر مین جان سنا
اثیله گیل قوربان منی کیم اولایم قوربان سنا
باشینا چیز گیتگیلن قوربانی قویون تک منی
تا قویوب پاینه سر، قوربان قیلای جانان سنا.
شمع تک تا جیلوه قیلدین انجمن ده شام عید
اثل قالیب چون شمع گریان گوز ایله حیران سنا
عید گونو خوبلار ایچره بسی زیبنده دیر
آتلانیب قیلماق سمند ناز اوزه جولان سنا
چونکه چوگان اویناماغا باشلادین میدان آرا
قرص خورشید اولدو توپ و ماه نو چوگان سنا
قویما دور اهلینی بیردم باده سیز بایرام گونو
نثجه کیم مهلت وثریبدیر ساقیان دوران سنا
ایسته سن جانان وصالی ای کؤنول جان ترکین اثت
اثتمیه سن ترک جان، اثتمز نظر جانان سنا
عید ده بیر - بیره وارماق چون مسیحی رسمدیر
یار بو وجه ایله خوش دور گر اولا مهمان سنا.

جـان فـدا تـندخو ایگـیدلرینه

تـندخو جـنگجو ایگیدلرینه

دل و جان ایله جان و دل وئرمک

خوب ایرور خوب رو ایگیدلرینه

نه سر و پاء کؤنول فدا اولسون

پـای تـا سـر تکـو ایگیدلرینه.

شـهره اولماق بسی نکو ایرور

شـهره‌ی شهر و کو ایگیدلرینه

سنده گـر مهردن ایرور بوبی

جـان فـدا ائیله بو ایگیدلرینه

اینجه‌لر همچو موی متیل ائتکن

کـمری هـمچو مـو ایگیدلرینه

سـاده‌لیکدن مسـیحی وئریبدیر

کـؤنلونو سـاده رو ایگـیدلرینه

گؤزلریم گیریان ایرور لول لعل خنداندان جدا،
روزگـاریم تـیره اول زولف پـریشاندان جدا.

مـرغ دل رخسـاردان آیـری نـوا سـاز ائیلمز
نه نـوا ساز ائیله‌یر بولبول گولوستاندان جدا

جان قوشولال اولسا آیری لیلریندن یوخ عجب
ائـیلمز طـوطی تکـلّم شکّـر سـتاندان جدا.

ای اجل لطف ائیله ییب جانیمنی آل آندن یورون
کیم منِ بیدلنی قیلسان کؤنلوم آلقاندان جدا

جانی آتسیز ایسته من قیلگیل مروّت ای فـلک
ائت منی جاندان جدا، چون ائیله دین آندان جدا

شـام هـیجریم مـحنتی ائیلر مگـر آواره‌یی
کیم منیم تک بـولا صبح وصـل جاندان جدا

ای مـسیحی جسـم بـیماریم جـدا جانانه‌دن
قالب فـرسوده‌ای دیر، کیم ایرور جاندان جدا

قانع ایردوم مین خیالینه وصالیندان جدا

وه‌که بیخودلوق منی قیلدی خیالیندان جدا

ضعفدن خون ذره بولموش اتل گوزوندن ناپدید

جسم زاریم آفتاب بی‌زوالیندان جدا

گولبون عیشیم ایرور پژمرده ای نخلِ مراد

اتده‌لی دوّران منی تورس نهالیندان جدا

وه‌که بولموشدور مثال ماهِ نو زرد و ضعیف

بو خمیده قامتیم مشکین یاناغیندان جدا

بولبولِ روحو منو (= روحومو) ای گول هر نفس غم آتشی

کوّیدورور پروانه تک شمع جمالیندان جدا

قرعه‌ی شادی منیم آدیما وه‌کیم دوشمه‌دی

تا که دوشدوم عارض فرخنده فالیندان جدا

هیجر دشتینده مسیحی قویدویوز مجنون صیفت

ای پری‌وش تا ایرور رعنا غزالیندان جدا

قــامتیندیر جامه‌ی گـلگون بـیله ای دلربـا
یـا آچـیلغان شاخ گـول دور بـوستان حسـن‌آرا
نخل قدّیندیر قیزیل تون ایچره بولغان جلوه‌گر
تـا کـه سـرو نازینه گـول برگدن بـولمیش قـبا
سرونه خضر الباس اور رسم ایرور لیکن قدین
طرفه سـرویدور کـه ایرور لاله‌گون خلعت آنـا
ایله‌کیم لعل اوزره توشمیش اولسه عکس آفتاب
لـعلکن تـون بـیرله اوزون آنـا بـنزر مطلقا
آل فانوس ایچره بولغان شمعیته نسبت دورور
نخل قدّین کیم قیلیبدور لاله‌گون تون ایچره جا
عـارضی ایـله ایـمزدیر اول قـبای لاله‌گـون
بـیر طـبق نسـرین ایرور گـول خـرمنینه گـوییا
ساغینوز من کیم اولوبدور مـه شـفقدین آشکـار
عارضین کورگچ مسیحی اول شفق گون تـون ارا

اول بت گـلگون قـبایادی بـیله دوت سـاقیا
بـیر نـیچه جـام لبالب بـادهٔ گـلگون مـنا
وصلی نینک یادینه توتگیل بیر قدح گلرنگ می
کیم ایرور محزون کونول خوناب هجراندین دولا
اول نیجه خلوتده چکسین غیر ایله گولگون قدح
مـین تـوتام خـوناب حسرت گوشهٔ هـجران ارا
بـزم وصـلیندن مـنی لب تشنهٔ آواره
خون دلم یوتماق نصیب اولموش ازلدین گـویا
قـیلماگـیل تکـلیف جـام لعلگون ای مـغبچه
کیم ایرور خون جگر اول لعل میکوندین جـدا
غیره می‌نوش ائتمه‌یین بیزنی فراموش ائتمه‌یین
و آلهـی بـیزه جـفادور بـا آلهـی بـیزه جـفا
آرزو قـیلمه مـسیحی جـام جـم ده آب خـضر
اول بت گلگون قبا کر بیر قدح تـوتسون سـنا

زولفونو کورگچ کؤنول پیدا قیلور یوز پیچ و تاب

اول کبوتر تک که انده دام ایچینده اضطراب

تا صبا یتنگوردو زلفونک نکهتیدین شمهٔ

سنبل سیرابینا دوشتی خمیده پیچ و تاب

حایل اولور زلف یوزونه صبا تحریکیدین

ایله کیم خورشید یوزونه بولور حایل سحاب

عارضین اوستیدا هر یان عنبرین زلفون میدور

یا ایرور سنبل که گلبرگ اوزره توتمیشدور نقاب

اؤرولن یوزونه هر سو جعد پر تابونک ایمز

تیلبه کؤنلوم قیدینه هریان ایرور مشکین طناب

بو نه زلف ایرور که گونومنو قیلور هر دم قارا

بو نه لعل ایرور که گوزدن آقیرور یاقوت ناب

اول سببدن بولموشام مجنون مسیحی کیم منی

زولفونه قید ایلهسین والله اعلم بالصواب

غـوربتده وه کـه غـمه ایـمیش مبتلا غـریب

نـی مـبتلای غـم کـه اسیر بـلاغریب

یوزونه کیمسه باخماز ایمیش هیچ وجه ایله

هـر کیمه کیم آیـارور ایمیش التجا غریب

بـیگانه‌وار آنـا قـیلورلار ایـمیش سـلوک

هـر کیم ایـله که اولور ایمیش آشنا غریب

بـالله کـه کـونلو ائیله‌مه‌یه جـز وطـنه میل

گـر فـی المـثل بهشت آراقیلسه جا غریب

غـربته مـیل یا ائیله مـه نیز ای وطـن ایلی

کـیم ایرمیش اسرو غـمزده غـربت ارا غـریب

جـز درد و غـصه قـیلماز ایـمیش چوررونه دوا

دردا کـه جـای ائیلر ایـمیش هـرکجا غریب

سانماز مسیحی کیم بوله هـر لحظه شـادمان

تـا قـویمایه دیـای آراسـیندا یـا غـریب

دئدیم کـه درده ائیله دوادئدی یـا نـصیب

دئدیم کـه عـهده ائیله وفا دئدی یـا نـصیب

دئدیم کـه ایستەرم که قدم رنجه ائدەسن

بـیر لحظه بـتدەخانه آرادئدی یـا نـصیب

دئـدیم کـه دردمـندیـنه آیـا نـصیب اولور

وصـلین سـعادتی صنما دئدی یـا نـصیب

دئدیم لبیندن ائتمیش ائدیب وعده بوسەای

وقـتی دورور گـر اولسـه ادا دئدی یـا نـصیب

دئـدیم گـؤنلونه دولت وصـلین ایـرور مـراد

بـو حـاجتی اولورمـو روا دئدی یـا نـصیب

دئـدیم لب شکـرشکنی تک شـهدیدن مـنا

اولور نـصیب بـهر خـدا دئدی یـا نـصیب

دئـدیم کـه دردمـند مسـیحی‌یه لبلرین

وشرکام چـون مسـیح شفا دئدی یـا نـصیب

ذره تک بی‌تاب اولور جان مهر تابانین گؤروب

غنچه تک کؤنکلوم بولرقان لعل خندانین گؤروب

گل بوزین گؤرگج بولور سیل سرشکیم لاله‌گون

تیره اولور گوزلریم زلف پریشانین گؤروب

زار کؤنلوم کیم اندیرقان گؤزلریدن دمبدم

قطره‌قطره ساچیلیر لعل درافشانین گؤروب

دود آهیم سرو تک چرخ برینه چکدی باش

جلوه ایله باغ آرا قدّ خرامانین گؤروب

کؤنلوم اتگن رخنه‌لر سانیر جمالین گؤرمگه

گوز تنیمده هر طرف کیم زخم پیکانین گؤروب

بولدولار عقل و دل و جان واله و حیران و زار

غمزه‌ی عاشق‌کش جادوی فتانین گؤروب

دهر باغیندا مسیحی سنبل و گول ایستمز

سنبلِ زلفی ایله‌گول برگِ خندانین گؤروب

تا که میدان ایچره اوینار لطف ایله اول ماه توپ
گؤیده مه شوقوندا لولور گاه چوگان گاه توپ
چرخ اوزه‌گویی ملک دورکیم آتار هریان شهاب
آتلانیب میدان آرا هرگه چالیر اول ماه توپ
ایسترم چوگانی ئونده باشیمی توپ ائده‌ییم
چالسا هرگه ناز ایله اول چابک دلخواه توپ
ضرب چوگانیندان ایرمز توپ‌دان چیققان صدا
کیم دوشر آندان جدا تارتار فغان و آه توپ
شوقدن چرخ اوزره لولور ماه چوگان مهرگوی
تا آلیب چوگان الینه چالماق ایستر شاه توپ
قایسی شاه اول شاه کیم هر یئریمدن گؤیه چیخار
آتلانیب میدان ایچینده اوینا یه هرگاه توپ
ای مسیحی ایسترم کیم دشمنی ئین باشینی
ائیلیه چوگان حکمی ئونده الله توپ

ایـرور نـخل قـدین نـورس نـهالِ گلشنِ دولت

گـلستانِ جـمالیندیر سـعادت بـاغینه زیـنت

بـوله طـوبی و جـنت زاهـد و واعـظه ارزانـی

منه قدّین ایرور طوبی مـنه کـویون ایـرور جنّت

تعالی الله زهی یزدان که قیلمیشدیر سنا احسان

مبارک طلعت و فـرخنده‌رخساری نکـو خـصلت

یازیلدی چون قضا دیـوانـیندا دیـباچه‌ی خـوبی

سنین آدیـن ایـله قـیلدی مـذیّل کـاتب قـدرت

پری رخساره‌لر کوب قیلماسینلار عرض مجنونی

که گؤیدن نازل اولموشدور سنین شأنینده بو آیت

یامان گؤزدن ایراق اولسون جمال عالم افروزن

رضا من ایله اورولسون بو دوققوز چرخ بـارفعت

الیـنده دایـما اولسـون عـنان تـوسن اقـبال

ایلاهی تا جهان ایـرور مـسیحیه بـو دور نـیّت

ای یوزی نسرین قدی شاخ گل رعنا ایگید

وی لبی جانبخش و گفتاری روان‌افزا ایگید

لفظی رنگین سوزی شیرین طبعی موزون ذهنی خوش

خلقی نیکو قدی دلجو قامتی رعنا ایگید

لعلی خندان گوزی فتّان حسنی آشوب زمان

زلفی سنبل عارضی گول نرگس شهلا ایگید

قدی دلکش زلفی سرکش حسنی بیغش خلقی خوش

اللّه اللّه کیم گوروبدور بو صفت زیبا ایگید

بیلمنم کیم حور ایرور سن یا فرشته یا ملک

کیم بشر جنسینده سندن بولماميش پیدا ایگید

نوله گر لطف ائیله‌ییب بیر گوز اوجو ایله‌گهی

ناتوانلار حالتینه باخسان ای میرزا ایگید

حق بیلیر کیم ایستامین حور و ملک همدم لیگی

همدمیم اولسه مسیحی اول ملک سیما ایگید

ای نخل قدین گلبنِ بستانِ سعادت
وی ماه رو خون شمع شبستان سعادت
گلزارِ روخون تازه‌گل گلشن خوبی
فرخنده جمالین مه تابان سعادت
خلوتگه عیش و طربین منظر اقبال
آرام گهین مسند ایوان سعادت
آراسته رخسارین ایرور حسن بهاری
نورسته قدین نخل خرامان سعادت
تا دؤور مه و انجم و افلاک او [لا] جاقدیر
اورولسه سنین رایینا دوران سعادت
ای تازه گلِ گلشنِ اقبال علیخان
گیم بنده درگاهین ایرور خان سعادت
یا رب که مسیحی تک اولسون سنه بنده
میرِ سپه دولت و سلطانِ سعادت

ای فلک جانیما قویدون داغ هجران عاقبت

ائیله دین غم اودونا کؤنلو منی بریان عاقبت

دوشمنین کامینا قیلدین دوست دان آیرومنی

وصل صبحین بیزه قیلدین شام هجران عاقبت

غصه‌دین جانیمی قیلدین زار و جسمیمی فیگار

خسته کؤنلومو کباب و باغرومی قان عاقبت

گلبنِ امیددن دئدیم گل مقصود اوزای

وه که اول گل بیزه اولدو خار حرمان عاقبت

یار و همدم یاد اولوب فریاد افغاندان منا

همدمیم فریاد و یاریم اولدو افغان عاقبت

سرّ عشقینی که عمری جان آرا قیلدیم نهان

ائیله‌دی مردومه ظاهر سیل مژگان عاقبت

اول مه خورشید پیکر فرقتیندین چرخ تک

گؤزلریم اولدو مسیحی کوکب افشان عاقبت

مجنونلو غوما بولدو هجران یار باعث

رسوالیغیما آه بی‌اختیار باعث

رخسارین ایجیب اول گول بی‌عیب ناله قیلدیم

بولبول ترانه سینه ایرور بهار باعث

جیسمیم که گول - گول اولموش سنگ ملامت ایل

بو گولرینه ایرور بیر خارخار باعث

توبه می سیندورور غه ای اهل زهد بولمیش

اول لعل می‌پرست و چشم خمار باعث

وصلینه یتتمگیمه هیجرینده تتمگیمه

هم بخت اولدو ساعی هم روزگار باعث

سورمانه‌دن اولور بس آشفته و پریشان

کیم واربو حالتمیه زلف نگار باعث

زلفین دوتوب مسیحی سوردی منی اوزوندن

قاوماق چناندان ایرمیش آداما مار باعث

خـط لعـلیندن جـدا بـیزه پـریشاندیر مـزاج

ای طـبیب اثـنگیل بـنفشه شـربتی ایـله عـلاج

نبض دوتماق لطفی ایلن نی ایچون دوتمازالم

گـر طـبیبیمه مـنیم ایـلن ایـمز سـوی مـزاج

گـوزلرین بـیماریـنا لعـلین شـفا دوریـوخ طـبیب

بـولسه روح‌اللّـه دمـی ایـرمز طـبیبه احتیاج

ای طبیب اول لب مریضینه شفا ممکن ایمز

شـربتین گـر آب حـیوان ایـله تـاپا امـتزاج

مسـندیمدیر خـاک گـلخن پـوستوم ژولیـده‌مو

پـادشاه عشـقم و بـودور مـنه تـخت ایله‌تاج

توتدو سلطانِ غمین دل مولکون آرا نقد جان

ملک ایچینده شاهلارا رسم ایرور آلماق خراج

حسـن بـازاریـندا نـظمین رایـج اولانـه عجب

وار مسیحی چون متاع حسنه نظمیندن رواج

لطف ائدیب ساچیندان اول رخسار آتشناکی آچ

کیم دولانیر رشته‌ی جان ایله کیم اوت اوزره ساچ

منزل ائتدی پادشاه عشق کؤنلوم مولکونو

قالمادی یئرین سنین ای عقل باشین آی قاچ

عشق یئر ائتدی کؤنولده دئمه بیز کیم عاقل اول

کیم ایرور مابین عقل و عشق آرا یوزمین ییغاچ

نتجه کؤنلوم قئیده عشقیندن خلاصی تاپاکیم

بوینونا زنجیر زولفوندن ایرور ایکی قولاچ

نقدینی چون سرو پایینه ساچار گول دم به دم

سن هم ای جان نقدینی او سروئین پایینا ساچ

موندان آرتیقراق مسیحی گوتونو قیلماقارا

لطف ائدیب ساچیندان اول رخسار آتشناکی آچ

تا تهانی غیر ایله اول گول چکر گلگون قدح

دمبدم غمدن اولور کؤنلوم دولاقان چون قدح

نئجه من غم کنجینده خونابهٔ حسرت یودوم

چکسه اول اغیار ایله خلوت آرا گلگون قدح

آیـرولعلیندین مذاق جانه ایرور زهـرتک

بـادهگر آب حیات و جام مـهر اولـسون قدح

ساقی دوران وئریر دیر اهلینه چون جام عیش

آه کیم نوبت منه یئتنگج توتار پرخون قدح

جلوه قیلان هر طرف نرگس ایمز بستان ارا

بـاغ رعـنـاسی ایـرور الده تـوتوب آلتون قدح

دردکش‌لر اولمـانیز نـومیدکیم خـورجامی تک

طـالع اولور مشرق امیددن بـیرگـون قدح

آرزو قـیلما مـسیحی جـام جـمده آب خـضر

لطف ایله توتسون سنه گر اول مه موزون قدح

خوش اول کیم گنجه قیلسام یارایش بابیندا جاگستاخ

آنا دمساز اولوب قیلسام فغان اول کوی آرا گستاخ

منی منع ائیلمه اول کوی آرا افغاندان ای ناصح

عجب یوخ چکه‌گر گلشن آرا بولبول نوا گستاخ

کؤنول حیرانیام کیم چون حریمینه قیلیب مسکن

گـلر چـون ائده بیلمز کویده باد صبا گستاخ

غمین گستاخ گیرسه خلوت دلده عجب ایرمز

گـیرر چـون آشـنانین مـنزلینه آشنا گستاخ

ساقینمان عشق وادیسینه گیرمک کار آساندیر

که قیلماق ترک سردیر قویماق اول مأوادا پاگستاخ

فغان کیم تیلبه کؤنلوم بیر پری وصلین طلب ائیلر

که یوخدور زهره و حدّیم نگاه ائتمک آنا گستاخ

مسیحی یار ایله گستاخ اولماق ایستمه گیم من

اونوتدوم عشق ذوقون اولدوم اول آی ایله تاگستاخ

قاشینی ای آفتاب حسن گور گچ ماه عید
شرم‌دن چون نون تنوین اولدو گوزدن ناپدید
زلف مشکینین اوجوندان عنبرین قاشین سنین
اول هلاله نسبت ایرور کیم گؤرونسه شام عید
دندیلر پروین هلال عید ایله قیلمیش قران
دیشلرینله غبغبین طوقونو گؤرگچ اهل دید
بو محلده کیم ایرور هم عید و هم فصل خزان
اجتناب ائتمک قدحدن عقل‌دن ایرور بعید
زاهدا گؤرگیل شفق اینجره هلال عیدینی
چرخ‌دن آنما ایرور کیم بولمه بی‌جام نبید
میل می ائت ای کؤنول کیم تجربه کوپ ائیله‌دیم
هیچ شربت غم مریضینه ایمز چون می مفید
یاالین ئوپمک سنه گر عید گونو وئره دست
ای مسیحی طالعین مسعود اولا عیدین سعید

اول بتِ بیرحم‌نین بیدادین من نامراد

وه نئجه داد ائیله‌ییم کیم قالمادی دادیمدا داد

هرکیمه جاناندان تاپماق مراد ایرور رضا

لیک بیزه ای کؤنول جانان رضاسیدیر مراد.

اول سبدن کیم وصالین ائل تمنّا قیلماسین

هرکیمه یتتگچ الیندن ائیلرم فریاد و داد

اول کیم ائتدی صبحِ عیشیمی قارا غم شامی تک

کیم قارا خطدن بیاض حسنونه چکدی سواد.

یادلارلا آشنا تا اولموش اول بیگانه‌وش

آشنالار نه فغان کیم ائیلمز بیر قاتلا یاد

من خود ئولدوم لیک ای اهل محبت زینهار

خوبرولار عهد و پیمانینا قیلمین اعتماد

اهل عشق ایچره مسیحی تا منی اول سنگدل

قیلمادی گریان و غمگین، اولمادی خندان و شاد

هجرده جان وئردیم و یوخ وصلینه اصلا امید

قیلما یا رب هئچ کیمی عشق ایچره من تک ناامید

وه که هجران محنتیندن اولمادیم بیر دم خلاص

باغلادیم دلداری‌نین وصلینه یئتمک ناامید

چون وفا یوخدور بنی‌آدم ده سیز غفلت گؤرون

کیم بو بیونا باغلاییدیر بو دل شیدا امید

وه که بیزه اولمادی جز ناامیدی حاصلی

هرکیمه کیم باغلادیم حاصل من رسوا امید

خوبلارین مهرینه آلدانمایین ای اهل دل

کیم بولارا باغلامازلار مردم دانا امید

اومارام کؤنکومتو نومید ائتمگی سن عشق آرا

باغلادی چون عشق دل ایله سنا جانا امید

عاقبت بیرگون مسیحی رحم دوشه کؤنلونه

بولماگیل یکبارگی اول بی‌وفادان ناامید

ایرور گؤزونه کباب دلِ خراب لذیذ
بلی مدام ایرور مستینه کباب لذیذ
وصال شربتیدن سؤز دئمین که زهرِ فراق
محبت اهلینه ایرور چو شهد ناب لذیذ
اگر لبین مئیندن بوخ قدحده چاشیتی
نه‌دن ایرور قدح آشامینا شراب لذیذ
ایرور قلینجینا مشتاق بو دلِ مجروح
بلی یارالیوا ایرور همیشه آب لذیذ
مذاق عشق بیلور عاشقی له دلیردن
ایرور آنا ستم و محنت و عذاب لذیذ.
وفا و مهر طمع خوبلاردان ائیلمه‌یین
که وار بو طائفه‌دن غمزه و عتاب لذیذ
مسیحی کؤنلونو آندان کباب ایسترکیم
ایرور گؤزونه کباب دلِ خراب لذیذ.

بوریا نقشی تنیمده خلعت کیمخا یتر
باشیما ژولیده مودان تاج استغنا یتر
خسرو اقلیم عشقتیم، تاج غمدیر مسندیم
باشیما چتر مرصع گنبد خضرا یتر
ائتمگه کؤنلوم هوای قصر عشرت نه عجب
اهل درده کنج محنت منزل و مأوا یتر.
یوخ غمیم گر فرش سنجاب و حریریم اولمایا
بستر و بالش منا خاکسترو خارا یتر
چکمیه کؤنلوم طواف گولشنه عیب ائتمگیز،
طالیب دلداره گولخن گوشه سینده جا یتر
ای کؤنول ائت کنج عزلت اختیار و قانع اول
قلّه‌ی قاف قناعت مسکن عنقا یتر.
قوی مسیحی زاهیده حوری و آب کوثری
بیزه جام لاله‌گون و اول بتِ ترسا یتر

اول خط و لب یانلاریندا گوزگوتک رولارمیدیر
یا سخنگو ائیله‌ین طوطینی گوزگولار میدیر؟
خاللار میدیر لبین کونجونده خط ایچره نهان
یا شکر قصدینه گلن گنجه هیندولار میدیر
دیشمیدیر لعلین تبشم ائیله گج اولان عیان
یا دُر ایمیش درج یاقوت ایچره اینجولار میدیر؟
زولف مشکینین میدیر پایینا توشن هر طرف
یا آیاغینا قویان باش عنبرین مولارمیدیر
چشم مخمورون میدیر اول عارض گولگون ایله
یا گلستان ایچره یاتان مست آهولار میدیر
طاق وورموش چشمه‌ی خورشیده اوز معمار صنع
هر طرف یا ماه روخسارینا ابرولارمیدیر
زولفونو دوتوم که دوتموش ایش منا بولار ایله
ای مسیحی سؤیله‌دی ایمدی ایشین بولار میدیر

عشق آتشینده کونلوم مرغ کبابا بنزر
خون جیگردن اشکیم گولگون شرابا بنزر
روخسارین اوزره بیریان اول زولف عنبرافشان
خورشیده خال اولان مشکین سحابا بنزر
می لطفیدن اوزونه اول قطره ـ قطره ترلر
گول برگ اوزره دوشن هر سو گولابه بنزر
لطف و ملاحت ایله ارباب حسن ایچینده
ماهی دورور جمالین کیم آفتابا بنزر
سنبل چمنده اولدو یوز لطف ایله شکفته
تا دئدیم اول دو زولف پرپیچ و تابا بنزر
هرگه که یاد ائدر من اول لعل نوش خندی
گیریان گوزوم سیرشکی یاقوت تابا بنزر
گوهر صیفت دیشی‌نین وصفین مسیحی ائتگج
نظم اهلی ایچره شعری دژ خوشابا بنزر

نه عجب گر مرغ دل گوبون قیلا مسکن باهار

بولبول شوریده‌یه منزل ایرور گولشن باهار

قامتین نخلینه ای سرو خوراماں تنده‌دیر

هر نتجه کیم لاف آزادی وورار سوسن باهار

گولشن حسون گوروب کوتلوم نوا چکسین نه عیب

بولبول شیدایا ایرور ناله قیلماق فن باهار

برق باران ایرمزای همدم که بیر گولدن جدا

هر نفس احوالیما أغلار قیلار شیون باهار

لیلی گوبوندا ایمز لاله که مجنون حالینا

دشت قانلی اشکدی تر ایله‌میش دامن باهار

تا که بستان ایچره اول گول بزم قیلدی زیب ایچون

مهر اوتوندان لاله شمعی ائیله دی روشن باهار

زولف و روخسارین قیلیر سنبل ایله گولو خجل

باغ گشتین ائده سن ای سرو سیمین تن باهار

اشکیمی گورگچ مسیحی یوزی گولسه نه عجب

چون باخیشدان خرّم اولور دائماً گولشن باهار

گنجه گوکبلر ایمز چرخ اوزره اولان آشکار

اوتلوق آهیمدان ایرور گردونا باش چکسن شرار

اول گونش گلگچ عجب یوخ اوتلوق آهیم کیم اولا

آشکار اولاگونش آتش ایمز کوب آشکار

شمع بزم غیر اولوب اول گول نه عیب ای همنشین

کؤیسه کؤنلوم بولبولو هیجز اودونا پروانه‌وار

توشدو غم دشتینه گؤزون فیکریندن شیدا کؤنول

آری ـ آری دشت آرا آهو ایرور مجنونه یار

تا نهاندیر گوزلریندن آفتاب عارضین

قالمامیشدیر ذره‌ای کؤنلوم آرا صبر و قرار

فیرقتیندن شمع تک آتش دوشوبدور جانیما

یانماق و آغلاماق اولموشدور [رور] ایشیم زار ـ زار.

ذره‌ای قیلما توقّع دهر زالیندان وفا

ای مسیحی چون اونا بدمهرلیک اولموش شعار

قارالیباسدا نازک تنین که پنهاندیر
نهان اولی ظلمات ایچره آب حیواندیر
لباس مشکی ایله روی عالم افروزون
مهٔ چهارده ایرور که گنجه تاباندیر
بعینه قارا دون ایچره دیده‌مردمی‌دیر
که گوز قارالیغیندان دائماً نمایاندیر،
گوزو تکی یئنه گیرمیش سیه لباس ایچره
اگرچه ساحر خونریز نامسلماندیر
قدینی خلعت شبگون ایچنده گوزملی شمع
خجالت اشکی ساریق چهره‌سینه غلطاندیر.
قارا گئین صنمین طرّه‌ی معنبری تک
گونوم همیشه قارا، حالتیم پریشاندیر
مسیحی جامه‌ی مشکی ایله‌مه روخونو
قارا بولوتدا ساغانسین که مهر رخشاندیر

سرو نازیم قدّ و قامت گوْستریر

نه قد و قامت، قیامت گوْستریر

ناز ایله اول گول اگر اگری باخا

دورلو ـ دورلو جانا آفت گوْستریر

غمزه‌سی گر کوْنلومه بیداد ائدر

عیشوه‌سی جانیما راحت گوْستریر

آشکارا‌گر قیلیر بیداد و ظلم

لیک پنهان یوز کرامت گوْستریر

جنگ صلح‌آمیز جانان ای کوْنول

عاشیقه بیر اوزگه حالت گوْستریر

ای رقیب احباب آرا سالما نفاق

کیم نفاق آخر ندامت گوْستریر

لال اولور طوطی مسیحی هر قاچان

بولبولِ طبعیم فصاحت گوْستریر

هانسی باغین گولشن حوسنون کیمی گولزاری وار

هانسی گولزارین جمالین تک گول بیخاری وار

ایستمز حور و پری همدملیگینی هر کیمین

سن کیمی بیر حور صورتلی پریوش یاری وار

سروینه نظاره قیلماز گوله هم التمز هوس

سن تکی هر کیمسه‌نین بیر سرو گول روخساری وار

ناله‌ی زار ائیله‌سه گر زار کؤنلوم نه عجب

اول بیلورکیم هیجردین هر لحظه مین آزاری وار

ای کؤنول بیدردلره دردِ دل دئمک نه سود

دردینی اول کیم بیلورکیم درددن اخباری وار

عشق ذوقی عاشیقی دیله که جانان عشقدن

اشک سرخ و چهره‌ی زرد و دل‌افگاری وار

تیلبه لیکدن هر نفس منع مسیحی ائیلیه

نه عجب تیلبه اولا سن تک پری دلداری وار

یاردان آیری دل دیوانه‌یه بیر حال ایرور
کیم آنین شرحینی قیلماقدان زبانیم لال ایرور

گر قتیل عشق اولام ای اهل دین معذور من
قتلیمه بئل باغلایان بیر کافرِ قتّال ایرور

قامتین هر یاندان اول ایکی زولف مشکبو
خوبرولار سیلکینه زیبا لیغینا دال ایرور

یاری‌نین خال بناگوشوندا واردیر حالتی،
کیم اونون ستوداسیدان جان و کؤنول بی‌حال ایرور

گرگولِ رعنا ایمز عشق ایچره مندن ناتوان
نه سببدن قان یاشیندان رویِ زردی آل ایرور؟

گول همه تن گوش ایرور بولبون اونون اتشیتمگه
سانما عاشق حالیدان معشوق فارغبال ایرور

گر علامتدن خلاص اولماق دیلرسن ای کؤنول
چاره‌سی بیر نئچه جامِ باده مالامال ایرور

دهر رعناسینا آلدانما مسیحی کیم اونون
عالم اهلینه ایشی دائم فریب و آل ایرور

وصل اومارديم كيم تاپام اول سرو دلجودن ثمر

آه كيم وئردى اوميديم نخلى آخير هيجر، بر

عشقدن بير نئجه دئديم حاليم اولا ياخشى راق،

واى كيم اولدو يامان راق ياخشى تاقيلديم نظر

هيجر ايسته عشق آرا وصل ايستمه اى اهل دل

كيم نئجه وصل ايسته‌ديم من هيجر آراقالديم بتر

بير صنوبر قد يولونا عؤمروموصرف ائيله‌ديم،

تاپماديم نخل قدينדن غير بار دل ثمر

هر نئجه كيم ائيلر ايديم مهر اظهارى اونا

اول محبت ظاهير ائيلردى منا يوز القدر

وه كه نخل قدّو خال عارضيندن عاقبت

بيزه حاصل اولدو آه حسرت و داغ جيگر

خوبلاردان دژه‌اى زينهار باور قيلماگيل

اى مسيحى هر نئجه كيم مهردن دم اورسه‌لر

اول ايردى گر هوسلى غارت جان ائدنيم

واى كيم اولموشدور ايندى بير بلالى ذوالقدر

نـهال قـدّین ای سـرو سـمنبر

ایرور نخلی که وئرمیشدیر سمن، بر

خـورامان قـامتیندن گـولشن ایچره

ایـرور شـرمنده شـمشاد و صـنوبر

ائله‌کیم مـه مـنوّر خـوردن ایـرور

ایـرور مـاه روخـوندان خـور مـنوّر

اُوزونده خط میدیر یـاکیلک قـدرت،

یـازیبدیر وصـف حـوسنونو مکرّر

ایـمز خـط فـتنه‌ی دوّر قـمردیر

که قـالد یـرمیشدیریر یـوزنـاردن سـر

لب و دیشـینمیدیر یـا زرگـر صـنع

دوزوبـدور لعـل درجـی ایچره گـوهر

دئـمه‌دیش، دهٔ گـیلن لؤلؤی سـیراب

دئـمه‌لب، دهٔ گـیلن یـاقوت احـمر

گؤروب دیشینی بو لطف ایله، دوشدو

مسـیحی‌نین گـؤزوندن لؤلؤی تـر

ایرور عید و بهار و اثله مثیل باغ و بستاندیر

منه اول گولدن آیری باغ و بستان بیت الاحزاندیر

آچیلمیش خلق کؤنلو نو باهار و عیدن گول ـ گول

منیم کؤنلوم دورور کیم مثل غنچه ته به ته قاندیر

باهار حسن و عید عارضیندن آیری بیر لحظه

گؤزومه گو تیکان و کؤنلوم ایچره غنچه پئیکاندیر

نئچون آچیلسین ای همدم باهار و عیدن کؤنلو

اسیری کیم منیم تک مبتلای داغ هیجراندیر

باهار و عیدی یاد ائتمک، آپارمان سرو و گول آدی،

منیم سرو گول اندامیم چو توپراق ایچره پنهاندیر

جهانی شاد و خنداندیر مهار عیدن وه گیم

مسیحی دیر که غمدن کؤنلو قان و گؤزو گیریاندیر

یا آوزون خورشیددن گیریان گؤزوم محرومدور

ساتیرام خورشیدینی آفاقدان معدومدور

محنت محرومی شام فراقیمی بیلیر

اول که من تک یار صبح وصلدن محرومدور

اوخومون ای عشرت اهلی کیم ایرور غم مؤجونو

نامه‌ای کیم آندا احوالیم منیم مرقومدور

من بیلورمن نه چکر بیدادِ هیجراندان کؤنول

دردمندین حالتی درد اهلینه مفهومدور

وه کـه آرتیق راق زامان ائیلر آنا بیداد ظلم

کیم زامان اهلی آرا اوفتاده ومظلومدور

صبح عیشیم شام ایرور تبریز مصریندن جدا

تا من آواره‌یه مسکن بلادِ رومدور

دئمه غربتده نه دیر حالین مسیحی هیجر ایله

غربت و فرقتده قالان حالتی معلومدور

اول کـه گؤزوم گؤهر افشاندیر فراق ظلمده

دژ بحر سلطنت میرزا ابوالمعصومدور.

کوکب ایمز بو کیم گئجه‌لر چرخ ساریدیر

چرخ برینه باش چکن آهیم شراریدیر

کوه بلادورور تن چون کاهم ای رفیق

هر ساری قانلی داغلاری لاله زاریدیر

نه وجه ایله آشاغا بیراخیبدیریر باشین،

گرنه چمنده سرو قدین شرمساریدیر

بستان حسن سرو گولودور، قد و روخون،

خالین بنفشه‌سی و خطین نوباهاریدیر

غم کوه و دشتیده چو قاچار هیجردن کؤنول

مجنون آنین انیسی و فرهاد یاریدیر

آلدانما دهر شاهد گول عارضینه کیم

کوپ باغریلار چو لاله‌آنین داغداریدیر

گؤزو خیالِ دلدن اندر دفع غمه بلی

مجنونون ای مسیحی کیمین غمگساریدیر.

سن سیزن دئدیم گوزومدن نم گئدر،

گـولدو دئـدی ناز ایله کیم نم گئدر

دئدیم الدن گئتدی سن سیزدین و دل

دئـدی نـه غم گر روانین هم گئدر

قان آخیر دئدیم گوزومدن همچو سئیل

دئدی که هیجریمدن آیری کم گئدر

دئدیم آچدین رخ اوزوندن گئتدی تر،

دئدی گولدن چیخاگون، شبنم گئدر

زخـم تـیرین کیمه دیر دئدیم حرام؟

دئــدی آنــا کـیم پی مــرهم گـئدر

کی گئدر جاندان دئدیم جانا غمین؟

دئـدی کیم جانین ایله بو غم گئدر

دئـدیم ایـتیندیر مسیحی بـاخ اونـا،

گـولدو دئـدی بـحث بـیر آدم گـئدر

غرض نوروز و بایرامدان منه گؤرمک جمالیندیر

منم نوروز و بایرامیم رخ فرخنده فالیمدیر

باهار عارضین گؤرمک منه نوروزدور هردم

مَه عیدیم منیم اول ایکی مشک آسا هیلالیندیر

ایرور فصل باهار و اثله ایرور مثیل سرو و گول

منه سرو و گول رخسار و اول نازک نهالیندیر.

بنفشه ایله مثیل سبزه‌ی تر گرقیلاکؤنلوم

آنا مقصود بونلاردان سنین خط ایله خالیندیر

وگر نظاره قیلسا سنبل سیرابینا هر دم

موراد و مدّعاسی اول دو زولفِ شب میثالیندیر

اگر قیلسا چمنده لاله و نرگس تاماشاسی

تمنّاسی آنین چشم سیاه و رویِ آلیندیر

زو لال خضر ایله آب کوثر ایستمز هرگز

مسیحی ایله کیم لب تشنه‌ی جام وصالیندیر

قاشین ای ماه اوج دؤلتین مشکین هیلالی دیر،

اوزون صبح سعادت آفتاب بی‌زوالی دیر

گولوستانِ لطافت سنبلی دیر جعدِ مشکینین،

خورامان قامتین جان باغی‌نین نورس نهالی دیر

موات احیاسی اثدنده مسیح انفاسی دیر لفظین

لبین جانبخشلیکده چشمه‌ی حیوان زولالی دیر

نهالِ قامتین یا رب یامان گؤزدن ایراق اولسون،

که خوبی و لطافت ایچره حدّ اعتدالی‌دیر

کؤنوله جان کیمی جسمیمده آندان وئرمیشم مأوا

که ماهیت ایله اول غنچه‌ی خندان مثالی دیر

دئمه‌کوب واعظا جنت ایله دوزخدن افسانه،

منه دوزخ آنین هیجرانی و جنّت وصالی دیر

بئلین قوجماق خیال ائتمیش مسیحی چون کمر دئدیم

تبسّم ائیله‌ییب دئدی مسیحی نین خیالی دیر

تعجب ائیلمه گر هیجردن ملالیم وار،
اسیر عشق بیلیر کیم منیم نه حالیم وار
خیال ائیله میشم کیم قوجام میانینی
خدای وئره مدد کیم عجب خیالیم وار
دمینی ساخلاگیل ای صبح، تانری ایچون کیم
بو گئجه یار خیالی ایله وصالیم وار
نه عیب طوبي جنّته اولماسام مایل،
وفا جیناندا بیر نازنین نهالیم وار
دلا چون اول گول رعنا غمینده یک رنگم
نه عیب گر رخ زردیله اشک آلیم وار
فغان که تفرقه اسباببنی دوزر ایّام
هاچان که یار وصالینا اتصالیم وار
مسیحی اول بتِ عیسی نفس فراقیندا
خدا بیلیر که حیاتیمدان انفعالیم وار

قار یاغماغینی گؤزگه‌لی رند قدح گسار،

سانیر شکوفه یا پراغینی باد اندر نثار

یخ شیشه‌سین گؤروب آسیلی هر طرف، سانیر

آغ شمعِ بزم ایچون یاسامیش دست روزگار

سانیر که قو پرینَدن آنا جایِ خواب ایرور،

اول دردکش که بستر و بالش دیر آناقار

دی شدّتینی زاهـید افسرده‌دن سورون

ورنه‌می ایچمَنین ساووق ایلَه‌نه ایشی وار؟

ظلمتده‌کی خضیر سویوندان خوبرک گؤرور

ساووق سویو سحر چاغی[ا]نـ[د]ا رند باده‌خوار

ای محتسب اولایدی اگر مستلیک یامان،

پیوسته مست اولمازایدی تورک چشم یار

زاهید که منع باده مسیحی قیلور مدام

خلوتده خوبلار ایله ایچمکدیر آناکار

لعل جانبخشین اوزه هریان ایرور تبخالەلر

یا هوا تأثیریندن گول برگه دوشموش ژالەلر

بادەدن گر گول - گول اولا عارضین ایرمز عجب،

ایچمگه سو بوستان، هریان آچیلماز لالەلر

وار بعینه خونفشان گوزدن آخان گول برگ تک

آیریلان باغریمدان اول گولدن جدا پرگالەلر

غبغب دالیندا چین گوزگج گوزوم گیریان اولور،

چین ایمیش گولور یاغین ای ایله بولغاج لالەلر

ای دل مهجور اولما عشق آرا نومید کیم،

عاقبت بیر - بیره یتته بو فغان و نالەلر

گوهر وصلینه هرگون کامران ائیلر ستی،

هیجر آرا آخان مسیحی گوزلریندن ژالەلر

آه کیم عشقین منی بس ناتوان ائتمیشدوروز،

ناتوان عاجز و بی‌خانمان ائتمیشدورور

غمگساریم، مونیسیم قیلمیشدورو درد و الم

همدم و هم‌صحبتیم آه و فغان ائتمیشدورور

تا که آندی عشق هریان ناوک بیدادیمی

کوْنلومو تیر ملامته نشان ائتمیشدورور

محنت عشقین بلا دشتی آرا مجنون کیمی

تیلبه لیکده بیزی مشهور جهان ائتمیشدورور

گر کوْنول احوالینی شرح ائتمه‌سم معذور من

کیم من عشقین هیجومو بی‌زبان ائتمیشدورور

خال ایمز روخسارین اوْزره مردمِ چشمیم ایرور،

کیم اوْزون گوزگوسونده اوْزنو عیان ائتمیشدورور

عقلدن بیگانه و آرامدان آیری منی

ای مسیحی اول مه نامهربان ائتمیشدورور

ترک مهر ائتمیشدورور تا اول مه دلخواهیمیز،

باش چکر گردونه فریاد و فغان و آهیمیز

آتش محنت دوشوبدور جان غم فرسود آرا،

تا وفا رسمین فراموش ائیله‌میش دلخواهیمیز

تؤکمز ایردی مونجا کوکب چرخ تک هر شب گؤزوم

بیلسه ایدی مهربانلیق شرطینی گر ماهیمیز

آه و واویلا که جانان وصلینه یئتمک دمی

ائتمه دی هرگز مدد بو طالع گو مراهیمیز

بولماگیل نومید ای دل، کیم فلکین کؤنلونه

ائیله یه بیرگون اثر بو ناله‌ی جانکاهیمیز

مونجا بیداد و جفاسی مهر ایله اولا بدل

لطف ایله‌گر سایه سالا باشیمیزا شاهیمیز

هانسی شاه اول شاهلار شاهی که بی‌حرف و قتال

خیل اعداسی آرا سالدی فتور اللاهیمیز

تا جهان اولا جهان مولکو اونا تاپا قرار

ای مسیحی بودور اوراداگه و بیگاهیمیز

عشق سرّینی یاشاران نالەی زاریم قوماز

نالەنی قیلسام نهان، مژگان خونباریم قوماز

هانسی گوندور ای کۆنول کیم لاله اوخلار هیجردن

باغریما یوز داغ غم بخت سیتمکاریم قوماز

عشق قیدیندن خلاص اولماق دیلرمن ای رفیق

نئیلەییم کیم لطف پنهانی دلداریم قوماز

دشمەکیم باخما منه بسیار مردم یانی[ز]دا

نتجه ایسترمن که باخمای، شوق دیداریم قوماز

بعد عُمری چون میشر دُولت دیدار اولور

اُوزونو کامیمجا گۆرمک اشک بسیاریم قوماز

محتسب می‌دن وئریر عهدم ولیکن آنلاماز

کیم لب جانان میی بیر لحظه هشیاریم قوماز

ای مسیحی وادی زۆهد صلاح ایچرەمنی

چشم مست و لعل بیر کیفیت یاریم قوماز

جانیم نئجه اولا زار سن سیز

مهجور کؤنول فگار سن سیز

غم گئجه لرینده اینجه چون شمع،

گؤزوم اولا آشکار سن سیز

جان و جسد و کؤنولده یوخ نور،

صبر و خرد و قرار سن سیز

گول گؤزونه خار اولاگر ائدم

گولزار ساری گذار سن سیز

یوخ هر ساری لاله اوزره شبنم

آغلار منه لاله‌زار سن سیز

یاغیش سانما که اولدو گیریان

احوالیما روزگار سن سیز

باالله که ایستمز مسیحی

فصل گول و نوباهار سن سیز

جان غم ایله اولدو زار سن سیز،
تن محنت آرا فگار سن سیز
آغلار بو دو چشم اشکباریم،
احوالیما زار - زار سن سیز
غم مونس و غمگساریم اولموش
ای مونس و غمگسار سن‌سیز
گولشن ساری گر گذار قیلسام،
گول اولاگوزومه خارسن سیز
نه غم تؤکم اختیار سیز اشک
یوخدور منه اختیار سن سیز
ساری اوزومو نگار قیلمیش
گولگون یاشیم ای نگاره سن سیز
آفاق صبحی‌نین گوزونه
غم شامی تک اولدو تارسن سیز

وه که سومیشلاریتنه شیدا کؤنول بیخواب گؤز

قـاتلی کـیم وار آنـا خـاراکؤنول قصاب گؤز

دوشـه گـؤزو کـؤنول سـوادی زلف و خـالینا

اولدی بو سودا ایله شیدا کؤنول بیخواب گؤز

هـیچ بـاب ایله کؤنول گؤزونه گلمز شادلیق

ائـده‌لی خـیل غـمین مأوا کؤنول ابواب گؤز

گیردیلر تا اول لب و خط فکرینه گؤزو کؤنول

وه که حاصل قیلدیلار سودا کؤنول خوناب گؤز

عشق ایلی گؤزو کؤنول راینه وارمان کیم منی

بـیله زار ائـدندورور رسـوا کـؤنول قلاب گؤز

سالدی بیر گونه‌منی گؤزو کؤنول کیم حالیما

زار و خـونبار ائـده‌لر اعـدا کؤنول احباب گؤز

گؤز و کؤنلومدور مسیحی دشمنیمنی گؤره‌بیم

مـلک‌تن دن اولد نـاییدا کـؤنول نـایاب گؤز

ای خیالین منزلی شئیدا کؤنول بیخواب گؤز

وی جمالین مایلی روسوا کؤنول پُر آب گؤز

لثل بری گؤرسه گؤزو کؤنلونه قالماز هوش و خواب

اول بری سیز وارمنه شئیدا کؤنول بیخواب گؤز

ائل گؤزو کؤنلونه تا گیردی خیالین ایسترم

کیم جهاندان اولسا نایئیدا کؤنولو نایاب گؤز

وار گؤزومده اشک غم، کؤنلومده طوفانِ الم،

هیجر آرا اولموش منه دریا کؤنول، غرقاب گؤز

قوییا طوفان گؤز و کؤنلوم اشک و آهیندان نه عیب

دارتیبان غم شامینا واویلا کؤنول بیغلاب گؤز

ای کؤنول گؤز توتماکیم رحم ائده اول قاتیل سنه

کیم اونا اولموشورور خارا کؤنول، قصاب گؤز

گؤزو کؤنلوندن مسیحی‌نین کم اولموش اشک و سوز

تا خیالینا قیلیب مأوا کؤنول ابواب گؤز

ای کؤنول دونیای فانی خاکدانی بیش ایمز،

خلق اوندا نئچه گونلوک میهمانی بیش ایمز

حیف ایرور صرف ائتسه‌ن اوقاتینی آرتیق رزق ایچون

چون نصیبین خان دؤران ایچره‌نانی بیش ایمز

سؤیلمه کوب گئرچک و یالان زیان و سود ایچون

کیم سنا بو سوددن آخیر زیانی بیش ایمز

منعمی کیم جمع ائیلر مال و قیلماز آنی خرج،

ئوزلری تین رزقی ایچون پاسبانی بیش ایمز

ائتمه نعشینی اسیر ذوق و لذّات جهان

کیم جهان لذاتی تین ذوقی زمانی بیش ایمز

بیر خراب اولموش رباط ایرور جهان اول اوزره‌کیم

خلق ایچینده جمع اولان کاروانی بیش ایمز

ایستمه جای اقامت بو صیفت منزل آرا

کیم مسافیرلره بئش گونلوک مکانی بیش ایمز

ای مسیحی دهر فانی شاهید رعناسی نین

مهرینه آلدانماکیم نامهربانی بیش ایمز

عاشیقیی اینجیتمه کیم آزرده جانی بیش ایمز
غزه‌ی حسن اولماکیم اندک زمانی بیش ایمز
حُسنی و عشقیم یانینده لیلی و مجنون سؤزو
ائل آرا افسانه‌ای و داستانی بیش ایمز
عشق آرا پروانه اول نه بولبول، ای دل مرغی کیم
بو محبت گو برابرینا قفانی بیش ایمز
سهو ایرور اوزونو ورد، آغزینی دئمک غنچه کیم
هرزه‌خندی وردو غنچه نه زبانی بیش ایمز
حیرتیم وار مونجا قانی چون قیلیر گوزدن روان
بو دل آزرده خود بیر قطره قانی بیش ایمز
چشم بیماریندان ای دل نئجه فریاد ائده‌سن،
آخر اول هم سن تکی بیر ناتوانی بیش ایمز
خوبرولاردان مسیحی اهل دللر حاصیلی
سینه‌ی مجروح و چشم خونفشانی بیش ایمز

خـرّم اولدو بـاغِ کـؤنلوم یـارسیز خـرّم ایـمز

بیر دم ایرمز کیم غمیندن گؤزلریم پُرنَم ایمز

سرو گولدن سؤز دئمن کیم قدّ و اوزوندن جدا

سرودن خاطر خوش [و] گولدن کؤنول خرّم ایمز

غنچه گولدو، بولبول اون چکدی و بیر گولدن ایراق

وه کـه مـرغ دل ایشـی جز نوحه و مـاتم ایمز

گشت گولزار و چـمندن نـئجه آچیلسین کـؤنول

یارسیز چون باغریم ایچره غیر خار غم ایمز

لـعلینی گـؤرگج، اولوبـدور ذوقـدن آغزی پرآب

گولشن ایچره غنچه‌ی تر آغزی[ن]دا شبنم ایمز

وادی عشـق و جـنوندا بـو دل آشـفته حال،

گرچه مـجنوندان زیاده اولمایا، کم هم ایمز

گولشن وصلی[ن]دن آیری اول پری روخساره‌نین

بو دل شئیدا مسیحی قـایغی سیز بیردم ایمز

هر کیم گؤزو زولفون گؤزه ای روح مقدّس

گر مست و پریشان اولا من تک عجب ایرمس

حیوان سویو [ن]دا یوخدورور اول نشأ و حالت

کیم لعل لبینده ایرورای روح مقدس

هرچند اولا سرو چمن دلکش و زیبا

کی تازه نهالین تک ایرور تازه و نورس

وه کیم خط و روخساردان آیری گول و سبزه

بو دیده‌ی گیریانیم آرا خارایرور و خس،

کوب حوری وجنت سؤزونو سؤیلمه زاهید،

کیم حور و جیناندان منه اول ماه لقا بس

بیر لحظه مرادِ دلِ عشاق ایله هرگز

یوز وای که اورولمادی بو چرخ مقرنس

بی منّت مخلوق آنا یتتدی مسیحی

المنّة للّه تعالی و تقدّس

زمـانه اهـلینه ایـرمز عجب گـر شادلیقدیر ایش

سعادت بورجو [ز]دان خورشید اوج سلطنت دورقیش

هـیلالی طـالع اولوبـدور سـعادت آسـیمانینا

کیم آنین پرتوووندن اهل عـالمه فـرحدیر ایش

شرف بورجوندان اولموش آشکارا کوکب سعدی

ایرور تأثیری آنین اثل ایچنده امـن و آسایش

سپهر سـلطنت اُوزره اولور بیر یئنی آی طـالع،

دوقوز آیدیر که گؤرموش مـادر ایام بؤیله تیش

گـر ایسـترسن کـه تـاپاسان مُرادِ دونیا و عُقبا

ارادت اُوزونـدن ای دل آنـین دامـانینا یـاپیش

زمـین ایـله زمـان اسـیینده ذاتی اولا سالیم

فلک ایله ملکدن جان و عؤمرونه اولا آلقیش

باهار عؤمرونه یارب که یئتمه سین خزان یئلی

مسیحی دهر آرا تا اولاجاقدیر یـاز ایله قیش

تـا سرو خـورامـانیم گـولزاره خـورام ائتمیش،

گـولزار خـورامـینی خـوبلارا حـرام ائتمیش

اول عارض و قـامتدن سرو و گـولو بـاغ ایچره،

پست ائتمیش و رونق سبز هریان که خورام ائتمیش

صـید ائـدلی دل مـرغون صـیّاد قـضا گـویا،

قـالین ایـله زولفـونو دانـه ایله دام ائتمیش

نـه عـیب دل بـدنام تـاپماز لبیندن گـر کـام

نـاکـاملیغی ایّام عشق اهلینه کـام ائتمیش

آرام دمـی دوتـماز دل هـیچ مـقام ایـچره

تـا جـان حـزینمده دلدار مـقام ائـتمیش

نه عـیب اگـر چکسم آرخـام ایـله میٔظرفین

اول عهدشکن منه مثل می و جام ائـتمیش

دریاسی مسیحی‌نین یومشاتمیش آتین کؤنلون

اول طـایر وحشـینی بـو دانـه‌یه رام ائتمیش

منی برگ خزانتک وردِ دوری زار ـ زار ائتمیش

مذلّت خاک راهی أوزره خار و خاکسار ائتمیش

منیم تک گوئیا اوفتادهای ایرور خزان برگی،

که بیر تورس نهالین هیجری أنی زرد و زار ائتمیش

خزان یابراقلاری تک بیر نیگارین داغِ هیجرانی

ساری روخساریمی خونِ جیگر ایله فیگار ائتمیش

خزانِ أوزده گولگون اشک بی‌عیب اختیار ائتسم،

منی جانان غمی بو شیوه‌ده بی‌اختیار ائتمیش

سازارمیش باغ آرا اشجار اهل درد أوزو تک،

نسیم هیجر گویی بوستان ایچره گذار ائتمیش

چمن سرسبز ایکن نه وجه ایله زرد لولنو چهرهم تک

عجب کیم أنا هم دوْران جفاسین آشکار ائتمیش

مسیحی باغ سارغاردی أوزوم تک أنی هم گوئی

منیم تک بیرگولون خار غمی کؤنلونه کار ائتمیش

اول درد کیم ائتمز آنا درمان فراق ایمیش

اول غم که یوخدور آنا پایان فراق ایمیش

اول محنتی که اولماز ایمیش هیچ وجه ایله،

آندان خلاص اولماغا امکان فراق ایمیش

اول زخمینی که ائیرایمیش درد اهلی‌نین

گؤزونه صبح و شامینی یکسان فراق ایمیش

بی‌اختیار چهره‌ی زرد اوزره دم به دم

سئیل سیرشک گؤزدن آخارقان فراق ایمیش

دردا که دردمنلری زولف یار تک

ائدن شکسته حال و پریشان فراق ایمیش

آواره‌لری دشتِ جنون ایچره ائیله‌ین

مجنون میثال بی‌سر و سامان فراق ایمیش

اولموشدورور مسیحه ظاهیر که دهر آرا

اول دردکیم ایمز آنا درمان فراق ایمیش

ای عشق عقل چنگیدن ائتگیل منی خلاص

نامـوس و نام و ننگدن ائتگیل منی خلاص

بیرجام لاله رنگ ایله ای پیر می فروش

زهـد دروغ رنگـدن ائتگیل منی خلاص

سـاقی نـهنگ کـامیده‌ام بـحر غـم آرا

بو بحرنین نـهنگدن ائتگیل منی خلاص

می ترکین ائده‌لی دوشوبم غصه چنگینه

می ایله غصه چنگدن ائتگیل منی خلاص

مجنون صفت باشیما یاغار سنگِ طفل هجر

اطفال هجر سنگدن ائتگیل منی خلاص

ای پـیر مـی‌فروش قـدح صـیقلی ایـله

تقوی و زهد و رنگدن ائتگیل منی خلاص

لطـف ایـله نـنجه جام تـولا تـوب مسیحیه

ساقی‌نین عذرِ لنگی[ن]دن ائتگیل منی خلاص

ای فلک ائتگیل منی اندوه هجر اندان خلاص

یا خلاص ائت هجردین یا ائیله گیل جاندان خلاص

آه کیم عشق ایچره بیر ساعت اؤزو منی گؤرمه دیم

خـاطر انـدوهناک و چشم گـریاندان خـلاص

دوستلار بیر درنایمیش عشق و محبت دردی کیم

اولمایان جاندین خلاص اولماز ایمیش آندان خلاص

نیجه افغانیمدین اولسه ایت لاریکا دردسر

ای اجل لطف ائت منی قیلگیل بو افغاندان خلاص

وصل نوشین تاپماغین غم نیشدن فارغ ایمز

کعبه‌غه تاپتمز ایل اولماز مغیلاندان خلاص

زلف و رخسارینا تـابولدوم مـقید واعـظا

بولمیشام عـالمده قـید کفر و ایماندان خلاص

چون میسر دولت وصل اولماز ایمیش هیجر سیز

پس مسیحی ایستمه ئوزونو هجراندان خلاص

ای تسیم صبح! اثت حالیمی جانانیما عرض،

وه! نه جانان! آفت عقل و دل و جانیما عرض

کام تلخ و دیده گیریان اولماغیمی اثیله‌گیل

اول سؤزو شیرین لبی گول برگ خندانیما عرض

آرزوی وصلیندن هیجر اودونا پروانه تک

کؤیمه‌گیم[1] شرحینی قیل شمع شبستانیما عرض

زولفوندن آیری من روسوانی کوفر اهلی آرا

باغلاماق زناریمی قیل نامسلمانیما عرض

ذرّه‌ی سرگشته‌ی بی‌تابی نین احوالیتی

مهری نین اوزوندن اثت خورشید تابانیما عرض

وصلی‌نین یادی ایله جان وئرمگینی هیجر آرا

رحم قیل احوالیمه اثت کؤنول آلقانیما عرض

آیری جاناندان مسیحی جان وئریر حالتده دیر

ای تسیم صبح! اثت حالیمی جانانیما عرض.

---

۱. یانماغیم

قیلمانام باور گر ائتسه وصل ایله دلدار شرط،

کیم بوتزویر ایله قیلمیشدیر منه بسیار شرط

بس که وئرمیش بیزه یالان وعده‌لر ایلن فریب

قیلمانام باور گر ائتسه وصل ایله دلدار شرط

عاشیق اولدوم وصل اومیدینه وه! کیم بیلمه دیم

کیم ایمیش عشق اهلینه دلداردان آزار شرط

عشق کیشینده صنم زولفو اسیرینه ایرور

دیر آرا اولماق مقیم و باغلاماق زنّار شرط

شاه اولگیل ای کؤنول کیم جور ایله بیدادینی

سندن ئوزگه قیلمایا هئچ کیمه قیلمیش تار شرط

قورخارام تا که پشیمان اولمایا ای همنشین،

قیلمایاکیم ائیله‌میش اول قاتل خونخوار شرط

گر مسیحی‌نین گؤزو خونخوار اولسا یوخ عجب

عشق روسواسینه ایرور بو دیده‌ی خونبار شرط

آیری گلزارِ جمالیندان گلستاندان نه حظّ

اولمایا تخلِ قدین، سرو خوراماندان نه حظّ

اولمایا اول زولف عنبرفام و خط مشک بیز،

جعد سنبل‌دن نه حاصیل، بوی ریحاندان نه حظّ

ائتمیه لعلین تبسّم، قیلمایا قدّین خورام،

شاخِ گولدن نه آسیغ، گول برگ خندان نه حظّ

دم به دم گر لعل جانبخشین تبسّم قیلماسا،

نه فرح عیسیٰ دمیندن، آب حیواندان نه حظّ

اول گولِ روخساره و بستانِ عارضدن جدا،

گشت گولشندن نه سود و سئیر بُستاندان نه حظّ

جان و عؤمرون هرکه جانان یولوندا صرف ائتمه‌دی

عؤمردن اولا آنا نه حاصیل و جاندان نه حظّ

یار اولسا ائیله‌یه فردوس و رضوان آرزو،

ای مسیحی یارسیز فردوس و رضواندان نه حظّ

کویسه نیجه هجر آرا رشتهٔ جانیم چو شمع

وه که بولوب اتله فاش سوز نهانیم چو شمع

وصـل امـیدی ایـله آتش هـجران آرا

کویسه نیجه ای کؤنول رشته‌ی جانیم چو شمع

وه بـو نـه آتش دورور بـو دل زاریمداکیم

شرحین اتدیر گوئیا بارچا زبانیم چو شمع

ناصح دم سـردی‌نین پـندی ایـرور باد تک

یوق عجب اول باد دن بولسه فغانیم چو شمع

وه کـه قـیلیدیر مـنی پـای بگـل بـزم آرا

کویمگ ایچون دیده‌ی اشک فشانیم و شمع

خـیل پـریلر آرا عـارضی‌نین نـورو [د]دان

روشـن ائدر بزمنی سرو روانیم چو شمع

نـیجه بـوله آتش و آب ده غـم گـنجه‌سی

بو دل و بو دیدهٔ قطره چکانیم چو شمع

سوز و گدازی که وارمـنده مسیحی بو شام

صبحه دکین قالماغا یوخ گومانیم چو شمع

ائیله ایرور کام لعلیندن منا ناکام لیق

یوخ ایمیش عشقینده حاصل بیزه جز بدنام لیق

دوشمنین کامیندادیر تا اول لب شکرشکن

دوستلار یوخ بیزه حاصل غیردوشمن کام‌لیق

ای سلامت اهلی گر انجام سیز بولدوم نی عیب

عشق رسواسینا ایرور شیوه بی‌انجام‌لیق

سروگولدن سؤز دئمه ای باغبان کیم هر زمان

اوت سالیر جانیم آرا بیر سروگل اندام لیق

اولسا بی‌آرام کؤنلوم عشق ارا منع ائیله من

عاشق و دیوانه‌دن نی عیب بی‌آرام لیق

دئمه‌گیل ساقی قدح کیم لعل جانانذان جدا

حق نصیب ائتمیش منه خون‌جگر آشام لیق

مغبچه وصلی ایله میخانه قدرین بیلمه دیم

ای مسیحی سالدی بوگونه منی اول خام لیق

ماه حسنونک یانیدا ای خوبلاردان خوب راق

مهر ایله گؤزو نورکیم مهر یانیندا چرا

گوهر وصلین غمیدین دُرفشان گؤز یانیدا

بحر ایله گورکوزو رکیم بحر یانیندا بولاغ

نرگس بیماریدان آیرو دل زار ای طبیب

ایله سایرو دورکه سایرو گؤرونور گؤزونه ساغ

ناتوان کؤنولده ایرور داغ هجر و کوه غم

هجر و غمدین وه که وار کؤنلوم اوزه داغ اوزره داغ

باغ و بستانا منی تکلیف قیلما باغبان

کیم منا زنداندیر اول گولدن جدا بستان و باغ

ساقی دوران وئریر چون دؤور ایله جام عیش

وئرمز اهل درده جز خوناب هجراندان اباغ

هجر آرا جان وئرمه کیم بؤیله مسیحی بیدلی

کیم اوله بیر مهربان دلداریدان من تک ایراغ

ای کؤنول دل بیوفا اغیارینه یار اولدو حیف

آتش غیریتی جانیما روا وار اولدو حیف

دئرایدیم کیم وصل تاپسام حاصل اول گلچهره‌دن

گلستان وصلیدن حاصل منا خار اولدو حیف

مین وفا امیدینه عمری جفا چکدیم ولی

اول وفاسیز عاقبت بیزه جفاکار اولدو حیف

یارینی اغیار و اغیاری ئوزونه بیلدی یار

غیری ایله یار و یاری ایله اغیار اولدو حیف

بستر غم اوزره جان وئردیم من بیمار زار

دئمه‌دی بیر قاتلاکیم اول زار بیمار اولدو حیف

اول بت بی‌رحم کافرکیش نین بیدادیدین

رشته‌ی تسبیحیم ای دین اهلی زنار اولدو حیف

ای مسیحی خوب رولار مهرینه آلدانماگیل

کیم بولار مکریدین اهل درد بسیار اولدو حیف

آه کیم کونلو منی قیلدی هجر آرا افگار عشق

اتدی باغرومنی کباب و گوزومی خونبار عشق

گر اولم اندوهگین و زار عیب ائتمین منی

کیم منی قیلمشدورور اندوهگین و زار عشق

تا اوزون گلزاری غایبدور گوزوم قارشوسیدین

وه که سانجار هر نفس باغریم آرابوز خار عشق

یوخدورور جز شربت وصل آنا ئوزگه چاره‌ای

ای معالج هرکیمی کیم ائیلیه بیمار عشق

مرهم رحت نی هرگز یاد قیلماز ای کونول

اول کیمین کیم ائیله بیبدیر کونلونو افگار عشق

یار عشقی ایله اولدوم اول صفت آمیخته

کیم منا بولمیشدورور اغیار یار و یار عشق

آیری اول گولنون مسیحی گلشن رخساریدن

اشک گولگونومدن ائتمیش اوزومو گلزار عشق

ای طوطی جان لعل شکر بارینا مشتاق

وی بلبل دل گلشن رخسارینا مشتاق

هر شوق که آرتیق راق ایمز گوزلریم آندان

آرتیق راق ایرور بالله‌ی دیدارینا مشتاق

اونونک ساغینور قایداکه بیر سس اشتیدیر گوش

از بس که ایرور گوهر گفتارینا مشتاق

هر تیجه دل زاریما آزارین ایرور کوپ

کوپراک دل زاروم ایرور آزارینا مشتاق

وار بو قد خم گشته و بو جسم ضعیفیم

ای سرو خرامان قد و رفتارینا مشتاق

جون تیلبه قاچار سلسله‌دن وه بونه سردور

تیلبه دل ایرور طرهٔ طرارینا مشتاق

جاندان ایرور ای قاتل بی‌باک مسیحی

اول غمزه عاشق‌کش خونخوارینا مشتاق

آه كيم غمدن قوروتدو تنده قانيمنى فراق

وای كيم كويدوردو مغز استخوانيمنى فراق

وصلينه اميدوار ايديم فغان و آه كيم

توٚكدو تيغ ناآميدى ايله قانيمنى فراق

شمع تك رخسارهٔ زرد اوزره اشك گرمدن

روشن ائتدى مردمه سوزنهانيمنى فراق

نى عجب گرديده دن قيلسام روان سيل سرشك

ائيله ميش گوٚزدن نهان سرو روانيمنى فراق

كوٚنلومون حالينى گر شرح ائتمه‌سم معذور مين

نئيله ييم كيم لال قيلمشدير زبانيمنى فراق

يوسفوم هجرانيدين يعقوب نين گوزوكيمى

ائيله‌ييدير ديدهٔ گوهر فشانيم نى فراق

وه كه كوٚيدو جان و جيسميم هيجرى‌نين بيداد[ى]دان

نئچه كوٚيدور سون مسيحى جسم و جانيمنى فراق

آه یوزمین آه کیم کؤنلومنو قان ائتدی فراق

گؤزلریمدن اوزه اول قانی روان ائتدی فراق

سرّ عشقین کیم یاشاردیم جاندا عمری وایکیم

روی زرد و اشک آلیمدان عیان ائتدی فراق

لاله تک باغریم آرایوز داغ حسرت دور نهان

تا گل رخسارینی گوزدین نهان ائتدی فراق

اولدوم از آواره و بیخان ومان عیب ائتمه‌یین

کیم منی آواره و بیخان و مان ائتدی فراق

آرزوی دولت وصلیندن ای خورشید حسن

گؤزلریمی هجر آرا کوکب فشان ائتدی فراق

بخت گومراه اینجوسیدین چشم بیمارین کیمی

کؤنلومو سایرو تنیمنی ناتوان ائتدی فراق

روح‌پرور لب لریندن آیرو ای عیسی نفس

بو مسیحیٔ حزینه قصد جان ائتدی فراق

لاله تک باغریما قویدون داغ هجران ای فلک

غنچه تک کؤنلومنو قیلدین ته بته قان ای فلک

اول گل رخساره و اول غنچه‌ی تردن جدا

گول تیکاندیر گؤزلریمه غنچه پیکان ای فلک

اول مه محمل نشینین فرقتیدین چون جرس

صبح و شام اتدین ایشیم فریاد و افغان ای فلک

نیجه قان ائلیب کونولنو چون صراحی دم بدم

اندمسن اول قانی یوزوم اوزره غلطان ای فلک

قایسی گولنی جلوه‌گر قیلدین که آخر قیلمادین

آنی یوز خاری ایله خاک ایله یکسان ای فلک

ایچمدی جز زهر محنت یئمدی جز خون دل

هر کیم اولدی نیجه گون خانینا مهمان ای فلک

سانماگیل کوکب مسیحی تیر آهی بیربدور

کیم سنین کؤکسوندن اتمیش کیجه یزان ای فلک

خوش ایرور جمال ایلیدن شب وصل ناز قیلماق
نظر اهلیدین اولارا همه دم نیاز قیلماق
خوش ایرور بیر آیا بیر دم اولوبان بیرو اوزه محرم
اول اتشیگیگینی محکم اتل اوزه فراز قیلماق
گه اباغینا قویوب یوز گه الینه سورتوبان گوز
گهی گریه و گهی سوز ایله آنا راز قیلماق
ستم و جفا و جورون باری اتله بیحد ایرور
یندورور منی حزینه بو کرمنی آز قیلماق
سن و بزم و عیش قیلماق دف و چنگ ایله ترنم
من و کنج محنت و ناله جانکداز قیلماق
قیلاییم چو سجده اول بت قاشینا نه عیب زاهد
منه فرض ایرور بو محراب ایچینده نماز قیلماق
دئمه گیل مسیحیه محترز اولکیل اول پریدین
نیجه تیلبه دی پریدین بیلیر احتراز قیلماق

وه که کؤنلوم عشق آرا هر دم ایرور غمناک راق

تیغ بیداد ایله کؤکسوم چاک و باغریم چاک راق

دیرایدیم وصل ایله بولسام شادمان راق گون بگون

وای کیم هجر ایجره بولدوم گون بگون غمناک راق

خاک ایرورلار گر محبت اهلی جانان یولیدا

وه که ایرمز کیمسه ارباب وفادان خاک راق

هر نیجه کیم پاک ایرور بستان آرا گلبرگ تر

لیکن ایرمز گلرخوموئون دامنیدین پاک راق

اهل دل قیلیغه گر چالاک ایرورلار خوبلار

وه که ایرمز قاتیلیمدن هیچ کیشی چالاک راق

موسم گول یتتدی و منع می ائیلر محتسب

وار اوله آندین جهاندا کیمسه بی ادراک راق

وصلیدا جان وئرمه‌ییب هیجرینده اولدون مبتلا

عشق آراسیندن مسیحی گؤرمه‌دیم بی‌پاک راق

خوش ایرور جمال اثلدن شبِ وصل ناز قیلماق

نـظر اهـلیندن اولارا هـمه دم نـیاز قـیلماق

خوش ایرور بیر آیا بیردم اولوبان بیر اثوه محرم

اول [اثو] اتشیگینی محکم، اثل اوزه فراز قیلماق

گه آیاغینا قویوب اوز، گـه الینه سورتوبن گوز،

گـهی گیریه وگـهی سوز ایله آنا راز قیلماق

ستم و جفا و جورون باری اثله بیحد ایرور

نـئدیرور مـن حـزینه بـو کـرمی آز قـیلماق

سن و بزم و عیش قیلماق، دف و چنگ ایله ترنم

مـن و کـنج مـحنت و نـالهٔ‌ی جانگداز قیلماق

قیلاییم چو سجده اول بت قاشینانه عیب زاهید

منه فرض ایرور بو محراب ایچینده ناماز قیلماق

دئمه‌گیل مسیحیه مـحترز اولگیل اول پـریدن،

نـئجه تـیلبه‌دی پـریدن بیلور احتراز قیلماق

وه که کؤنلوم عشق آرا هردم ایرور غمناک راق

تیغ بیداد ایله کؤکسوم چاک و باغریم چاک راق

دئرایدیم وصل ایله اولسام شادمان راق گون به گون

وای کیم هیجر ایله اولدوم گون به گون غمناک راق

خاک ایرورلر گر محبت اهلی جانان یولوندا

وه که ایرمز کیمسه ارباب وفادان خاک راق

هر نتیجه کیم پاک ایرور بستان آرا گول برگ تر

لیکن ایرمز گول روخومون دامنیندن پاک راق

اهل دل قیلاناگر چالاک ایرورلر خوبلار

وه که ایرمز قاتیلیمدن هئچ کیشی چالاک راق

موسم گول بیتدی و منع می ائیلر محتسب

وار اولا اوندان جهاندا کیمسه بی‌ادراک راق

وصلینده جان وئرمه‌ییب هیجرینده اولدون مبتلا

عشق آراسیندان مسیحی گؤرمه‌دیم بی‌باک راق.

گۆھەر اشکیمی تا أوزومه غلطان قیلمادین

روح‌پرور لبلرینی گوھر افشان قیلمادین

هیچ گه بزم ایچره وه کیم گول تکی آچیلمادین،

کۆنلومو تا غنچه یانلیق ته بته قان قیلمادین

وئرمه‌دین بیر محفیله شمع جمالیندان فروغ،

کیم منی چون شمع اول محفیلده گیریان قیلمادین

اتیله کیم نرگیز گۆزو خورشیدینه حئیران ایرور

قویمادین بیر گۆز که روخسارینا حئیران قیلمادین

ای سلیمان گوئیا لعل مسیحیم ذوقوندان

وارایدین واقیف که مئیل آب حیوان قیلمادین

ای فلک کیمه میشر اتیله‌دین صبح وصال

کیم آنی آخر اسیر شام هیجران قیلمادین

واله اتدین چون مسیحی کیمی بیر لیلی وشه

کیم آنی مجنون صیفت روسو ای دۆران

قیلمادین

تیدرمین عید و نوروزی گؤرم چون بیر نظر یوزون

منوم نوروز و عیدیم دور جمال عالم افروزون

باری ائله ایرور نوروز لیکن ای پری ایرور

من دیوانه یه نوروز اول گون کیم گورم یوزون

غرض نوروز دان بودور مناکیم یارایلینی

یاریب بو حیلهنه نویسم که قوتلوق اولا نوروزون

اوله نوروز تک فرخنده ایامیم اکرباخسا

منوم احوالیم نوروز گونو بیر نظر گؤزون

ایرور نوروزلیق جون رسم دور آندا خوش اول ساعت

که بیتکای رسم نوروزونا جانتا تیر دلدوزون

ایرور تا عید ایله نوروزدان نام و نشان یا رب

اوله چون عید و چون نوروز فرخنده همه روزون

الین اؤپمک سنا نوروز گونو التفات ائتدی

چو دلدارین مسیحی اوشبو بس نوروز فیروزون

اول که گتتمزدیر ضمیریمدن خیالیندیر سنین،

اول که اولمازدیر منه روزی وصالیندیر سنین

اول که سالمیشدیر منِ آواره‌نی مجنون صیفت

وادیِ حئیرت آرا مشکین غزالیندیر سنین

اول که حالیمی پریشان ائتمیش و گونوم قارا

زولف مشکینین ایله هیندویِ خالیندیر سنین

بولبولِ روحومو محنت آتشینه هر نفس

کویدوران پروانه تک شمع جمالیندیر سنین

حسن باغیندا سهی قدلر آرا ای سرو ناز

نخل اومیدیم منیم تورس نهالیندیر سنین

دشت غم ایچره میثالِ ذرّه سرگردان منی

ائیله ین خورشید حسن بی‌میثالیندیر سنین

دئدیم ای قاتیل منی ئولدور خَلاص [ائت] هیجردن

گولدو دئدی ای مسیحی بو خیالیندیر سنین

ای کؤنول گر اولمادیم هم صحبت و یاری آنین،

بو منه بس کیم بیلیر اولدوم گیرفتاری آنین

وه نه حالتدیر که مهری گون به گون اولور فزون

هر نتیجه افزون اولور جانیمدا آزاری آنین

یار و غمخوار اول گهی اول بی‌کسه کیم دهرده

یوخدورور غیری غمین یاری و غمخواری آنین

بعدِ عُمری سورا بیر نوبت گر ئوز بیمارینی

عُمرلر اولماق اولور باالله بیماری آنین

یوخ عجب گر [عاشیقی] افتاده و مظلوم اولا

هر کیمین بیرحم و ظالیم اولا دلداری آنین

سلطنتگر آرزو قیلسا بسی ابله دورور

اولا هرکیمین جهاندا مهربان یاری آنین

زنده گر ائده مسیحی چون مسیحانی عجب

مُرده‌ی صدساله‌تی جانبخش گفتاری آنین

ای نظر اهلینه صبح عید روخسارین سنین،

عشق اهلینه کعبه‌ی مقصود دیدارین سنین

دامه چیخماقدان سنی گؤرمک غرضدیر ماه عید

منه بوکیم گؤره‌ییم خورشید روخسارین سنین

عید ایله نوروزدان کؤنلو هاچان تاپا فرح

دردمندی کیم اولا جانا گیرفتارین سنین

دردن درد اهلی واقیفدیر دئیرلر بس ندن

خسته کؤنلوم حالی بیلمز چشم بیمارین سنین

نطق عیسی و زولال خضریتی انده خجیل

گر تکلّم ائیلیه لعل گُهربارین سنین

عقلدن بیگانه و آرامدان آیری منی

ائیله‌ییبدیر نرگس جادوی خونخوارین سنین

عید گونو گؤز اوجو ایله مسیحی حالینا

لطف ایله قیلسان نظر ایزد اولا یارین سنین

ائیله میش حئیران منی اول نوع جادو نرگسین

کیم باخام هریان گلیر اُوزومه قارشو نرگسین

بیر باخیشا نئجه تاراج شکیب وهوش ائدر

گر ایمز افسونگر و مکار جادو نرگسین

اول سببدن تیلبه‌لر تک دوشموشم غم دشتینه

کیم منی مجنون ایله رام اولا آهو نرگسین

چشم بیمارینا نسبت قیلماگیل ای باغبان

عین مخموردندان ایرور نئجه سایرو نرگسین

نرگیزه گؤز یوُماق ایرمز رسم مهر ائده طلوع

چون یوز آچدین نه سببدن ائیلر اویخو نرگسین

نرگسین ائل قانینی تؤکه اولور پرحال راق

گوئیاکیم خلق قانیندان ایچر سو نرگسین

عشوه و غمزه ایله وه کیم نسیمینی قیلیب

صبردن بیگانه و طاقتدن آیرو نرگسین

خویلار یزمینده لعلین گوهر افشان اولسا یئی،

غنچه‌ی سیراب گولزار ایچره خندان اولسا یئی

سرو و گول نظاره‌سی گر خوب ایرور بستان آرا

لیک نخل قامت وروخسار جانان اولسا یئی

خط عنبر قامیش قیلما عذاریندان تراش

کیم بنفشه‌یه نئچه زیب گولوستان اولسا یئی

خطی گولگون صفحه‌دن حک ائتسه‌ن اولور بدنوما

حک اوزوندن اولمایا اول خط ریحان اولسا یئی

عارضین گؤرگچ کؤنول مرغی نوا چکسه نه عیب

هر نئچه بولبول گولوستاندا غزلخوان اولسا یئی

بیل و آغزین رمزی و کیفیتیم بیلمز رقیب

غیردن هر نئچه سرّ غیب پنهان اولسا یئی

چون میسّر دولت وصل اولماز ایمیش هیجرسیز

بس مسیحی همدمین اندوه هیجران اولسا یئی

عؤمرو بیلگیل مغتنم، توت جام بادهای کؤنول

موندان آرتیق وئرمه اوقاتینی بادهای کؤنول

یار ایله گولگون قدح چکمک اراده ائیلهدین،

خوبدور گر اولمایا اغیار اراده ای کؤنول

ساده لیکدیر سلسبیل وحور مئیلی ائیلهمک

اولسا جامِ باده و روخسار ساده، ای کؤنول!

یادلارا تا سالیدیر آشنالیق طرحینی

آشنالاری گتیرمز هیچ یاده ای کؤنول

وه نه حالتدیر که مهری گون به گون اولور زیاد،

هر نتیجه حوری اولور جانا زیاده ای کؤنول

خوب ایمیش اول سمت پیمان ایله قیلماق یارلیق

واردورور چون التفات و مئیلی یاده ای کؤنول

چون مسیحی زود اولور بیگانه عقل و هوشدان

هر کیم اولور مایلِ بیر تورک زاده ای کؤنول،

غم ایمز گر عشق آرا چکدین ملالت ای کؤنول،
نیش محنت ایله ایرور نوش راحت ای کؤنول
اولماگیل آزاده گر چکدین بسی رنج و الم
بی‌مشقّت تاپمادی هنج کیم فراغت ای کؤنول
عاشیق ایرسن، ایسته‌مه صبر و سلامت کیم ایمز
عشق وادی سینده جز رنج و ملامت ای کؤنول
عشق بیداد و جفاسی نرده‌دن، من نره‌دن،
سندن تؤترو بیزه یتمیشدیر بو آفت ای کؤنول
هر نتجه دئدیم که عاشیق اولماکیم یوخدور سنه
خوبرولار جؤرونو چکمگه طاقت، ای کؤنول
عشق وادی سینده قیلمیش سان مسیحیه نصیب
هر نفسده یوز غم و یوزمین ملالت ای کؤنول

ای فضیلت مسندینه ذات پاکین بی‌بدل

اهل دانش ایچره ایرورسن به بیمثلی مثل

سرور ارباب فهم و مرشد اهل سخن

منبع ادراک و هوش و معدن علم و عمل

کاینات ایرور محیط و مادر گیتی صدف

اول صدفه گوهر ذات شریفین ماحصل

نه عجب سنا عطاردین شکوه و صولتی

رای و ادراکین مدقق فیکرلر اثدن محل

عالمین هر امرینه کیم دوشسه مشکل عقده‌ای

دست تدبیرین قیلیر اول عقدنی فی‌الحال حل

ایمن اولسون ذات پاکین حادثات دهردن

گؤرمه‌سین یا رب بنای دؤلتین هرگیز خلل

آفتاب دؤلتی اولا شرفده دائماً

تا مشرفدیر مسیحی مهردن برج حمل

دئمه سم من ای بت بی‌وفا که منه جفا بتر ائیله‌گیل

دئیرم محبت اهلی آرا من مبتلا یئتر ائیله‌گیل

ایرور ای پریوش سیمتن نظرین چو اهل وفا ایلن

من زارا هم کرم ائیلیین گوز اوجو ایله نظر ائیله گیل

کیم اولوبدورور دل مبتلا من زاردن بیره خدا

سر کویدا اگر ای صبا گوره‌سن منه خبر ائیله‌گیل

ای خدنگ غمزه‌ی دلستان سنه اولدو جان و دله نشان

گهی جاندا ائیله‌یین مکان گهی دل آراگذر ائیله‌گیل

جگریمی ای دل ممتحن که کباب ایرور غم اوتو بیلن

سر کوینا گذر ائیله‌بن سگ یاره ماحضر ائیله‌گیل

دل و جان ایله‌ره عشق آراگیرمسن چو ای دل بینوا

یئته‌گر خدنگ غم و بلا توزونو آنا سپر ائیله‌گیل

داهی سالما طژه‌ی خم به خم مه عارضین اوزه دمبدم

بو مسیحیه کرم ائت کرم گونونو قارا یئتر ائیله گیل

گون ایراق اولفاج چمندن سار غیریر مندن نهال

آفتابیندان ایراق اولغان تاپار گویا بوحال

یئنه ساریق آغریلیق تیترتمه پیدا ائیله میش

من کیمی گر بیر گونش دوٚری ایمز نورس نهال

من کیمی گر بیر گونش روخساره‌دن آیری ایمز

ساریق آغریق ایله تیترتمه نه‌دن تاپمیش نهال؟

خلق اشکیمی گوٚروب هریان ساریق یوزوم اوزه

باغ آرا توشه خزانا شبنم ائیلرلر خیال

هر خزانلیق نخل اوخشار باغ آرا بیر زارینا

کیم ساریق اوزوونو گولگون اشکی قیلمیش اولسال

هر طرفده بیدتک یاپراقلاری بوستان آرا

مرمر باد خزاندان سارغیریبدیر چون هیلال

یوخ خزان یاپراقلاری کیم باغ آرا اول شاه حسن

سیر ائتگچ باشی اوزره زر نثار ائیلر شیمال

واختینی بیل مغتنم، اولما مسیحی عیش سیز

عُمر تخلینه خزاندان نتجه کیم یوخدور وبال

یـار ایله بیر خلوتی ایستر دل آشفته حال

کیم اوشول خلوتده اولمای یادینا گیرمک محال

اولا بـیر مـینامی صافی کـه ذوق و رنگ ده

یـار لعـلی تک تکـیف اولا و یـوزو تک آل

ائیله خوش حال اولالی اول بـاده‌دن کـیم آرادا

ایکـی یاندان قـالمایا اصلاً حجاب و انـفعال

بارجـه حسب المـدّعای خـاطریم وئره جـواب

مقتضای طبعدن هر نسنه کیم قیلسام سؤال

گر دئیم نازک بئلینی قوجاییم، دئسین که قوج

ور دئیم کیم بوینونا قول سالاییم دئسین که سال

گر دئیم کیم یایینا جان وئره‌بیم دئسین که وئر،

وردئسم بوسی لبیندن آلاییم دئسین کـه آل

نه طلب قیلسام داهی حقدن مسیحی کـه منـا

بارجه عُمرومده میسّر اولا بیر گون بئیله حال

قیلماسین بیمارلیق ماه جمالینی هیلال،

یئتمه سین خورشید روخسارینا آسیب زوال

سالیم اولسون نخل بالایین خزان تاراجیندان

ایمن اولسون غم یئلیندن اول گلستانِ جمال

سایرولوق خار غمیندن گولشن دؤوران آرا

اول گولِ عاض ایلاهی تاپماسین تغییر حال

تاب [و] تبدن قطره ـ قطره ترمیدیر جیسمین اوزه

یاچیچکلنمیش هوا تأثیریدن نورس نهال؟

ناتوان جیسمیمه ایرور هر نفس یوزمین الم

تا سنه بیمارلیقدان واردورور جانا ملال

چرخ اوزه تا مهر و مهدن واردورور نام و نشان

اولمایا ماه جمال و مهر عمرونه وبال

تا سنه بیمارلیق واردیر مسیحی‌نین ایرور

کؤنلو غمگین، جانی محزون، بنزی ساری، اشکی آل

زولف و قدّیندن جدا بولموشدور ای نازک نهال

موبه‌دن جیسمیم چو موی و ناله‌دن قدّیم چو نال

نو بهار عارض و شمشاد قدّیندن جدا

گلبن عیشیم خزان قیلمیشدیر ای نورس نهال

تره باتیب گه قیزارماق، گاه سارقیرماق نه دیر،

تاپمایپدیر گر گول رعنا أوزوندن انفعال

حاصیل ائتمیشلر نیکولیکده مسلّم بولماغا

سرو قدّیندن نشان و غنچه آغزیندان مثال

شام غم محنتلریندن ای کؤنول اینجیمه گیل

نیش هیجران گؤرمه‌ین هرگیز گؤرر نوش وصال

هیجرانین بیدادیندان آیری منه بیر حالتی

کیم جهاندان اولماسین هئچ کیمسنه یارب بوحال

روزگاری قاره رویی زرد و اشکی آل ایرور

چرخ زنگاری مسیحیه قیلیبدیر تابو آل

دۆر ظولموندن قاچان کیم دولسا کۆنلوم شام غم،
چون صراحی گریه‌ی تلخ ایله خالی ائیلرم
گول گۆزومه خار ایرور گولشن ساری قیلسام گذار،
باده‌نی نوش ائیله سم، ایرور نیدا قوم ایچره سم،
رحم قیل ای چرخ محرملر نتیجه محروم اولوب
اولا نامحرم حریم وصل ایچره محترم
ای کۆنول دونیا و مافیهایه چون یوخ اعتبار،
آنلاگیل دونیا ومافیها وجودونو عدم
عالمین مالینی جمع ائتمک غنیمت بیلمه‌گیل
عالم ایچره بیل گونون جمعیتینی مغتنم
ایسته‌مز سن گر الم، اولما مقیّد مالینه
بیر رقمدیر صفحه‌ی دورانه چون مال و الم
دهری نین بیش و کمی قیلما مسیحی آرزو،
هرنه کۆنلون بیش مایل دیر آنا مئیل ائیله کم،

ایرور هر کیمسه ئوز یاری ایله هممصحبت و همدم

منه یوخ همدم و هممصحبتی جز محنت و ماتم

ایرور هر کیمه دلداری و یا غمخواری و یاری

منه نه یار و غمخواری که همرازیم اولا بیردم

جفا و جور دۆراندان دویوب من باللهی جاندان

نه لطف امیدی جاندان نه بخت واژگوندان هم

شب غم یاردان آیری ایرور غم کنجینده هرسو

رفیق وهمدمیم قایغو انیس و غمگساریم غم.

فراقین ائللی منزل کۆنول مولکونو ای قاتیل

نه گۆردوم ئوزومو خوشدل نه تاپدیم کۆنلومو خرّم

ایرور بیریان غم دۆران و بیریان محنت هیجران

بو غمدن کۆنلوم ایرور قان بو محنتدن گۆزوم پرنم

مسیحی اول بت موزون سنه دلدار اولوب بیرگون

نئجه جور ائیلیه افزون سن آنا مهر قیلماکم

عروس دهر بسی بی‌وفا ایمیش بیلدیم
وفا توقّعی آندان خطا ایمیش بیلدیم
فریب و مکرینه آلدانمایب آنی رد ائدن
قبول خاطر خلق و خدا ایمیش بیلدیم
کیشی که صحبتدن ایستمز جدا اولماق
زمانه عافیتیندن جدا ایمیش بیلدیم
فلک عنایتینه اولماگیل فریفته‌کیم
عنایتی همه رنج و عنا ایمیش بیلدیم
بودؤر مردومونه آشنایی لیک قیلان
بلا و محنت ایله آشنا ایمیش بیلدیم
دلا وفا طمع ائتدین زمانه مردمیدن
نه کیم یئتر سنه ائلدن سزا ایمیش بیلدیم
مسیحیا گؤیه چیخماقدان مسیحانین
قاچیب اولوسدان اونا مدّعا ایمیش بیلدیم

هیجران تیینده گئجه‌لر ایرور منه غمخوار غم

آغزیم قوروسا یتتگیریر بو دیده‌ی خونبار غم

اول بیوفا بیادادن ایرور منه ای همنشین

درد و غم ومحنت قرین همصحبت و غمخوار غم

نه آنسیز ایرور طاقتیم نه آنا یتمک قوتیم

بو غمدن اولدو قامتیم چون طرّه‌ی دلدار خم

لعلیندیر ای عیسا نفس درد اهلینه فریادرس

نه عیب اگر آندان هوس ائده دل بیمار هم

دوتما پیاله ساقیا کیم لعل جاناندان جدا

اودماق نصیب ائتمیش منا بو چرخ کجرفتار دم

دهر لعلیندن لطف و کرم اولموش وفا تک کز عدم

بالله که یتمز هیچ غم گر یتمه‌یه آزار هم

محبوبلاردان جز جفا اومما مسیحی عشق‌آرا

کیم وار ایمیش مهر و وفا بوقوم آرا بسیار کم

فـضای عـالم عـرفاندا اول شـهباز دیـر کـؤنلوم

که قدسی آشیان قوشلارا هم پرواز دیـر کـؤنلوم

فصاحت آسیمانی اوزره پرواز ائیلیه ین هر دم

معانی طایرین صید ائیله‌ین شهبازدیر کـؤنلوم

سالیر ابیات دردآمیز ایله عشق اهلینه آتش

سخن طرزینده بیر جادوی افسونساز دیر کـؤنلوم

قیلیر گفتار شیریندن سخن خوانینی پر شکّر

فصاحت ایچره طوطی‌ی سخن پرداز دیر کـؤنلوم

جنون و عشق اقلیمینده ای هوش و خرد اهلی

گهی مجنون گهی فرهاد ایله همرازدیر کـؤنلوم

اتشیتمه‌ی پندیمی، محبوبلار مهرینه آلدانـدین

سنه بو قومدان هر نسنه یئتر آزدیر کـؤنلوم

مسیحی دؤلت عشـق و محبتدن بو دؤرانـدا

سخن پرورلر ایچره صاحب اعجازدیر کـؤنلوم

خـط مشكينينده لعلينى گۆروب جان تاپديم

ظـلمت ايچره مثلاً چشمەى حيوان تاپديم

نـه خـط و لعـل مـن تشنه لبى دل خسته

ئـوزومه خضر ايله روح‌اللهى مهمان تاپديم

لعـل جـانبخشى اوزه خـط سـوادى گـۆردوم

سـبزەى تـازەآرا غنچەى خندان تـاپديم

سبزەى تازه ايله غـنچەى خـندان دئمه‌كيم

خـيل طـوطى ايله هريان شكـرستان تـاپديم

گـۆز قـاراتديم خـط و لعلينه منِ بخت قـارا

غـم قـاراتغوسوندا خونابەى هـيجران تـاپديم

قان اودوب كئچه مسيحى غم آرا اولموش ايديم

خـط مشكينينده لعلينى گۆروب جان تاپديم

عجب یوخ ای کؤنول گر ذرّه تک بی‌تاب اولا جانیم
گلیدیر محنت آبادیمه چون خورشید تابانیم
قـیلیب اول پـادشاه حسن گـلمگه قـدم رنـجه
عـجب ایـرمز اگـر ائتسم نثار مقدم جانیم
نئچون پروانه تک دل بولبولو گؤیدورمسه ئوزونو
ایرور اول سرو گولر خسار چون شمع شبستانیم
سـوروب حـالیمنی ......
ائـر قیلمیشدورور کؤنلونده گویا سوز پنهانیم
دئدیم گولزار حسنونده نه دیر اول غـنجه‌ی خندان؟
تـبسّم ایله دئدی کیم ایرور لعل سخندانیم
مسیحی نـئیلرم مـن سرو و گـولو دهـر بـاغیندا
چو اول گولچهره لیک سرو سهی قد اولدو مـهمانیم
دیلر قائیمی تؤکمک هیجر چون ایام وصل ایرور
چکیب شمشیر و تـؤک قـائیمی یوخسا بـوینونا
قـانیم

کافیرم گر یارسیز گولشن ساری رو ائتمشیم

یا گولو کامیمجا دؤران یاغیندا بو ائتمیشم

ای کؤنول پندیم ائشیت، وصلین تمنّا ائیلمه

چونکه من بیداد و هیجرانی ایله خو ائتمیشم

بس که قیلدیم مویه‌لر، موی میانیدان جدا

ضعفدن بو جیسم افگاریمینی خون ائتمیشم

اولقدر ووردوم شب هیجرینده کؤکسوم اوزره داش

کیم کؤنولون او دیدن داش باغرینی سو ائتمیشم

اوزموشم عالمده ئوزگه آرزولاردان طمع

آرزو تا جام صاف و روی نیکو ائتمیشم

جو کناری سروه چون جادیر، قدین نخلی ایچون

گؤزوم اطرافینی یاشدان یوز ساری جو ائتمیشم

یار خلوتده مسیحی غیره همزانو و من

گئجه‌لر تا روز بستر روی زانو ائتمیشم

درد دل ائتمک اول بت عیّاره قورخارام

دردیمه تاگه ائیلمه یه چاره قورخارام

ائیله که کفر زولفونه گؤردوم سنی اسیر

تسبیحین ای کؤنول دؤنه زنّاره قورخارام

اول گول که همنشین آنا هر خار و خس ایرور

ناموس کؤنله گینی قیلا پاره‌قورخارام

دون گئجه مست، درد دل اغیاره ائتمیشم

بیرینه مین دوزوب یئتیره یاره قورخارام

بو لطفلر که بیزه قیلیر غئیردن نهان

بیزدن نهانی ائیلیه اغیاره قورخارام

کوب ئویمه باغبان گول و سروینی کیم سنی

شرمنده ائده اول قد و روخساره قورخارام

بو شیوه و شعار مسیحی که سنده وار

گویوندان ائیله‌یه سنی آواره قورخارام

عشوەی نرگس بیمارینا قوربان اولایم

غمزەسی قاتیل خونخوارینا قوربان اولاییم

ساچیلیر گاه سخن لعل لبیندن گوٚهر

که لب لعل گوٚهربارینا قوربان اولایین،

جانا گفتار ملیحیندن ایرور ذوق و نشاط

که ملاحت ایله گفتارینا قوربان اولاییم

دل ایرور واله خال و خط و روخسارین کیم

اول خط و خال ایله روخسارینا قوربان اولاییم

جان و دل خرّم ایرور قامت و رفتاریندان

که خورامان قد و رفتارینا قوربان اولاییم

غمزەی شب رو عیارین آلیر جانیمی کیم

غمزەی شب رو عیارینا قوربان اولاییم

خوبلار ایچره ایرور ماه مسیحی یارین

که سنین ماه صیفت یارینا قوربان اولاییم

ائدلی عزم سفر شوخ ستمکاریم منیم

گؤیده دیر هر دم فغان و ناله و زاریم منیم

گر جرس تک ناله قیلسام عیب قیلما ای رفیق

چون سفر عزمینه محمل باغلامیش یاریم منیم

هر کیمه دلداری ائیلرگه جفا وگاه مهر

وه که قیلماز جز جفا و جور دلداریم منیم

دائماً یارب نصیبیم ائیله گیل آزرده لیک

یاری‌نین گر مدّعاسی اولسا آزاریم منیم

گر صنمه زار و زولفونه اسیر اولدوم نه عیب

کافیر عشقیم بودور، بتْ ایله زنّاریم منیم

ای کؤنول کوپ ناله قیلما، تؤکمه قان ای دیده کوپ

اولمایا فاش اولسا ناگه ائله اسراریم منیم

خاطیرینی گؤرمه‌دیم بیر دم مسیحی شادمان

دوشه‌لی اول سنگدل ایله سروکاریم منیم

گۏزوم یئنه طالیبدیر روخسارینا سلطانیم

شوْقوم یئنه غالیبدیر دیدارینا سلطانیم

غیر ایله حکایت قیل جانیم اوزه منّت ییل

کیم کؤنلوم ایرور مایل گفتارینا سلطانیم

آزارینی ائتمه کم بو دلشده‌دن بیر دم

کیم جان ایله مشتاقام آزارینا سلطانیم

گؤزون غمیدن بیمار اولموش بو دل افگار

ائت لعلین ایله تیمار بیمارینا سلطانیم

بستان ایله گولشنده سئیران هوس ائتدنده

شمشاد اولور بنده رفتارینا سلطانیم

دیوانه دور وابله اول کیم که مهی، گه ـ گه

تشبیه قیلیر بالله روخسارینا سلطانیم

ناز قیل نازک جبینیم سن منیم

نـاز قیل کیم نـازنینیم سن منیم

همنفس لیک ائت دمی بهر خدا

هر نفس کیم همنشینیم سن منیم

کـفر زولف و نـرگس جادو ایـله

آفت ایمان و دینیم سـن منیم

ای غم جانان کؤنولدن گئتمه کیم

مونس جان حزینیم سن منیم

شـام غـمده غـمگسار و همدمی

خـاطیر انـدوهگینیم سـن منیم

ای خیال دوست غایب اولماگیل

شـادي جـان غـمینیم سـن منیم

زولف پرچین و غم مشکین ایله

غـیرت آهـوی چینیم سـن منیم

نازینی چکسه مسیحی یوخ عجب

نـازپرور نـازنینیم سـن منیم

شکر لله کیم منوّر اولدو ای آرام جان

عارضین خورشیددن بو دیده‌ی کوکب نشان

گئتدی کؤنلومدن طفیل مقدمیندن اسکی غم

گلدی جانیما وصالین دؤلتیندن یئنی جان

اولموش ایدیم هیجری نین بیدادیدن غم گونجونده

وئردی وصلین مژدمسی بیزه حیات جاودان

سؤیله گیل بهر خدا سنسن گؤزوم قارشیسیندا

کیم منه بخت سیه‌دن هرگیز ایرمز بوگمان

بو منم کیم دؤلت وصلین منه اولموش نصیب

یا که بو اقبال اولموشدور منه توش و عیان

بو منیم گؤزومودور أوزوندن اولان بهره‌مند

یا خیالیندیر نظرده جیلوه قیلان هر زمان

خواب اگر ایرور مسیحی گورمه‌ییم بیدارلیق

ور خیال ایرور گوزوندن اولماسین یارب نهان

بحمدالله که روشن اولدو گوز ماه جمالیندان

دل غمدیده هم خورشید حسن بی‌زوالیندان

اگر شام فراقین جانیما یتنگوردی کوپ آزار

ولی یوز شکر یارجه رفع ایرور صبح وصالیندان

تن زاریم اگر غم شدّتیندن چون خیال ایردی

ولی کوّنلوم دمی خالی ایمز ایردی خیالیندان

فلکه دود آهیم باش چکر ایردی میثال اسرو

قیلیردیم یاد چون غم گنجه‌سی نازک نهالیندان

قدیم آندان خم ایردی ماه نو تک کیم گوّزوم گوّرمای

فلک اوزره یتتی آیی جدا مشکین هیلالیندان

میثال بولبول آندان ایردی ایشیم ناله و افغان

کـه ایردیم آیری گولزار جمال بی‌میثالیندان

بـحمداللّـهٔ کـه دوّران رغـمینه یتّته منوّردیر

مسیحی‌نین گوّزو خورشید حسن بی‌زوالیندان

خوبرولار مجمعینده گوهر یکدانه سن

وه نئده‌ی تعریفینی باالله که خوش جانانه‌سن

روش اول گوزکیم گوره هرگون سنین روخسارینی

بختیار اول کیمسه کیم آنین ایله همخانه‌سن

صحبت حور و شراب کوثر ایمز آرزو

کیمکه ای حوری صیفت هم ساغر و پیمانه‌سن

ملکت جم ایله تاج کیقبادی ایسته‌مز

اول کیمی کیم درگهین خادملریندن سانه‌سن

چون قیلیسان خلق ایله بیگانه‌لرئی آشنا

آشنالاردان نه‌دن بس بو صیفت بیگانه‌سن؟

بوسه‌ای کیم وعده قیلدین قیل ادا ای تورک مست

قورخارام کیم ناگهان هشیار اولاندا دانه‌سن!

ای پری زنجیر زولفونه منی قئید ائت دئدیم

گولدو دئدی ای مسیحی سن مگر دیوانه‌سن؟

جیسمیمی کؤیدوردو جانا داغ هیجران سنسیزین

رحم قیل کیم قالمادی جیسمیم آرا جان سنسیزین

بیدلی کیم هرگونش صبح وصالیندان جدا

دوشسه بیله نه چکرمیش شام هیجران سنسیزین

خار ـ خار هیجردن گول غنچه‌سی تک باغلامیش

ای بهار حسن کؤنلوم ته به ته قان سنسیزین

دردیمی ایستر که درمان ائیلیه مشکین طبیب

بیلمه ییبدیر کیم ایمز دردیمه درمان سنسیزین

دئمه رفع ائت می ایله دلدین غم هیجرانی کیم

زهر قاتیلدیر گر ایچسم آب حیوان سنسیزین

صبر قیلماق یارجا خوبلاردان اگر ممکون ایرور

لیک ای سلطان خوبان یوخدور امکان سنسیزین

قالدی چون مجنون مسیحی وادی هیجران آرا

جیسمی عریان، باغری بریان گؤزو گیریان سنسیزین

هئچ کیمسه مهجور اولماسین من تک دیار و یاردان

آواره‌خـــان و مـــاندان آیـــری دل و دلداردان

حالیمی بیله یک به یک اول کیمسه کیم جور فلک

قیلمیشدیر آنی بنده تک آیری دیار و یاران

وه کیم غم ایله یارایمیش باری غمی بسیار ایمیش

آزاده‌ای کیم زار ایمیش من تک زمان آزاردان

غُـربتده‌ام ای هـمنفس درمـانده و بی‌کو و کس

چون مرغ زندان قفس آیری گول و گولزاردان

عالم آرا خو شحال ایرور، پیوسته فرخ فال ایرور

هر کیم که فارغبال ایرور دونیاکم و بسیاردان

دولته ایرور رهنمون دهر ایچره ای اهل فنون

هر کیمسه کیم چیخسین برون ئوز پرده‌ی پنداردان

سرو اوخـدورور جـانی آراگول گوزونه خار یلا

دوشه مسیحی تک جدا ئوز سرو گول روخساردان

گر بو دل زاریمی دیلر یار پریشان،

یا رب اولا دائم بو دل زار پریشان

وه... کیم خاطیرینی ائیلمه‌دی جمع

تا خاطیریمی ائیلمه‌دی یار پریشان

کؤنلومو پریشان قیلیب اول زولفو خیالی

سودادان ایمز تا اولا بیمار پریشان

قاش اوستوده او نرگس صهبا زده مخمور

یوز اوستوده اول طره‌ی طرّار پریشان

محراب آرا یالان ایرور کافر مستی

کیم مصحفه قیلمیش اولا زنّار پریشان

ای عقل پریشانلیغیما گولمه که واردیر

عشق ایچره من و سن تکی بسیار پریشان

بیر کؤنلونو جمع ائیلمه‌دی چرخ مسیحی

عشق ایچره من و سن تکی بسیار پریشان

نئجه گویه جان سنین غمیندن

فـریاد و فغان سنین غمیندن

افسوس که قیلدی نخل عمروم

ای سرو خزان سنین غمیندن

نئجه اول چکدورور چو غنچه

کؤنلوم دولو قان سنین غمیندن

فـریاد کـه کـویدورور کؤنولو

بر سوز نهان سنین غمیندن

ای سـرو روان کـؤزومدن آیرور

سیلاب روان سنین غمیندن

مشکل کـه مسیحی پریشان

گر قورتارا جان سنین غمیندن

بزم ایچره نئجه لعلینی خندان ائده‌جکسن

غنچه کیمی گؤنلومو دولو قان ائده چکسن

گول تک گوله چکسن نئجه هر خلد یوزونه

بولبول تک ایشیم ناله و افغان ائده‌جکسن

غیر انجمنین یار ئوته چکسن نئجه چون شمع

اول انجمن ایچره منی گیریان ائده چکسن

نئجه وئره‌جکسن منی وصلین ایله وعده

آخیر یئته اول وعده‌نی یالان ائده‌جکسن

اومید وصال ایله نئجه اهل نظری

ای چرخ اسیر غم هیجران ائده‌جکسن

رحم ائیله مسیحیه نئجه ای بُت بد عهد

مونجا ستم بی‌حد و پایان ائده‌جکسن

ئوزومه خیال ائدردیم کـه مـتوملـه مـهربانسان،

غلط ائتمیشم نـیگارا، مـنه بـیر بـلای جـانسان

نه گومان باطل ایردی نه خیال سهو و فـاسید

که سنی گمان قیلیردیم منه یار و مـهربانسان

باری ائیله لطف بیحد چو قیلیرسان ای سهی قد

نه دورور منیم گوناهیم که مـنیم ایـله یـامانسان

دئرایدیم که مهر قیلسان، نه بیلیردیم ای پری مـن

کـه چـنین عـدوی جـانِ من زارِ نـاتوانسـان

گـهی دله قـصد ائـدرسن گـهی جان نـاتوانا

سنه دگمه‌سین یامان گؤز که غـریب دلستانسان

تـولا بـیر گـؤز اوجـو ایـله بـاخـاسان اسیرلره

ای که حُسن خوبلوق کشوری اوزره کـامرانسـان

غـم و غـصه‌دن مسیحی اولوب ائیله نـاتوان کیم

نه گؤزو [ا]لده اشک قالمیش نه تنی[ا]لده قان‌ساغانسان

گؤزلریمه سرو اوخدور، گول تیکان ای باغبان
تا که اول سرو گول اندامیم ایرور گوزدن نهان
تیلرم من طوف بستان ایله گشت گولشنی
سنسیزین چون باغ عُمروم گولینی قیلمیش خزان
عشق آرا مجنون و فرهاد بلاکش چکمه‌دی
بو جفالار کیم چکر من فیرقتیندن هر زمان
انده بیلمزلر غمین شرحینی کیم کؤنلومده دیر
گر اولار جیسم فیگاریم اوزره هر قیل بیر زبان
فیر فتیندن جان وئریر حالت دوام احوالیما
أغلاگیل ای دیده قان [و] ای کؤنول انگیل فغان
گر من ئولسم توربتیم باشینا یاز تکمونی کیم
کشته‌ی بیر شوخ سنگین دل ایرور بو ناتوان
عشق اسرارین مسیحی ائیله اظهار ائتمه‌دی
روی زرد و اشک آلیندان اولوب ائیله عیان

وصل ایچره هیجر قورسو [ا]دان وهمناک من
هیجر ایچره وصل حسرتی[ا]دن خود هلاک من

وصل ایچرخ وار بو حال منه هیجر آرا بو حال
دردا که بارچا حالت آرا دردناک من

نظاره ائیله چاک گیریباندان تنین
تا فهم ائدەسن که نه دن سینه چاک من

بو شۇوقدان که گوزوم آوزه باساسان قدم،
عمری دورور که راه وفا ایچره خاک من

خاک تنیم غم اوتو [ا]دا تا پاک کویمیه
بیلمز هوای عشقده چون آب پاک من

جان وئرمه ییب وصالدا اولدوم اسیر هیجر
وه کیم طریق عشقده بی‌وهم و باک من

یوخدور منی نشاط مسیحی بو دیر آرا
گیریان اگر اولام نه عجب همچو تاک من

ناوکیندن زخملر جیسمیمه کیم اولموش عیان

هر بیری بیر گؤزدورور کیم آغلار احوالیماقان

سانما اوخون بیری تنده رخته قیلمیشدیر کؤنول

عارضینی گؤرمگه قانی ایرور آندان روان

اول هیلال ابرو ایزینه نعل بیری سانماین

یوزومو ایزینه قویدوم قالدی قلیمدن نشان

عارضینی آچیبان آغزین نه‌دن پیدا ایمز

چون گونشده ذرّه هرگیز اولمامیش گؤزدن نهان

هر طرف قیلسان نظر زولفون منا منظور ایرور

اوشبو سئودادان اوزومه تیره اولموشدور جهان

مرکبین گؤی توسنی ایرور مگر کیم گاه دو

نعلدن ظاهیر هیلال اولونه توزدان کهکشان

قیل مسیحی یار قدّو زولف و قاشینا نظر،

گر دیلرسن کیم سناجان هیئتی اولا عیان

ای گولشن حسن ایچره لبین غنچه‌ی خندان،
وی باغ لطافتده قدین سرو خورامان
[دوشموش یئنه اول] غنچه‌ی خندان اوزو شبنم
یا لعل لبیندن گؤرونور اول دُر دندان
دین مولکونو یغمالادی اول نرگس جادو
جان کشورینی ییخدی او شول غمزه‌ی فتّان
اول خط میدورور لعلینا یاکیم دمیم انتمیش
جان صفحه‌سینه کاتب قدرت خط ریحان
دئدیم دهنین فیکری عدم قیلدی وجودوم،
دئدی که وجود و عدمین وار منه یکسان
قیلای من دیوانه‌نی خال و خط و زولفون
سودازده و شیفته احوال و پریشان
گر وار مسیحی منه عقل و خرد وهوش
جانان یولو [ا]لدا صرف الله‌گیل دین و دل و جان

غـیر ایـله تـا یـار ایـرور هـمنشین،
سـانجیلادیر یـاغریم آرا تـیغ کـین
نئجه دیری من اولاییم کیم گوْرم،
یـاریمی اغـیار ایـله هـمنشین
غیر ایله اول باده‌ی گولگون چکر
غم اوتـارام مـن غـم و انـدوه دیـن
وه نئجه هر نحس ایله اول مه قران
قیلسا و من غم ایله اولسام قرین
ایـسـتمه ای شـیخ پـریوشلرین
واله و دیوانه سیز[ا]دن عقل و دین
هر ساری یوخ لاله که توتموشدورور
قانلی سیرشکیم واری روی زمین
نـئجه مسیحی اولا هـیجران آرا
کوْنلو غـمین خـاطیری انـدوهگین

نئجه اغیار دئیه سؤز لب جانانیمدان

منی تویماز منه بیلمن نه دیلر جانیمدان

بارچه بیر حملیک ایله منه رحم ائیلر ایدی

یار اگر واقیف اولایدی شب هیجرانیمدان

باغبان ئویمه گیلن سرو و گولونو بسیار

شرم قیل عارضی گول سرو خوراسانیمدان

منی قورخوتماز ایدی دوزخ اوتوندان واعیظ

آگه اولایدی اگر آتش پنهانیمدان

غنچه کویی که شکر خنده‌ایمیش...

عارضی گول دهنی غنچه‌ی خندانیمدان

جان ئرا آتش عشقینی باشاردی عمری

آه کیم اولدو عیان چاک گریبانیمدان

ای مسیحی ائدمز ناله و افغاندان بس

اولا بختیم اویانا ناله و افغانیمدان

سو ایچندن ماه حسنوندور نمایان هر زمان

یا گونش عکسی دورور کیم سو آرا اولموش عیان

قطره ـ قطره سو تن سیمینین اوزره هر طرف

برگ نسرین اوزره دوشن ژالەدن وئریر نشان

سوداگر قیلدی مکان جیسم لطیفین نه عجب

گوهر سیرابینا ایرور همیشه سو مکان

ظـاهیر اولان مـوجلار سودا... بحردن

گورن اثل‌مه چهره‌سینده هالەلر ائیلر گومان

اولدو کوب کؤنلوم جنونی سو آراگؤرگج انی

چین ایمیش کیم سو قیراغی تیلبەیه ایرور زیان

گر مسیحیم غوطەاورلن سودان ایرمز منفعل،

آب حیوانین نەدن ای خضر گؤزدندیر نهان

سالدی رو تقدین مسیحی چشمەی حیواندان

اول بت خورشید پیکر سو آراگیرن زمان

تا گوزو کونلوم ایچره جاقیلدی اول پری رو

قاچدی کؤنولدن آرام اوجد و گؤزومدن اویخو

وصلین غمیدن ای دریوز وای کیم اولوبدور

جانیم اسیر محنت کؤنلوم اسیر قایغو

آچدین چو یوز عجب یوخ طبعیم اگر آچیلسه

طوطیه باعث ایرور گاهی حدیث گوزگو

یوزونده ایکی زلفون کیم تولغانور صیادین

یار گلشنی که آندا رقص ائده ایکی هندو

لطف هوادن ایرور گلبرگ اوزره شبنم

یازیب ایچون قویوسن رخسارون اوزره اینجو

قیلسام چو گریه اول گل خندان اولا عجب یوخ

بولبوله گریه دورایش باغ ایچره گوله گولکو

وصلی نئچون میسر اولسون سنا مسیحی

سن بیحیا و بدنام اول بیوفا و بدخو

قدوقاشین که آن حُسنیدن ایکی رقم دوربو

جمالین صفحه‌سینه سوره‌ی نون والقلم دوربو

سالیر جان رشته سینه هئچ ائیلر قامتیمنی خم

معنبر کاکیلین پیچ و خمی تی پیچ و خم دوربو

نیجه غیر ایله یار اولماق انیس و غمگسار اولماق

وفـا اربـابینه والّـه ستم، بـاللّهٔ ستم دوربو

رقیبا دمبدم جورین گؤروب جانیمنه شاد اولما

مـنا اول تـندخودن الـتفاتِ دم بـدم دوربـو

کؤنولدن چیخمادی اول بت خیالی ای مسلمانلار

صمد خلوتگهینده منزل ائتمیش تی صنم دوربو

اگر زنجیر زلفوندن کؤنول چیخماز عجب ایرماس

جنون وادی سیدا مجنون کیمی ثابت قدم دوربو

دلدیم هجرینده جان وئردی مسیحی یوز الم ایله

تبسم ایله‌دئدی جانی چیخسین آناکم دوربو

منوم هجران آرا زار اولدوغو مو یار بیلمزمی

غم و درده گرفتار اولدوغو مو یار بیلمزمی

گول وصلی تمناسی ایچون گلزار دورانده

فگار نشتر خار اولدوغو مو یار بیلمزمی

گوزی یادی ایله مجنون کیمی دشت جنون ایچره

غزال مست ایله یار اولدوغو مو یار بیلمزمی

مثال صورت دیوار تک تا صبحدم هر شب

غم هجریده بیدار اولدوغو مو یار بیلمزمی

دیمه یاراینجینور اغیار ایله یار اولدوغون بیلسه

آنین له یار ناچار اولدوغو مو یار بیلمزمی

سوارچون مهربانلیق یوزیدین بیمار عشقینی

منی عشقینده بیدار اولدوغو مو یار بیلمزمی

تمنای وصالی[ن]دان مسیحی کنج غربتدا

غریب و بیکس و زار اولدوغو مو یار بیلمزمی

رفـع اولدو کـونولدن الم المـنة للّـه

جـاندان الم اولدو عـدم المـنة للّـه

ایـام فـرح گـلدی و هـنگام فـراغت

اولدو عـدم ایـام غـم المـنة للّـه

دل خلوتیدا شادلیق ایردی کم و غم‌کوب

شادی کوب وغـم اولدی کـم المـنة للّـه

گتتدی غم و اندوه و گلیر جان و کؤنوله

شـادی و فـرح دم بـدم المـنة للّـه

پایان سیزایدی گر ستم و محنت دوران

پـایانا یـتثیب اول سـتم المـنة للّـه

حق لطفی ایله یتنه مسیحی شه غازی

تـبریزینه بـاسدی قـدم المـنة للّـه

کؤنلوم تکی بو واقعه‌دن دوست ایرور شاد

دشـمن الـمیم تک عـدم المـنة للّـه

سروینه قیلمن نظر تورس تهالین باره‌ده

آیا هم خورشید حسن بی‌زوالین باره‌ده

سروینه قیلماق کوته نظر لیکدیر بسی

بوستان حسن آرانازک تهالین باره‌ده

مهر و مه نظاره‌سی ائتمک ایرور انکار حسن

ای مه بدمهر خورشید جمالین باره‌ده

بی‌بصر لیکدیر یتی ای ساریه قیلماق نظر

حسن اوجوندان دوغان مشکین هلالین باره‌ده

خضر سوییدین دم اورماق اسر و بی‌معنی ایرور

خضر خطّین ایچره روح‌افزاز لالین باره‌ده

ای نسیم صبح چون اول کوی آراقیلسان نظر

آستانین ئوپگیل آغزومدان محالین باره‌ده

ای مسیحی حالینا هم لطف ایله باخ بیر نظر

ایتلرین ساری نظر سالماغا حالین باره‌ده

چون یار جور ایستر ایمیش مبتلاسینا

من هم کؤنولنو جورینه قویدوم دواسینا

قانومنی تؤکمک اوله اگر یاره مدعا

بالله که متفق مین آنین مدعاسینه

وارماکؤنول رضاسینه کیم خار و زار اولور

هر کیم که وارا من کیمی کؤنلون رضاسینا

حسن ادا ایله دل و جانیمنی قیلدی صید

کیم جان و دل فدا اوله حسنِ اداسینا

یارب که عالم ایچره منِ مبتلاکیمی

هئچ کیمسه توشمه‌یه غم عشقینک بلاسینا

جون اهل درد قتلی ایجون تیز ائیله‌دین

غمزه‌ن خدنگینی کرم ایله میناسینا

سن حسن پادشاهی سن و من گدای عشق

ای شاهِ حسن رحم ایله عشقین گداسینا

اینجیمه گیل مسیحی اگر یار اندر جفا

یار اولدورور که قاتلانا یارین جفاسینا

سبزهٔ خط دور که یتمیش لعل جانان اوستونه

یاقوبوندور رخیل طوطي شکرستان اوستونه

شکرستان اوزره طوطی خیلی ایرور هر طرف

یا بنفشه برگیدیر گلبرگ خندان اوستونه

نی بنفشه دور نی گول نی طوطی و شکرستان

خضر ایرورکیم منزل اتتمیش آب حیوان اوستونه

لعلین اوزره خط میدیر یا خویلوغونون طغراسی

منشي قدرت یازیبدیر صفحهٔ جان اوستونه

یا که اسم اعظم ایرور انس وجن تسخیرینه

یا زغالی کلک قضا مهر سلیمان اوستونه

یا ارم گلزاریدین بیر غنچهٔ سیراب ایرور

کیم دوزولمیش هر طرف دن برگ ریحان اوستونه

اول لب أوستونده مسیحی سانما خط کیم صنع الی

زیب ایچون قویموش زمرد، لعل رخشان اوستونه

ایمز باغ ایچره ای گول لاله اوزره هر طرف ژاله

اوزون کورگج خجالت دن عرق قیلمیشدورور لاله

توکر گوز قطره ـ قطره شادلیق اشکی یوزون کورگج

بلی ایرمز عجب یاغسا بهار ایامیده ژاله

یوزون اینجو ایله ای سیم غبغب طرفه ماه ایرور

که آنین دوریدا سیاره‌لر بولمیشدورور هاله

حباب ایرمز قدح دوریدا ساقی لعلینی گویا

گوروب ساغر حرارتدن لبینه بولدی تبخاله

سن ایجیب غیر ایله می گول ـ گول اولموش باغ رخسارین

منیم کونلوم اولوبدور غنچه تک پرکاله پرکاله

قاشین ایله قدوزولفون خیالی نال تک قیلدی

مسیحی‌نین تنین از بس که قیلدی دردن ناله

عروس دهردن کام دل آلماق آرزو قیلما

که انلی تیغ ناکامینه قتل ائیلر بو قتاله

نئجه عمروم گئچه سن‌سیز محنت و ماتم ایله

نئجه جانیم مبتلا اولسه بلا و غم ایله

نئجه یوتسم صبح وصلیندن جدا غم ایله وار

نئجه اولسم شام هجرین نوحه و ماتم ایله

نئجه گؤیسم فرقیتندن آتش هیجران ارا

نئجه اولسم حرستیندین دیدهٔ پرنم ایله

شمع تکسوز و گداز و گریه دوراندان ایشیم

کیم اثده بیلمن کؤنول رازینی هر همدم ایله

مرهم ایله کؤنلومون زخمین علاج ائتمه طبیب

کیم خوش اولماز عشق تیغی یارەسی مرهم ایله

وه نه حالت دور که هرگز بولمامیشلار دهر آرا

درد اهلی خاطر شاد و دل‌خرم ایله

ای مسیحی گر دیلرسن چرخ تک عالیمقام

جون مسیحا مختلط بولما بنی آدم ایله

آیرو جاناندان دوشوبدور آتش غم جانیما
هیچکیم یوق عرض ائده احوالیمی جانانیما
غنچه تک قان اولدی کؤنلوم ای نسیم صبحدم
لطف ائدیب حالومنی عرض ائتگیل گل خدانیما
دئگیل ای نخل موراديم حاصل عمروم منیم
خاک پایین توتیا تک چشم خون افشانیما
محنت شبهای هجرانومنی بیلن بیلی
کیم شبی منزل قیلیبدور کلبهٔ احزانیما
تا که سندن آیرویم ایزد بیلیر کیم هر گئجه
خواب ارحت گیرمه بیبدیر دیده‌ی گریانیما
شرحینی مکتوب آرا درج ائیله‌مک ممکن ایمز
کیم نه‌لر کئچر فراقیندان دل بریانیما
التماسیم بودورور حقدن که بیر نوبت داخی
گؤره‌بیم ایام رغمینه سنی اوزیانیما
اولقدر بیداد هجراندان شکایت ائیله‌بیم
کیم دئسن بس دور سیحی اوت یوراخدین جانیما

وه که بیر گولدن جدا دل غنچه تک قاندیر یئتنه

بولبول شیدا تک ایشیم هر دم افغاندیر یئتنه

اولدی فصل نوبهار و آیرو اول گلچهره‌دن

لاله‌تک باغریم ایچینده داغ هجراندیر یئتنه

نرگس اوزره سانمایین شبنم که بیر گلدن جدا

چشم بستاندیر که احوالیما گریاندیر یئتنه

قیلماگیل تکلیف گلگشتِ چمن ای باغبان

کیم منا آنسیز گلستان بیت‌الاحزاندیر یئتنه

سانجیلیر کؤنلومده بیر گلدن جدا یوز خار غم

اوشبو موسم ایچره کیم عالم گلستاندیر یئتنه

سنبلِ زلفی ایله هندوی خالیندان جدا

روزگاریم تیره و حالیم پریشاندیر یئتنه

تا که آیرو توشتوم اول گول گلشن رخساریدین

غنچه تک کؤنلوم سیحی ته بته قاندیر یئتنه

دۆلتین بیدار و نجم طالعین مسعود اولا

هر طرف قیلسان توجه عاقبت محمود اولا

ائیله‌کیم سندن ایرور لار راضی و خشنود خلق

دایما اللّٰه سندن راضی و خشنود اولا

باری ایش دا دولت و اقبال یارون یاورین

بارجه آفت دن نگهدارین سنین معبود اولا

واردورور کۆنلونده چون بهبود حال اهل دل

هرنه کیم کۆنلونده دیر آندان سنه بهبود اولا

هر کیشی ردکلامین ائیله‌یه عالم آرا

همچو شیطان لعین درگاه‌دن مردود اولا

با وجود ذات پاکین دوشمنینه‌ئی وجود

تیره‌لیک معدم اولور خورشید چون موجود اولا

حاصل ائتسه‌ن گر مسیحی حزین مقصودی نی

تانری حاصل ائیله‌سین هر نه‌سنا مقصود اولا

قورخارام اول تندخو مندن جدالیق ائیله‌یه
رغمیمه اغیار ایله آشنالیق ائیله‌یه
حیف ایرور حیف کیم بیرسن تکی میرزا ایگید
عمر تک اهل وفایه بیوفالیق ائیله‌یه
عالمین سلطان لیغینا سانمه کیم بوسین اگر
خوب‌رولار کوییدا هر کیم گدالیق ائیله‌یه
یاره‌گه مقبول و گه مردود من ایله گاه طفل
گه اویونده اوغرولوق گه پادشالیق ائیله‌یه
وه نتجه اطفال اشکیم یوزوم اوزره یوگوروب
لحظه‌لحظه مردم ایچره خودنمالیق ائیله‌یه
آلدی جانیم نقدینی کیم بوسه‌ای وئرمنه
قورخارام اول سست پیمان بد ادالیق ائیله‌یه
فانی بویتونا ایرور هر کیشی‌نی کیم ایسته‌یه
خوبلار ایله مسیحی آشنالیق ائیله‌یه

یار گۆسترسه اگر یکره منا رخسارینی
گۆره‌ییم کیم گوز أجیب گۆره خدادیدارینی
من که آنی گورمه‌ییب سوداسیدین آشفته‌یم
بس نه اولور حالتیم گۆرەم اگر رخسارینی
یابگل سرو و صنوبر قالدیلار بستان ارا
گۆزەلی سرو و صنوبر قامتیم رفتارینی
خاردان گر ائیلەیه بلبل فغان عیب ائتمه‌تین
کیمسه همدم گوره‌بیلمز غیر ایله دلدارینی
عمرلر بولماق اولور یاالله بیماری آنین
بعد عمری سورا بیر نوبت گر ئوز بیمارینی
کی مسیحا نطقینه مایل اولوردی برهمن
گر ائشیتسئیدی مسیحیم جانفزا گفتارینی
هیچ ذوقی سانمه کیم یتته مسیحی آناکیم
بیچیز عاشیقه گۆره ئوزوته مهمان یارینی

کوب اونارسین باغبان سروقدین بالاسینی

گورمه‌ییب سن سرو نازیم قامت رعناسینی

زاهدا معذور توتقای سن منیم بیخود لوغوم

گؤرمسن گراول پری‌نین عارض زیباسینی

قوی فسون و پندی ای ناصح که ایرمز سودمند

پند و افسون خوبرولار واله و شیداسینی

حق بیلیر جان تنده قالماز چون سخن آغاز ائدیب

اوینادیر یوز عشوه ایله نرگس شهلاسینی

نیلیه کؤنلوم کیم ائدیب ایردی سوراغین ائیله‌ییب

زلف پرتابی[ن]دا تاپدیم منزل و ماواسینی

گاه ظلم و جور ائیله گاه استغنا و ناز

جور و ظلمی نی دئییم یا ناز و استغناسینی

چشمه‌ی خورشید آرا حیوان سویدور سالاسان

عارضی ایله مسیحی لعل روح‌افزاسینی

گلدی فصل نوبهار و گلستانیم گلمه‌دی
اولدو هر یان غنچه و غنچه دهانیم گلمه‌دی

سنبل و سرو و گول اولدو گلشن ایچره جلوه‌گر
زلفی سنبل یوزی گول سرو روانیم گلمه‌دی

لاله آچیلدی و چکدی سرو بستان ایچره قد
سرو بویلو لاله یوزلو دلستانیم گلمه‌دی

وه که غم‌دن کؤنلوم اولدی قان و جانیم ناتوان
اول کونول مقصودی و آرام جانیم گلمه‌دی

دُرفشان گؤزومه عالم تیره اولسانی عجب
روشنایی‌بخش چشم دُرفشانیم گلمه‌دی

قورخارام سرّ نهانیم اولسه نامحرمه فاش
آه کیم اول محرم سرّ نهانیم گلمه‌دی

لال اگر اولسه مسیحی مرغ روحوم نی عجب
گلدی فصل نوبهار و گلستانیم گلمه‌دی

آه کیم بیردم منا دلدار همدم اولمادی

همدمیم بو غصه‌دن جز چشم پُرنم اولمادی

عمرلار قیلدیم تمنا یارنین همدم لیگی

وه که کئچدی بارچه عمر و یار همدم اولمادی

بو هوس‌ده وه که هم اوقاتیم اولدو همدموم

کیم دمی همدم منکا یار اوله اول هم اولمادی

کنج تنهاییده همدم‌لر شب هجرانیده

همدمیم جز ناله و آه دمادم اولمادی

دئرایدیم کیم سوز دل همدم لیغیدین کم اولا

وه که اول سوز اولدی بیش ای همدم وکم اولمادی

ای کؤنول مئیل ائیلمه اهل زمان همدم لیگین

کیم اولار همدم لیگیندن کیمسه خرم اولمادی

کوب طلب قیلدیم مسیحی همدم اولماق یارایله

بو طلب دن همدمم جُز محنت و غم اولمادی

قایسی بستان سرویدیر قدّ خرامانین کیمی

قایسی گلشن غنچه‌سی لعل دُرافشانین کیمی

قایسی گلزار ایچره بیر گل اوزونه مانند ایرور

قایسی بیر سنبل ایرور زلف پریشانین کیم

قایسی باغ ایچره بیتیدیر سن تکی بیر شاخ گل

قایسی بیر گلبرگ ایرور پاک دامانین کیمی

قایسی ذوق و لذت ایرور عاشق بیچاریه

التفات آشکار و ناز پنهانین کیمی

دئینه ناصح قایسی بیر بیدل سنین تک زار ایرور

مونی دەگیم قایسی بیر دلبر ایرور آنین کیمی

قایسی جنت‌نین نعیمی دور وصالین صبحی تک

قایسی دوزخ‌نین عذابی شام هجرانین کیمی

قایسی بیر عاشق مسیحی سن تک ایرور جورکش

قایسی دلبر بیوفا دور کوڭول آلقانین کیمی

دردا دوا ائـیلەمە دیـن ائـلەمی

رحـم مـنا ائـیلەمە دیـن ائـلەمی

مـهر و وفـا اهـلی ایله هیچکسه

مـهر و وفـا ائیلەمە دین ائلەمی

دیـدە‌ گـریانیم آرا خـواب تک

بیر گئجه جا ائیلەمە دین ائلەمی

کشـور خـوبی اوزه ای شاه اولان

یـاد گـدا ائیلەمە دیـن ائـلەمی

وعـدەمنا ائتمیش ایدین بوسەای

آنـی داد ائیلەمە دیـن ائـلەمی

بـیر نـفس ای نـاوک دلدوز یـار

جـا دل‌آرا ائـیلەمە دیـن ائـلەمی

یـار آیـاغینا مـسیحی روان

جـانی فـدا ائـیلەمە دین ائلەمی

بیر جفاجو گر ایمز عالمده دلداریم کیمی

بیر جفاکش هم ایمزدیر بو دل زاریم کیمی

گر ابرور لار شوخلار بارجه ستمگر ای رفیق

وه که ایمز هیچ کیشی شوخ ستمکاریم کیمی

نیجه جان ناتوانیم آرزوی وصلدن

آتش هجرانه کویسون جسم بیماریم کیمی

هر خدنگین زخمی جسمیم اوزره بیر گوز شکلی دور

کیم منیم حالیما آغلار چشم خونباریم کیمی

گر جدا بیر شاخ گلدن یوخ خراش چهره‌دن

گول ته دندیر غرقهٔ خون جسم‌افگاریم منی

عشق آرا فرهاد و مجنون یوخ ایمیشلر من تکی

حسن ایچینده لیلی و شیرین داغی یاریم کیمی

خوب‌رولارا اگر بیرحم لیک آیین ایرور

ای مسیحی کیم دوراول بیرحم خونخواریم کیمی

ساقیا فصل دی اولدی دولو بیر ساغر می

که ساووق محنتینی باده ایله رفع قیلای

یار ساووق مهلک و لعلی می آتین دافعی دور

قانی ئوز بویئوناکیم ایچمگه بو فصل ده می

زاهدا منع می ائتمگه خنک آغزیندان

اهل مشرب قاشیدا یار ایسی راک جله‌دی

شیخ زعمینه ساووق دفعی ایچون ای ساقی

دوت نیجه جام منا دولو ـ دولو و بی‌بی

ایسترم انجمنی کیم اوله دلدار آندا

ساز اولوب بیر بیرینه بربط و چنگ و دف و نی

یار یوز ناز ایله آندا دوروب رقص ائده

اولقدر کیم اوتورا عارض هر حالینه خئی

گلیب اول حالت ایله توشه مسیحی منا جام

کافرم گر دیله سم جام جم و ملکت کی

نه فرخ ساعتی اولا که گؤزگؤره جمالینی
ایشیتمه دمیدم گوشوم روان افزا مقالینی
اولا آیا زمانی کیم زمانه روغمینه بیر دم
چراغ خلوت دل گؤره‌ییم شمع جمالینی
قاچان اوله که بیر نوبت داهی مانند شاخ گول
خرامان گوره‌ییم گؤزیانیدا نازک نهالینی
نه گون اولا که آخر اولمیش ایله شام هجرانین
نه دم اولا که دل تاپمیش اولا صبح وصالینی
خوش اولدم کیم کؤزگچ کؤنولون اضطرابیندان
زبانیم اولمیا قادر جوابیغه سوالینی
اگرچه جور ایله سندن فلک ائتدی منی آیرو
دل مهجوردن نی نوع آیریلغای جمالینی
مسیحی ای خوش اول ساعت که روز وصل جانانه
حکایت ائده‌سن کئچن شب هجریده حالینی

زاهدا وورما گیلن مشرب و عرفان لافی

مشروبون وار ایسه ایله شراب صافی

گلشنی دور رخ ساقی خط نورسته ایله

گر بنفشه ایله آراسته دور اطرافی

خوبلار صفحهٔ رخسارینا باخ ای واعظ

نیجه بیر سیر ائله‌مک منطق ایله‌کشافی

تامی صاف اولا زهدونه مثیل ائتمک اولور

دست‌دن وئرمه رضای حق ایچون انصافی

ایسته من ملک جهانی که جهان ملکینده

منا کافی دورور اول ملک که یوخدور کافی

هجر آرا شاد خیالینا ایرور طالب وصل

باغ فردوس سانیر دوزخ ایله اعرافی

عشق بازاریده احباب مسیحی ایرور

اشک چون سیم و رخ همچون زریم صرافی

صفحهٔ حسنی وئریر سورهٔ یوسوفدن یاد

هرکه افروخته گورسن صنم صحافی

سینسیز ای آرام جان صبر و قراریم قالمادی

نی قرار و صبر عقل و اختیاریم قالمادی

نیجه اولسام مبتلای هجر وصل امیدینه

جسم بیماریدا وه کیم جان زاریم قالمادی

اشک و آهیمدین اولوب بیگانه یار و غمگسار

غیر آه و اشک یار و غمگساریم قالمادی

رحیم قیلگیل حالیماکیم موندین آرتیق باللهی

طاقت دوری و تاب انتظاریم قالمادی

چاره‌ی کار من بیمار قیل آندین بورون

کیم دشسن اول دردمند خاکساریم قالمادی

قوللوغوندا شرح قیلماق ایستر ایدیم درد دل

اوزونه باقفاج مسیحی اختیاریم قالمادی

بس که هر دم بیربیرینه میل الدر شیدا کؤنول

خوبلار یانیندا وه کیم اعتباریم قالمادی

بخت گومره تا وصالیندان جداقیلدی منی

غم بلا و محنتی نه مبتلا قیلدی منی

آلدی هجرانین الیمدن دلخوشی و عیشینی

همدم و همصحبت درد و بلا قیلدی منی

هر نفس یوز نیش غم جانوما یتتگیردی فراق

هر زمان اوزون المه آشنا قیلدی منی

وه که گوی غبغب و چوگان زلف سرکشین

گوی تک سرگشته، چوگان تک دوتا قیلدی منی

کاکیلین تک اولدو بو کؤنلوم بلا سرگشته‌سی

تا سنا سرگشته ای شوخ بلا قیلدی منی

صبح عیشیم شام هجرانین تکی اولدو قارا

تا وصالیندان جدا بختی قاراقیلدی منی

شرحیدین ابرور مسیحی عاجز و قاصر زبان

کیم نه گونلره فراقی مبتلا قیلدی منی

گۆرمه‌یه یدیم اول دو زلف عنبر آساکاشکی

دوشمه یه‌یدی باشیم ایچره مونجه سوداکاشکی

یوخ ایمیش مهرین منی بخت قارایا ذره‌ای

گورمه‌یه یدیم سنی ای خورشید سیماکاشکی

چونکه جان وئرمک ایمیش هجرینده یوز حسرت ایله

قیلماقای ایردوم وصالینی تمنا کاشکی

حاصل عشقین چو آخر محنت و حرمان ایمیش

اتمه یه‌یدی بو کؤنول مهرینی پیدا کاشکی

آتش جانسوز ایمیش چون داغ هجرانین سنین

اتمه‌یه ایردیم آنی کؤنلوم اراجا کاشکی

یوخ ایمیش چون سن نظر اهلینه یار و مهربان

اولمایایدین مونجه هم زیبا و رعنا کاشکی

چون مسیحی گؤزونه عالم قرادور یارسیز

گورمه‌یه یدی اول جمال عالم آرا کاشکی

ایرورنامین منا ای یار جانی

سپاه هجردن خط امانی

اۏلوب ایردیم ولی نامینکی کورگچ

منا یتتدی حیات جاودانی

چو مضمونی وفا و مهر ایردی

من غمگین چو گۏردوم اول بیانی

گهی یئرینی قیلدیم جانیم ایچره

گهی کۏنلوم آرا قیلدیم مکانی

گهی کۏکسوم اوزه قویدوم که بولغای

وئره تسکین کۏنول سوز نهانی

ایمز ساریغ ورق کیم اوزه قویدوم

آنی صار غاردی روی زعفرانی

مسیحی تا وصالیندان جدادور

ساغاسین قالمایش جسمومده جانی

ای گل گلشنِ جفاکاری

کیم ایمز جز جفا ستاکاری

سن که نامهربان ایدین بو صفت

نی ایدی مونجه مهر اظهاری

دئمز ایدین که تا اولا جانیم

اولمایم سندن ئوزگه دلداری

غیر ایله نیجه همنشین اولدون

بیزدن اوزدون علاقه‌نی باری

بارک‌الله اوزون آغ اولسون

آنجاق اوله حق وفاداری

لیک هر نیجه غیره یار اولدون

گلمک اولور گیهی بیزیم ساری

سوزو بودور مسیحی هر کیمی نین

اوله سونسوز بئله سرو کاری

ای فلک ائتدین اسیر محنت و قایغو منی

دوشمنین کامینا قیلدین دوست‌دان آیرومنی

جانیم و کؤنکلومنی قیلدین یوز عقوبته اسیر

ائیله‌دین همصحبت و یار غم و قایغومنی

عشق دامینه کؤنول مرغی قیلدون پای بست

ائیله‌دین داغ جدایی درددن سایرومنی

گه جفای غیر چکدیر دین گهی جور حبیب

ائتدین القصه اسیر هر بد و نیکو منی

همدمیم اندوه قیلدین مونسوم غم بیلمه‌نم

بو عقوبتلر آرا سالدین نه دن آیرومنی

سهل ایرور بو ظلم و بیدادین اگر لطف ائیله‌ییب

ائده‌سن یکره دلهی اول آیا همزانومنی

بس که گوزومدن مسیحی آغیرور سیل سرشک

یار سویونا آیرور عاقبت بوسومنی

بیلمه‌دیم ای همنشین صبح وصالین قدرینی

سالدی هجران شامی‌نین محنتارینه بومنی

ای خوش اولکیم یار کویوندا گذاریم وار ایدی

ایـیتلر یـانیندا قـدر و اعـتباریم وار ایـدی

ایستمه مندن داهی صبر و قرار ای همنشین

گئتدی اول گونلر که بیر صبر و قراریم وار ایدی

ای خوش اول کیم بعد مُردن کوییمه توتگیج دئسن

مونده بیر گون بیر غریب خاکساریم وار ایدی

اختیار و عقل داخی ائتمه بین مندن طلب

وار ایدی بیر گون که عقل و اختیاریم وار ایدی

ای کؤنول سن آشنا ائتدین منی احباب ایله

یوخسا بو بیرحم قوم ایله نه‌کاریم بار ایدی

نی عجب گر دیده‌دن تؤکسم سرشک لاله‌گون

بو گلستان ایچره بیر گول یوزلوم یاریم وار ایدی

ای مسیحی یاردان آیرو نئچون قالدین تیریک

اهل عشق ایچره سنا بیر اعتباریم وار ایدی

آل یازمانین

اسکی ادبی

شیکیلده اولدوغو بؤلوم

فصاحت شعار شاعرلار جوهرین ربط سلکیگا تیزماکچیلارا گر اول خالق مخلوقات گوهر آتی بیله موشح قیلمایلار که خلق آنینگ ایکی حرف امریدین مخلوق ایرور بلاغت دثار ناظملار نظم گوهرین عبارت رشته سیغه چکماکچیلارا گراول ناظم گوهر حمدی بیله مزین قیلماسلار که عالم نظامی بلکه موجودات انتظامی آنینگ جوهر ذاتیدین منظوم ایرور.

سبحان‌الله هو العلی الاعلی

کیم عشق ایله دل آئینه‌سین بیردی جلا

حسنی سالیبان عکس اول آئینه ارا

اول عکسدین اولدی طوطی جان گویا

ارواح آنینگ ذکریگا ایرور ذاکر

اجسام آنینگ شکریگا ایرور شاکر

ظاهردا ایرور نهان نهاندا ظاهر

یوق ظاهر و پنهانیغه هیچکیم حاضر

بو فرقهٔ ارجمند و بو زمرهٔ دل‌پسند حمد زیوری بیله نامینی باقلامایلار آیین تاپیرمایالار تزیین اول نوبت خیلین پیش واسی آتی‌بیله و اول رسالت اهلینین مقتداسی صفاتی بیله.

اول هدایت دین اولو سفه منتهی

اول نهایت اهلی آنگا مبتدی

اول کمراه لارنینک هادی راهی و اول گناه کار لاتینیک شفع و عذرخواهی

اول سرور انبیا و اول سید پاک

کیم قاصر ایرور و صفیده عقل و ادراک

معراج‌ده آنگا خالق عالم خاک

دیدی لولاک ما خلقت الافلاک

بو حمد دانش اهلی‌نینک یانیدا و بو نعت بینش خیلی‌نینک قاشیدا خوش‌راق و دلکش‌راق بولغای اگر اول اولیا برجی‌نینک ماه تابانی و اولا لافتی اوجی نینک خورشید درخشانی و اول خلافت تختی‌نینک مسندنشینی و اول لو کشف اسراری نینک امینی اول خیبر دری‌نینک کننده سی اول عنترباشی نینگ برنده‌سی مناقبی بیله آراسته و پیراسته بولغای.

اول شیر خدا صاحب شمشیر دوسر

اول حامی دین فاتح باب خیبر

باب حسنین ابن عم پیغمبر

زوج زهرا ساقی حوض کوثر

صلی‌الله علیهم و علی آلهم الطیبین و الطاهرین رحمةالله علی احبابهم و لعنةالله علی اعدائهم نظم بهارستانی‌نینک عندلیب خوش الحان‌لاری و نثر گلستانین نینک بلبل هزاردستان لاری هر نظم و نثری که قیلسونلار تصنیف و تألیف اونلارغه ایرور فرض عین که ایرور بعد حمد ربّ العالمین نعت رسول ثقلین

منقبت امیرالمؤمنکنین اول نظم منظر و طاقینی و اول نثر ایوان و رواقینی او ز عصری‌نینک شاه‌لاری آنی بیله و اوز زمانی نینک پادشاه‌لاری صفاتی بیله‌بیر سونلار زیور و تزیین و زینت و آیین پس واجب اولدی بو بندهٔ کمترغه و بو ذرهٔ احقرغه که بودور شاه عالمپناه‌نینک و بو عصر پادشاه انجم سپاه‌نینک گوهر نام نامی سی‌بیله بو نامهٔ مختصرنی رشک شاهنامه قیلایم بلکه شاهنامه شکوه و صولتین سیندوریم قاییسی شاه اول شاه که تا فلک دوار دایر ایرور و تا کوکب سیار سایر ایرور تا عالم سلطنتغه بنی‌آدم متمکن ایرور تا بنی آدم عالم سلطنتغه ساکن ایرور بو صفت شاه ملک اشتباهی بو نوع پادشاهی عرش بارگاهی‌نی دیدهٔ دوران گورمیش نی گوش جهان ایشتیمیش ایرور عدالت عالمی‌نینک نوش روانی مروت ممالکتی نینک فغفور و خاقانی جهانگیرلیک روشی‌نینک داراب و اسکندری جهاندارلیق ایشی‌نینک جمشید و قیصری تاجدارلیق تختی‌نینک کی‌کاووس زمانی تاج‌بخش‌لیق مسندی‌نینک کی‌خسرو دورانی خاللیق بحری‌نینک گوهر خوش‌لبی صاحب‌قرآن لیق معدنی‌نینک یاقوت نابی شاه‌لیق چمنی‌نینک سر و سرافرازی پادشاه‌لیق نشیمنی‌نینک شاهبازی ظالم‌لار خانه براندازی مظلوم‌لار شفیق و دلنوازی عدل و شریعت تابعی و ظلم و بدیعت مانعی شاهی که انینک وصفی ایچون هر بیر قیل

کیم ظاهر ایرور تنیمدا بولسه بیر تیل

یوز مینگدین بیرین بیان ایلاماکی

کر وصفینی ایلایم بیان یوز مینگ ییل

السلطان ابن السلطان ابن

السلطان ابو المظفر شاه

بهادرخان [السلطان بن السلطان]

کیم دولت و اقبال آنکا یار اولسون

یارجه ایشیدا بخت مددکار اولسون

بدخواهی بلالارغه گرفتار اولسون

اوز حفظدا حق آنی نگهدار اولسون

بو شاه سپهر قدر سیاره سپاه

کیم کونگلی ایرور مخزن اسرار آله

تا شاه و گدا جهاندار بولسه یا رب

خلق آنگا بوله گدا و اول خلقه شاه

جهان باقلیق تختی بولغاچ مقر و کامران‌لیق مسندی مستقر جلوس سلطنتی ایچون و ایام دولتی ایچون با وجود صفر سال بو تاریخ بیمثال ملهم غیبی خزانهٔ لاریبی دین بو فقیر حقیرتیلکا اوردی و بو ذرهٔ کمرتنی.

اول خورشید انورغه پیتکوردی

ای‌روم‌وچین‌وهندوخطاخانلاری‌بیلسیک

کیم بولدی دغراراشه آخر زمان عیان

باشنین اپاغ قیلیب تنیگر پای بوسیغه

ایستار سیز ار سعادت و اقبال جاودان

آخر زمان شهی دور و آنینگ زمانیدا

اولور ظهور مهدی دین بیشک و گمان

کریوق ایتانونکز کایرور آخر زمان شهی

تاریخ شهلیغه کورونک آخرالزمان

بنه لسان و لفالین و تسعایهدا

شاهزادهٔ عالمیان و بادشاهزادهٔ اهل زمان نوباوهٔ باغ سلطنت وتازه گل‌گلزار سعادت دوران مسندی نینک زیور و زینتی و ایام مادری نینک قرةالعینی خالیق بوستانی‌نینک نورس نهالی صاحب قران‌لیق آسمانی‌نینک تویقان هلالی شاه‌لیق بحری‌نینک گوهر تمام عیاری پادشاه‌لیق صدفی نینک دُرّ شاهواری سعادت اختری تک‌عالم اهلیغه تابنده یعنی شاه‌زاده سلطان محمد خدابنده.

کیم حفظ اراساغلایه آنی الله

الله آنکا بارچه حالدا بولسه پناه

هم شاه عنایتی آنینک‌له همراه

هم بالیغه جترتک بوله سایهٔ شاه

عالم ملکیغه قویداع قدم و عالم اهلینی مقدمیدین قیلداع مسرور و خرّم مولود مسعودی ایجون بو تاریخ دل‌افروز بو کمینه‌غه کوستردی‌یوز.

تاملک جهان ایچره شه‌زاده قدم قویدی

عالم‌داکی ایل بارچه شاداولدیلار وخوش‌دل

هیچ کیسه نشان بیرماس کیم ایشیش اوله هرگز

دریای شهی بیله شهوار دری حاصل

انوار سعادت دوریوزیدین آتینک لامع

الطاف آلهی دور شانیدا آتینک نازل

مولود شریفیه تاریخ طلب قیلدوم

کوب فکر قیلب صونکرا دیدی خرد کامل

چون ثانی اسکندر ادراک آنی بیلدی

مولودی ایچون تاریخ اسکندر ثانی[1] بیل

ینه احدی و اربعین و تسعمایة دابیر دم شاه عالمپناه میز و بیزوم پادشاه گردون جاه و میز خراساندا بولغانداروم سلطانی کلیب توتتی آذربایجانی مونکا قیلمایب اکتفا عراق ساری توز دی لواچون سلطانیه‌نی قیلدی منزل قهر آلهی لشکریغه بولدی نازل با وجود فصل تابستان ظاهر اولدی بیر برف و سرما و طوفان که بیر صدساله بیرماس ایدی نشان خیل و لشکری و جیش و عسگری ایله بولدیلار فنا و پراکنده که مینکی دین بیری قلمادی زنده اوزی اول آفت دین ایلایب هزیمت بغداغه قیلدی عزیمت بیزوم شاه عالم گیرومیز و هردم پادشاه خورشید سریر و میز مراجعت اینکالی خراساندین بیر متنفس قالمامیش ایدی اول جمع پریشاندین.

خورشید صفت شرق دین اولدی پیدا

اعداسینی تون لشکری تک قیلدی هبا

دشمن غه‌نی اعتبار کیلکیج شه دین

خوریاتیدا قایدا کورگورور جرم سها

بو بندهٔ بینوا بو تاریخ‌نی اول تاریخ دا قیلدوم پیدا

---

۱. اسکندر ثانی = ۸۹۶

بو فتحو ظفر اول شه دین‌غه یالتیشور

کیم حربسیز اعداسی آراتورشتی فتور

جون حد بشر ایماس مسیحی ایله فتح

تاریخی ولایت و ولایت الی دور

اولحضرت‌نینگ اوصاف حمیده‌سی و اخلاق پسندیده‌سی آندین ایرور افزون که بو مختصر داسیغیشسون و موندین آرتوغ گستاخ‌لیقنی ترک ادب بیلدوم دعا بیله اختصار قیلدوم.

شاهی که زمان ایرور مددکاری آنینگ

ایام دافنی تابعی کرداری آنینگ

هریان که باره فتح و ظفر یاری آنینگ

هر قایدا بوله خدانگه داری آنینگ

شاهی که ایرور مهر سپهر صفوی

هم گوهر پاک لجهٔ مرتضوی

آندین بولدی فرست دین نبوی

هم قاعدهٔ شریعت مصطفوی

قایسی شه ایرور که کامی بیرلان ایام

اوروسه و اول نشاط دین آلسه کام

جز بو شه دین که ارزیکا بیلدی مدام

مشروع حلال و غیرمشروع حرام

گامیغه زمان مدام بولسون یا رب

ایام آنگا غلام بولسون یارب

هم دولتی بر دوام بولسون یا رب

هم سایه‌سی مستدام بولسون یا رب

کوک گنبدی خضرا احترامی بولسون

کون شمسه‌سی چتر احتشامی بولسون

تا دهر بوله دهر دائمی بولسون

تا بولسه جهان جهان یکامی بولسون

بو صفحهٔ دردآمیزی محرری و بو نامهٔ شوق‌انگیز مقرری محبت جامی نینگ سرمستی محنت دامی‌نینگ پای بستی غم پیمانه‌سی نینگ درد آشامی الم میخانه‌سی نینگ رند بدنامی.

غم دشتیدا مجنون حزین سرداری

کوه الم ایچره کوهکن غمخواری

گل عشقیدا عندلیب هم اسراری

شمع اوتیدا پروانهٔ شیدا یاری

یعنی محبت شکرستانی‌نینگ طوطی فصیحی الفقیر الحقیر مسیحی ستراپ

عیوبه و غفر ذنوبه ایله عرض قیلور که بو فقیر خاکسارنینگ و بو حقیر ضایع روزگارنینگ که گاه دل پریشان حالی و زبان شکسته‌مقالی شعر غه‌ایردی مایل و نظم غه‌قایل که ناگاه غم سپهریدین صاعقهٔ عشق چاقیلدی جانیمغه و الم بادیه‌سیدین سموم محبت اسدی دل ناتوانیمغه بو جسم ضعیف افکاریمنی و بو تن نحیف زاریمنی کول قیلدی و کولینی گردباد صرصر هجران درمسان بلا سپهریغه ساو دردی آخر عشق عاجزکش اندوه بیغایتی اول یر کایتوردی ایشمینگ نهایتی،

که منگکیتیم ایردی طرف ویرانه

که منزلیم ایردی گوشهٔ میخانه

که بیخود و مست ایدیم گهی دیوانه

بو کیفیت ایلا ایل ارا افسانه

مینی زار غه‌ایردی بو حال و بو حالت دین دلداروم مستغنی و فارغ‌البال مین آنسیز بو صفت محنت ارا و اول غیر ایله صحبت توزوب خلوت ارا اول اغیارغه لحظه‌لحظه قدح توتماکدا و مین غیرتدین دمبدم قان یوتماکدانه آنسیز نفسی استراحتیم و نی آنی غیر ایله کورمکاطاقتیم.

مین ایردیم و کنج غم و یوز تورع ملال

اول غیریله چکر ایدی جام وصال

یارب که کتورمسون خدای متعال

هیچ عاشق دردمند ارکیدا بو حال

حالیم کچر ایدی مدت مدید و ایام بعید بو محنت بیحد ایله و بو عقوبت

بیمدایله که ناگاه قضادین اول دلربا بولدی عشق بلاسیغه مبتلا ساتجیلدی کونکلیدا محبت خاری بولدی بیر گلچهره گرفتاری.

بیر زهره چنین عشقی آرا زار اولدی

نی‌زار که غمناک و دل‌افکار اولدی

چون محنت عشق ارا گرفتار اولدی

اوز عاشقی حالیدن خبردار اولدی

چون بو واقعه منکا بولدی معلوم و بو کیفیت مفهوم که اول کل عشق جامیدین اولمیش سرمست و معشوق دام زلفیغه پابست هر لباس‌دا که جلوه قیلور ایدی جانانی بیر مضمون تابیب نظم لباسیدا کتورور ایدوم آنی بیر کمینکا کیم اول ماه غمایردی صاحب اسرار و منوم حال و زاروم دین ایردی خبردار آنکاقیلوز ایدوم ادا اول ماریب یتکورور ایدی آنکا جون بو صفت نظم لاردین اول صنم بولور ایدی فرحناک و خرم بو نوع نظم‌لارغه هم طبیعت آرتوغ قیلور ایدی رغبت تا اول غایت که بیرکون تعریف بیحد و توصیف بیعد بیر نظم اراقیلمیش ایدم ادا جون اوقومیش اول سر و سربلند ناز بیرله قیلمیش شکر خندکوب ظرافت‌لار قیلمیش و بو رباعیتی بدیهه‌دا دیمیش.

یاری که پسندیده ایدی اطواری

دایم قیلور ایدی یارلیق اظهاری

ایناننز ایدم که قیله ترک یاری

گرم ایشه بیزار قیلیق بازاری

بو شعردین اهل فهم‌غه ایرور مفهوم و اهل درک‌غه معلوم که آنینک ذهن

شریفی و طبع لطیفی تهمرتبه‌دور من مهجوریتی توتسونلار معذور چون بعد
محنت بسیار و مشقت بیشمار اول ایکی گلرخسار بیربیر کابولدیلار مصاحب و یار و
صبح و شام علی‌الدوام ایرورلار ایدی همخانه و چیکارلار ایدی پیمانه.

بیر یردا مکان قیلیب ایکی سیمین‌بر

اول نوع که خرگه فلک و لانهٔ خور

بیر بیری ایلا روز وشب و شام و سحر

آمیخته بولدیلار چو شیر و شکر

بو حزین‌غه جددین اوتدی محنت فراق و شدت اشتیاق نه جسم ناتواتیمدا
قالدی تاب و نه چشم خونفشانیمدا خواب بو رباعینی بیر رقعه‌دا بیتم اول قاصدغه
ارسان ایتم که هرکه اول ایکی بیمثال وصل یاده‌سیدین بولسه‌لار خوش‌حال
آنالارغه بو رقعه‌نی قیل کیل عرض و بو ایشنی اوزونکا بیلکیل فرض.

بزم طرب ایچره اول ایکی حوری‌زاد

هرگاه که قیلسالارنی ایچماک بنیاد

ایرماس عجبی ای دل زار ناشاد

کر بیر قدح ایله بیزنی قیلسونلار یاد

آندین بورون که بو رباعی تاپقای ادا بیرکون یازی بیله صبوحی قیلمش
ایمیش اول دلربا بیر نظم کیم آنکلیبان حال ایرمش اوقویب کوب تحسین قیلمش
اول قاصد هم تاپیب مجال اول رباعینی آنکا قیلمش ارسال جون آچیب اوقومیش
تبسم ایلاییب یاریغه دیمیش که دو ربی تامل مسیحی منزلیکا کیدیی قافل
دوروب اول ایکی نیکو خصلت مسکینم ساری قیلدیلار عزیمت.

مين غافل و اول سرو قد مه سيما

يارى بيله كيهردى بيت الاحزانيم ارا

بير مست و صبوحى زدۀ نغمۀ سرا

بير اليدا جام و بير اليدا صهبا

كوردوم مين مهجور جو بو صورت و حال

حيرت ميني واقعه سيدين ايلادى لال

قالدوم حيران مين پريشان احوال

كيم خواب ايرور واقعه گويا بو خيال

آخر مهرپوزيدين اول مه سيما بير قدح تولدوروب توتتى منكا بو حالتنى كوركاچ مينى خراب كونكليمكا توشتى تب و تاب و جسميغه تزلزل و اضطراب نه قدحى آلماقه اليمدا قالدى قوت و نى عذر تيلاماكداتيليمدا طاقت چون كوردى مينى بو نوع بى‌تاب لطف ايله قيلدى خطاب كه اى فقير دردمند و اى اسير مستمند بولماكيل بيحال كيم يتيبدور ايام وصال هجر شاميغه نهايت ايرور وصل صبحيغه بدايت ايرور چون عشق وادى سيدامنكا دوشتى بو شدت و يوزلاندى بو صعوبت اوزومكا قيلدوم نيت كه هركه دلستانيم منكا بولسه، مهربان و دلدار من، هم اولانيم سنكا مصاحب و يارچون منكا ميسر اولدى بو دولت فرض اولدى كه سنكابولاييم همصحبت چون قيلدى بو نوع اداول حور ملك سيمامين هم دوشوب اويدوم اياغينى آليب ايچدوم اليدين اياغ‌نى اليمنى دوتوب اول ماه آياردى اوز منزليغه همراه.

منزل دیماکیل پریلارجا دیکیلن
نی جای پری جنت اعلا دیکیلن

نی جنت و نی پریغه ماوا دیکیلن
باغ ارم ایچره قصر حورا دیکیلن

اول نوع جای ارم آیتدا و اول نوع ماوای فلک بزمین دا.

تا صبح مین ایردیم و اول ایکی منه تو
همصحبت یار و همدم و همراه تو

بوز لطف ایله اول ایکی نگار دلجو
که اول منکا جام دوتار ایدی که بو

صحبت صونکا دوندی آخرالامر قرار
کیم بزم جو قیلسالار اول ایکی دلدار

مین هم بولایم اولارغه همصحبت یار
اول نوع که کلکا همنشین بو لفای خار

اکثر ساعات و بیشتر اوقت اللارغه ایردوم مصاحبت و یار و همنشین و صاحب اسرار و هر صورت و حالی وهر کایت و مقالی که ظاهر اولور ایدی اول بزم ارا فی الحال مین بی‌سر و پا برور بروراایدوم انکا نظم کسوتی و معنی خلعتی و بیر صفحه‌دا قیلور ایدوم تحریر اول آیغه قیلور ایدوم تقریر جون ایردی عارف و سخن‌دان و ظریف و تیززبان بعضی شعریمنی اصلاح قیلور و بعضی عبارتیغه تغییر بیرور ایدی تا اول که بیر کون لطف ایله ایلادی خطاب که ای مسیحی ایرور

بس صواب که بو نظم‌لارنیک که بیزکا ایرور بیان حال و بو ابیاتونک که بیزوم مجلس و میزدا تابمیش مقال آنی جمع ایلابیب قویماسین پریشان که اولمایه آنکایینکای فتور حادثات زمان.

بیر حانتا قالدا سن بو جهان احوالی

هر بیر نفس ایچرابار دورور بیر حالی

بولما نفسی مکریدن آنینک خالی

کیم بیلمادی هیچ کیمسه فلک نینک آلی

جون قیلدی بو نوع ادا اول ماه ملک سیما قبول بارماغین قویدوم دیدهٔ کریانیمغه و منت الی جان ناتوانیمغه بو نظم پریشانی وبو ابیات بی‌سامانی بیربیر کابیر دوم ربط و بیر بیرکاقیلدوم ضبط جون خیال لجه‌سیدین قیلمیش ایدی هجوم نتایج الخیالغه بولدی موسوم.

بودور که آنکا بحر خیال ایردی مقام

غواص آنکا بولدی مقل نیکو فرجام

دریای خیال دین قیلیبدور جو خرام

مقل آنکا نتایج الخیال[1] ایلادی نام

بو نامه که ابیاتی ایرور دردآمیز

درد اهلیغه هر بیتی سالور رستاخیز

---

۱. نتایج الخیال ـ اثرین آدی دیر.

جون بارارنکا انکیز محنت تاپتم

تاریخیه ابیات محنت‌انکیز

التماس خرده‌بین لاردین و خردآیین لاردین که مزور قیدا که کورسونلار سهو و خطا آنکا جیکسون‌لار قلم عفو و عطا و هر صفحه‌سیدا که سالسونلار نظر نظر اصلاح آندین دریغ قیلماسونلار.

بو نامه که تاپمیش قلوم دین زیور

جون قیلسالار آنکا اهل ادارک نظر

کر سهو و خطایی اندا یرلیش بولسه‌سر

الطاف دین اصلاح آنکا قیلسونلار

ولی مخفی و مختفی اولمسون فصاحت شعار فضلاغه و فضیلت دثار فصحاغه کیم اول فصاحت عالمی‌نینک ساحر فسونسازی و بلاغت وادی سینیک شاعر معجزه‌پردازی اول نظم بستانی‌نینک عندلیب خوش‌الحانی و اول نثر شکرستانی‌نینک طوطی شکرافشانی اول ترک اقلیمی نینک بلاغت انتظامی و اول ترکی کوی‌لار ملک الکلامی.

اول گلشن نظم بلبل خوش خانی

اول گلبن نثر قمری نالانی

اول کرم سخن‌لار بیله جون آتش عشق

درد اهلیغه اوتلار بیراخن پنهانی

یعنی میر علیشیر علیه رحمة الله العلی الکبیر

اول خسرو ترک نظم اقلیمی ارا

کیم شیوۂ شعر ارا ایدی سحرنما

چون ایردی تخلصی نوایی یارب

حق رحمتیدین هر دم آنگا یته تورا

اولحضرت...[1] ترکی نظم و نثرینی بیربیر کاینتکورمیش که ترکی شعار شاعرلاره مشکل بولمیش ایش بیز تک شاعر پیشه‌لار اوزومزنی خادم دربانیغه و پاسبک آستانیغه برابر بیلمک و یا همسر قیلماک ایرماس عقل و فرزانکی بیلکه ایرور جهل و دیوانکی ولی بعضی مخادیم تکلیف‌لاری ایچون بلکه خاطر شریف‌لاری ایچون بعضی شعرنینگ تبتعی‌غه بولور ایدوم مشغول ایتکالیمدین ایردوم اسرو ملول کیم بسیار بی‌بصیرت لیکدور ذره‌نی بیضاغه و قطره‌نی دریاغه صدف نی گوهرغه و حذف نی جوهرغه نسبت قیلماک و یا مناسب بیلمک.

خاری خوش ایماس جون گل احمر بیلماک

یا خود صدفی مثال گوهر بیلماک

ادراک یانیدا اسرو بیمعنی ایرور

جوهر بیله مهره‌نی برابر بیلماک

شعر ایچره دیمان که همعنانی دورمین

یا لطف سخن‌دا همزبانی دورمین

---

۱. بورادا بیرچه کلمه اوخونمادی.

هرگاه که سال نظم سائیده‌میتی

اول چشتداریزه چین خالی دورمین

تا اوله جهانده ذکر عشاق و نوا

عشاق و نوا دین اول عالمدا صدا

حق رحمتیدین همیشه عشاق ارا

یا رب که ینتها روح نوایغه نوا

لطف ابدی روحی ایله یار اولسون

حق رحمت و لطفیغه سزاوار اولسون

جانیغه خدا رحمتی بسیار اولسون

روحی دایم بیزگا مددکار اولسون

آمین یا رب‌العالمین

زهی حسنونگ تجلی سیدین ایلکا سوزلار هرجا

هجوم ذره‌تک کیم مهر نوریدین بولور بیدا

سنگا بوشورلار بیرله یتیشمک بار دورور اول نوع

که مردم ذره ایستای وصل خورشید جهان‌آرا

خردغه لحظه‌لحظه باردورور حیرت اوزه حیرت

که جاهل بولونگا عاقل ایرور نادان ایرور دانا

نه وصف ایله بیان منشی ادراک ایته ذاتونگنی

که ایکی حرف کندین ایلادینگ کونین بی‌انشا

سنی ایرور غرض ایرور حکایت لیلی و مجنون

سین ایرورسین مراد افسانه ایرور وامق و عذرا

کل مقصوده اوزراولکیم که عشقینگ خارخاریدین

چو بلبل خار بستر ایلار و فرهاد تک خارا

مراد و مدعا سالک غه ایرور کعبه وصلینگ

اگر مسجد مقام ایلارو کر بتخانه ایلارجا

مسیحی کیم دورورو کیم ایلاکای وصفینگ بیان یارب

ایرورلارجون سنینگ وصفینگ‌ده عاجز موسی و عیسی

ولیکن التماس ایلار کونگا راهی نصیب ایتسانگ

که کام اورمک آنگا اول رەدا بولغای انسب و اولا

اول سبیدین اللرینه قاتلیم یا قمیش حنا
کیم توکاقانیمنی و هج کیم کمان قیلمای آنکا

سرمه ایرماس کیم چکیبدور نرگس خونریزینه
ناتوان مردم لارنیک قانینه قیلمیش کوزقرا

صانمینکیز کیم زیب ایچون یوزنکایورمیش خال کیم
ایل کوزین قیلمیش قرابورنک ایله اول بیوفا

ینکاکیمیش لار قراباشدین اباق اول ایکی زلف
مرغ دل غه دانهٔ محنت دورودام بلا

ای مسیحی بو چمن رعنالاریدین اوز طمع
کیم ایماسدور شمهٔ بوی وفا بو قوم ارا

اوتکیلن دنیا و مافیها دیثن و بیرکیل کونکول
آنکا کیم قایم دورور دنیا و مافیها آنکا

دشمن جان‌نی همین اول عهدی یالغان دورمنکا

هر کیمی جان بیرله سودوم دشمن جاندور منکا

نیجه قیلسام غیر دین ناحق فغان ای دوستلار

آتش غیرت سالان جون کونکلوم الغاندور [منکا]

سیندورور هر دم شبستان ایچره آهیم شمعنی

تا خیال قامتینک شمع شبستاندور منکا

بوستان ایچرا خط و رخسار و لعلینکدین جدا

سبزه نیش و گل تیکان و غنچه پیکاندور منکا

گرچه وصلونکدین جدا و دشتوم مونکا شادم ولی

کیم خیالینک کنج تنهایی‌دا مهماندور منکا

مهربان و مشفقی کیم بو لب خشکوم اوزه

یتکوروز سو شام غمده چشم گریاندور منکا

ای مسیحی فارغم عالم نشاط و عیشدین

تا که اندوه فراقی مونس جاندور منکا

۳۶۳

کئجه‌لار گویونگ طواقی ایلامک ای مه منکا

خوش دورور بودجه دین کیم سایه‌یوق همره منکا

ای خوش اولا کونلار که اغیار سیه‌رو دین نهان

مردمی و التفاتینگ بار ایدی که که منکا

نی وصاله تاب و نی هجرانه ایرور طاقتیم

طرفه حالت دست بیرمیش عشق ارابالّه منکا

هجر اراجان قصدی ایلار غم وصال ایچره فرح

دوشمسون هیچ کیمگا دوشگان عقده‌ل وه‌وه منکا

باردورور مخمورلیغدین ساقیا درد سروم

بیر قدح می‌لطف ایتکیل حسبته لله منکا

ناصح افسرده سویلار کنج می و محبوب من

ای مسیحی پنده‌باق کیم بیرور اول ابله منکا

جالینور خسرولیقم کوسی سخن اقلیمیده

تربیت کوزی بیله کرباقسه شاهنشه منکا

عید قربان بولدی و قربان دیلارمین جان سنکا

ایلاکیل قربان مینی کیم اولایم قربان سنکا

باشینکا چزگیت کیلن قربانی قویین تک مینی

تا قوییوب پاینکغه سر قربان قیلای جان سنکا

شمع تک تا جلوه قیلدینک انجمن‌ده شام عید

ایل قالیب جون شمع گریان کوز بیله حیران [سنکا]

عید کونی خوبلار ایچره بسی زیبنده‌دور

آتلانیب قیلماک سمند ناز اوزره جولان [سنکا]

جونکه جوکان اویناماغغه باشلادینک میدان ارا

قرص خورشید اولدی توپ و ماه نو جوکان سنکا

قویمه دور اهلینی بیر دم باده‌سیز بایرام کونی

نیچه کیم مهلت بیریپدور ساقیان دوران سنکا

استاسن جانان وصالی ای کونکول جان ترکین ایت

ایتماباسین ترک جان ایتماس نظر جانان سنکا

عیددا بیربیر کاپارماک جون مسیحی رسم ایرور

یار بو وجه‌ایله خوش‌دور گر بوله مهمان [سنکا]

جـان فـداتـند خـوییکیت لارکـا

تـندخو جـنکجو یـیکیت لارکـا

دل و جان بیرله جان و دل بیرماک

خـوب ایـروور خـوب روییکیت لارکا

بی‌سر و پـاکـونکول فـدا بولسون

پـای تـا سـر نکـو یـیکیت لارکـا

شـهره بـولماق بسـی نیکو ایـرور

شـهرهٔ شـهر و کـوییکیت لارکـا

سنده کـر مـهر دیـن یـارور بوبی

جـان فـدا ایـله بـو بـیکیت لارکـا

ایـنجالور همجو موی میل ایتکان

کـمری هـمجو مـو یـیکیت لارکـا

سـاده‌لیکدین مـسیحی بـیریدور

کـونکلینی سـاده‌رو یـیکیت لارکـا

کوزلروم کریان ایرور لول لعل خنداندین جدا

روزکاروم تیره اول زلف پریشاندین جدا

مرغ دل رخساریدین آیرونوا ساز ایلامز

نی‌نوا ساز ایلاکی بلبل کلستاندین جدا

جان قوشی لال اولسه آیرو لب‌لاریدین یوق عجب

ایلاماس طوطی تکلم شکر استاندین جدا

ای اجل لطف ایلاییب جانیمنی آل آیدین یوزدن

کیم من بیدل نی قیلسانک کونکلوم آلماندین جدا

جانی آنسیز ایستامن قیلکیل مروت ای فلک

ایت منی جاندین [جدا] جون ایلادینک آندین جدا

شام هجریم محنتی بیلکای مگر آوارهٔ

کیم منوم تک بوله صبح وصل جاناندین جدا

ای مسیحی جسم بیماروم جدا جانانه دین

قالب فرسودهٔ دورکیم ایرور جاندین جدا

قانع ایردوم مین خیالینگفه وصالیکدین جدا

وه که بیخودلیق منی قیلدی خیالیکدین جدا

ضعف دین چون ذرّه بولمیش ایل کوزیدین ناپدید

جسم زاروم آفتاب بی‌زوالینگدین جدا

گلبن عیشوم ایرور پژمرده ای نخل مراد

ایتکالی دوران منی نورس نهالیکدین جدا

وه که بولمیشدور مثال ماه نو زرد و ضعیف

بو خمیده قامتوم مشکین هلالینگدین جدا

بلبل روحو منی ای گل هر نفس غم آتشی

کویدورور پروانه تک شمع جمالیکدین جدا

قرعهٔ شادی منوم آدومغه وه‌کیم دوشمادی

تا که دوشتوم عارض فرخند فالینگدین جدا

هجر دشتیدا مسیحی قویدی یوز مجنون صفت

ای پری‌وش تا ایرور رعنا غزالینگدین جدا

38

قـامتینکدور جـامه گـلگون بـیله ای دلربـا
یـا آچـیلغان شـاخ گـل دور بـوستان حسن ارا
نخل قدونکدور قیزیل تون ایچره بولغان جلوه‌گر
تـا کـه سـرو نـازغه گـلبرگدین بـولمیش قـبا
سروغه خضرالباس اور رسم ایرورلیکن قدینک
طرفه سرویدور که ایرور لاله‌گون خلعت آنگا
ایله کیم لعل اوزره توشمیش اولسه عکس آفتاب
لعلگن تون بیرله یوز ونگ آنگا بنگزر مطلقا
آل فانوس ایچره بولغان شمعغه نسبت دورور
نخل قد تیک کیم قیلیبدور لاله‌گون تون ایچره‌جا
عـارضی بـیرله ایماستور اول قبای لاله‌گون
بـیرطبق نسـرین ایـرور گـل خـرمنیغه کـوییا
ساغینوز مین کیم اولوبدور مه شفقیدین آشکار
عارضین کورگاچ مسیحی اول شفق‌گون تون ارا

39

اول بت گلگون قبایادی بیله‌دوت ساقیا

بیرنیچه جام لبالب بادهٔ گلگون منکا

وصلی‌نینگ یاد نعه توتگیل بر قدح گلرنگ می

کیم ایرور محزون کونکول خوناب هجراندین تولا

اول نیجه خلوتده جیکسون غیر ایله گلگون قدح

مین توتم خوناب حسرت گوشهٔ هجران ارا

بزم وصلیندین منی لب تشنهٔ آوارغه

خون دل یوتماک نصیب اولمیش ازلدین کوییما

قیلماکیل تکلیف جام لملگون ای مغجه

کیم ایرور خون جگر اول لعل میکوندین جدا

غیرمی‌نوش ایتماکینگ بیزنی فراموش ایتماکینگ

و الهی بیزکا جفادور یا الهی بیزکا جفا

آرزو قیلمه مسیحی جام جمده آب خضر

اول بت گلگون قباگر بیر قدح توتسون سنکا

زلفونکی کورکاچ کونکول بیداقیلور یوزپیچ و تاب
اول کبوتر تک که ایتکای دام ایچیده اضطراب
تا صبا یتتکوردی زلفونک نکهتیدین شمهٔ
سنبل سیرابغه دوشتی خمیده پیچ و تاب
حایل اولور زلف یوزونکا صبا تحریکیدین
ایله کیم خورشید یوزیکا بولور حایل سحاب
عارضیک اوستیدا هر یان عنبرین زلفونک میدور
یا ایرور سنبل که گلبرگ اوزره توتمیشدور نقاب
اۉرۉلن یوزونکا هر سو جعد پرتابونک اساس
تیلبه کونکلوم قیدیغه هریان ایرور مشکین طناب
بو نه زلف ایرور که کونو منی قیلور هر دم قرا
بو نه‌لعل ایرور که کوزدین آقیرور یاقوت ناب
اول سیبدین بولمیشم مجنون مسیحی کیم مینی
زلفیغه قید ایلاسون والله اعلم بالصواب

غربت داوه که غم غه ایمیش مبتلا غریب

تی مبتلای غم که اسیر بلاغریب

یوزیکا کیمسه باقماس ایمیس هتچ وجه ایلا

هر کیمکاکیم آپارور ایمیش التجا غریب

بیگانه‌وار آنگا قیلولار ایمیش سلوک

هرکیم بیله که اولور ایمیش آشنا غریب

بالله که کونگلی ایلامایه جز وطن‌غه میل

گر فی‌المثل بهشت اراقیلسه جا غریب

غربت‌غه میل ایلا مانینگز ای وطن ایلی

کیم ایرمیش اسرو غمزده غربت ارا غریب

جز درد و غصه قیلماس ایمیش حوره سیداحا

دردا که جای ایلار ایمیش هرکجا غریب

صنا نمز مسیحی کیم بوله هرلحظه شادمان

تا قویمایه دیاری اراسیدا یا غریب

دیدوم که درده ایلا دوادیدی یا نصیب
دیدوم که عهده ایلا وفادیدی یا نصیب
دیدوم که ایستارام که قدم رنجه ایتاسن
بیر لحظه بنده خانه ارادیدی یا نصیب
دیدوم که دردمندونکا آیا نصیب اولور
وصلینک سعادتی صنما دیدی یا نصیب
دیدوم لبینکدین ایتمیش ایدوبک وعده بوسه
وقتی دورور کراولسه ادادیدی یا نصیب
دیدوم کونکولنکا دولت وصلینک ایرور مراد
بو حاجتی اولورمو روا دیدی یا نصیب
دیدوم لب شکر شکنو تک شهدیدین مینکا
الور نصیب بهر خدا دیدی یا نصیب
دیدوم که دردمند مسیحیفه لب لارونک
بیر کایمو جون مسیح شفا دیدی یا نصیب

ذره‌تک بی‌تاب اولور جان مهر تاباتین کوروب
غنچه تک کونکلوم بولرقان لعل خنداتین کوروب
گل یوزین کور کج بولور سیل سرشکیم لاله‌گون
تیره اولور کوزلروم زلف پریشانین کوروب
زار کونلکوم کیم ایورقان کوزلرویدین دمبدم
قطره‌قطره ساچیلور لعل در افشانین کوروب
دود آهوم سرو تک چرخ بر تیغه چیکتی باش
جلوه بیرله باغ ارا قد خراماتین کوروب
کونکلوم ایتکان رخنه‌لار صانور جمالین کورمکا
کوز تنیمدا هر طرف کیم زخم پیکانین کوروب
بولدیلار عقل و دل و جان واله و حیران و زار
غمزهٔ عاشق‌کش جادوی فتانین کوروب
دهر باغیدا مسیحی سنبل و کل ایستامز
سنبل زلفی بیله گلبرگ خنداتین کوروب

تا که میدان ایچره اوینار لطف ایله اول ماه توپ
کوکدامه شوقیدین اولور گاه جوکان گاه توپ
چرخ اوزه کوبی ملک دورکیم آتار هریان شهاب
آتلانوب میدان ارا هرکه جالور اول ماه توپ
ایستارام جوکانی اوکیدا باشیمی توپ ایدیم
جالسه هرکه ناز ایله اول جابک دلخواه توپ
ضرب جوکانیندین ایرماس توپدین چیققان صدا
کیم توشار آندین جدا تارتار فغان و آه توپ
شوقدین چرخ اوزره اولور ماه جوکان مهرکوی
تا آلیب جوکان الیکا جالماق ایستار شاه توپ
قایسی شاه اول شاه‌کیم هریریمدین کوککاچقار
آتلانیب میدان ایچیندا اوینایه هرگاه توپ
ای مسیحی ایستارام کیم دشمنی تینک باشنی
ایلاکای جوکان حکمی اوکیدا الله توپ

ایرور نخل قدینک نورس نهال گلشن دولت

گلستان جمالینکدور سعادت باغینه زینت

بوله طوبی و جنت زاهد و واعظغه ارزانی

منکاقدینک ایرور طوبی منکا کویونک ایرور جنّت

تعالی‌الله زهی یزدان که قیلمیشدور سینکا احسان

مبارک طلعت و فرخنده رخساروںکو خصلت

یازیلدی جون قضا دیوانیندا دیباچه خوبی

سینینک آدینک بیله قیلدی مذیّل کاتب قدرت

پری رخساره لارکوب قیلما سونلار عرض مجنونی

که کوکدین نازل اولمیشدور سینینک شانیکدا بو آیت

یمان کوزدین ایراغ اولسون جمال عالم افروزنک

رضا مینک بیرله اورولسون یوتوقوز جرخ یا رفعت

الینکدا دایما بولسون عنان توسن اقبال

الهی تا جهان ایرور مسیحیقه بو دور ثبت

ای یوزی نسرین قدی شاخ گل رعنا ییکیت

وی لبی جانبخش و گفتاری روان‌افزای ییکیت

لفظی رنگین سوزی شیرین‌طبعی موزون ذهنی خوش

خلقی نیکو قدی دلجو قامتی رعنا ییکیت

لعلی خندان کوزی فتان حسنی آشوب زمان

زلفی سنبل عارضی گل نرکس شهلا ییکیت

قدی دلکش زلفی سرکش حسنی بینش خلقی خوش

الله الله کیم کوروپدرور بو صفت زیبا ییکیت

بیلمانم کیم حور ایرور سین یا فرشته یا ملک

کیم بشر جنسیندا سیندیک بولمامیش بیلاییکیت

توله‌کر لطف ایلاییب بیر کوز اوچی بیرله کهی

تاتوان‌لار حالتیغه باقسنک ای میرزا ییکیت

حق بیلورکیم ایستامین حور و ملک همدم‌لیغی

همدموم اولسه مسیحی اول ملک سیماییکیت

ای نخل قدینگ گلبن بستان سعادت

وی ماه رخونگ شمع شبستان سعادت

گلزار رخونگ تازه گل گلشن خوبی

فرخنده جمالینگ مه تابان و سعادت

خولتکه عیش و طربونگ منظر اقبال

آرام کهونگ مسند ایوان سعادت

آراسته رخسارینگ ایرور حسن بهاری

نورسته قدونگ نخل خرامان سعادت

تادور رمه و انجم و افلاک او[لا] جکدور

اورولسه سینینگ راینگا دوران سعادت

ای تازه گل گلشن اقبال علیخان

کیم بنده درگاهینگ ایرور خان سعادت

یارب که مسیحی تکی اولسون سنگا بنده

میر سپه دولت و سلطان سعادت

ای فلک جانیمغه قویدونک داغ هجران عاقبت

ایلا دونک غم اوتیغه کونکلومنی بریان عاقبت

دشمنیک کامیکا قیلدینک دوست دین آیرو منی

وصل صبحین بیزکاقیلدینک شام هجران عاقبت

غصه‌دین جانیمی قیلدینک زار و جسمیمی فکار

خسته کونکولمی کباب و باغرومی قان عاقبت

گلبن امید دین دیدوم کل مقصود اوزای

وه که اول کل بیزکا بولدی خار حرمان عاقبت

یار و همدم یاد اولوب فریاد افغاندین منکا

همدمیم فریاد و یاریم بولدی افغان عاقبت

سرّ عشقونکی که عمری جان ارا قیلدوم نهان

ایلادی مردومغه ظاهر سیل مژگان عاقبت

اول مه خورشید بیکر فرقتیدین چرخ تک

کوزلاروم بولدی مسیحی کوکب افشان عاقبت

مجنون لوغومغه بولدی هجران یار باعث

رسوالو غومغه آه بی‌اختیار باعث

رخسارین ایچیب اول گل بی‌عیب ناله قیلدوم

بلبل ترانه‌سیغه ایرور بهار باعث

جسموم که گل گل اولمیش سنگ ملامت ایل

بو گل‌لاریغه ایرور بیر خارخار باعث

توبمنی سیندورورغه ای اهل زهد بولمیش

اول لعل می‌پرست و چشم خمار باعث

وصلینگغاییتما کیمکا هجرانیکدا اوکمکیمکا

هم بخت بولدی ساعی هم روزگار باعث

صورمانیدین بولور بس آشفته و پریشان

کیم باربو حالیتمعه زلف نگار باعث

زلفین دوتوب مسیحی سوردی مینی یوزیدین

قاوماق چناندین ایرمیش آدومغه مار باعث

خط و لعلیدین جدا بیرکا پریشاندور مزاج

ای طبیب اینکل بنفشه شربتی بیرله علاج

نبض دوتماق لطفی ایلن نی ایچون دوتمازالم

کر طبیبومغه منوم بیرلن ایماس سوی مزاج

کوزلارونک بیماریغه لعلونک شفادوریوق طبیب

بولسه روح‌الله دمی ایرماس طبیبه احتیاج

ای طبیب اول لب مریضیغه شفا ممکن ایماس

شربتینک کر آب حیوان بیرله تاپغای امتزاج

مستدوم دور خاک کلخن کستوتوم ژولیده‌مو

پادشاه عشقم و بودور منکا تخت ایله تاج

دوتدی سلطان غمونک دل بال ملکین اسارتقد جان

ملک آجانده شاه‌لارغه رسم ایرور آلماق خراج

حسن بازاریده نظمینک رایج اوله‌نی عجب

بار مسیحی جون متاع حسنه نظمینکدین رواج

لطف ایدیب ساچینکدین اول رخسار آتشناکی آچ

کیم تولاتور رشتهٔ جان ایله‌کیم اوت اوزره ساچ

منزل ایتی پادشاه عشق کونکلوم ملکینی

قالمادی ییرینک سنینک ای عقل باشینک آل قاچ

عشق یترایتی کونکلولده دیمانکیز کیم عاقل اول

کیم ایرور مابین عقل و عشق ارا بوزمین بیغاچ

نیجه کونکلوم قید عشقیدین خلاصی تاپقه کیم

بوینیغه زنجیر زلفیدین ایرور ایکی قلاچ

تقدینی جون سر و پاییغه ساچار گل دمبدم

سین هم ای جان تقدونکی اول سرونیک پائیغه ساچ

موندوین آرتوغراق مسیحی کوینی قیلماقرا

لطف ایدیب ساچینکدین اول رخسار آتشناکی آچ

تا تبهائی غیرایله اول گل چکر گلگون قدح

دمبدم غمدین بولورکونکلوم تولاقان چون قدح

نیجه من غم کنجیده خونابهٔ حسرت یودوم

جیکسه اول اغیار ایله خلوت اراگلگون قدح

آیرو لعلیدین مذاق جانغه ایرور زهرتک

بادهکر آب حیات و جام مهر اولسون قدح

ساقیی دوران بیروردور اهلیغه چون جام عیش

آه کیم نوبت منکا یتکاچ تونار پرخون قدح

جلوه قیلغان هر طرف نرگس ایماس بستان ارا

باغ رعناسی ایرور الکا توتوب آلتون قدح

دردکش‌لار بولمانینکیز نومیدکیم خورجامی تک

طالع اولور مشرق امیددین بیرکون قدح

آرزو قیلما مسیحی جام جم‌ده آب خضر

لطف ایله توتسون سنکاکر اول مهموزون قدح

خوش اول کیم کتچه قیلسام یار ایتی یابنده جاگستاخ

آنکا دمساز اولوب قیلسام فغان اول کوی اراگستاخ

میتی منع ایلامه اول کوی ارا افغاندین ای ناصح

عجب توق چکسه کر گلشن ارا بلبل نواگستاخ

کونکول حیرانم کیم جون حریمنغه قیلب مسکن

گذر جون ایتاپیلماس کوینده باد صبا گستاخ

غمون گستاخ گیرسه خلوت دلده عجب ایرپاس

کیرار چون آشنانونک منزلیکا آشناگستاخ

ساغینمانک عشق وادی سیدا کیرماک کار آسانتور

که قیلماک ترک سردور قویماک اول مأوادا پاگستاخ

فغان کیم تیلبه کونکلوم بیر بری وصلین طلب ایلار

که یوقتور زهرهٔ وجدوم نگاه ایتماک آنکاگستاخ

مسیحی یار ایله گستاخ اولماق ایستاماکیم مین

اونوتوم عشق ذوقین اولدوم اول آی بیرله تاگستاخ

قاشونکی ای آفتاب حسن کورکاچ ماه عید

شرم دین چون نون تنوین اولدی کوزدین ناپدید

زلف مشکینونک اوچیدین عنبرین قاشینک سنونک

اول هلاله نسب ایرور کیم کوروتسه شام عید

دیدیلار پروین هلال عید ایله قیلمیش قران

دیشلارونک له غبغبونک طوقتی کورکاچ اهل دید

بو محلده کیم ایرور هم عید و هم فصل خزان

اجتناب ایتماک قدحدین عقل دین ایرور بعید

زاهد کورکیل شفق ایچره هلال عیدنی

چرخ دین انما ایرورکیم بولمه بی‌جام نبید

میل می ایت ای کونکول کیم تجربه کوپ ایلادیم

هیچ شربت غم مریضیغه ایماس چون می مفید

یارالین اویماک سنکاکر عید کونی بیره‌دست

ای مسیحی طالعونک مسعود اوله عیدونک سعید

اول بت پرخم نینگ بیدادین من نامراد
وه نیجه داد ایلاییم کیم قالمادی دادمه‌داد
هرکیمه جانانیدین تاپماق مراد ایرور رضا
لیک بیزگا ای کونگول جانان رضاسیدور مراد
اول سببدین کیم وصالینگ ایل تمنّا قیلماسون
هر کیمه یتکاچ الینگدین ایلارام فریاد و داد
اول کیم ایتّی صبح عیشیمین قراغیم شامی تک
کیم قراخط دین بیاض حسنونگا چیکدی سواد
یادلارغه آشنا تابولمیش اول بیگانه‌وش
آشنالارنی قغان کیم ایلاماز بیر قاتلایاد
مین خود اولدوم لیک ای اهل محبت زینهار
خوبرولار عهد و بیمانیغه قیلمانگ اعتماد
اهل عشق ایچره مسیحی تامینی اول سنگدل
قیلمادی گریان و غمگین بولمادی خندان و شاد

هجردا جان بیردوم و یوق وصلغا اصیلا امید

قیلما یارب هیچکمی عشق ایچره‌مین تک ناامید

وه که هجران محنتیدین بولمادوم بیر دم خلاص

باقلادیم دلدار نینک وصلیغا یتماک ناامید

جون وفایوقتور بنی‌آدم دمسیز غفلت کورونک

کیم بوییغه باقلاییدور بو دل شیدا امید

وه که بیز کابولمادی جز ناامیدی حاصلی

هر کیمه کیمباقلادیم حاصل منی رسوا امید

خوبلارونک مهریغه آلدانمانک ای اهل دل

کیم بولارغه باقلامازلار مردم دانا امید

او مرم کونکلو منی تومید ایتماکی سین عشق ارا

باقلادی جون عشق دل بیرله سنکا جانا امید

عاقبت بیر کون مسیحی رحم توشکای کونکلیکا

بولماکیل یکبارگی اول بی‌وفادین ناامید

ایرور کوزونگا کباب دل خراب لذیذ

بلی مدام ایرور مستغه کباب لذیذ

وصال شربتیدین سوز دیمانک که زهر فراق

محبت اهلیغه ایرور جو شهد ناب لذیذ

اگر لبینگ میدین یوق قدحدا چاشینی

نیدین ایرور قدح آشامغه شراب لذیذ

ایرور قیلینجینگا مشتاق بو دل مجروح

بلی یاره کواه ایرور همیشه آب لذیذ

مذاق عشق بیلور عاشقی له دلبریدین

ایرور أنگا ستم و محنت و عذاب لذیذ

وفا و مهر طمع خوبلاردین ایلامایینگ

که یار بو طایفه‌دین غمزه و عتاب لذیذ

مسیحی کونگلینی اندین کباب ایستارگیم

ایرور کوزونگا کباب دل خراب لذیذ

بوریا نقشی تنیمدا خلعت کیمخا بیتر
باشیما ژولیده‌مو دین تاج استغنا بیتر
خسرو اقلیم عشقوم کوه غم دور مسندوم
باشیما چتر مرصع گنبد خضرا بیتر
ایتمایه کونکلوم هوای قصر عشرتنی عجب
اهل درده کنج محنت منزل و ماوا بیتر
یوق غموم کر فرش سنجاب و حریروم اولمسه
بستر و بالین منکا خاکستر و خارا بیتر
جکمیه کونکلوم طواف گلشنه عیب ایتمانکیز
طالب دیداره گلخن گوشه‌سیداجا بیتر
ای کونکول ایت کنج عزلت اختیار و قانع اول
قلهٔ قاف قناعت مسکن عنقا بیتر
قوی مسیحی زاهده حوری و آب کوثری
بیزکاجام لاله‌گون و اول بت ترسا بیتر

اول خط و لب یانلاریده کوزکوتک رولارمیدور

یا سخن‌کو ایلاین طوطی‌نی کوز کولارمیدور

خال‌لارمیدور لبینک کنجیده خط ایچره نهان

یا شکر قصدیغه کلکان کیجه‌هندولار میدور

دیش میدور لعلینک تبسم ایلاکچ بولغان عیان

یا در ایمش درج یاقوت ایچره اینجولارمیدور

زلف مشکینونک میدور پاییغه توشکان هر طرف

یا ایاغیغه قویان باش عنبرین رولارمیدور

چشم مخمورونک میدور اول عارض کلکون بیله

یا گلستان ایچره یاتقان مست آهولار [میدور]

طاق و درمیش چشمهٔ خورشید اوزه معمار صنع

هر طرف یا ماه رخسارونکا ابرولارمی [دور]

زلفینی دوتوم که دوتمیش ایش منکا بولار بیله

ای مسیحی سویلادی ایمدی ایشینک بولارمیدور

عشق آتشیده کونکلوم مرغ کبابه بنگزر

خون جگردین اشکیم گلگون شرابه بنگزر

رخسارونک اوزره بیر یان اول زلف عنبرافشان

خورشیده حایل اولان مشکین سبحانه بنگزر

می لطفیدین یوزونکا اول قطره‌قطره ترلار

گلبرگ اوزره توشکان هرسو گلابه بنگزر

لطف و ملاحت ایله ارباب حسن ایچینده

ماهی دورور جمالونک کیم آفتابه بنگزر

سنبل جمنده بولدی یوز لطف ایله شکفته

تا دیدوم اول دو زلف پرپیچ و تابه بنگزر

هرکه که یاد ایدرمین اول لعل نوش خندی

گریان کوزوم سرشکی یاقوت نابه بنگزر

گوهر صفت دیشینکی وصفین مسیحی ایتکاج

نظم اهلی ایچره شعری در خوشابه بنگزر

نی عجب گر مرغ دل کوپونگ قیلامسکن بهار

بلبل شوریده‌غه منزل ایرور گلشن بهار

قامتینگ نخلیغه ای سرو خرامان بنده‌دور

هر نیجه کیم لاف آزادی وورار سوسن بهار

گلشن‌حسنونگ‌کوروب‌کونگلوم تواچیکسون بی‌عیب

بلبل شیداغه ایرور ناله قیلماک فن بهار

برق باران ایرماس ای همدم که بیزگلدین جدا

هر نفس احوالومه ییغلار قیلور شیون بهار

لیلی کویینده ایماس لاله که مجنون حالیغه

دشت قانلواشکدین ترایلامیش دامن بهار

تاکه بستان ایچره اول گل بزم قیلدی زیب ایچون

مهر اوتیدین لاله شمعی ایلادی روشن بهار

زلف و رخسارونگ قیلورسنبل بیله گلنی خجل

باغ کشتین ایتاسین ای سرو سیمین تن‌بهار

اشکیمی کور کج مسیحی یوزی کولسه‌نی عجب

جون باقیش دین خرم اولور دایما گلشن بهار

کێجه کوکب‌لار ایماس چرخ اوزره اولغان اشکار

اوتلوق آهیمدین ایرور کردونغه باش چتکان شرار

اول کونش کیلکاج عجب یوق اوتلوق آهیم کم بوله

آشکار اولغاج کونش آتش ایماس کوب آشکار

شمع بزم غیراولوب اول کل‌نی عیب ای همنشین

کویسه کونکلوم بلبلی هجر او تیغه پروانه‌وار

دوشتی غم دشیده کوزونک فکریدین شیدا کونکول

آری آری دشت ارا آهو ایرور مجنونغه یار

تا نهاندور کوزلارمدین آفتاب عارضینک

قالمایشدور ذرهٔ کونکلوم ارا صبر و قرار

فرقتیدین شمع تک آتش دوشوبتور جانمه

یانماق و ییغلاماق اولمیشدور ایشیم [هی] زارزار

ذرهٔ قیلما توقع دهر زالیدین وفا

ای مسیحی جون آنکاید مهرلیق بولمش شعار

قرالباس دا نازک تنینک که پنهاندور
تهان اولی ظلمات ایچره آب حیواندور
لباس مشکی ایله روی عالم افروزنک
مه چهارده ایرور که گیجه تاباندور
بعینه قراتون ایچره دیده مردمی‌دور
که گوز قرالیغیدین دمبدم نمایاندور
گوزی تکی بتکاگیرمیش سیه‌لباس ایچره
اگرچه ساحر خونریز تاسلماندور
قدینکی خلعت شبگون ایچیندا گورگالی شمع
خجالت اشکی ساریغ چهرسیدا غلطاندور
قراگیین صنموم طرهٔ معنبری تک
گونوم همیشه قرا حالتوم پریشاندور
مسیحی جامهٔ مشکی بیله‌مه رخینی
قرابولوط داساغانسین که مهر رخشاندور

سرو نازوم قد و قامت گوسترور

نی قد و قامت قیامت گوسترور

ناز ایله اول گل اگراگری باقسمی

تورلوتورلوجا نه آفت گوسترور

غمزه‌سی گرگونگلومه بیداد ایتار

عشوه‌سی جانومغه راحت گوسترور

آشکارا گرقیلور بیداد و ظلم

لیک پنهان یوز کرامت گوسترور

جنگ صلح‌آمیز جانان ای کونگول

عاشقه بیر اوزگا حالت گوسترور

ای رقیب احباب ارا سالما نفاق

کیم نفاق آخر ندامت گوسترور

لال اولور طوطی مسیحی هر قاچان

بلبل طبعوم فصاحت گوسترور

قایسی باغونک گلشن حسنونک کیمی گلزاری بار
قایسی گلزارونک جمالونک تک گل بیخاری بار
ایستاماس حور و پری همدم لیغینی هر کیمونک
سین کیبی بی رحور صورت‌لو پریوش یاری بار
سروغه نظاره قیلماس کلکاهم ایتماس هوس
سین تکی هر کیمسه نونک بیر سروگلرخساری بار
نالهٔ زار ایلاسه کرزار کونکلوم نی عجب
اول بیلورکیم هجردین هر لحظنی آزاری بار
ای کونکول بیدردلارغه درد دل دیمک نیسود
دردنی اول کیم بیلور کیم درد دین اخباری بار
عشق ذوقی عاشقی بیلکار که جانان عشقیدین
اشک سرخ و چهرهٔ زرد و دل‌افکاری بار
تیلبه‌لیکدین هر نفس منع مسیحی ایلامه
نی عجب تیلبه بولەسین تک پری دلداری بار

یار دین آیرو دل دیوانغه بیر حال ایرور

کیم آنینگ شرحینی قیلماکدین زبانوم لال ایرور

گر قتیل عشق اولام ای اهل دین معذور مین

قتیلمایبل باقلایان بیر کافر قتال ایرور

قامتینگ هر یانیدین اول ایکی زلف مشکبو

خوبرولار سلکیدا زیبالو غونکادال ایرور

یارنینگ خال یناکوشیدا یاردور حالتی

کیم آنینگ سوداسیدین جان و کونول بیحال ایرور

گر گل رعنا ایماس عشق ایچره میندیک ناتوان

نی سببدین قان یاشی دین روی زردی آل ایرور

گل همه تن گوش ایرور بلبل اونین ایشیتماکا

صانمه عاشق حالیدین مشوق فارغ بال ایرور

گر ملامت دین خلاص اولماک دیلارسین ای کونکول

جارەسی بیر تیجه جام باده مالامال ایرور

دهر رعناسیغه آلدانمه مسیحی کیم آنونگ

عالم اهلیغه ایشی دایم فریب و آل ایرور

وصل اوماردوم کیم تاپام اول سرو دلجودین ثمر

آه کیم بیردی اومیدوم نخلی آخر هجر بر

عشقیدین هر نیجه دیدوم حالوم اولغای یخشیراق

وای کیم بولدی یمان راق یخشی تاقیلدم نظر

هجر ایستانک عشق ارا وصل ایستمانک ای اهل دل

کیم نیجه وصل ایستادم مین هجر ارا قالدم بتر

بیر صنوبر قدیولیغه عمرمی صرف ایلادم

تاپمادیم نخل قدیدین غیر بار دل ثمر

هر نیجه کیم ایلار ایدم مهر اظهاری آنکا

اول محبت ظاهر ایلاردی منکا یوزالقدر

وه که نخل قد وخال عارضیدین عاقبت

بیزکا حاصل بولدی آه حسرت و داغ جکر

خوبلاردین ذرۀ زینهار باور قیلماکیل

ای مسیحی هر نیجه کیم مهر دین دم اورسه‌لر

اول ایردی کر هوسلو غارت جان ایتکانیم

وای کیم بولمیشدور ایمدی بیر بلالغ ذوالقدر

نهال قدینگ ای سرو سمنبر

ایرور نخلی که بیرمیشدور سمن بر

خرامان قامتینگدین گلشن ایچره

ایرور شرمنده شمشاد و صنوبر

ایله کیم مه منور خوردین ایرور

ایرور ماه رخنگدین خور منور

یوزنگده خط میدور یا کلک قدرت

یازویدور وصف حسنینگی مکرر

ایماس خط فتنهٔ دور قمردور

که قالدورمیشدور ور یوز ساریدین سر

لب و دیشینگ میدور یازرکر صنع

دوزویدور لعل درجی ایچره گوهر

دیماتیش دیکیلن لؤلؤ سیراب

دیمالب سویلاکیل یاقوت احمر

کوروب دیشینگی بو لطف ایله دوشتی

مسیحی نینگ کوزیدین لؤلؤ تر

ایرور عید و بهار و ایلکا میل باغ و بستاندور
منکا اول گل دین آیروباغ و بستان بیت‌الاحزاندور
آچیلمیش خلق کونکلی نوبهار و عیددین گل گل
منم کونکلوم دورور کیم مثل غنجه ته بته قاندور
بهار حسن و عید عارضیدین آیرو هر لحظه
کوزمکا گل تیکان و کونکلم ایچره غنجه پیکاندور
نیچوک آچیلسون ای همدم بهار و عیددین کونکلی
اسیری کیم منم تک مبتلای داغ هجراندور
بهارو عیدی یاداتیمانک آیارمانک سرو و گل آدی
منیم سرو گل اندامم جو توپراغ ایچره پنهاندور
عجب یوق کر بهار و عیددین آچیلمایه کونکلم
بهار و عید غمگین راغ ایرور اول کیم پریشاندور
جهانی شاد و خنداندور بهار و عیددین وه کیم
مسیحی‌دور که غمدین کونکلی قان و کوزی کریاندور

تایوزونک خورشیدیدین کریان کوزوم محرومدور

صانورم خورشید نی آفاق دین معدومدور

محنت محرومیی شام فراقیمنی بیلور

اول که مین تک یار صبح وصلیدین محروم[1] دور

لو قومنک ای عشرت اهلی کیم ایرور غم موجبی

نامهٔ کیم اندا احوالیم سنیم مرقومدور

مین بیلور مین تیجکر بیداد هجراندین کونکول

دردمندونک حالتی درد اهلیغه مفهومدور

وه که آرتوغراق زمان ایلار آنکا بیداد ظلم

کیم زمان اهلی ارا افتاده و مظلومدور

صبح عیشم شام ایرور تبریز مصریدین جدا

تا من آواریه مکسین بلاد رومدور

دیمه غربتده ندور حالونک مسیحی هجر ایله

غربت و فرقتده قالن حالتی معلومدور

اول که کوزوم گوهر افشاندور فراقی ظلمیدا

در بحر سلطنت میرزا ابوالمعصومدور

---

۱. ارژینالدا معدوم. غلط کاتبدیر. غ. ب.

کوکب ایماس بو کیم کیجه‌لر چرخ ساریدور

چرخ بر نیغه باش جیکن آهیم شراریدور

کـوه بلادورور تن جون کاهم ای رفیق

هـر سـاری قـانلو داغ‌لاری لاله زاریـدور

نی وجه ایلا آشاغه بیراخیـدورور باشین

کـرنی جـمنده سرو قـدنک شرمساریدور

بسـتان حسـن سـر و کلیدور قـدورخـنک

خـالنک بـنفشه‌سی و خطنک نوبهاریدور

غم کوه و دشتده جوقجار هجر دین کونکل

مـجنون آنـینک انیسی و فرهاد یـاریدور

آلدانـمه دهـر شاهد کل عـارضی‌غه کیم

کوپ بـاغرلار جو لاله آنینک داغ داریـدور

کـوزی خیالی دلدین ایتار دفع غم بلی

مجنوننک ای مسیحی کییک غمکساریدور

سینسیزین دیدوم کوزومدین نم کیدر

کولدی دیدی ناز ایله کیم نم کیدر

دیدوم الدین کیتی سینسیز دین و دل

دیدی نی غم کر روانک هم کیدر

قان آخر دیدوم کوزومدین همجو سیل

دیدی کرهجریمدین آیرو کم کیدر

دیدوم آجدونک رخ یوزونکدین کتی‌تر

دیدی کل دین جیقسه کون شبنم کیدر

زخم تیرنک کیمکادور دیدوم حرام

دیدی آنکاکیم بی مرهم کیدر

کی کیدر جاندین دیدوم جانا غمنک

دیدی کیم جانینک بیله بو غم کیدر

دیدوم ایتینکدور مسیحی باق آنکا

کولدی دیدی بحث بر آدم کیدر

غرض نوروز و بیرامدین منکا کورمک جمالنکدور

منم نوروز و بیرامم رخ فرخنده فالنکدور

بهار عارضینک کورمک منکا نوروز دور هر دم

مه عیدم منم اول ایکی مشک آسا هلالنکدور

ایرور فصل بهار و ایلکا ایرور میل سرو و کل

منکا سرو و کل رخسار و اول نازک نهالنکدور

بنفشه بیرله میل سبزهٔ ترکر قیله کونکلم

آنکا مقصودی بولاردین سنینک خط ایله خالنکدور

وگر نظاره قیلسا سنبل سیرابغه هر دم

مراد ومدعاسی اول دو زلف شب مثالنکدور

اگر قیلسا جمنده لاله و نرگس تماشاسی

تماشاسی آنینک چشم سیاه و روی آلنکدور

زلال خضر بیرله آب کوثر ایستماس هرگز

مسیحی ایله کیم لب تشنهٔ جام وصالنکدور

قاشینگ ای ماه اوج دولتینگ مشکین هلالیدور

یوزونگ صبح سعادت آفتاب بیزوالیدور

گلستان لطافت سنبلیدور جعد مشکینیگ

خرامان قامتینگ جان باغی نینگ نورس نهالیدور

موات احیاسی ایتکاندا مسیح انفاسیدور لفظینگ

لبینگ جانبخش لیکده چشمهٔ حیوان زلالیدور

نهال قامتینگ یارب یمان کوزدین ایراغ اولسون

که خوبی و لطافت ایچره حد اعتدالیدور

کونکلنی جان کیمی جسمم دا آندین بیرمیشم ماوا

که ماهیت بیله اول غنچهٔ خندان مثالیدور

دیماکوب واعظا جنت بیله دوزخدین افسانه

منکا دوزخ آنینگ هجرانی و جنت وصالیدور

بیلینگ قوچمک خیال ایتمیش مسیحی‌چون‌کمر‌دیدیم

تبسم ایلاییب دیدی مسیحی‌نینگ خیالیدور

تعجب ایلامه کر هجردین ملالم بار
اسیر عشق بیلورکیم منم نه حالم بار
خیال ایلامیشم کیم قوچم میانیکی
خدای بیزه سدکیم عجب خیالیم بار
دمینکی ساخله کیل ای صبح تینکری ایچون کیم
بو کیجه یار خیالی بیله وصالم بار
نی عیب طوبی جنت‌غه اولماسم مایل
وفا جناینده بیر نازنین نهالم بار
دلا چو اول کل رعنا غمیده یک رنگم
نی عیب کر رخ زرد ایله اشک آلم بار
فغان که تفرمه اسیابینی دوزار ایام
فجان که یار وصالیغه اتصالم بار
مسیحی اول بت عیسی نفس فراقینده
خدا بیلورکه حیاتیمدین انفعالم بار

قار یاقماغینی کورکالی رند قدح کسار

صانور شکوفه یاپراقینی بادا پیر نثار

یخ شوشه‌سین کوروب آصلو هر طرف صانور

آق شمع بزم ایچون باسامیش دست روزگار

صانور که قو پریدین آنکاجای خواب ایرور

اول دردکش که بستر و لبین دور آنکاقار

دی شدتینی زاهد افسرده دین صورنک

ورنه می ایچنینک ساووق ایله نه ایشی بار

ظلمت دکی خضر سوییدین خوبرک کورور

ساووق سویی سحر جاقیدا رند باده‌خوار

ای محتسب اولایدی اکر مستلیق یمان

پیوسته مست اولمز ایدی ترک چشم یار

زاهد که منع باده مسیحی قیلور مدام

خلوتده خوبلار بیله ایچمکدور آنکاکار

لعل جانبخشینک اوزه هر یان ایرور تبحالەلر

یا هوا تاثیریدین گلبرکاتوشمیش ژالەلر

بادەدین کرکل کل اوله عارضینک ایرماس عجب

ایچمایه سو بوستان هر یان آچیلماس لالەلر

بار بعینه خونفشان کوزدین آقان گلبرگ تک

آیریلن باغریمدین اول کل دین جدا پر کالەلر

غبغب و آلنکدچین کور کج کوزوم کریان اولور

جین ایمش کولور یاغین آی بیرله بولغاج هالە[لر]

ای دل مهجور بولمه عشق ارا نومید کیم

عاقبت بیر بیرگا یتکای بو فغان و نالەلر

گوهر وصلیغه هر کون کام زان ایلارسینی

هجر ارا آقان مسیحی کوزلرونکدین ژالەلر

آه کیم عشقینگ مینی بس ناتوان اتمیشدورور

ناتوان عاجز و بیخان و مان اتمیشدورور

غمگسارم مونسم قیلمشدورور درد و الم

همدم و همصحبتم آه و فغان اتمیشدورور

تاکه آتی عشق هر یان ناوک بیدادنی

کونکلمی تیر ملامت‌غه نشان اتمیشدورور

محنت عشقینگ بلادشتی ارا مجنون کیمی

تیلبه‌لیکده بیزنی مشهور جهان اتمیشدورور

کر کونکل احوالینی شرح ایتماسم معذورمین

کیم منی عشقینگ هجومی بی‌زبان اتمیشدورور

خال ایماس رخساروننگ اوزره مردم چشمم ایرور

کیم یوزونگ کوزکو سیدا اوزنی عیان اتمیشدورور

عقل دین بیگانه و آرام دین آیرومینی

ای مسیحی اول مه نامهربان اتمیشدورور

ترک مهر اتمیشدورور تا اول مه دلخواهمیز
باش جکر کردونته فریاد و فغان و آهمیز
آتش محنت دوشبدور جان غم فرسودارا
تا وفا رسمین فراموش ایلامیش دلخواهمیز
توکماس ایردی مونجه کوکب جرخ‌تک هر شب کوزوم
بیلسا ایدی مهربانلیق شرطینی کرماهمیز
آه و واویلا که جانان وصلیغه یتمک دمی
ایتمادی هرگز مدد بو طالع گمراهمیز
بولما کیل نومید ای دل کیم فلکنینک کونکلکا
ایلاکی بیرکون اثر بو نالهٔ جان کاهمیز
مونجه بیداد و جفاسی مهر ایله بولغای بدل
لطف ایله کرسایه سالغای باشمزغه شاهمیز
خانسی شاه اول شاهلر شاهی که بی‌حرب و قتال
خیل اعداسی ارا سالدی فتورالله میز
تا جهان بولغای جهان ملکی آنکا تاپقای قرار
ای مسیحی بودو راوراو که وبیکانمیز

عشق سرینی یا شورنک نالهٔ زارم قومز

نالمنی قیلسام نهان مژگان خونبارم قومز

خایسی کوندورای کونکول کیم لاله رخلر هجردین

باغریمه یوز داغ غم بخت ستمکارم قومز

عشق قیدیدن خلاص اولمق تیلار مین ای رفیق

نیلاییم کیم لطف پنهانی دلدارم قومز

دیمه کیم باقما منکا بسیار مردم یانیده

نیجه ایستارمین که باقمای شوق دیدارم قومز

بعد عمری جون میسر دولت دیدار اولور

یوزینی کامچه کورمک اشک بسیارم قومز

محتسب می‌دین بیرور عهدم ولکین آنکلامز

کیم لب جانان میی بیر لحظه هشیارم قومز

ای مسیحی دادی زهد صلاح ایجره منی

چشم مست و لعل بیر کیفیت یارم قومز

جانم نیجه اوله زار سینسیز

مهجور کونکل فکار سینسیز

غم کیجه لاریدا ایجه جون شمع

کوزم بوله آشکار سینسیز

جان و جسد و کونکلدا یوقتور

صبر وخرد و قرار سینسیز

کل کوزمه خار اوله کر ایتسام

گلزار ساری گذار سینسیز

یوق، هر ساری لاله اوزره شبنم

ییغلار منکا لالهزار سینسیز

باقیش صانما که بولدی کریان

احوالمه روزکار سینسیز

بالله که ایستاماس مسیحی

فصل کل و نوبهار سینسیز

جان غم بیله بولدی زار سینسیز
تن محنتارا فکار سینسیز
ییغلار بو دو چشم اشکبارم
احوالمه زار زار سینسیز
غم مونس و غمگسارم اولمیش
ای مونس و غمگسارم سینسیز
گلشن ساری گر گذار قیلسم
گل اولسه کوزمکا خار سینسیز
نی غم توکم اختیار سیز اشک
بوقتور منکا اختیار سینسیز
ساریغ یوزمی نگار قیلمیش
گلگون یاشم ای نگار سینسیز
آفاق مسیحی نینگ کوزیکا
غم شامی تک اولدی تار سینسیز

وه که سومیشلارینه شیدا کونگل بیخواب کوز

قاتلی کیم بار آنگا خارا کونگل قصاب کوز

دوشکالی کوزو کونگل سوادی زلف و خالنگا

بولدی بو سودا بیله شیدا کونگل بیخواب کوز

هیچ باب ایله کونگل کوزیگا کیلماس شادلیق

ایتکالی خیل غمنگ مأوا کونگل ابواب کوز

کیردیلار تا اول لب و خط فکریگا کوزو کونگل

وه که حاصل قیلدیلار سودا کونگل خوناب کوز

عشق ایلی کوزو کونگل رابیغه بارمانگ کیم مینی

بیله زار ایتکاندورور رسوا کونگل قلاب کوز

سالدی بیر کونغه مینی کوزو کونگل کیم حالمه

زار و خونبار ایتی‌لر اعدا کونگل احباب کوز

کوزو کونگلمدور مسیحی دشمنم کیل کورایم

ملک تن دین اوله ناپیدا کونگل ناپاب کوز

ای خیالینک منزلی شیدا کونگل بیخواب کوز
وی جمالینک مایلی رسوا کونگل پرآب کوز
ایل‌پری کورسه کوزو کونگلیکا قالماس هوش و خواب
اول پری‌سیز بارمنکا شیدا کونگل بیخواب کوز
ایل کوزو کونگلیغه تاکیرمای خیالنک ایستارام
کیم جاندین اولسه تابیدا کونگل نایاب کوز
بارکوزمدا اشک غم کونگلمدا طوفان الم
هجر ارا بولمیش منکا دریاکونگل غرقاب کوز
قویسه طوفان کوزو کونگلم اشک و آهدین نی عیب
تارتیبان غم شامی واویلا کونگل پیغلاب کوز
ای کونگل کوز توتمه کیم رحم ایتا اول قاتل سنکا
کیم آنکا بولمیشدورور خاراکونگل قصاب کوز
کوزوکونگلیدین مسیحی‌تینک‌کیم‌اولمیش‌اشک و سوز
تا خالیغه قیلیب ماوا کونگل ابواب کوز

قاشنک قضمیدین اولدی قدم جون هلال کوژ

اول لام زلف دین تن‌زارم جودال کوژ

جون آیرو دوشتم اول مه ابر وهلالدین

عیب ایتماینک کر اولسه قدم جون هلال کوژ

ایرماس صبا تحرکیدین سرو باشی خم

کورکج قدنکنی قیلمیش آنی انفعال کوژ

خم بولدی کریه کثرتیدین بو تن ضعیف

ایرماس عجب یاقیشدین اکر بولسه تال کوژ

از بس که یاش توکوب قیلورم ناله جون قلم

بولمیشدورور بو جسم نزارم جونال کوژ

بار غمیکدین اولسه قدم خم عجب ایماس

بالله که اوشبو باردین اولور جبال کوژ

بولسه سیحی ینکزی ساریغ قدی خم‌نی عیب

ینکزی ساریغ غم ایتدی قدا‌ینی‌ایم ملال کوژ

ای کونگل دنیئی فانی خاکدانی بیش ایماس

خلق آندانیجه کونلک میهمانی بیش ایماس

حیف ایرور صرف ایتسانگ اوقاتینگنی آرتوغ رزق ایچون

چون نصیبنگ خان دوران ایچره تانی بیش ایماس

سویلمه کوب کیرجک و یالغان زیان و سود ایچون

کیم سنگایو سود دین آخر زیانی بیش ایماس

منعمی کیم جمع ایلار مال و قیلماس آنی خرج

اوزگالر تنک رزقی ایچون پاسبانی بیش ایماس

ایستمانقشینگنی اسیر ذوق و لذات جهان

کیم جهان لذاتی‌نینگ ذوقی زمانی بیش ایماس

بیر خراب اولمیش رباط ایرور جهان یول اوزراکیم

خلق ایچیندا جمع بولغان کاروانی بیش ایماس

ایستامه جای اقامت بو صفت منزل ارا

کیم مسافرلرغه بیش کونلک مکانی بیش ایماس

ای مسیحی دهر فانی شاهد و رعناس نینگ

مهرینه آلدانمه کیم نامهربانی بیش ایماس

عاشقی اینجیتماکیم آزرده جانی بیش ایماس

غره حسن اولماکیم اندک زمانی بیش ایماس

حسنی و عشقیم یانیدا لیلی و مجنون سوزی

ایـل ارا افسـانهٔ و داستانی بیش ایماس

عشق ارا پروانه بول نی بلبل ای دل مرغی کیم

بـو مـحبت کـو بـراتـنکا فغانی بیش ایماس

سهو ایرور یوزیکنی ورد آغزنیکنی دیماک غنچه‌کیم

هرزه‌خندی ورد و غنجغنی زبانی بیش ایماس

حیرتم بارمونجه قانی جون قیلور کوزدین روان

بو دل آزرده خود بیر قطره قانی بیش ایماس

چشم بیماریدین ای دل نیجه فریاد ایتاسین

آخر اول هم سن تکی بیر ناتوانی بیش ایماس

خـوبرولاردین مـسیحی اهـل دلالار حاصلی

سینهٔ مجروح و چشم خونفشانی بیش ایماس

خرم اولدی باغ کونکلوم یارسیز خرم ایماس

بیردم ایرماس کیم غمیدین کوزلروم پرنم ایماس

سر و کل دین سوز دیمانک کیم قدویوزیدین جدا

سرو دین خاطر خوش کلدین کونکول خرم ایماس

غنجه کولدی بلبل اون چکتی و بیر کل دین بیراغ

وه که مرغ دل ایشی جز نوحه و ماتم ایماس

کشت گلزار و چمندین نیچه آچیلسون کونکول

یارسیز جون باغروم ایچره غیرخار غم ایماس

لعلونکی کورکچ بولوبدور ذوق‌دین آغزی پرآب

گلشن ایچره غنجهٔ تر آغریدا شبنم ایماس

وادی عشق و جنون دابو دل آشفته حال

گرچه مجنون دین زیاده اولمایه کم هم ایماس

گلشن وصلیدین آیرو اول پری رخساره نینک

بو دل شیدا مسیحی قایغوسیز بیر دم ایماس

هر کیم گوزو زلفونگ گوره ای روح مقدس
گر مست و پریشان اوله من تک عجب ایرماس
حیوان سویدا یوقتورور اول نشاه و حالت
کیم لعل لبنیکده ایرور ای روح مقدس
هر چند بوله سرو چمن دلکش و زیبا
کی تازه نهالنگ تک ایرور تازه و نورس
وه کیم خط و رخساریدین آیرو گل و سبزه
بو دیدۀ گریانم ارا خار ایرور وخس
کوب حوری وجنت سوزنیی سویلامه زاهد
کیم حور و جناندین منگا اول ماه لقا بس
بیر لحظه مراد دل عشاق ایله هرگز
یوز وای که اورولمادی بو چرخ مقرنس
بی‌منت مخلوق انگا یتتدی مسیحی
المنۀ الله تعالی و تقدس

زمانه اهلیغه ایرماس عجب کرشادلیق دور ایش
سعادت برجیدین خورشید اوج سلطنت دورقیش
هلالی طالع اولویدور سعاد آسمانیغه
کیم آنینک پرتویدین اهل عالمغه فرح‌دور ایش
شرف برجیدین اولمیش آشکارا کوکب سعدی
ایرور تأثیری آنینک ایل ایچیندا امن و آسایش
سپهر سلطنت اوزره اولور بیرینکی ای طالع
توقوز آی دور که کورمیش مادر ایام بیله تیش
کرایستارسین که تاپقای‌سین مراد دنیی و عقبی
ارادت یوزیدین ای دل آنینک دامانیغه یابیش
زمین برله زمان آسیبدین ذاتی بوله سالم
فلک بیرله ملکدین جان و عمریغه بوله آلقیش
بهار عمریغه یارب که یتماسون خزان بیلی
مسیحی دهر ارا تا اولەجکدور یاز بیرلەقیش

تا سرو خرامانوم گلزاره خرام ایتمیش

گلزار خرامینی خوبلارغه حرام ایتمیش

اول‌عارض و قامت دین سرو وگلی باغ ایجره

پست ایتمیش ورونق‌سیز هریان‌که حرام ایتمیش

صید ایتکالی دل مرغین صیاد قضا گویا

خالونگ بیله زلفونگی دانه بیله دام ایتمیش

نی عیب دل بدنام تاپماس لبیدین کرکام

ناکام‌لیغی ایام عشق اهلیغه کام ایتمیش

آرام دمی دوتماس دل هیچ مقام ایچره

تا جان حزنیمیدا دلدار مقام ایتمیش

نی عیب اگر چیکسام آرخام بیله می ظرفین

اول عهدشکن نیه میل می و جام ایتمیش

دریاشی مسیحی‌نینک یومشاتمیش آنینک کونگلین

اول طایر وحشی‌نی بو دانه‌غه رام ایتمیش

منی برگ خزاندیک درد دوری زار زار ایتمیش
مذلت خاک راهی اوزره خار خاکسار ایتمیش

منوم‌تک کویا افتاده ایرور خزان برگی
که‌بیرنورس نهالنک هجری آنی زرد و زار ایتمیش

خزان یافراقلاری تک بیر نکارونک داغ هجرانی
ساریق رخسارمی خون جگر بیرله انکار ایتمیش

خزانی یوزده گلگون اشک نی عیب اختیار ایتسام
منی جانان غمی بو شیوه‌ده بی‌اختیار ایتمیش

سازارمیش باغ ارا اشجار اهل درد یوزی تک
نسیم هجر کویی بوستان ایچره گذار ایتمیش

چمن سرسبز ایکن‌نی وچه‌ایله زردلولدی چهرم تک
عجب کیم انکا هم دوران جفاسین آشکار ایتمیش

مسیحی باغ سارغاردی یوزم تک آنی هم کویی
منوم تک بیرکلونک خار غمی کونکلیدا کار ایتمیش

اول دردکیم ایماس آنکا درمان فراق ایمیش
اول غم که یوقدورور آنکا پایان فراق ایمیش
اول محنتی که اولماس ایمیش هیچ وجه ایله
آندین خلاص اولمغه امکان فراق ایمیش
اول زخمنی که ایلار ایمیش درد اهلی‌نینک
کوزیکا صبح و شام تی یکسان فراق ایمیش
بی‌اختیار چهرهٔ زرد اوزره دمبدم
سیل سرشک کوزدین آغرقان فراق ایمیش
درداکه دردمندلاری زلف یار تک
ایتمان شکسته حال و پریشان فراق ایمیش
آواره‌لارنی دشت جنون ایچره ایلین
مجنون مثال بی‌سر و سامان فراق ایمیش
اولمیشدورور مسیحیه ظاهر که دهر ارا
اول دردکیم ایماس آنکا درمان فراق ایمیش

ای عشق عقل چنکیدین ایتکیل مینی خلاص

ناموس و نام تنکدین ایتکیل مینی خلاص

بیرجام لاله رنگ ایله ای بیر می‌فروش

زهد دروغ رنکیدین ایتکیل مینی خلاص

ساقی نهنک کامیده‌ام بحر غم ارا

بو بحرنینک نهنکیدین ایتکیل مینی خلاص

می ترکین ایتکالی دوشویم غصه چنکیکا

می بیرله غصهٔ چنکیدین ایتکیل مینی خلاص

مجنون صفت باشیمغه یاغرسنگی طفل هجر

اطفال هجر سنکیدین ایتکیل مینی خلاص

ای بیر می‌فروش قدح صیقلی بیله

تقوی و زهد رنکیدین ایتکیل مینی خلاص

لطف ایله نیجه جام تولا توب مسیحه

ساقی نونک عذرلنکیدین ایتکیل مینی خلاص

ای فلک ایتکیل منی اندوه هجراندین خلاص

یا خلاص ایت هجردین یا ایلاکیل جاندین خلاص

آه کیم عشق ایچره بیر ساعت اوزو منی کورمادوم

خاطر اندوهناک و چشم گریاندین خلاص

دوستلار بیر درد ایمیش عشق ومحبت دردی‌کیم

اولماین جاندین خلاص‌اولماس‌ایمیش آندین خلاص

نیچه افغانیمدین اولسه ایت لاریکا دردسر

ای اجل لطف ایت مینی قیلکیل بو افغاندین خلاص

وصل توشین تابمائین غم تیشیدین فارغ ایماس

کعبه‌غه تایتماس ایل اولماس مغیلاندین خلاص

زلف و رخساریغه تابولدوم مقید واعظا

بولمیشام عالمده قید کفر و ایماندین خلاص

چون میسر دولت وصل اولماس ایمیش هجرسیز

پس مسیحی ایستامه اوزونکی هجراندین خلاص

ای نسیم صبح ایت حالیمنی جاناٗنیمغه عرض
وه نه جانان آفت عقل و دل و جانیمغه عرض
کام تلخ و دیده گریان اولماغمنی ایلاکیل
اول سوزی شیرین لبی گلبرگ خندانیمغه عرض
آرزوی وصلیدین هجر اوتیغه پروانه تک
کویماکیم شرحینی قیل شمع شبستانیمغه عرض
زلفیدین آیرومن رسوانی کفر اهلی ارا
باغلاماق زنارمی قیل نامسلمانیمغه عرض
ذرهٔ سرکشته بی‌تابینینک احوالینی
مهر تک یوزیدین ایت خورشید تابانیمغه عرض
وصلی‌نینک یادی بیله جان بیرماکینی هجر ارا
رحم قیل احوالمه ایت کونکول آلغانیمغه عرض
آیرو جاناندین مسیحی جان بیرور حالته‌دور
ای نسیم صبح ایت حالمنی جاناٗنیمغه عرض

قیلمانم باور کر ایتسه وصل ایله دلدار شرط
کیم بو تزویر ایله قیلمشدور منکا بسیار شرط
بس که بیرمیش بیز کایالغان وعده‌لار بیزلن قریب
قیلمانم باور کر ایتسه وصل ایله دلدار شرط
عاشق اولدوم وصل امیدیغه وه کیم بیلمادیم
کیم ایمیش عشق اهلیغه دلدار دین آزار شرط
عشق کیشیدا صنم زلفی اسیریغه ایرور
دیرارا بولماق مقیم و باغلاماق زنار شرط
شاد بولکیل ای کونکول کیم جور ایله بیدادنی
سیندین اوزکا قیلمایه هیچ کیمکا قیلمیش یار شرط
قورخارام تاگه پشمان اولمایه ای همنشین
قتلیمایه کیم ایلامیش اول قاتل خونخوار شرط
کر مسیحی تینک کوزی خونبار اولسه یوق عجب
عشق رسواسیغه ایرور بو دیدهٔ خونبار شرط

آیرو گلزار جمالونکدین گلستاندین نه حظّ

اولمایه نخل قدینک سرو خراماندین نه حظّ

اولمایه اول زلف عنبرفام و خط مشک بیز

جعد سنبل دین نه حاصل بوی ریحاندین نه حظّ

ایتمایه لعلونک تبسم قیلمایه قدونک خرام

شاخ گلدین می اسیغ گلبرگ خنداندین نه حظّ

دمیدم گر لعل جانبخشونک تبسم قیلماسه

نی فرح عیسی دمیدین آب حیواندین نه حظّ

اول گل رخساره و بستان عارض دین جدا

کشت گلشن دین نه سود و سیر بستاندین نه حظّ

جان و عمرین هرکه جانان یولیده صرف ایتمادی

عمردین بولغای آنکانی حاصل وجاندین نه حظّ

یار بولسه ایلایه فردوس و رضوان آرزو

ای مسیحی یارسیز فردوس و رضواندین نه حظّ

کویسه نیجه هجر ارا رشته جانوم چو شمع

وه که بولوب ایلکا فاش سوز نهانوم چو شمع

وصـــل امـــیدی بـــیله آتش هـــجران ارا

کویسه نیجه ای کونول رشته جانوم چو شمع

وه بـو نـه آتش دورور بـو دل زارومـده کـیم

شرحین ایتورکا کویار بـارچـا زبـانوم چو شـمع

نـاصح دم سـردنینک پـندی ایرور باد تک

یوق عجب اول باد دین بولسه فغانوم چو شمع

وه کـه قـیلیبدور مـنی پـای بکـل بـزم ارا

کویمک ایچون دیدهٔ اشک فشانوم چو شمع

خـیل بـری لار ارا عـارضی نـینک نـوریدین

روشـن ایـتار بزمنی سرو روانوم چو شمع

نـیجه بـوله آتش و آب‌ده غـم گـیجه‌سی

بـو دل و بـو دیـدهٔ قـطره چکـانوم چو شـمع

سوز و گـدازی کـه بـارمنده مسیحی بـو شـام

صـبح دیکـین قـالمقایوق کـمانوم چو شـمع

ایلکا ایرور کام لعلنکدین منکا ناکام‌لیغ

یوقیمیش عشقینکدا حاصل بیزکا جز بدنام‌لیغ

دشمنینک کامیدادور تا اول لب شکرشکن

دوستلار یوق بیزکا حاصل غیردشمن کام‌لیغ

ای سلامت اهلی‌کر انجام سیز بولدوم نی عیب

عشق رسواسیغه ایرور شیوه بی‌انجام لیغ

سرو و کلدین سوز دیما ای باغبان کیم هر زمان

اوت سالور جانوم ارا بیر سرو گل اندام‌لیغ

بولسه بی‌آرام کونکلوم عشق ارا منع ایلامانک

عاشق و دیوانه دین‌نی عیب بی‌آرام [لیغ]

دویماکیل ساقی قدح کیم لعل جاناندین جدا

حق نصیب ایتمیش منکا خون جگر آشام‌لیغ

مغبچه وصلی بیله میخانه قدرین بیلمادوم

ای مسیحی سالدی بو کونغه منی اول خام‌لیغ

ماه حسنونک یاتیدا ای خوبلاردین خوب راغ

مهر ایله کورو تور کیم مهر یاتیدا چراغ

گوهر وصلونک غمیدین درفشان کوز یاتیدا

بحر ایله کورکوزو رکیم بحر یاتیدا بولاغ

نرگس بیماریدین آیرو دل‌زار ای طبیب

ایله سایرو دورکه سایرو کورونور کوزیکا ساغ

ناتوان گونکولدا ایرور داغ هجر و کوه غم

هجر و غمدین وه که بارگونکلوم اوزه داغ اوزره داغ

باغ و بستانغه منی تکلیف قیلما باغبان

کیم منکا زنداندور اول گل دین جدا بستان و باغ

ساقی دوران بیرورجون دورایلکا جام عیش

بیرماس اهل دردا جز خوناب هجراندین ایاغ

هجر ارا جان بیر ماکیم بیلگای مسیحی بیدلی

کیم بوله بیر مهربان دلداریدین مین تک ایراغ

ای کونکول دل بیوفا اغیارغه یار اولدی حیف

آتش غـیرینی جانومغه روا وار اولدی حـیف

دیرایدوم کیم وصل تاپسام حاصل اول گلچهره دین

گلستان وصلیدین حاصل منکا خار اولدی حیف

مین وفا امیدیغه عمری جفاچکدوم ولی

اول وفاسیز عاقبت بیزکا جفاکار اولدی حیف

یارنی اغیار و اغیاری اوزیکا بیلدی یار

غیری بیرله یار و یاری بیرله اغیار اولدی حیف

بستر غم اوزره جان بیردوم من بیمارزار

دیمدی بیرقاتلاکیم اول زار بیمار اولدی حیف

اول بت بی‌رحم کافرکیش نینک بیدادیدین

رشتهٔ تسبیحوم ای دین اهلی زنار اولدی حیف

ای مسیحی خوب‌رولار مهریکا آلدانما کیل

کیم بولارمکریدین اهل دردا بسیار اولدی حیف

آه کیم کونگلو منی قیلدی هجر ارا افگار عشق

ایتی باغرومنی کباب و کوزومی خونبار عشق

گر اولم اندوهگین و زار عیب ایتمانگ مینی

کیم منی قیلمشدورور اندوهگین و زار عشق

تا یوزونگ گلزاری غایبدور کوزوم قارشوسیدین

وه که سانجار هر نفس باغریم ارایوز خار عشق

بوقتورور جز شربت وصل آنگا اوزگا چاره

ای معالج هرکیمی کیم ایلاگای بیمار عشق

مرهم راحت نی هرگز یاد قیلماس ای کونگول

اول کیمونگ کیم ایلاییدور کونگلی افکار عشق

یار عشقی بیرله بولدوم اول صفت آمیخته

کیم منگا بولمیشدورور اغیار یار و یار عشق

آیرو اول گل نونگ مسیحی گلشن رخساریدین

اشک کلکونومدین ایتمیش یوزومی گلزار عشق

ای طوطی جان لعل شکر بارونکا مشتاق
وی بلبل دل گلشن رخسارونکا مشتاق
هرشوق که آرتوغ راق ایماس کوزلاروم آندین
آرتوغراق ایرور باللهی دیدارونکا مشتاق
اونونک ساغینور قایداکه بیر سس اشیتور کوش
از بس که ایرور گوهر کفتارونکا مشتاق
هر نیجه دل زاروم آزارونک ایرور کوپ
کوپراک دل زاروم ایرور آزارونکا مشتاق
بار بو قدخم کشته و بو جسم ضعیفوم
ای سرو خرامان قد و رفتارونکا مشتاق
جون تیلبه قجار سلسله دین وه بونه سردور
تیلبه دل ایرور طرهٔ طرارونکا مشتاق
جاندین ایرور ای قاتل بی‌باک مسیحی
اول غمزه عاشق‌کش خونخوارونکا مسیحی

آه کیم غم دین قوروتتی تنده قانیمنی فراق
وای کیم کویدوردی مغز استخوانمینی فراق
وصلونکا امیدوار ایدوم فغان... کیم
توکتی تیغ ناامیدی بیرله قانیمنی فراق
شمع تک رخسارهٔ زردا و زره اشک گرم دین
روشن ایتدی مردمه سوزنها نیمنی فراق
نی عجب کردیده دین قیلسام روان سیل سرشک
ایلامیش کوزدین نهان سرو روانمینی فراق
کونکلومونک حالینی کر شرح ایتماسم معذورمین
تیلایم کیم لال قیلمشدور زبانیمنی فراق
یوسفوم هجرانیدین یعقوب نینک کوزی کیمی
ایلاپیدور دیدهٔ گوهرفشانیم نی فراق
وه که کویدی جان و جسموم هجرنینک بیداذیدین
نیچه کویدورسون مسیحی جسم و جانیمنی فراق

آه یوزمینک آه کیم کونکلو متی قان ایتی فراق

کوزلاریمدین یوزکا اول قانی روان ایتی فراق

سر عشقینک کیم یاشوردوم جاندا عمری وایکیم

روی زرد و اشک آلومدین عیان ایتی فراق

لاله‌تک باغروم ارابوز داغ حسرت دور نهان

تا کل رخسارونکی کوزدین نهان ایتی فراق

بولدوم ار آواره و بیخان ومان عیب ایتماینک

کیم منی آواه بیخان و مان ایتی فراق

آرزوی دولت وصلونکدین ای خورشید حسن

گوزلر مینی هجر اراکوکب شان ایتی فراق

بخت کمراه اینجوسیدین چشم بیمارونک کیمی

کونکلومی سایرو تنیمنی ناتوان ایتی فراق

روح‌پرور لبارونکدین آیرو ای عیسی‌نفس

بو مسیحی حزینغه قصد جان ایتی فراق

لاله‌تک باغریمغه قویدونگ داغ هجران ای فلک
غنجه تک کونگلو متی قیلدینگ ته بته قان ای فلک
اول گل رخساره و اول غنچه تردین جدا
کل تیکاندور کوزلارومکا غنچه بیکان ای فلک
اول مه محمل نشینونگ فرقتیدین چون جرس
صبح و شام ایتدونگ ایشیم فریاد و افغان ای فلک
نیجه قان ایلاب کونگولنی چون صراحی دم بدم
ایتاسین اول قانی یوزوم اوزره غلطان ای فلک
قایسی کلنی جلوه‌کر قیلدونگ که آخر قیلمادونگ
آنی یوز خاری بیامد خاک ایله یکسان ای فلک
ایچمدی جز زهر محنت یمدی جز خون‌دل
هر کیم اولدی نیجه کون خانونگغه مهمان ای فلک
صانمه کیل کوکب مسیحی تیر آهی بیریدور
کیم سنونگ کوکسونگدین ایتمیش‌کیجه پزان ای فلک

خوش ایرور جمال ایلیدین شب وصل ناز قیلماک

نظر اهلیدین اولارغه همه دم نیاز قیلمک

خوش ایرور بیر آیغه بیردم اولوبان بیر اوزه محرم

اول ایشیکنی محکم ایل اوزه فراز قیلماک

که ایاغیغه قویوب یوز که الیغه سورتوبان کوز

کهی کریه وکی سوز ایله آنکا راز قیلماک

ستم و جفا و جورونک باری ایلکا بیحد ایرور

یندورور میتی حزینغه بو کرمنی آز قیلماک

سین و بزم و عیش قیلماک دف و جنگ ایله ترنم

مین و کنج محنت و ناله چانکداز قیلماک

قیلاییم چو سجده اول بت قاشیغه نه عیب زاهد

منکا فرض ایرور بو محراب ایجنده نماز قیلماک

دیماکیل مسیحیغه محترز اولکیل اول پریدین

نیجه تیلبه‌دی پریدین بیلور احتراز قیلماک

وه که کونکولم عشق ارا هر دم ایرور غمناک راک

تیغ بیداد ایله کوکسوم چاک و باغروم چاک راک

دیرایدوم وصل ایله بولسام شادمان راک کون بکون

وای کیم هجر ایچرا بولدوم کون بکون غمناک راک

خاک ایرورلار کر محبت اهلی جانان یولیدا

وه که ایرماس کیمسه ارباب وفادین خاک راک

هر نیجه کیم پاک ایرور بستان ارا گلبرگ تر

لیکن ایرماس گلرخوم تنیک دامنیدین پاک راک

اهل دل قیلیغه کر چالاک ایرورلار خوبلار

وه که ایرماس قاتلومدین هیچ کیشی چالاک راک

موسم گل بنتدی و منع می ایلار محتسب

بار اوله آندین جهاندا کیمسه بی‌ادراک راک

وصلیدا جان بیرمایب هجریدا بولدونک مبتلا

عشق اراسیندین مسیحی کورمادوم بی‌باک راک

گوهر اشکینمی تا یوزومکا غلطان قیلمادونک
روح‌پرور لب‌لاورنگنی گوهر افشان قیلمادونک
هیچکه بزم ایچرا وه کیم گل تکی آچیلمادونک
کونکلومی تاغنچهٔ یانکلیغ ته بته قان قیلمادونک
بیر مادونک بیر محفلی شمع جمالونکدین فروغ
کیم منی چون شمع اول محفل داگریان قیلمادونک
ایله کیم نرگس کوزی خورشیدغه حیران ایرور
قویمادونک بیرکوز که رخسارونکغه حیران قیلمادونک
ای سلیمان کوییا لعل مسحوم ذوقیدین
بارایدونک واقف که میل آبحیوان قیلمادونک
ای فلک کیمکا میسر ایلادونک صبح وصال
کیم آنی آخر اسیر شام هجران قیلمادونک
واله ایتدونک چون مسیحی کیمنی بیر لیلی وشا
کیم آنی مجنون صفت رسوای دوران قیلمادونک

تیدرمین عیدونوروزی کورام جون بیر نظر یوزونک

منوم نوروز و عیدوم دور جمال عالم افروزونک

باری ایلکا ایرور نوروز لیکن ای پری ایرور

من دیوانه‌غه نوروز اول کون کیم کورم یوزونک

غرض نوروز دین بودور منکا کیم یارایلیتی

یاریب بو حیله‌غه اویسم که قیلوق بوّله نوروزونک

بوله نوروز تک فرخنده ایاموم اکریاقسه

منوم احوالمه نوروز کونی بیر نظر کوزونک

ایرور نوروزلیق جون رسم دور آندانخوش اول ساعت

که ییتکای رسم نوروزیغه جانغه تیر دلدوزونک

ایرور تا عید ایله نوروز دین نام و نشان یارب

بوله جون عید وجون نوروز فرخنده همه‌روزونک

ایلین اویمک سنکا نوروز کونی التفات ایتدی

جو دلدارونک مسیحی اوشبوبس نوروز فیروزونک

اول که کیتمایدور ضمیروم دین خیالونکدور سنونک

اول که بولمایدور منکاروزی وصالونکدور سنونک

اول که سالمیشدور من آوارەنی مجنون صفت

وادی حیرت ارا مشکین غزالونکدور سنونک

اول که حالو منی پریشان ایتمیش و کونوم قرا

زلف مشکینونک بیله هندوی خالونکدور سنونک

بلبل روحو منی محنت آتشیغه هر نفس

کویدوران پروانه تیک شمع جمالونکدور سنونک

حسن باغیدا سهی قدلار ارا ای سرو ناز

نخل امیدوم منوم نورس نهالونکدور سنونک

دشت غم ایچره مثال ذره سرگردان منی

ایلاین خورشید حسن بی‌مثالونکدور سنونک

دیدوم ای قاتل منی اولدور خاراص [ایت] هجردین

کولدی دیدی ای مسیحی بو خیالونکدور سنونک

ای کونکول کر بولمادوم همصحبت و یاری آنینک

بو منکابس کیم بیلور بولدوم گرفتاری آنینک

وه نه حالت‌دور که مهری کون بکون اولور فزون

هر نیجه افزون اولور جانیمده آزاری آنینک

یار و غمخوار اول گهی اول یکسه کیم دهردا

یوقدورور غیری غمونک یاری و غمخواری آنینک

بعد عمری صوره بیر نوبت کر اوز بیمارنی

عمرلار اولماق اولور بالله بیماری آنینک

یوق عجب کر [عاشق] افتاده و مظلوم اوله

هر کیمونک بیرحم و ظالم اوله دلداری آنینک

سلطنت کر آرزو قیلسه بسی ابله دورور

اوله هر کیمونک جهاندار مهربان یاری آنینک

زنده کرایتکای مسیحی جون مسیحالی عجب

مردهٔ صدساله‌نی جانبخش کفتاری آنینک

ای نظر اهلیغه صبح عید رخسارونک سینیک

عشق اهلیکا کعبهٔ مقصود دیدارونک سینیک

دانه چیقماکدین سنکاکورمک غرض دور ماه عید

منکا بوکیم کورایم خورشید رخسارونک سینیک

عید ایله نوروزدین کونکلی قاجان تاپقای فرح

دردمندی کیم بوله جانا گرفتارونک سینیک

درددین درد اهلی واقف‌دور دیرلار بس نیدین

خسته کونکلوم حالی بیلماس چشم‌بیمارونک سینیک

نطق عیسی و زلال خضرنی اینکای خجل

کر تکلم ایلاکای لعل کهربارونک سینیک

عقل دین بیکانه و آرامدین آیرومینی

ایلاییدور نرکس جادوی خونخوارونک سینیک

عید کونی کوز لوجی بیرله مسیحی حالیغه

لطف ایله قیلسانک نظر ایزد بوله یارونک سینیک

ایلامیش حیران منیی اول نوع جادو نرکسونک

کیم باخم هریان کیلور یوزوومکا قارشونرکسونک

بیر باقیشمه نیجه تاراج شکیب و هوش ایتار

کرایماس افسونگر و مکار جادو نرکسونک

اول سبیدین تیلبه‌لار تک دو شمیشم غم دشتیدا

کیم من مجنون بیله رام اوله آهو نرکسونک

چشم بیماریغه نسبت قیلماکیل ای باغبان

عین مخموریدین ایرور نیجه سایرو نرکسونک

نرکسه کوزیومک ایرماس رسم مهر ایتکاچ طلوع

جون یوز آجدونک تی سبیدین ایلار اویخو نرکسونک

نرکسونک ایل قانینی توکاچ بولور بیر حال راک

کویا کیم خلق قانیدین ایچار سونر کسونک

عشوه و غمزه بیله وه کیم مسیحینی قیلیب

صبر دین بیگانه و طاقت دین آیرو نرکسونک

خوبلار بزمیدا لعلونک گوهر افشانه اولسه‌نیک

غنچهٔ سیراب گلزار ایچره خندان اولسه‌نیک

سرو و گل نظاره‌سی گر خوب ایرور بستان ارا

لیک نخل قامت و رخسار جانان اولسه‌نیک

خط عنبر قامتی قیلماعذارونکدین تراش

کیم بنفشه‌مه نیجه زیب گلستان اولسه نیک

خطتی گلگون صفحه‌دین حک ایتانک اولور بدنما

حک یوزونکدین اولمایه اول خط ریحان اولسه‌نیک

عارضونک کورکاچ کونکول مرغی نواچیکسانی عیب

هر نیجه بلبل گلستاندا غزل‌خوان اولسه‌نیک

بیل و آغزینک رمزی و کیفیتین بیلماس رقیب

غیردین هر نیجه سر غیب پنهان اولسه‌نیک

جو میشر دولت وصل اولماس ایمیش هجرسیز

بس مسیحی همدمونک اندوه هجران اولسه‌نیک

عمری بیلکل مغتنم توت جام باده ای کونکول

موندین آرتوغ بیرمه اوقاتونکنی باده ای کونکول

یارایله گلگون قدح چیکماک اراده ایلادونک

خوب دورکر اولمایه اغیار اراده ای کونکول

ساده‌لیکدور سلسبیل و حورمیلی ایلاماک

اولسه جام باده رخسار ساده ای کونکول

یادلارغه تاسلالیدور آشنالیک طرحینی

آشنالارنی کیتورماس هج یاده ای کونکول

وه نه حالت دور که مهری کون بکون اولور زیاد

هر نیجه جوری اولور جانغه زیاد ای کونکول

خوب ایمیش اول سست پیمان بیرله قیلماک یادلیق

باردورور جون التفات و میلی یاده ای کونکول

جون مسیحی زودلولور بیگانه عقل و هوش دین

هرکیم اولور مایل بیر تورکزاده ای کونکول

غم ایماس گر عشق اراجکدونگ ملالت ای کونکول

نیش محنت بیرله ایرور نوش راحت ای کونکول

بولماکیل آزاده کرجیکدونک بسی رنج و الم

بی‌مشقت تاپمادی هیچکیم فراغت ای کونکول

عاشق ایرسانگ ایستامه صبر و سلامت کیم ایماس

عشق وادی‌سیدا جز رنج و ملامت ای کونکول

عشق بیداد و جفاسی نیرادین مین نیرادین

سیندین اوتروبیز کایتمیشدور بو آفت ای کونکول

هر نیجه دیدوم که عاشق بولمه کیم یوقدور سنگا

خوبرولار جورینی چیکماکا طاقت ای کونکول

پندایشیتمای عاشق‌اولدونگ‌ایمدی فاش ایتماک نیسود

هردم آه حسرت و اشک ندامت ای کونکول

عشق وادی‌سیدا قیلمیش سن مسیحیغه نصیب

هر نفس‌دا یوز غم و یوزمینگ ملالت ای کونکول

ای فضیلت مسندیغه ذات پاکونک بی‌بدل

اهل دانش ایچره ایرورسن به بیمثلی مثل

سرور ارباب فهم و مرشد اهل سخن

منبع ادراک و هوش و معدن علم و عمل

کاینات ایرور محیط و مادر گیتی صدف

اول صدف‌غه گوهر ذات شریفونک ماحصل

نی عجب سینسا عطارونینک شکوه صولتی

رای و ادراکونک مدقق فکرلار ایتکان محل

عالمونک هر امرینه کیم دوشسه مشکل عقدهٔ

دست تدبیرونک قیلور اول عقده‌نی فی‌الحال حل

ایمن اولسون ذات پاکونک حادثات دهر دین

کورماسونک یارب بنای دولتونک هرگز خلل

آفتاب دولتی اوله شرفده دایما

تا مشرفدور مسیحی مهر دین برج حمل

دیماسم من ای بت بیوفا که منکا جفا بیتر ایلاکیل

دیرم صحیت اهلی اراسن مبتلا بتر ایلاکیل

ایرور ای پریوش سیمتن نظرونک جو اهل وفایلن

من زاره هم کرم ایلابان کوز اوجی بیلانظر ایلاکیل

کُم اولوبدورور دل مبتلا مین زار دین بره خدا

سرکوییدا اگرای صباکوراسن منکا خبر ایلاکیل

اوخدنگ غمزهٔدلستان سنکا بولدی جان و دل ایله نشان

گهی جاندا ایلابین مکان گهی دل اراکذر ایلاکیل

چکرومنی ای دل ممتحن که کباب ایرور غم اوتی بیلن

سرکوییدا کذر ایلابان سگ یاره ماحضر ایلاکیل

دل و جان بیله ره عشق اراکیراسن چو ای دل بینوا

نیتاکر خدنگ غم و بلا اوزونکنی آنکا سپر ایلاکیل

داخی[1] سالما طرهٔ خم بخم مه عارضینک اوزه دمبدم

بو مسیحه کرم ایت کونینی قرابیتر ایلاکیل

---

۱. الیازمادا «داعی» گنتمشیدیر «داخی» اولمالیدیر

کون ایراغ اولغاج جمندین سار غرور مندیک نهال
آفتابدین ایراغ اولغان تاپور کوبابو حال
یته ساریغ آغریغ و تیتراتمه بیدا ایلامیش
من کیمی کرهر کونش دور ایماس تورس نهال
من کیمی کرییر کونش رخساره دین آیرو ایماس
ساریغ آغریغ بیرله تیتراتمه نیدین تایمیش نهال
خلق اشکیمنی کوروب هر یان ساریغ یوزوم اوزه
باغ اراتوشکا خزانه شبنم ایلارلار خیال
هر خزانلیق نخل اوقشار باغ ارابیر زارعه
کیم ساریغ یوزینی گلگون اشکی قیلمش بولسه آل
هر طرفدا بید تک یافراغلاری بستان ارا
صرصر باد خزاندین سارغریدور جون هلال
یوق خزان یافراغلاری کیم باغ ارا اول شاه حسن
سیر ایتکاج باشی اوزره زرنثار ایلار شمال
وقتی بیل مغتنم بولما مسیحی عیش‌شیز
عمر نخلیغه خزاندین نیجه کیم یوقتور وبال

یـار ایـله بیر خلوتی ایستار دل آشفته‌حال

کیم اوشول خلوتده اولمای یادغه کیرمک محال

اوله بیر مینا می صافی که ذوق و رنگ‌ده

یـار لعـلی تک مکـیف اوله و یـوزی تک آل

ایله خوش حال اولالی اول باده دین‌کیم آرادا

ایکی یاندین قالمیه اصلا حجاب و انفعال

بارچه حسب‌المدعای خاطروم بیرگای جواب

مقتضای طبع دین هر نسته[1] کیم قیلسام سؤال

کردیم نازک بیلوتکنی قوجایم دیسون که قوچ

وردیم کیم بوینونکا قول سالایم دیسون که سال

کردنیم کیم پایونکا جان بیر ایم دیسون که بیر

وردیسام بوسی لبونکدین آلایم دیسون که آل

نی طلب قیلسام داغی حقدین مسیحی کرمنکا

بارچه عمر دمده میشر اوله بیرکون بیله حال

---

۱. متینده هر یئرده «نسته» گئتمیشدیر.

قیلماسون بیمارلیق ماه جمالونکنی هلال

یتماسون خورشید رخسارونکغه آسیب زوال

سالم اولسون نخل بالایونک خزان تاراجیدین

ایمن اولسون غم بیلیدین اول گلستان جمال

سایرولیغ خار غمیدین گلشن دوران ارا

اول گل عارض آلهی تاپماسون تغییر حال

تاب تب دین قطرهقطره ترمیدور جسمونک اوزه

یاجیجک لاتمیش هوا تأثیریدین نورس نهال

ناتوان جسمومغه ایرور هر نفس یوز مینک الم

تاسنکا بیمارلیقدین باردورور جانا ملال

جرخ اوزه تا مهر و مه دین باردورور نام و نشان

اولمایه ماه جمال و مهر عمر و تغه وبال

تاسنکا بیمارلیق باردور مسیحی‌نینک ایرور

کونکلی غمگین جانی محزون بنکزی‌ساریغ اشکی آل

زلف و قدونگدین جدا بولمیشدور ای نازک نهال

مویه‌دین جسمیم جو موی و ناله‌دین قدیم جونال

نوبهار عارض و شمشاد قدونگدین جدا

گلبن عیشیم خزان قیلمشدور ای نورس نهال

ترغه باتیب که قیزارمک گاه سار قیرمک یندور

تایماییدور گرگل رعنا یوزونگدین انفعال

حاصل ایتمشلار نگولیکدا مسلّم بولماغه

سر و قدونگدین نشان و غنچه آغزونگدین مثال

شام غم محنت‌لاریدین ای کونگول اینجینماگیل

نیش هجران کورمایین هرگز کورار نوش وصال

هجرنینگ بیدادیدین ایرور[1] منگا بیر حالتی

کیم جهاندا بولماسون هیچ کمیسکا یارب بوحال

روزگاری قاره رویی زرد و اشکی ال ایرور

چرخ زنگاری مسیحینه قیلیبدور تا بو آل

---

۱. الیازماده سهو اولاراق «آیرور» گتتمیشدیر.

دور ظلمیدین قجان کیم تولسه کونکلوم شام غم
جون صراحی کریهٔ تلخ ایله خالی ایلارلم
کل کوزومکا خار ایرور کلشن ساری قیلسام کذار
بادەنی نوش ایلاسم ایرور مذاقوم ایچرەسم
رحم قیل ای جرخ محرم‌لارنیجه محروم اولوب
اوله نامحرم حریم وصل ایچره محترم
ای کونکول دنیا و مافیهاغه جون یوق اعتبار
انکلاکیل دنیا و مافیها وجودینی عدم
عالمونک مالینی جمع ایتماک غنیمت بیلماکیل
عالم ایچره بیل کونکول جمعیتینی مغتنم
ایستاماس سن کرالم بولما مقید مالغه
بیر رقم‌دور صفحهٔ دورانغه جون مال و الم
دهرنینک بیش و کمی قیلما مسیحی آرزو
هرنه کونکلونک بیش مایل دور آنکا میل ایله‌کم

ایرور هر کیمسه اوز یاری بیله همصحبت و همدم

منکایوق همدم و همصحبتی جز محنت و ماتم

ایرور هر کیمکا دلداری و یا غمخواری و یاری

منکالی یار و غمخواری که همرازوم بوله بیردم

جفا و جور دوراندین دویوب مین باللهی جاندین

نه لطف امیدی جاناندین نه بخت وازگوندین هم

شب غم یاردین آیرو ایرور غم کنجیده هرسو

رفیق و همدموم قایغو انیس و غمگساروم غم

فراقونگ ایتکالی منزل کونکل ملکینی ای قاتل

نه کوردوم اوزومی خوش‌دل نه تاپتوم کونکلومی خرم

ایرور بیریان غم دوران و بیریان محنت هجران

بو غم دین کونکلوم ایرور قان بو محنت‌دین کوزوم‌پرنم

مسیحی اول بت موزون سنکا دلدار اولور بیرگون

نیچه جور ایلیه افزون‌سین آنکا مهر قیلماکم

عروس دهر بسی بیوفا ایمیش بیلدوم
وفا توقعی آندین خطا ایمش بیلدوم
فریب و مکریغه آلدانمایب آنی رد ایدین
قبول خاطر خلق و خدا ایمش بیلدوم
کیشی که صحبتیدین ایستا مزجدا بولماق
زمانه عافیتیدین جدا ایمش بیلدوم
فلک عنایتیغه بولماکیل فریفته‌کیم
عنایتی همه رنج و عنا ایمش بیلدوم
بودور مردمیغه آشنایی‌لیق قیلغان
بلا و محنت ایله آشنا ایمش بیلدوم
دلا وفا طمع ایتدونک زمانه مردمیدین
نه کیم یتیار سنکا ایلدین سزا ایمیش بیلدوم
مسیحیا کوکا چیقماقیدین مسیحانینک
قاچیب اولوس دین آنکا مدعا ایمش بیلدوم

هجران یتندا کجه‌لار ایرور منکا غمخوار غم

آغزوم قورروسه نیتکورور بو دیدهٔ خونبارتم

اول بیوفا بیدادیین ایرور منکا ای همنشین

درد و غم و محنتقرین همصحبت و غمخوار غم

نی آنسیز ایرور طاقتیم نی آنکا یتماک قوتیم

بو غم دین اولدی قامتیم چون طرهٔ دلدار خم

لعلونکدور ای عیسی نفس درد اهلیغه فریادرس

نی عیب اگر آندین هوس ایتکای دل بیمارام

دوتما پیاله ساقیا کیم لعل جاناندین جدا

یوتمک نصیب ایتمیش منکا بوچرخ کج رفتار دم

دهر اهلیدین لطف و کرم بولمیش وفانک کز عدم

باالله که یتماس هیچ غم کریتمایه آزار هم

محبوب‌لاردین جز جفا اومه مسیحی عشق ارا

کیم بار ایمش مهر و وفا بو قوم ارا بسیار کم

فضای عالم عرفانده اول شهبازدور کونکلوم

که قدسی آشیان قوشلارغه هم پروازدور کونکلوم

فصاحت آسمانی اوزره پرواز ایلین هردم

معانی طایرین صید ایلان شهبازدور کونکلوم

سالور ابیات دردآمیز ایله عشق اهلینه آتش

سخن طرزیده بیر جادوی افسونسازدور کونکلوم

قیلور گفتار شیرین‌دین سخن خانینی پرشکر

فصاحت ایچره طوطی‌سخن پروازدور کونکلوم

جنون و عشق اقلیمیده ای هوش و خرد اهلی

کهی مجنون کهی فرهاد ایله همرازدور کونکلوم

ایشیتمای پندومی محبوب‌لار مهرینه آلداندونک

سنکا بو قوم دین هر نسته یتیار آزدور کونکلوم

مسیحی دولت عشق و محبت دین بو دوراننده

سخن‌پرورلار ایچره صاحب اعجازدور کونکلوم

خط مشکینیدا لعلینی کوروب جان تاپتوم

ظلمت ایچره مثلأ چشمه حیوان تاپتوم

نه خط و لعل منی تشنه‌لبی دل خسته

اوزومه خضر ایله روح‌اللهی مهمان تاپتوم

لعل جانبخشی اوزه خطی سوادی کوردوم

سبزهٔ تازه ارا غنچه خندان تاپتوم

سبزهٔ تازه بیله غنچهٔ خندان دیماکیم

خیل طوطی بیله هر یان شکرستان تاپتوم

کونکلومونک ضعفی ایچون خط و لب و دیشبدین

گوهر تاب و زمرد بیله مرجان تاپتوم

کوزوتراتتوم خط و لعلینه منی بخت قرا

غم قرانغوسیدا خونابه هجران تاپتوم

قان یوتوب کیچه مسیحی غم ارا اولمیش ایدوم

خط مشکینیدا لعلینی کوروب جان تاپتوم

عجب یوق ای کونکول گر ذره‌تک بی‌تاب اوله جانوم

گلیدور محنت اپادومغه جون خورشید تاپانوم

قلیب اول پادشاه حسن کلیمغه قدم رنجه

عجب ایرماس اگر ایتسام نثار مقدم جانوم

نیجوک پروانه‌تک دل بلبلی کویدور ماسه اوزنی

ایرور اول سرو گلرخسار جون شمع شبستانوم

جفا و جور ترکین ایلاییب جان فکاریمغه

ترحم ایلایان کلیمغه گیلمیش کونکول آلغانوم

صوروب حالمینی ...[1]

اثر قیلمشدورور کونکلیدا گویا سور پنهانوم

دیدوم گلزار حسونکدانیدور اول غنچه خندان

تبسم بیرله دیدی کیم ایرور لعل سخن‌دانوم

مسیحی نیلارام من سرو و گلنی دهر باغیندا

جواول گلچهره‌لیک سرو سهی قدبولدی مهمانوم

تیلار قانومنی توکماک هجر جون ایام وصل ایرور

جیکیب شمشیر و توک قانومنی یوقسه بوینونکا قانوم

---

۱. الیازمادا دوشموشدور.

کافرم کر یار سیر گلشن ساری رو ایتمیشم

یا کلی کاموجه دوران باغیدا بو ایتمیشم

ای کونکول پندیم ایشیت وصلین تمنا ایلامه

جونکه مین یداد هجرانی بیله خو ایتمیشم

بس که قیلدوم مویه‌لار موی میانوتکدین جدا

ضعف دین بوجسم افکار و منی جون مو ایتمیشم

اولقدر ووردوم شب هجریدا کوکسوم اوزره تاش

کیم کونکلونک اوتیدین تاش باغرینی سو ایتمیشم

اوزمیشم عالمدا اوزکا آرزولاردین طمع

آرزو تا جام صاف و روی نیکو ایتمیشم

جو کناری سروه‌جون جادورقدونک تخلی اوجون

کوزوم اطرافینی یاش دین یوزساری جو ایتمیشم

یار خلوتده مسیحی غیره همزانو و من

کیجه‌لار تا روز بستر روی زانو ایتمیشم

درد دل ایتماک اول بت عیاره قورخارام

درد‌ومغه تاکه ایلامایه چاره قورخارام

ایله که کفر زلفیغه کوردوم سنی اسیر

تسبیحنگ ای کونکول دونه زناره قورخارام

اول گل که همنشین آنگا هر خار و خس ایرور

ناموس کونگلاگینی قیلاپاره قورخارام

دون کیجه مست درد دل اغیاره ایتمشم

بیرنگا مینگ دوزوب بیتوره یاره قورخارام

بو لطفلار که بیزگا قیلور غیردین نهان

بیزدین نهانی ایلایه اغیاره قورخارام

کوپ لوکمه باغبان گل و سروونگنی کیم‌ستی

شرمنده ایتا اول قد و رخساره قورخارام

بو شیوه و شعار مسیحی که سندا بار

کوییدین ایلاکی سنی آواره قورخارام

عشوه نرگس بیمارونکا قربان اولایم
غمزۀ قاتل خونخوارونکا قربان اولایم
ساچیلور گاه سخن لعل لبونکدین گوهر
که لب لعل گهربارونکا قربان اولایم
جانغه گفتار ملیحونکدین ایرور ذوق و نشاط
که ملاحت بیله گفتارونکا قربان اولایم
دل ایرور واله خال و خط و رخسارونک کیم
اول خط و خال ایله رخسارونکا قربان لولایم
جان و دل خرم ایرور قامت و رفتارونکدین
که خرامان قد و رفتارونکا قربان اولایم
غمزۀ شب رو عیارونک آلور جانومی کیم
غمزۀ شب رو عیارونکا قربان اولایم
خوبلار ایچره ایرور ماه مسیحی یارونک
که سینینک ماه صفت یارونکا قربان اولایم

ایـتکالی عـزم سـفر شـوخ سـتمکاروم مـنوم
کـوکدا دور هـر دم فـغان و نـالهٔ زاروم مـنوم
کر جرس تک ناله قیلسام عیب قیلما ای رفیق
جون سفر عزمیغه محمل باقلامیش یاروم منوم
هـر کیمه دلداری ایلار کـه جفا و کـاه مـهر
وه که قیلماس جز جفا و جـور دلداروم مـنوم
دایـما یـا رب نـصیبوم ایـلاکیل آزردهلیک
یـارنینک کـر مـدعاسی بـولسه آزاروم مـنوم
کر صنمغه زار و زلفیغه اسیر اولدوم نـه عـیب
کـافر عشقوم بـودور بت بـیرله زناروم مـنوم
ای کونکول کوب ناله قیلما توکما قان ای دیده کوب
اولمایه فاش اولسه ناکـه ایلکا اسـراروم مـنوم
خاطریمنی کورمادوم بیر دم مـسیحی شـادمان
توشکالی اول سنکدل بـیرله سروکاروم مـنوم

کوزوم ینه طالب‌دور رخسارونکا سلطانوم

شوقوم ینه غالب‌دور دیدارونکا سلطانوم

غیرایله حکایت قیل جانوم اوزه منتیل

کیم کونکلوم ایرور مایل کفتارونکا سلطانوم

آزارونکی ایتماکیم بو دلشده‌دین بیر دم

کیم جان ایله مشتاقم آزارونکا سلطانوم

کوزونک غمیدین بیمار بولمیش بو دل افکار

ایت لعلونک ایله تیمار بیمارونکا سلطانوم

بستان ایله کلشنده سیران هوس ایتکانده

شمشاد اولور بنده رفتارونکا سلطانوم

دیوانه‌دور وایله اولکیم که مهی که که

تشبیه قیلور باله رخسارونکا سلطانوم

اوزونکا مسیحی بیل بیر سلطنت کامل

کیم که که اولور مایل اشعارونکا سلطانوم

نازلیق نازک جبینوم سین منوم

ناز قیل کیم نازنینوم سین منوم

همنفس لیک ایت دمی بهر خدا

هر نفس کیم همنشینوم سین منوم

کفر زلف و نرکس جادو بیله

آفت ایمان و دینوم سین منوم

ای غم جانان کونکولدین کیتمه کیم

مونس جان حزینوم سین منوم

شام غم ده غمکسار و همدمی

خاطر اندوهکینوم سین منوم

ای خیال دوست غایب بولماکیل

شادی جان غمینوم سین منوم

زلف پرچین و خط مشکین بیله

غیرت آهوی چینوم سین منوم

نازونکی جکیسه مسیحی یوق عجب

نازپرور نازنینوم سین منوم

شکـــرالله کـیم مـنور بـولدی ای آرام جـان

عارضینک خورشیدیدین بو دیدهٔ کوکب‌فشان

کیتدی کونکلومدین طفیل مقدمونکدین ایکی غم

گلدی جانومغه وصالونک دوتیدین ینکی جان

اولمیش ایدوم هجرنینک بیدادیدین غم کنجیدا

بیردی وصلونک مژده‌سی بیزکا حیات جاودان

سویلاکیل بهر خداسین سن کوزوم قارشو سیدا

کیم منکا بخت سیه‌دین هرگز ایرماس بو کمان

بو منوم‌کیم دولت وصلونک منکا بولمیش نصیب

یا که بو اقبال بولمیشدور منکا توش دا عیان

بو منوم کوزوم میدور یوزونکدین اولغان بهره‌مند

یا خیالونکدور نظردا جلوه قیلغان هر زمان

خواب اگر ایرور مسیحی کورماییم بیدارلیغ

ور خیال ایرور کوزیدین بولماسون یارب نهان

بحمدالله که روشن بولدی کوزماه جمالونکدین

دل غمدیده منم خورشید حسن بی‌زوالونکدین

اگر شام فراقونک جانومه یتتکوردی کوب آزار

ولی یوز شکر بارجه رفع ایرور صبح وصالونکدین

تن زاروم اگر غم شدتیدین جون خیال ایردی

ولی کونکلوم دسی خالی ایماس ایردی خیالونکدین

فلکغه دود آهوم باش جیکار ایردی مثال اسرو

قیلوردوم یاد جون غم کیجه‌سی نازک نهالونکدین

قدوم آندین خم ایردی ماه نونک کیم کوزوم کورمای

فلک اوزره ینکی آیتی جدا مشکین بلالونکدین

مثال بلبل آندین یاردی ایشیم ناله و افغان

که ایردوم آیرو گلزار جمال بی‌مثالونکدین

بحمدالله که دوران رغمینه ینه متوردور

مسیحی‌نینک کوزی خورشید حسن بی‌زوالونکدین

خــوب‌رولار مــجمعیده کــوهر یکــدانــه‌سن

وه نیتای تعریفونکی بالله کــه خـوش جـانانه‌سن

روشن اول کوزکیم کوراهرکون سنونک رخسارونکی

بختیاراول کیمسه کیم آیینک بیله همخانه سن

صــحبت حــور و شــراب کــوثر ایـستماس آرزو

کیمکا ای حوری صفت هم ســاغر و پیمانه‌سن

مــلکت جــم بــیرله تــاج کیقبادی ایستاماس

اول کیمی کیم درکهونک خادم‌لاریدین صانه‌سن

جون قیلیب‌سین خلق ایله بیکانه‌لارنی آشنا

آشـنالاردین نیدین بس بو صـفت بیکانه‌سن

بوسهٔ کیم وعده قیلدونک قیل ادا ای ترک مست

قورخارام کیم نـاکهان هشیار اولاتــده دانـه‌سن

ای پــری زنــجیر زلفونکامینی قــیدایت دیــدوم

کولدی دیدی ای مسیحی سن مکر دیوانـه‌سن

جسمومی کویدوردی جانا داغ هجران سینسیزین

رحم قیل کیم قالمادی جسموم اراجان سینسیزین

بیدلی کیم هر کونش صبح وصالونکدین جدا

دوشه بیلکای تی جیکارمین شام هجران سینسیزین

خارخار هجردین گل غنچه‌سی تگ باغلامیش

ای بهار حسن کونکلوم ته بته قان سینسیزین

دردومی ایستارکه درمان ایلاکای مسکین طبیب

بیلماییدورکیم ایماس درد ومغه درمان سینسیزین

دیما رفع ایت می بیله دلدین غم هجرانی کیم

زهر قاتل دورکرایجسام آب حیوان سینسیزین

صبر قیلماک یارجه خوبلاردین اکر ممکن ایرور

لیک ای سلطان خوبان یوقتور امکان سینسیزین

قالدی جون مجنون مسیحی وادی هجران ارا

جسمی عریان باغری بریان کوزی‌گریان سینسیزین

هیچ کیمسه مهجوراولماسون میندیک دیار و یاریدین

آواره خـــان و مـــانیدین آیــرو دل و دلداریـدین

حالیمنی بیلگای یکبیک اول کیمسه کیم جور فلک

قـیلمیشدور آنی بنده تک آیرو دیار و یاریدین

وه کیم غم ایله یار ایمش باری غمی بسیار ایمش

آزاده کـیم زارایـمش مـین تکـزمـان آزاریـدین

غـریبده‌ام ای هـمنفس درمانده و بی‌کو و کس

جون مـرغ زندان قفس آیرو کـل و گلزاریـدین

عالم‌ارا خوش حـال ایـرور پیوسته فـرخ‌فال ایـرور

هر کیم که فارغ بال ایـرور دنیاکـم و بسیاریدین

دولت‌غه ایرور رهنمون دهر ایچره ای اهل فـنون

هر کیمسه کیم جیقسون برون اوزپردهٔ پنداریـدین

سـرو اوقـدورور جـانی اراکـل کـوزیکا خار بلا

توشکا مسیحی تک جدا اوز سـروگل رخساریدین

کربو دل زار و منی ادیلار یار پریشان

یارب بوله دایم بو دل زار پریشان

وه... کیم خاطرینی ایلامادی جمع

تا خاطرومی ایلامادی یار پریشان

کونکلو منی پریشان قیلیب اول زلف خیالی

سودا دین ایماس تا نک بوله بیمار پریشان

قاش اوستیدا او نرگس صهبازده مخمور

بوز اوستیدا اول طرهٔ طرّار پریشان

محراب ارا یالقان ایرور کافر مستی

کیم مصحفه قیلمش بوله زنار پریشان

ای عقل پریشان لوغیمه کولمه که باردور

عشق ایچرەمن و سن‌تکی بسیار پریشان

بر کونکلنی جمع ایلامادی چرخ مسیحی

عشق ایجره من و سن تکی بسیار پریشان

تیجه کویه جان سنونک غمونکدین

فریاد و فغان سنونک غمونکدین

تیجه بوله چشم اشکباروم

خونابه‌فشان سنونک غمونکدین

افسوس که قیلدی تخل عمروم

ای سرو خزان سنونک غمونکدین

تیجه بوله چاکدورور جو غنچه

کونکلوم تولوقان سنونک غمونکدین

فریاد که کویدورور کونکولینی

بو سوز نهان سنونک غمونکدین

ای سرو روان کوزومدین ایرور

سیلاب روان سنونک غمونکدین

مشکل که مسیحی پریشان

کر قورتاره جان سنونک غمونکدین

بزم ایچره نیچه لعلونگی خندان ایتاجاکسن

غنچه گمی کونکلومنی تولاقان ایتاجاک سن

گل تک کوله جاکسن نیچه هر خار یوزیکا

بلبل تک ایشیم ناله و افغان ایتاجاک سن

غیر انجمنین یار و تاجاکسن نیچه جون شمع

اول انجمن ایچره منی گریان ایتاجاکسن

جان ایچره نیچه یاشوراجکمن غم عشقینک

سین غیربیله صحبت پنهان ایتاجاک سن

نیچه بیراجاکسن منی وصلونک بیله وعده

آخرینه اول وعده‌نی یالغان ایتاجاکسن

امید وصال ایله نیچه اهل نظرنی

ای جرخ اسیر غم هجران ایتاجاکسن

رحم ایله مسیحیغه نیچه ای بت بدعهد

سونجه ستم بیحد و پایان ایتاجاکسن

اوزومه خیال ایدردوم که منوم له مهربان‌سن
غلط اتمیشم نکارا منکا بیر بلای جان سن

نه کمان باطل ایردی نه خیال سهو و فاسد
که سنی کمان قیلوردوم منکا یار و مهربان‌سن

باری ایلکا لطف بیحد جو قیلورسین ای سهی‌قد
نه دورور منوم کناهوم که منوم بیله‌یمان سن

دیر ایدوم که مهر قیلسانک نه بیلوردوم ای پری من
که جتین عدوی جان من زار ناتوان سن

گهی دل غه قصد ایتارسن گهی جان ناتوانغه
سنکاداکماسون یمان کوزکه غریب دلستان‌سن

نوله بیرکوز اوجی بیرله باقه‌سین اسیرلارغه
ای که حسن خوب‌لیغ کشوری اوزره کامران‌سن

غم و غصه دین مسیحی بولوب ایله ناتوان کیم
نه کوزیدا اشک قالمیش نه تنیدا قان ساقان‌سن

کوزلارومغه سرو او قدور کل تیکان ای باغبان
تا که اول سروگل اندامـوم ایـرور کـوزدین نـهان
نیلارام من طوف بستان بیرله کشت گلشنی
سینسیزین جون باغ عمروم گلبنی قیلمش خزان
عشق ارا مجنون و فرهاد بلاکش چکمادی
بو جفالارکیم جگرمین فرقتونکدین هر زمان
ایتابیلماس لارغمونک شرحینی کیم کونکلو مدادور
کربوله جسم فکاروم اوزره هر قیل بیر زمان
فرقتیدین جان بیرور حالتده‌م، احوالومه
یغلاکیل ای دیدهقان ای کونکول ایتکیل فغان
کر من اولسم تربتوم باشیغه سارتک مونی‌کیم
کشتهٔ بیر شوخ سنکین دل ایرور بو ناتوان
عشق اسرارین مسیحی ایلکا اظهار ایتمادی
روی زرد و اشک آلیدین بولوب ایلکا عیان

وصل ایچره هجر قورخوسیدین وهم‌ناک مین

هجر ایچره وصل حسرتیدین خود هلاک‌مین

وصل ایچرابار بو حال منکا هجر ارا بو حال

دردا کـه بـارجـه حـالت ارا دردنـاک مـین

نـظاره ایـلـه‌چاک کـریبانیدین تـنین

تا فهم ایتکاسین که نیدین سینه‌چاک مین

بو شوقدین که کوزوم اوزه باسقه‌سین قدم

عمری دورور که راه وفا ایچره خاک مین

خـاکـی تـنیم غم اوتیده تا پـاک کـویمیا

یلماس هوای عشقیده چون آب پـاک مـین

جان بیرمایب وصال‌دا بولدوم اسیر هجر

وه کیم طریق عشقیدا بی‌وهم و بـاک مـین

یـوقتور مـی نشاط مسیحی بـو دیـرارا

گریان اکربولم نـه عجب هـمجو تـاک مـین

ناو كونكدين زخم‌لار جسومغه كيم بولميش عيان

هر بيري بير كوزدورور كيم يغلار احوليمغه قان

صانمه اوقونك بيري تنذا رخنه قيلمشدور كونكول

عارضونكني كورماكا قانى ايرور آندين روان

اول هلال ابرو ايزيغه نعل بيري صانمه ييىنک

يوزومی ايزيغه قويدوم قالدی قانومدين نشان

عارضونكنى آچيان آغزونك نيدين بيدا ايماس

جون كونش دا ذره هرگز بولماميش كوزدين نهان

هر طرف قيلسام نظر زلفونک منكا منظور ايرور

اوشبوسو دادين اوزومكا تيره بولميشدور جهان

مركبينك كوک توسنی ايرور مكركيم كاه‌دو

نعل‌دين ظاهر هلال اولونه توزيدين كهكشان

قيل مسيحى يار قد و زلف و قاسيغه نظر

كورديلارسين كيم سنكا جان هياتى بولغاى عيان

ای گلشن حسن ایجره لبینک غنچهٔ خندان

وی باغ لطافت دا قدّونک سرو خرامان

[دوشموش یته اول] غنچهٔ خندان اوزه شبنم

یا لعل لبینکدین کورونور اول دردندان

دین ملکینی یغمالادی اول نرگس جادو

جان کشورینی ییقدی اوشول غمزه‌فتان

اول خط میدورور لعلونکا یا کیم رقم ایتمش

جان صفحه‌سیغه کاتب قدرت خط ریحان

دیدوم دهنونک فکری عدم قیلدی وجودوم

دیدی که وجود و عدمینک بارمنکا یکسان

قیلدی من دیوانه نی خال و خط و زلفونک

سودازده و شیفته احوال و پریشان

کر بار مسیحی سنکا عقل و خرد وهوش

جانان یولیدا صرف ایلاکیل دین و دل و جان

غیر ایلا تا یار ایرور همنشین

سانجیلادور باغریم اراتیغ کین

نیجه تیریک مین بولایم کیم گورام

یارمی اغیار بیله همنشین

غیر ایله اول بادهٔ گلگون چکر

قان یوتارام مین غم و اندوه دین

وه نیجه هر نحس ایله اول مه قران

قیلسه و مین غم بیله بولسام قرین

ایستامه‌ای شیخ پری‌وش لارونک

واله و دیوانه‌سیدین عقل و دین

هر ساری یوق‌لاله که توتمیشدورور

قانلو سرشکیم باری روی زمین

نیجه مسیحی بولا هجران ارا

کونکلی غمین خاطری اندوه‌گین

نیجه اغیاردیه سوز لب جانانومدین

منی قویماس منکا بیلمن نه دیلار جانومدین

بارچه بیرحم لیک ایله منکا رحم ایلار ایدی

یاراکر واقف اولایدی شب هجرانومدین

باغبان اوکماکیلن سرو و کونکلی بسیار

شرم قیل عارضی کل سرو خرامانومدین

منی قورقوتماس ایدی دوزخ اوتیدین واعظ

آگه اولایدی اگر آتش پنهانومدین

غنچه گویی که شکر خندایمش

عارضی کل دهنی غنچهٔ خندانومدین

جان ارا آتش عشقومکنی یاشوردی عمری

آه کیم بولدی عیان چاک گریبانومدین

ای مسیحی ایتامس ناله و افغاندین سس

اوله بختوم اویانه ناله و افغانومدین

سو ایچیندین ماه حسنونکدور نمایان هر زمان

یاکونش عکسی دورور کیم سو ارا بولمیش عیان

قطره‌قطره سوتن سیمینونک اوزره هر طرف

برگ نسرین اوزره توشکان ژاله‌دین بیرور نشان

سوداکر قیلدی مکان جسم لطیفونک نی عجب

گوهر سیرایغه ایرور همیشه سومکان

ظاهر اولغان موج‌لار سودا.. بحریداین

کورکان ایله مه جوره سیدا هاله لار ایلار کمان

اولدی کوب کونکلوم جنونی سو اراکورکاج انی

جین ایمش کیم سوقراقی تیلیه‌غه ایرور زبان

کرم مسیحوم غوطه اورقان سودین ایرماس منفعل

آب حیوانونک نیدین ای خضر کوزدین دور نهان

سالدی زولفدین مسیحی چشمهٔ خورشید دین

اول بت خورشید پیکر سو اراکیرکان زمان

تا کوزو کونکلوم ایچره جاقیلدی اول پری‌رو
قاجدی کونکول دین آرام اوچدی کوزمدین اویخو
وصلونک غمیدین ای دریوز وای کیم بولوبدور
جانیم اسیر محنت کونکلوم اسیر قایغو
اچدونک جو یوز عجب یوق طیموم اکر آچیلسه
طوطیغه باعث ایرور کاهی حدیث کوزکو
یوزونکدا ایکی زلفونک کیم تولغانور صبادین
بار گلشنی که آندا رقص ایتا ایکی هندو
لطف هوادین ایرور گلبرگ اوزره شبنم
یازیب اچون قویوسن رخسارونک اوزره اینجو
قیلسام جوکریه اول کل خندان اوله عجب یوق
بلبل‌غه کریه‌دورایش باغ ایچره کلکاکولکو
وصلی نیچوک میسر بولسون سنکا مسیحی
سین بیحیا و بدنام اول بیوفا و بدخو

قدوقاشینک که آن حسنیدین ایکی رقم دوربو
جمالونک صحفیغه سورهٔ نون والقلم دوربو
سالورجان رشته‌سیغه هج ایلار قاشیمنی خم
معنبر کاکلونک پیچ و خمی‌نی پیچ و خم دوربو
نیجه غیرایله یار اولماق انیس و غمگسار اولماق
وفار اربابیغه والله ستم بالله ستم دوربو
رقیبا دمیدم جورین کوروب جانیمغه شاد اولمه
منکا اول تندخودین التفات دم بدم دوربو
کونکول دین چقمادی اول بت خیالی ای مسلمانلار
صمد خلوتکهیدا منزل ایتمیش تی صنم دوربو
اکر زنجیر زلفونکدین کونکول چقماس عجب ایرماس
جنون وادی سیدا مجنون کیمی ثابت قدم دوربو
دیدوم هجرنیکدا جان بیردی مسیحی یوز الم بیرله
تبسم بیرله دیدی جانی جیقسون آنکا کم دوربو

منوم هجران لرا زار اولدوغو منی یار بیلماس مو

غم و درده گرفتار اولدوغو منی یار بیلماس مو

کـل وصـلی تـمنـاسی ایـچون گـلزار دوراننده

فکار نشتر خار اولدوغو منی یار بیلماس مو

کوزی یادی بیله مجنون کیمی دشت جنون ایچره

غزال ست ایله یار اولدوغو منی یار بیلماس‌مو

مثال صورت دیوار تک تا صبحدم هرشب

غم هجریده بیدار اولدوغو منی یار بیلماس مو

دیمه یار اینجیتور اغیار ایله یار اولدوغونک بیلسه

آنینک له یار ناچار اولدوغو منی یار بیلماس مو

سوارجون مهربانلیق یوزیدین بیمار عشقینی

منی عشقیدا بیدار اولدوغو منی یار بیلماس مو

تـمنای وصـالیدین مسیحی کـنج غـربت‌دا

غریب و بیکس و زار اولدوغو منی یار بیلماس مو

رفـع اولدی کـونکولدین الم المـنة لله

جـالدین الم اولدی عـدم المـنة لله

ایـام فـرح کـیلدی وهـنگام فـراغت

بـولدی عـدم ایـام غـم المنة لله

دل خلوتیدا شادلیق ایردی کم و غم کوب

شادی کـوب و غـم بـولدی کـم المنة لله

کیتدی غم و اندوه و کیلور جان و کونکولکا

شـادی و فـرح دم بـدم المـنة لله

پایان سیزایدی کـرستم و محـنت دوران

پـایانغه یـتتیب اول ستم المنة لله

حق لطفی ایله ینه مسیحی شـه غـازی

تـبریزغه بـاسدی قـدم المـنة لله

کونکلوم تکی بو واقعه‌دین دوست ایرور شاد

دشـمن الـموم تک عـدم المـنة لله

سروغه قیلمن نظر نورس نهالونگ باریده

آیغه هم خورشید حسن بی‌زوالونگ باریده

سروغه قیلماک نظر کوته نظرلیکدور بسی

بوستان حسن ارا تازک نهالونگ باریده

مهر و مه نظاره‌سی ایتماک ایرور انکار حسن

ای مه بدمهر خورشید جمالونگ باریده

بی‌بصر لیکدورینکی آی ساریغه قیلماق نظر

حسن اوجیدین دوغان مشکین هلالونگ باریده

خضر سوییدین دم اورمک اسر و بی‌معنی ایرور

خضر خطونگ ایچره روح‌افزا لالونگ باریده

ای نسیم صبح جون اول کوی اراقیلسانگ نظر

آستانین اوپکیل آغزومدین محالونگ باریده

ای مسیحی حالیغه هم لطف ایله باق بیر نظر

ایت لاورنگ ساری نظر سالماغه حالونگ باریده

جون یار جور ایستار ایمیش مبتلاسینه

من هم کونکولنی جورینه قویدوم دواسینه

قانومنی توکماک اوله اکرباره مدعا

بالله که متفق مین آنینک مدعاسینه

بارمه کونکول رضاسینه کیم خار و زار اولور

هرکیم که باره‌مین کهی کونکولنک رضاسینه

حسن ادا بیله دل و جانیمنی قیلدی صید

کیم جان و دل فدا اوله حسن اداسینه

یارب که عالم ایچره مین مبتلاکیمی

هج کیمسه توشماکای غم عشقینک بلاسینه

جون اهل درد قتلی ایچون تیزایلادونک

غمزنک خدنکینی کرم ایله منکاسینه

سین حسن پادشاهی سین و مین کدای عشق

ای شاه حسن رحم ایله عشقونک کداسنه

اینجین مکیل مسیحی اکربا رایدر جفا

یار اولدورور که قاتلانه یارونک جفاسینه

سبزه خطدور که بیتمیش لعل جانان اوستینه

یاقوبوندو رخیل طوطی شکراستان اوستینه

شکراستان اوزره طوطی خیلی ایرور هر طرف

یا بنفشه برکیدور گلبرگ خندان اوستینه

نی بنفشه‌دور نی گل نی طوطی وشکرستان

خضر ایرورکیم منزل ایتمیش آب حیوان اوستینه

لعلونک اوزره خط میدور یا خوبلو غونک طغراسی

منشی قدرت یازویدور صفحهٔ جان اوستینه

یا که اسم اعظم ایرور انس و جن تسخیرینه

یا زغالی کلک قضا مهر سلیمان اوستینه

یا ارم گلزاریدین بیر غنچهٔ سیراب ایرور

کیم دوزولمیش هر طرف دین برک ریحان اوستینه

اول لب‌اوستیدا مسیحی صانما خط کیم صنع ایلی

زیب ایچون قویمش زمرد و لعل رخشان اوستینه

ایماس باغ ایچره ای گل لاله اوزره هر طرف ژاله
یوزونک کورکچ خجالت‌دین عرق قیلمیشدورور لاله
توکارکوز قطره ـ قطره شادلیک اشکی یوزونک کورکچ
بلی ایرماس عجب یاقه بهار ایامیده ژاله
یوزونک اینجو بیله ای سیم غبغب طرفه ماه ایرور
که آنینک دوریدا سیاره‌لار بولمیشدورور هاله
حباب ایرماس قدح دوریدا ساقی لعلونکی کویا
کوروب ساغر حرارتدین لبیغه بولدی تبخاله
سین ایجیب غیرایله می‌کل‌گل اولمیش بارغ رخسارینک
منوم کونکلوم بولویدور غنچه تک پرکاله پرکاله
قاشونک بیرله قدوزولفونک خیالی نال تک قیلدی
مسیحی نونک تنین از بس که قیلدی درد دین ناله
عروس دهردین کام دل آلماق آرزو قیلما
که ایلنی تیغ ناکامیغه قتل ایلار بو قتاله

نیجه عمروم گیجه سینسیز محنت وماتم بیله

نیجه جانوم مبتلا بولسنه بلا و غم بیله

نیجه یوتسم صبح وصلونکدین جدا غم بیرله بار

نیجه اولسم شام هجرینک نوحه و ماتم بیله

نیجه کویسم فرقیتنکدین آتش هجران ارا

نیجه بولسم حسرتینکدین دیدهٔ پرنم بیله

شمع تکسوز و گداز و گریه دوراندین ایشیم

کیم ایتا بیلمان کونکول رازینی هر همدم بیله

مرهم ایله کونکلمنک زخمین علاج ایتما طبیب

کیم خوش اولماس عشق تیغی یارەسی مرهم بیله

وه نه حالتدور که هرگز بولمامیشلار دهر ارا

درد اهلی خاطرشاد و دل‌خرم بیله

ای مسیحی گردیلارسین چرخ تک عالیمقام

چون مسیحا مختلط بولمابنی آدم بیله

آیرو جاناندین توشوبتور آتش غم جانومه

هیچکیم یوق عرض ایتا احوالومی جانانومه

غنچه تک قان بولدی کونکلوم ای نسیم صبحدم

لطف ایتیب حالو منی عرض ایتکیل گل خندانومه

دیکیل ای نخل مرادوم حاصل عمروم منوم

خاک پایونک توتیا تک چشم‌خون افشانومه

محنت شبهای هجرانومنی بیلکای بیدلی

کیم شبی منزل قیلیبدور کلبهٔ احزانومه

تا که سیندین آیرویم ایزد بیلور کیم هر کیجه

خواب راحت کیرمابیدور دیدهٔ کریانومه

شرحینی مکتوب ارا درج ایلاماک ممکن ایماس

کیم نه‌لار کیجار فراقونکدین دل بریانومه

التماسوم بودورور حقدین که بیر نوبت داخی

کورایم ایام رغمیغه‌سینی اوزیانومه

اولقدر بیداد هجراندین شکایت ایلاییم

کیم دیسانکبس دور مسیحی اوت بیراخدونک جانومه

وه که بیر گلدین جدا دل غنچه تک قاندورینه

بلبل شیدا تک ایشیم هر دم افغاندورینه

بولدی فصل نوبهار و آیرو اول گلچهره‌دین

لاله‌تک باغریم ایچندا داغ هجراندورینه

نرگس اوزره صانماینک شبنم که بیرگلدین جدا

چشم بستاندور که احوالیمغه کریاندورینه

قیلماکیل تکلیف گلگشت چمن ای باغبان

کیم منکا آنسیز گلستان بیت‌الاحزاندورینه

سانچیلور کونکلومدا بیر کلدین جدا یوز خار غم

اوشبو موسم ایچره کیم عالم گلستاندورینه

سنبل زلفی بیله هندوی خالیدین جدا

روزگارم تیره و حالوم پریشاندورینه

تاکه آیرو توشتوم اول کل کلشن رخساریدین

غنچه تک کونکلوم مسیحی ته بته قاندورینه

دولتـونک بـیدار ونـجم طـالعونک مـسعود اوله

هـر طـرف قـیلسانک تـوجه عـاقبت مـحمود اوله

ایله کیم سیندین ایرورلار راضـی وخـشنود خـلق

دایـما الله سـیندین راضـی وخـشـنود اوله

بـاری ایش‌دا دولت و اقـبال یـار و یـاورونک

بارچه آفت دین نگهدارونک سـنونک مـعبود اوله

باردورور کونکولنکده جون بـهبود حـال اهـل دل

هرنه کیم کونکلونکدادور آنـدین سـنکا بـهبود اوله

هـرکیشی ردکـلامونک ایـلایه عـالم ارا

هـمجو شـیطان لعـین درگـاه دیـن مـردود اوله

بـا وجـود ذات پـاکـونک دشـمنونکغه نـی وجـود

تیره‌لیک معدوم اولور خـورشید چـون مـوجود اوله

حاصل‌ایتسانگ‌گر مسیحی مسیحتی‌حزین مقصودی نی

تینگری حاصل ایلاسون هـر نـی سـنکا مـقصود اوله

قورخارام اول تندخو میندین جدالیق ایلایه

رغمومه اغیار بیرله آشنالیق ایلایه

حیف ایرور حیف کیم بیرسین تکی میرزا بیکیت

عمر تک اهل وفایه بیوفالیق ایلایه

عالمونک سلطان لو غینه صانمه کیم بوسین اگر

خوب‌رولار کوییدا هرکیم گدالیق ایلایه

یاره که مقبول و که مردود من ایله که طفل

که اویونده اوغری‌لیق که پادشالیق ایلایه

وه نیجه اطفال اشکیم یوزوم اوزره یوگوروب

لحظه‌لحظه مردم ایچره خودنمالیق ایلایه

الدی جانوم نقدینی کیم بوسهٔ بیرگای منکا

قورخارام اول سست پیمان بد ادالیق ایلایه

فانی اوزبوینیغه ایرور هر کیشی کیم ایستایه

خوبلار بیرله مسیحی آشنالیق ایلایه

ایرور خوبلاردین جدالیق بلا

جدالیق بلا آشنالیق بلا

کونکول مبتلا بولما حسن اهلیغه

که بو قوما بار مبتلالیق بلا

ره عشق ارا خودنمالیقنی قوی

که بو یولدادور خودنمالیق بلا

دل بینوا کیرما عشق ایچره کیم

ایرور عشق ایله بینوالیق بلا

رقیبا حیا ایله کیم کیلتورور

اولوس باشیغه بیحیالیق بلا

مسیحی جو اولدونگ اوت عشقیدین

کایرور عشق ایله کدخدالی بلا

سوروب خوبلارنی نه بیلدوم که بار

بو مردم بیله آشنالیق بلا

یار کوسترسه اگر یکره منکا رخساریني
کورانیم کیم کوز آجیب کوره خدا دیداریني
مین که آني کورمایب سوداسیدین آشفته‌ام
بس نه اولور حالتوم کورام اگر رخساریني
یابکل سرو و صنوبر قالدیلار بستان ارا
کورکالي سرو و صنوبر قامتوم رفتاریني
خار دین کرابلایه بلبل فغان عیب ایتمانینک
کیمسه همدم کوره بیلماس غیر ایله دلداریني
عمرلار بولماق اولور باالله بیماري آنینک
بعد عمري صوره بیر نوبت کراوز بیماریني
کي مسیحا نطقینه مایل بولوردي برهمن
کرایشیتسایدي مسیحوم جانفزا گفتاریني
هیچ ذوقي صانمه کیم یینکا مسیحي آنکاکیم
بیچیز عاشق کورا اوزیکا [یا] مهمان یاریني

کوب اوکارسین باغبان سرو قدونک بالاسینی

کورماییسین سرو تازوم قامت رعناسینی

زاهدا منور توقای‌سین منوم بیخودلوغوم

کورکاسین کراول بری‌نونک عارض زیباسینی

قوی فسون و پندی ای ناصح که ایرماس سودمند

پند و افسون خوبرولار واله و شیداسینی

حق بیلورجان تن داقالماس جون سخن آغاز ایتیب

اویناتور یوز عشوه بیرله ترکس شهلاسینی

تیلبه کونکلوم کیم ایتیب ایردی سوراغین ایلاییب

زلف پرتابیدا تاپدوم منزل و ماواسینی

کاه ظلم و جور ایله کاه استغنا و ناز

جور و ظلمی نی دیم یا ناز و استغناسینی

چشمهٔ خورشید ارا حیوان سوییدور صانه‌سن

عارضی بیرله مسیحی لعل روح‌افزاسینی

کلدی فصل نوبهار و گلستونوم کلمادی

کولدی هر یان غنچه و غنچه دهانوم کلمادی

سنبل و سرو و گل اولدی گلشن ایجره جلوه‌گر

زلفی سنبل یوزی گل سرو روانوم کلمادی

لاله آچیلدی و جیکدی سرو بستان ایجره قد

سرو بویلو لاله یوزلو دلستانوم کلمادی

وه که غم دین کونکلوم اولدی قان و جانیم ناتوان

اول کونکول مقصودی و آرام جانوم کلمادی

دُرفشان کزومکا عالم تیره بولسه‌نی عجب

ورشنایی‌بخش جشم دُرفشانوم کلمادی

قورخارام سرّ نهانوم اولسه نامحرمغه فاش

آه کیم اول محرم سر نهانوم کلمادی

لال اگر اولسه مسیحی مرغ روحوم نی عجب

کلدی فصل نوبهار و گلستانوم کلمادی

آه کیم بیر دم منگا دلدار همدم بولمادی
همدموم بو غصه‌دین جز چشم پُرنم بولمادی
عمرلار قیلدوم تمنا یارنینگ همدم‌لیغی
وه که کچتی بارچه عمر و یار همدم بولمادی
بو هوس‌ده وه که هم اوقاتوم اوتدی همدموم
کیم دمی همدم منگا یار اوله اول هم بولمادی
کنج تنهاییده همدم‌لار شب هجرانیده
همدموم جز ناله و آه دمادم بولمادی
دیر ایدوم کیم سوز دل همدم لیغیدین کم بوله
وه که اول سوز اولدی بیش ای همدم و کم بولمادی
ای کونگول میل ایلامه اهل زمان همدم لیغین
کیم بولار همدم لیغیدین کیمسه خرم بولمادی
کوب طلب قیلدوم مسیحی عدم اولماق یاایله
بو طلب دین همدموم جز محنت و غم بولمادی

قایسی بستان سرویدور قد خرامانونک کیمی

قایسی گلشن غنچه‌سی لعل دُرافشانونک کیمی

قایسی گلزا رایچره بی رگل یوزونگا مانند ایرور

قایسی بیر سنبل ایرور زلف پریشانونک کیمی

قایسی باغ ایچره یتیبدورسین تکی بیر شاخ گل

قایسی بیر گلبرگ ایرور پاک دامانوک کیمی

قایسی ذوق و لذت ایرور عاشق بیچاره‌غه

التفات آشکار و ناز پنهانونک کیمی

دینه ناصح قایسی بیر بیدل سینیک تک زار ایرور

مونی دی‌کیم قایسی بیر دلبر ایرور آنونک‌کیمی

قایسی جنت‌نونک نعیمی دور وصالونک صبحی‌تک

قایسی دوزخ نونک عذابی شام هجرانونک کیمی

قایسی بیر عاشق مسیحی‌سین تک ایرور جورکش

قایسی دلبر بیوفا دور کونکول آلغانونک کیمی

دردا دوا ایلامادونک ایلامی

رحم منکا ایلامادونک ایلامی

مهر و وفا اهلی ایله هیجکسه

مهر و وفا ایلامادونک ایلامی

دیدهٔ گریانوم ارا خواب تک

بیرکیجه جا ایلامادونک ایلامی

کشور خوبی اوزه ای شاه اول

یاد گدا ایلامادونک ایلامی

وعده منکا ایتمیش ایدونک بوسهٔ

آنی ادا ایلامادونک ایلامی

بیر نفس ای ناوک دلدوز یار

جا دل آرا ایلاما دونک ایلامی

یار ایاغینه مسیحی روان

جانی فدا ایلامادونک ایلامی

بیر جفا جوکر ایماس عالمده دلدارم کیمی

بیر جفاکش هم ایماستور بو دل زاروم کیمی

کر ایرورلار شوخلار بارچه ستمکر ای رفیق

وه که ایرماس هیچ کیشی شوخ ستمکاروم کیمی

نیجه جان ناتوانوم آرزوی وصلدین

آتش هجرانغه کویسون جسم بیماروم کیمی

هرخدنکینک زخمی جسمیم اوزره بیر کوز شکلی‌دور

کیم منوم حالیمغه ییغلار چشم خونباروم کیمی

کر جدا بیرشاخ گلدین یوق خراش جهره‌دین

گل یتدین دور غرقهٔ خون جسم افکاروم کیمی

عشق ارا فرهاد و مجنون یوق ایمشلار مین تکی

حسن ایچینده لیلی و شیرین داغی یاروم کیمی

خوب‌رولارغه اگر بیرحم لیق آیین ایرور

ای مسیحی کیم دور اول بیرحم خونخواروم کیمی

ساقیا فصل دی اولدی دولو بیر ساغرمی
که ساووق محنتینی باده بیلا رفع قیلای
یار ساووق مهلک و لعلی می آتونک دافعی دور
قانی اوز بوینیغه کیم ایچمایه بو فصل دامی
زاهدا منع می ایتماکه خنک آغزونکدین
اهل مشرب قاشیدا بار ایسی راک جلەدی
شیخ زعمیغه ساووق دفعی ایچون ای ساقی
دوت نیچه جام منکا تولو تولو و پی پی
ایستارام انجمنی کیم بوله دلدار آندا
ساز اولوب بیربیریکا بربط وچنگ و دف ونی
یار یوز نازبیله آندا دوروب رقص ایتا
اولقدرکیم اوتوره عارض هر حالیغه خوی
کلیب اول حالت ایله توسه مسیحی منکا جام
کافرم گر دیلاسام جام جم و ملکت کی

نه فرخ ساعتی اوله که کوز کورکای جمالونکنی
ایشیتسه دمبدم کوشوم روان افزا مقالونکنی
اوله آیا زمانی کیم زمانه رغمینه بیر دم
چراغ خلوت دل کورایم شمع جمالونکنی
قاجان اوله که بیر نوبت داغی مانند شاخ کل
خرامان کورایم کوزیانیدا تازک نهالونکنی
نه کون اوله که آخر اولمیش ایله شام هجرانونک
نه دم اوله که دل تابمیش اوله صبح وصالونکنی
خوش اولدم کیم کورکاج کونکول تیسک اضطرابدین
زبانوم اولمیه قادر جوابیغه سوالونکنی
اکرجه جور ایله سیندین فلک ایتدی مینی آیرو
دل مهجور دین تنی توع آیرلغای جمالونکنی
مسیحی ای خوش اول ساعت که روز وصل جانانه
حکایت ایتاسین کیجن شب هجریده حالونکنی

زاهدا وورماکیلن مشرب و عرفان لافی

مشروبونک بار ایسه ایله شراب صافی

گلشنی دور رخ ساقی خط نورسته بیله

گر بنفشه بیله آراسته دور اطرافی

خوبلار صفحهٔ رخساریغه باق ای واعظ

نیچه بیر سیر ایلاماک منطق ایله کشافی

تامی صاف بوله زهدغه میل ایتمک اولور

دست دین بیرمه رضای حق ایچون انصافی

ایستامان ملک جهانی که جهان ملکینده

منکا کافی دورور اول ملک که یوقتور کافی

هجر ارا شاد خیالونکغه ایرور طالب وصل

باغ فردوس صانور دوزخ ایلی اعرافی

عشق بازاریده احباب مسیحی ایرور

اشک چون سیم و رخ همچو زروم صرافی

صفحهٔ حسنی بیرور سورهٔ یوسوفدین یاد

هرکه افروخته گور سن صنم صحافی

سېنسيز ای آرام جان صبر و قراروم قالمادی
نی قرار و صبر عقل و اختياروم قالمادی
نيجه بولسم مبتلای هجر وصل اميديغه
جسم بيماريدا وه كيم جان زاروم قالمادی
اشک و آهيمدين بولوب بيگانه يار و غمكسار
غير آه و اشک يار و غمكساروم قالمادی
رحم قيلكيل حالومه كيم موندين آرتوغ باللهی
طاقت دوری و تاب انتظاروم قالمادی
چارهٔ كار من بيمار قيل آندين بورون
كيم ديسانک اول دردمند خاكساروم قالمادی
قولوقيدا شرح قيلماک ايستار ايدوم درد دل
يوزيكا باققاچ مسيحی اختياروم قالمادی
بس كه هر دم بيربيريغه ميل ايتارشيدا كونكول
خوبلار يانينده وه كيم اعتباروم قالمادی

بخت کمره تا وصالونکدین جدا قیلدی منی

غم بلا و محنتی‌غه مبتلا قیلدی منی

آلدی هجرانونک المدین دلخوشی وعیشینی

همدم و همصحبت درد و بلا قیلدی منی

هر نفس یوز تیش غم جانومغه یتکوردی فراق

هر زمان یوزنینک المغه آشنا قیلدی منی

وه که کوی غبغب و جوکان زلف سرکشونک

کوی تک سرکشته جوکان تک دوتا قیلدی منی

کاکلونک تک اولدی بوکونکلوم بلا سرکشته‌سی

تاسنکا سرکشته ای شوخ بلاقیلدی منی

صبح عیشوم شام هجرانونک تکی بولدی قرا

تا وصالونکدین جدا بخت قراقیلدی منی

شرحیدین ایرور مسیحی عاجز و قاصر زبان

کیم نه کونلارغه فراقی مبتلاقیلدی منی

کورما یایدوم اول دو زلف عنبر آساکاشکی

توشما یایدی باشیم ایچره مونجه سوداکاشکی

یوق ایمیش مهرونک منی بخت قراغه ذرهٔ

کورمایایدوم سینی ای خورشید سیماکاشکی

جونکه جان بیرماک ایمیش هجرونکده یوز حسرت بیله

قیلماقای ایردوم وصالونکنی تمنا کاشکی

حاصل عشقونک جو آخر محنت و حرمان ایمیش

ایتمایایدی ویکونکول مهرونکنی بیداکاشکی

آتش جانسوز ایمیش جون داغ هجرانونک سنونک

ایتماکای ایردوم آنی کونکلوم اراجا کاشکی

یوق ایمیش جون سین‌نظر اهلیغه یار و مهربان

بولمایایدونک مونجه هم زیبا و رعنا کاشکی

جون مسیحی کوزیغه عالم قرادور یارسیز

کورمایایدی اول جمال عالم آرا کاشکی

ایرور تامنک منکا ای یار جانی
سیاه هجردین خط امانی
اولوب ایردیم ولی تامینکی کورکج
منکا یتتی حیات جاودانی
جو مضمونی وفا ومهر ایردی
من غمکین جو کوردوم اول بیانی
گهی یترینی قیلدوم جانیم ایجره
گهی کونکلوم ارا قیلدوم مکانی
گهی کوکسوم اوزه قویدوم که بولغای
بیره تسکین کونکول سوز نهانی
ایماس ساریغ ورق کیم یوزکا قویدوم
آنی سار غاردی روی زعفرانی
مسیحی تا وصالونکدین جدادور
ساغاسین قالامیش جسمومده جانی

ای گل گلشن جفاکاری
کیم ایماس جز جفا سنگاکاری
سین که نامهربان ایدونک بو صفت
نی ایدی مونجه مهر اظهاری
دیماس ایدونک که تا بوله جانوم
اولمایم سیندین اوزگا دلداری
غیرایله نیجه همنشین اولدونک
بزیدین اوزدونک علاقهٔ باری
بارک‌الله یوزونک آق اولسون
آنجاق اوله حق وفاداری
لیک هر نیجه غیره یار اولدونک
کیلماک اولور گهی بیزوم ساری
سولی بودور مسیحی هر کیمی‌نینک
اوله سونسیز بیله سروکاری

ای فلک ایتدونک اسیر محنت و قایغو منی
دشمنیک کامیغه قیلدونک دوست دین آیرومینی
جانوم وکونکلومنی قیلدونک یوز عقوبتغه اسیر
ایلادونک همصحبت و یار غم وقایغومینی
عشق دامیغه کونکول مرغینی قیلدونک پای‌بست
ایلادینک داغ جدایی درد دین سایرومینی
که جفای غیرجگدور دونک گهی جور حبیب
ایتدونک القصه اسیر هر بد و نیکومینی
همدموم اندوه قیلدونک مونسوم غم بیلمانم
بو عقوبت‌لار ارا سالدونک نیدین آیرومینی
سهل ایرور بو ظلم و بیداد ونک اگر لطف ایلاییب
ایتکاسین یکره داغی اول آیغه همزانومینی
بس که کوزومدین مسیحی آغیرور سیل سرشک
یارسوییغه آیرور عاقبت بو سومنی
بیلمادوم ای همنشین صبح وصالین قدرینی
سالدی هجران شامی تونک محنتلریغه بومنی

ای خوش اولکیم یار گوییده گذاروم بار ایدی

ایت‌لاری یانیدا قدر و اعتباروم بار ایدی

ایستامه میندین داغی صبر و قرار ای همنشین

کیتدی اول کونلار که بیر صبر و قراروم بار ایدی

ای خوش اول کیم بعد مردن کوییمه یُتکاج دیسن

مونده بیرکون بیر غریب خاکساروم بار ایدی

اختیار و عقل داخی ایتمانمیک میندین طلب

بار ایدی بیرکون که عقل و اختیاروم بار ایدی

ای کونکول سین آشنالیتدونک منی احباب ایله

یوقسه بو بیرحم قوم ایله نه کاروم بار ایدی

نی عجب گردیده دین توکسم سرشک لاله‌گون

بو گلستان ایچره بیر گل یوزلوم یار بار ایدی

ای مسیحی یار دین آیرونیجوک قالدونک تیریک

اهل عشق ایچره سنکا بیر اعتباروم بار ایدی

تیجه قیلاجاکسن ای پری‌زاد

جانیمغه جفا و جور و بیداد

فریاد که قیلمادونک دمی گوش

هر نیجه غمونکدین ایلادوم داد

آری کل ایشی خموش لیغ‌دور

هر نیجه که بلبل ایتسه فریاد

امید وصال بیرله بیرکون

ناشاد کونکولنی قیلمادونک شاد

کورکج سینی کورمادوم اوزو منی

بیرلحظه غم والمدین آزاد

دیوانه کونکول اوینی هجرونک

یوزو ای که یوزماق ایتی بنیاد

تا بولسه تن تزلزوم ایجره

آثار حیات ای پری‌زاد

نیجه قیلاسین منکا جفاکوب

آندین قیلاییم سنکا وفاکوب

ای حسن مـمالکیفه سـرور

خـادم سنگا بـارچـه خـوبرولار

کـوزومگا قـدو خـطونگدین ایـرو

سرو اولدی خدنگ و سبزه نشتر

هر نیچه کـه مهر تخمی ایکدوم

دل مزرعی ایچره بیردی غم بر

امـید وصـال بـیرله تـاکـی

هـجر ایچره بوله کونکول مکدر

یـوزوای کـه دولت وصـالونگ

بـیر کـون مـنکا بولمادی میسر

آرتـوغراق اولور وفـا و مـهروم

هـر نیچه جـفا و جورونگ آرتر

کـویدوردی کونکولنی فرقت اوتی

رحـم ایـلاکـیل ای بت ستمگر

دیـما کـه سنکا جفا قیلام کوب

اوله مـنکا مـهرونگ اولسه کمتر

نیچه قـیلاسین مـنکا جـفاکوب

آنـدین قـیلاییم سـنکا وفـاکوب

گوز ایله کونکولدین ای پری‌رو

هجرونگ آپارور قرارو اویخو

فریاد که طاق طاقتیمدین

قیلدی منی آن دو طاق ابرو

ایوخو منی فغان که باغلاییدور

اول نرکس نیم مست جادو

افغان که غم آتشیدا توشتی

توشکاچ دل زار سیندین آیرو

هیچ کیمساکا یار ایتما یارب

بیرحم و ستمکر و جفاجو

قیلسام جو وفا جفا قیلورسن

نی مذهب ارا روا دوروریو

قورخوتمامینی جفاغه کیم یار

تا جان تنیم ایچره ای پری‌رو

نیجه قیلاسین منکا جفاکوب

آندین قیلاییم سنکا وفاکوب

هر نیجه که قول و عهد و پیمان

قیلدونک منکا بارچه بولدی یالغان

نی هجردا بولماغیمغه طاقت

نی وصل‌غه یتیمسا کیمکا امکان

جانیمدا فراق و محنت اوتی

کونکلیمدا بلا و درد و هجران

اوز حالیمه سینسیز ای جفاجو

بولدوم مین دل‌شکسته حیران

خورشید رخونکدین آیروجون جرخ

کوزوم نیجه بولسه کوکب افشان

صانما که جفا و جور سیندین

یوزدوندارایم مین پریشان

تا کونکلوم ایچیندا بار دور هوش

تا جسمیم ایچیندا باردور جان

نیجه قیلاسین منکا جفاکوب

آندین قیلاییم سنکا وفاکوب

تا غیر ایله بولدونگ ای پری یار

قیلدونگ منی غم ارا گرفتار

کویدوردی کونکولنی غیرت اوتی

همدم سنکا تا که بولدی اغیار

عشقیندا منکا نه بیر انیسی

کیم درد دل آنکا قیلسام اظهار

هجریندا نه همدمی که بیلگای

کیم نی غمه بولمیشم گرفتار

نی اول طاقت که صبر ایتکای

هجر ایچره دل شکستهٔ زار

نی اول قوت که کیلکا بیلسام

کوینکا من ضعیف بیمار

بو بارچه ستم منکا که قیلدونگ

بالله یتکا ای بت ستمکار

نیجه قیلاسین منکا جفاکوب

آندین قیلاییم سنکا وفاکوب

اول سنبل مشک بیر سیراب

جان رشته‌سیغه سالیبدورور تاب

گیرکاج کوز ارا خطنک خالی

شیکیر کوزومدین ایلادی خواب

لعلینک غمیدین آخار دمادم

رخسارهٔ زردوم اوزره خوناب

وه کیم غم و غصه و الم دین

قتلیمغه فراق توزدی اسباب

یارب که وصال کونلاری تک

ایام فراق بولسه نایاب

باش سجده دین آلمایم زمانی

کوزیانیدا قاشینک اولسه محراب

تا بولسه طریق عشقونک ایچره

جان و جسدومده طاقت و تاب

نیچه قیلاسین منکا جفاکوب

آندین قیلاییم سنکا وفاکوب

آخر تیجه‌ای نگار جانی
جانغه کوراسین روا جفانی
سین بزم نشاط ایچره ایچسانک
اغیار ایله جام ارغوانی
مین کوشهٔ هجر ایجرا بوتسام
باغریم قانی خلق ومین نهانی
دیما که غموم قاچان بولورکوب
رفع ایلاکیلن می ایله آنی
بالله که زهر قاتل ایرور
سینسیز منکا آب زندگانی
جور و ستم ایله سیندین اوزنک
هرگز منکا قیلما بو کمانی
تا بولسه مسیحی حزین‌نینک
جسمیده حیات‌نینک نشانی
تیجه قیلاسین منکا جفاکوب
آندین قیلاییم سنکا وفاکوب

غنچه آغزونکنی کوروب کونکلی بولوبدور پرخون
مشک خالونک غمیدین قیلدی لباسین شبگون
عارضینک بنده سیدور چرخ اوز آی ایله کون
بارسوزونک‌دلکش وذهنونک‌خوش وطبعونک موزون
حسن ارا یوسف کنعاندین ایرورسین افزون
نه عجب اهل نظر جان بیره‌لا سنینک ایچون

دُر ساچارکاه تکلم لب شکر بارونک
اولوکا جان بیرور اول خنده بیلاکفتارونک
عقلنی واله ایدر الو قد و اول رفتارونک
غارت هوش ایتار اول زلف بیله رخسارونک
بیر نظر لیلی اکر کورسایدی دیدارونک
عشقدین واله اولوردی سنکا همچون مجنون

دور یا رب که سنینک بیرله قیلا مهر و وفا
تا جهان بولسه بوله حسن سریری سنکاجا
دایما یاربوله دولت و اقبال سنکا
هرنه مقصودونک ایرور آنی قیلسه روا
ای فلک قدر ملک خلق فلانی میرزا
که شرف برج ارا نجم مرادونک بولسون

صبح دولت کونشی عارض تابونونگ ایرور

حقهٔ جوهر جان لعل دُرافشانونگ ایرور

میوهٔ باغ ارم سیب زنخدانونگ ایرور

باغ دولت جیجکی غنچهٔ خندانونگ ایرور

نخل بستان و فاقد خرامانونگ ایرور

سنبل گلشن جان اول ایکی زلف شیکون

تا مه و مهر فلک اوزره ایرورلار سیار

تاکه بار دور عدد سال و مه و لیل و نهار

دهرارا تا اثر خیل بنی آدم بار

یتماسون دهر غمیدین سنکا هرگز آزار

روز و شب دولت و اقبال سنکا بولسون یار

ای مسیحی بولا تاپیرو کوک و سیرو سکون

دیر ایدوم سنکا ایرور یار منوم دلداروم

نه بیلوردوم کایرور اغیار منوم دلداروم

مینی ایل ایچره قیلور خوار منوم دلداروم

بولمادی جون سنکا دلدارمنوم دلداروم

قیلدی بی‌مهر لیک اظهار منوم دلداروم

کیدایم مین داغی تاکام بو یردین بیرون

باردی تا اول سرو گلرخسار یانومدین مینینگ
کویدی عمروم گلینی اوتلوق فغانومدین مینینگ
لطف قیل جونکیم کیلورسین گلستانومدین مینینگ
بیر خبر بیر ای صبا سرو روانومدین مینینگ
کیم کو یارجان لالەتیک داغ نهانومدیم مینینگ

هر نفس داغا غم و بیداد هجران اوتیدین
کویساکرکونکلوم تحیر قیلماگیل ای همنشین
نی عجب کولسه کونکول وه کیم مین اندوه گین
ناگهان فکر ایلاسام کیم کیشیدین آیرومین
مین بیلومرین نی کیچر اول لحظه جانیمدین مینینگ

آیرو اول کلدین منگا خار غم اولمیشدور نصیب
قالمایدور هجریدین کونکلومدا آرام و شکیب
ایلا بی‌تاب اولمیشم غمدین من‌زار غریب
ضعفدین وه کیم اونومنی فه مقیلمایدور طبیب
کربورون اویماس ایدی عالم فغانومدین مینینگ

محنت فرتقدین اویماس کیجه لارمین تا سحر

چارهٔ کار من بیدل قیلینگ ای دوست‌لار

همرهی بولدی کونگول اول سنگدل اینکاچ سفر

هر نیمی کیم کیلور اول ساریدین صوورونگ خبر

بیر کونگول آدلیغ غریب ناتوانیمدین مینینگ

سانچیلور که نشتر محنت کونگولدا هر سای

کاه جان ناتوانوم ایچرا غم ناوک‌لاری

وه نه غم ناوک لاری و قایسی محنت نشتری

سانچیلور هر ساریدین یانیمدا هجران خنجری

اوق کیمی اول قاشی یاتاباردی یانیمدین مینینگ

ای مسیحی یوق آنگا تأثیری آه و ناله نینگ

وه نه آه و ناله ساریغ یوزدا کلکون ژاله نینگ

جون شهید خال و لعلی بولدوم اول قتاله نینگ

ای نوایی[1] مقبریمدین باش جیقار قان لاله‌نینگ

داغ کونگلومدین نشاندور رنگی قانمدین مینینگ

• • •

---

۱. بلکه مخمس نوائینی کی‌دیر؟!

بیر لحظه مینی قیلمادینگ اندوه دین آزاد
گویدوردی مینی فرقتینک ای حور پریزاد
آیریلغالی سیندین نفسی بولمامیشم شاد
عارضی نسرین ساجی سنبل قدی شمشاد
بلبل کیمی هجرینکدا ایشیم ناله و فریاد

وه کیم غم هجرانیدا بو محنت وقایغو
بس دور من آواره‌غه ای ناصح بدکو
کونکلونکنی کوزومدین دیماکیم قیلکیلن آیرو
صید اولدی کونکول کوزلاریغه وه قوتلورمو
بیر قوش کیم آنینک قصدیغه بولسه ایکی صیاد

باردوم سر اخلاص دین اول ماه‌لقایه
قان ییغلابیان دوشتوم ایاغینه جوسایه
دیدوم که کوره اشکومی عزم ایتسه وفایه
اشکومنی کوروب کونکلی بولور تیر جفایه
آری ایتماس جونکه سویی بولماسه فولاد

خوبلوق سبقی تا لوخونک ایلادونک آیین

استاد عجب قیلدی سنکا ای صنم چین

ظلم و ستم و جور وجفا درسینی تلقین

اول مکتب اراکیم اوقودونک تاز رموزین

کوبی که وفا علمین اونوتمیش ایدی استاد

هر یان که گذار ایلاسه اول دلبر موزون

اطرافیدا مانده سیلاب آخار خون

از بس که توکار ایل قانی اول نرکس میکون

اولکنی کیشی دفن ایتایلماس ولی هرگون

یوز تیغ قیلور دفن کوزی بولغالی جلاد

اول حور مسیحیغه چو همخانه‌لیق ایتسه

همخانه آنکا بولسه و جانانه‌لیق ایتسه

ایرماس عجب ار عقل ایله بیگانه لیق ایتسه

نی عیب توایی کیمی دیوانه‌لیق ایتسه

هر آدمی کیم بولسه آنینک یار پری زاد

عشق ارا حاصل منکا آه و فغانی بیش ایماس

خواطر غمناک و چشم خونفشانی بیش ایماس

هجراولومدین صعب ایرور اولماک زمانی بیش ایماس

وصلدین جان بیرماک آسانلر بوجانی بیش ایماس

کونکلومی کویدورماکیم بیر قطره‌قانی بیش ایماس

ای که دیرسین انجمن ایچره قاچان اول رشک جور

غنچه تیک ایلار تبسم شاخ گل تیک آچیلور

نی سبیدین کونکلونک ایشی ناله و فریاد ایرور

گل که آچیلدی چمن ایچره جهانی کولدورور

بلبل بیچاره‌غه آه و فغانی بیش ایماس

* * *

شیخ بیرله واعظ و زاهد سوزیکا دهر ارا

ای کونکول آلدانماکیم بارچه فریب ایرور سنکا

شیخ‌نینک وجدینی کورسانک جلد دامی دور آنکا

زاهدونک تقوی‌سیغه باقسانک باری رزق و ریا

واعظونک افسانه‌سی تحت‌اللسانی بیش ایماس

دهر دون کیم عیشی آنینک آز ایرور اندوهی بول
نی غمی بیرله غمین نی شاد شادی سیغه‌بول
جون آپارماس حیله و تزویریغه هنجکیمیسه یول
بو جهان کهنه‌لونک مکریکا آلدنمه کونکول
گرجه مکری کوپدورور کهنه جهانی بیش ایماس

هر نفس کر عشق‌نینک بیدادی بیرله بیتکاسین
جون مسیحی خلق دین دشنام و طعن ایشیتکاسین
عمرلار مجنون کیمی غم دشتی ایچره ایتکاسین
بارجه عمرونک خوبلار یولیداکر صرف ایتکاسین
آتلارونک مهری قوامی بیر زمانی بیش ایماس

* * *

ای کونکول فصل بهار و موسم گلدورینه
هر طرف‌دا نالهٔ قمری و بلبل دورینه
گلشن اطرافیغه زینت جعد سنبل دورینه
باغ رعناسیغه انواع تجمل دورینه
وه نه ایام فرح‌بخش و دم زیبا ایرور
روح‌پرور موسم و فصل روان‌افزا ایرور

باغ امواتیغه باد صبحدم بیردی حیات
ایله‌کیم تاپقای حیات انفاس غیبیدین موات
بولدی اشمام ریاحین دین معطر کاینات
جلوه بیر مهدیدین ایتی یوز شکفت ایله نبات
طفل تک کیم هر زمان ایتکای تبسم مهد ارا
باش چیقاریب مهد دین دورماغه میل آلغای آنکا

* * *

بلبل ایتی ساغر گلدین شراب وصل نوش
سالدی اول می تشنهٔ ذوقی آنینک کونکلیدا خوش
ایله بستان صحنی ایچره سالدی فریاد و خروش
کیم چمن رعنالاریدین زایل اولدی عقل وهوش
سنبل اولدی خوبلار زلفی کیمی آشفته‌حال
نرگس اولدی مست و گل قیزدی و سون بولدی لال

هر طرف فرش زبرجد سالدی باغ ایچره بهار
گونه گونه گل بیله اول فرشینی قیلدی نگار
کیردیلار هر ساری الوان خلعت ایچره شاخسار
ییل شکوفه یا فراغیدین ایتدی هر یان زرنثار
گوییا بلقیس دوران و زلیخا لطف ایلن
ایلامیشلار میل باغ و عزم گلگشت چمن

بـاردورور تـرک ادب آنـلارغه بـلقیس جـهان

ایـلاماک الـقـاب یـادیماک زلیـخای زمـان

اونــلاره مــانند بـلقیس و زلیـخا مـرقیان

بـاردور مـحکوم و خـدمتکار بـنده یوزیومان

نی جو بلقیس و زلیخادور همین خادم‌لاری

جون سلیمان و جو یوسف قول‌لاری هر ساری

بیری اوج دولتـونک مـهر جـهان آراسیدور

بیری بحر سلطنت تونک کـوهر یکتاسیدور

بـو بیری کـلزار عـصمت کـلبن زیباسیدور

بـو بیری اول کلبنونک شاخ کل رعناسیدور

دهـر ارا تـاکـلبن وکـلدین بوله نام و نشان

بیتماسون بـوکـلبن بـوکـلکا آسیب خزان

تـاکـه دوران ایـچره بـو تـو قـوز فـلـک دوار اوله

تـاکـه بـو تـوقوز فلک‌غه ثابت و سیار اوله

انس ایله‌جن و مـلک تـا دهـر ایـچیندا بـار اوله

دولت و اقـبال و بـخت آنلارغه دایـم یـار اوله

مـسـند دولتـغه بـولسونلار الهـی مستدام

ای مسیحی تا بوله لیـل و نـهار و صبح و شام

کیتور ساقی اول راح راحت فزا
که بیرور دل و جانه ذوق و صفا
کونکول خلوتینی منور قیلور
دماغ خردنی معطر قیلور
آنینک جرعه‌سین نوش ایتکان کدا
اولور نشاء و ذوق‌دین پادشا
بیرور نفس‌غه ذوقی آنینک شکست
ایدر کبر اهلینی جون خاک پست
منکا لطف ایله توتکیلن ساغری
که ایتکای منی اوزلیکدمدین بری
مغنی مقام طرب ساز قیل
نوای طربناک آغاز قیل
نوایی که غم دلدین ایتکای برون
نوایی که دردومنی ایتکای فزون
که کونکلوم الم دین حزین دور بسی
زمان محنتی دین غمین دور بسی
کرم ایله کوسترکیلن بیر نغم
که کونکلومدا نی قایغو قاله نه غم

کیتور ساقی اول آب آتش مثال

که دلدین قیلور رفع زنگ ملال

بیرور نشأسی کونلیکا شادلیق

تاپار غصه و غم دین آزادلیق

آنینگ جرعه هرکیشی نوش ایدر

زمانه غمینی فراموش ایدر

منگا بیرکه اندوه کیتم ینه

زمان محنتیدین غمیتم ینه

مغنی جک اول نغمه دردناک

که کونگلوم الم دین ایرور چاک چاک

قیل آهنگ آوازونگا سازونگی

هم آواز ایت ساز و آوازونگی

که سازی بهانه قیلای شمع وار

قیلیم حالیمه گریهٔ زار زار

بیر آنینگ غمیدین که آنسیز مدام

منگا عمر ایله زندگیدور حرام

جهانده ایماس مین کیمی عارسیز

نیجوک قالمیشم زنده دلدارسیز

کیتور ساقی اول باده‌کیم هر زمان

بیرور روحغه راحت و جسمه جان

ایرور رنگی دلدار یوزی کیمی

مکیف لیکی یار کوزی کیمی

ایچم اول میی یوزی یادی بیله

قیلام مستلیق کوزی یادی بیله

کرم ایله ای مطرب خوش نوا

نوایی ادا ایله عشاق ارا

که بی‌اختیار ایسلی کریان ایتار

یاخاچاک ایتیب آه و افغان ایتار

کر ایل ایتالار اشک کوزدین روان

مین ایتام روان اشک یرینه قان

وگر ذوق دین ایتالار جامه چاک

کونکول چاک ایتام منی دردناک

بیر او فرقتیدین کانینگ حسرتی

کونکول حرمتی بولدی جان آفتی

چو آخر منی اولدورور بو ملال

توکونک قانومی سیزکا قانوم حلال

کرم قیلکیل ای ساقی سیمتن

که غم غصه‌سیدین یتیب جانه من

کیتور اول میی کیم فرحناک ایرور

غم و غصه زهریغه تریاک ایرور

منی بیخود اول می دین ایله‌دمی

اوله کیم اونوتسم جهانونک غمی

که اندوه‌کینم جدایار دین

بغایت غمیتم جدا یار دین

نیجه یار یاری که آندین جدا

صانور مین تنیم دوشتی جاندین جدا

مغنی‌جک اول نامهٔ دلفریب

که آلور دل ناتواندین شکیب

دمی بیخودانه قیلای وای وای

گهی هجردین یغلاییم های های

حکایت قیلام که زمان دوریدین

شکایت قیلام که جهان جوریدین

که کیمدین منی ایلاییدور جدا

نه کونلارغه ایتمیشدورور مبتلا

مینی کاشکی اولدور ایدی قضا

بو کیم جور ایله قیلدی آندین جدا

کیتور ساقی اول تلخ شیرین ثمر

که آندین خردمند ایرور بهره‌ور

نیجه جام پر اهل دوره‌یتور

که اول طوطی طبعه آیینه‌دور

منگا بیر که طبعوم سخن‌ساز اوله

سخن‌ساز اوله سحرپرداز اوله

دئیم عشق دین طرفه افسانهٔ

که مجنون قیلام عقل فرزانهٔ

مغنی چک اول نغمهٔ ذوق‌ناک

که آندین کونگول‌لار اولور شوق‌ناک

نوا ایله بو بزمینی سور قیل

دمی بزم اهلینی مسرور قیل

منوم دردومه بولگیلن چاره‌رس

اوله گیم غموم کم بوله بیر نفس

که حالوم پریشان ایرور هجردین

کونگول ته بته قان ایرور هجردین

منوم بی‌دوا دردوم اولگیم بیلور

که بیر مهربان یاردین آیرودور

قیلایدی منی کاش جاندین جدا

فلک بوکه قیلمشدور آندین جدا

کیتور ساقی اول ارغوانی رحیق

که رنگی لطافتدا داور جون عقیق

ایرور صبر تک تلخ و پرمنفعت

آجیق پند تک‌لیک شیرین صفت

منگا بیرکه دردومغه دافع دورور

بو مفرط جنونومغه نافع دورور

ادا ایله ای مطرب خوش ادا

نوایی که جان تاپار آندین نوا

نوایی که هرکیم آنی گوش ایتار

جهان قایغوسینی فراموش ایتار

نوایی که آنی قیلن استماع

قیلور عقل بیرله خردغه وداع

اولا بیخود اولوب یبقلاسیم دمی

اونوستم بو دیر خرابونک غمی

که اسرومینی زار قیلمش فراق

اولومغه گرفتار قیلمیش فراق

فراقونک اوتی بسی یماندوریمان

فراق اوتیدین الامان الامان

کرم ایله ای ساقی نوش‌لب

که نوش لبینگدور جهانه سبب

کیتور اول میی کیم ایرور قوت روح

یتتار روحغه هردم آندین فتوح

لطافت ارا رنگی ایرور جو گل

جو گل آجیلور هر دم آندین کونگول

مروّق ایرور همجو چشم خروس

مکیّف ایرور همجو لعل عروس

منکا بیرکه بیر لحظه مدهوش اولم

عروس طربغه هم آغوش اولم

مغنی عراقه نواساز بول

دمی بو نوالارغه همراز بول

اگر حق سنکا بیردی ساز و نواز

منکا هم نصیب ایتی سوز و گداز

بلند ایله یکسره نوای عراق

که کونکلوم قلیدور نوای عراق

آلوب کونکلینی بیریب سیم ساق

که ایرور عراق و خراسانده طاق

کیتور ساقی اول لعل یاقوت فام

که آندین آلور لعل یاقوت وام

ایرور لعل تکلیک لعل مذاب

جو یاقوت اما جو یاقوت ناب

منکا بیر که هرلحظه خوش حال اولم

غم هجردین فارغ‌البال اولم

مغنی دمی ایله آهنگ رود

ادا ایله بیر عاشقانه سرود

سرودی که تارتیب فغان ییغلاییم

نظر اهل حالیغه قان ییغلاییم

که دورانغه جز کینهٔ آئین ایماس

ایشی عشق اهلیغه جز کین ایماس

قیلور گلنی گر بلبله آشنا

قیلور دست هجر ایله دردم جدا

جو پروانهٔ شمعه همدم قیلور

هم اولدم فنا اوتیغه کویدورور

کیمی بیر که آشنا ایتمادی

که یوزخاری ایله جدا ایتمادی

اگر ایردی مجنون وگر کوهکن

باری ایتی‌لار داغ حرمان بیلن

کیتور ساقیا بیر دم اول لعل تر

که بیرور مسیحا دمیدین خبر

لطافت ارا آب حیوان کیمی

فراغت فزا لعل جانان کیمی

کیشی کیم قیلور نوش آندین دمی

تاپار خضر عمری مسیحادمی

منکا بیر که‌که خضر اولام قرین

مسیحا بیله‌که اولام همنشین

سیحی کر اول می‌دین ایچسانک روان

کیلور عرش دین نعرهٔ نوش جان

انکا ساقی کوثر ایرور سبب

انکا خواجهٔ قنبر ایرور سبب

شهنشاه دین صاحب ذوالفقار

علی ولی شاه دلدل سوار

شهی کیم الیدین قیلن نوش جام

انکا آتش دوزخ اولور حرام

* * *

ای لطافت کلبنی قد خرامانونک سینینک

آفتاب اوج خوبی ماه تابانینک سینینک

سبزهٔ خط دین تاپیدور حسنینک اوزکا آب ناب

زیب رخسارینک بولوبدور خط ریحانینک سینینک

مهروم آرتر هر نیچه جورونک منکا آرتوق بولور

راحت جاندور غم بیحد و پایانینک سینینک

عمروم اوتی غم بیله وصلینکا یتکور کیل منی

بوقه قانومنی توکار شمشیر هجرانینک سینینک

یوق عجب کرعین لطف و مردمیدین که کهی

مهر ایله حالیمغه باقسا چشم فتانینک سینینک

لطف ایله حالیمغه باقسا ای کونکول ایرماس عجب
یارغه کر ظاهر اولسه سوز پنهانینک سینینک
قالدی کر طوطی طبعیم بی‌زبان عیب ایلاما
لال قیلمشدور آنی لعل سخن دانینک سینینک
لاف اسلام و خداترسی وورار سین بس نیدین
قصد دین ایلار اول ایکی نامسلمانیک سینینک
یوق عجب کر ایلاماس تأثیر ای دل بلبلی
لاله رخلار کونکلیدا فریاد و افغانیک سینینک
مثل باران یاش توکار کوز کولمایه تابقای کذار
هرجو دلدا قیلسه دل اوتیدا بیکانینک سینینک
یوق انیسی ای کونکول کیم زلفینینکسوداسیدین
عرض ایتا دلدارغه حال پریشانینک سینینک
رشکدین صبح ایلاپیدور جامهٔ جان چاک کیم
مطلع خورشید ایرور چاک کریبانینک سینینک
زیب ایلا اوتدونک سمند ناز اوزه جولان قیلیب
سالدی رستاخیز عالم ایچره جولانینک سینینک
اودین اول مه کیچراک جیقدی منکا دیدی رقیب
ای مسیحا اولقدر دورکیم جیقا جانینک سینینک

* * *

میل ایتدی که بسیار اوله اغیار معظم
اغیار معظم اوله اولمایه بسیار معظم

یار اوله معظم نظر الیغه ایماس ظلم

ظلم اوشبودورور کیم بوله اغیار معظم

راز دلومی یاره نیجوک شرح ایلام کیم

عاجز آنینک شرحیدین و یار معظم

مشکل که وصالیغه یتیشمسم نیجون کیم

مین عشقیدهام بیدل و دلدار معظم

عشاقینه ای بیک صبا لطف ایله سویله

رحم ایتسه گهی هر نیجه کیم یار معظم

ظلم ایلاماکیل به رخدا اهل وفایه

یاریتدی سینی هر نیجه جبار معظم

مشکل که مسیحی آیارام جان ستمیدین

من زارم و اول شوخ ستمکار معظم

• • •

بو ذُرافشان کوزوما سرمه ایرور خاک رهی

خاک راهی‌نی حدوم یار غبار سیهی

ای فلک لطف ایلاییب خاک رهی ایلاتنی

که رهی دولتی دور بولماق آنینک خاک رهی

بودور اول قبلهٔ مقصود دین ای دل تیلاکیم

که نظر قیلسه منکا بیر کوز اوچی بیرله گهی

غیربته یوق نفسی کونکلوم اراجا که ایماس
خلوت خاص شه ای دوست کدا جلوه کهی
سرفرازی دیلار ایرسانک آنکا جان بیرله قول اول
ای مسیحی کانکا فقر افسریدور تاج شهی

• • •

ای سخن ورلار ایچره بی‌مانند
سوزلارونک عام فهم و خاص پسند
شیوهٔ شعر و شاعری ایچره
نی نظیرونک پدید ونی مانند
نظم‌لار ایچره لولوی نظمونک
جون نی بوریادور ونی قند
دلکش ابیات و دلفریب سوزونک
باری نظمونک کیمی رفیع و بلند
سن بوکون سن فرید ملک سخن
باری نظم اهلی سنکا حاجتمند
هربوزیدین یبرین بیان ایتماس
هوش و تعریفونک ایلاکای هرجند
ای مسیحی زمان و کوزلاردین
ییماسون طبع دلکشیکا کزند

• • •

برج استیفاغه ای خورشید تک رایونگ منیر

یوقتورور مثلونگجه بیر صافی‌دل و روشن ضمیر

کور نه اقدس ذات‌ایرور سن کیم حبیب‌الله أتینک

اوغلی آدی بیرله یازدی اونگی تقدیر مسیر

بی روونگدور اهل هوش و معرفت اول نوع کیم

بادله ابنای سلوک اخلاص ایله مامور بیر

راضی وخشنود حمونگدین ایرور شاه و گدا

خوش‌دل و پرحال خلقونگدین ایرورمیر و وزیر

اهل فهم و اهل دلغه بولدی لطفونگ بی‌عدد

لطف تدبیرونگ هم اولدی اوشبوقومه دستگیر

بولسه یا رب تامدار کوکب و سیر سپهر

کوکبونگ بولسه بلند و چرخ کامونگغه‌میر

تا جهان بولسه جهان اهلی مسیحی تک بوله

امرونگا دایم مطیع و حکمونگا فرمان‌پذیر

• • •

ای سپهر دولت اوزره ذات پاکونگ بی‌قرین

اهل دانش خرمن فضلونگدین اولغان ریزه‌چین

مهر انور فقر قدرونگ قبه سیدین شمسهٔ

موکبینگده [چرخ] گردون غلام کمترین

گاه احسان و عطا ایرماس عجب جودونگ کفی
حاطم طی نی خجالت دین قیلور رو بر زمین
جـون ازلدیـــن .. ایـردی ســنکا
تا ابد بولسونگ عجب یوق دهر ارا مسندنشین
وه نـه ذات اقدس ایرورسین کـه سرتاپاسینی
ایلاییبدور خلق محض خلقدین جان آفرین
پای همت هرکه ای پاکیزه گوهر قویه‌سین
دهر ایشینده‌سنکا ارباب نصرت دور معین
جـون شعاریدر مسیحی اهـل درکـا یارلیق
اول بـوکه درک اهـلیغه یـار آنکا ربالعالمین

• • •

مـثلونکجه نکـار سـرو قـد دلجـو
حسن ایچره نظیر سیزسین و بس نیکو
ای مــــهر لقــا مــهوش لارارا
بـالله کـه ایماس یوق‌سین تک کس
مـهر مـه رخسـار جهان افروزونگ
داغــی هـرگز بـولمایجکدور آیـرو
یــر آتــیمیشدور نـیجه کـه بـولا
کـونکلومدا مـنوم جسمونده نـفس

سازیدین ایرور رجمندا گل کونکلاکی چاک

ایرور اونیدین دیدهٔ بلبل نمناک

بیر زار کونکول سیز ای مسیحی خط دین

اینکای توله جامه‌چاک یا اوزنی هلاک

ابتما نفسنیکی اسیر حرص و آز

حرص و آزونک قیدیدین کونکلی آز

کردیلاسین دهرارا آزاده‌لیک

دهر کوب و آزیکا میل ایله آز

نیجه بنکزوم ساریغ اولسون اشکیم آل

ای اجل رحم ایلاییب جانیمنی آل

روزکاروم تیره‌دور بختم قرا

چرخ اخضر تامنکا قیلدی بو آل

سرو آزادوم جوکیدی سوسنی

قامتیغه بنده قیلدی سوسنی

سوتکی اری‌سینی کورکاج کونکول

عالمی بیر سوکورار بیر سوسنی

زیبجون توتتونک الونکا آیینه

طعنه ووردونک جرخ گون آیینه

توشی عقل آیینی دین هرکیم کوروب

عارضینکنی ای پری جو آیینه

ایت رقیبی کورایم یارب ایتا

نیجه پیزنی یاریاندین ایتا

یوز وفا یار ایتداکیم یوق آندا بیر

حیف ایرور نسبت آنی قیلماک ایتا

عارضونک گلدورنکارا یاسمن

کیم آنکاگلدور غلام و یاسمن

قاره زلفونکدین جدا سنبل کیمی

قاره قیلدوم تون و کیردوم یاسه من

تا که اول گلچهره میندین توشتی‌دور

هجردین یوز خار محنت جاندادور

کرمن آندین آیرو توشتوم ای کونکول

خدمتیداسین باریب جان بیرله‌دور

ای کونکول اول بیوفا ساریغه بار
نیجه کیم جان جسم بیمارونکدا بار
اول نیجه آتسون سنکا غم ناوکی
سین دیکیل کیم ناوک افکن ایلکی بار

نیجه کونکلوم بولسه هجراندین یاره
ای فلک رحم ایت بیر ایشیمکا یاره
مین کیمی تیشلار ندامت بارماغی
هرکیم آلداتسه مروت سیز یاره

نیجه بولسون لاله‌تیک باغریمدا داغ
هم دل زار غمده غمدین داغ داغ
خوبلاردین جاننه کرکوب داغ ایدی
وه که کویدوردی منی یاووز بو داغ
غریب و بیکس و بیخان ومانلاره‌کنیم
غریب لیغدا بجز درد و غم نصیب ایرماس

منکا غربت وطن دین ایردی بسی
یـقشیراق دولت وصـالوک ایـلن
تـوشمیشم تـاجدا وصـالونکدین
وطـن ایچره غـریب بولمیش مـن

کـافرم کـرتاییب وصـالینکنی
ایـلاییم غـربت ایچرا یـاد وطـن

وطن‌دا جویوق ایردی تاب فراقوم
یـاریب اختیار ایـلادوم جور غربت
نظر ایلاینک کیم نه احوالیم اولغای
کـه غـربت‌دا بـولدوم گرفتار فرقت

ایـماس نامنک منکا گلگون ورق دا
کـه ارسال ایلادینک ای یار جانی
کوزومکاسور تویم شوقونکدین ایـنجه
کـه گلگون قیلدی آنی دیده قانی

جـو گستاخ گستاخ اویـار لعلونکی
قـدح دم بـدم ای بت سـیمبر

بو احوال دین بزم ارا هر نفس
صراحی‌نینک آغزیدین آتش یاقر

مسیحی زمانه یمانین دیما
که اولمای یمان سکنا بولغای زمان
که کمیسه بیر کیم یمانین دیسا
اونکا اول داغی بیشک اولوریمان

بازمذاقوم که اویام لعلونک دیدوم
دیدی بولما بیله هم صاحب مذاق
دیدی آغزونکی دمی قوی آغزوما
خنده بیرله سویلادی آغزینه یاق

نی نسته دور اول سرو قد مه سیما
کانسیز نظر اهلیغه ایرور دهر قرا
کیرپیک اکرایل کوزی قراقیدا پنا
لیکن آنینک بینیدورور کوزی ارا

نی نسته دور اول که صاف ایرور جون مرات
جون آب حیات ایرور مکانی ظلمات

کر آب حیات جان باقیشلار ایلکا

لیکن آندین ایلکا ایرور قطع حیات

نی کوکب ایرور سویله کیل ای نیک اختر

کیم خوفیده مجتمع دورور شمس و قمر

بو طرفه که هیچ باب ایله یوق آنکا در

کاهی آندین مؤذن صبح چیخر

اول ساحر کشمیری عیارندور

کیم دایم آنکا لباس شبرنک ایرور

ساحرلیق ایله کوزلاره جا ایله قیلور

کیم کورکان آنی مردمک دیده صانور

نی نسته دور اول لعل کایرور پر کوهر

کیم تنک ایرور خون دل ارباب نظر

کاهی که اولور چو غنچه خندان اوقشار

اول کلکا که پر شبنم اوله وقت سحر

حیوان سویی ای دل کونکاجان بیمراک ایرور ایش

کویا که مسیحوم لب جانبخشونکا یتمیش

یا اوپوش یا سوکوش ای دل منکا لطف ایلاسی

خوش‌دورور اوله مسیحی ایکی سیدین بیریسی

ای کونکول ملکی ییقان جانغه ستم قیلما بسی

بو مثل غه که دیمشلار ایکی سیدین بیریسی

خـوش اولگـه نکـار وصلیغه جـون بیتاییم

یـوز پـایینغه قـویم و اوزومـدین گیتاییم

دامـن تکـی پـایینغه دیـلا امین که قویم سر

یـاروم ایکـی یـاندین جو ایتاک بیلیکا سانجر

هرکه کورسه لعل وق دو و عـارضونک ای دلنواز

دیرکه خوش دور باده ایچماک سـرو آیـاقیده یاز

جـوکوزوم دورور مـنزلونک ای صـنم

کـرم قیل کـوزوم اوجـیغه بـاس قـدم

مـسیحی کـر دیلارسین حسـن آتـی

تـماشا ایت آتـینک حسـنیدا آتـی

بـاریوزونک کـوزیوزوق لیـغینه سـبب

کوز یوزونکدین کوتور ماسام نی عـجب

وصـالیغه مـنکا بـیردی بشـارت

قـیلیب قـاشی اوجـی بیرله اشـارت

دهانینک قیل اوجی بیرله ایرور تنک

لبینک یاقوت سیراب ایله همرنک

عجب ایرماس اگر بلبل صفت فریادلار قیلسام

جو یوز قویسام یوزونک ماندی گلگا باغ ارا هردم

بولمادی اول گل منوم له آشنا

کونگلی اوزگا بر دادور کوزی منکا

عارضینک جون رشک مهر و مه دورای آرام جان

اجتماع مهر ایله مه دین بولور او تک عیان

اول قرازلف که ایاقینک اوزا سالیبسن

یار بیلان تک که قیلا سرو ایاقیغه وطن

خسروی خلمتدا لایق دل سنی

کوردی نظم اهلیدا یوز کورمادی

* * *

ای ذکرونک ایچون تیلاری اینکان کویا

وی صنعونک ایچون کوزلاری اینکان بینا

سیندین اولوب اجسام طبیعی بیدا

سیندین تاپیب ارکان رباعی انشا

سبحان‌الله زهی قادر بی‌بدل و زهی صانع لم یزل که اجرام فلک ساعیدین و اثار عنصر رباعیدین صوری قیلدی استخراج که معنی بازاری تاپتی آندین رواج.

اول صانع ذوالجلال و بی‌مثل و نظیر
کیم صورت و معنی تاپیب آندین تصویر
افلاک سباعی ایرور امریغه مسیر
هم جرخ رباعی اوزه خورشید منیر

درود بیحد و عد اول سید انبیاغه و اول زبدهٔ اتقیاغه کیم حروف رباعی‌زبان آنینگ جهار حرفی صلالی ایچون ایرور کامده جنان.

اول سرور انبیاغه هر لحظه درود
کیم عالم آنینگ طفیلینه تاپتی وجود
دنیاده جو آفرینش اولدی موجود
اول ایردی اول آفرینش مقصود

دعا و ثنای بلانهایه اول شاه اولیایه اول مخصوص هل اتایه اول مقبول قول انمایه اول ولایت بیشه‌سی تینگ غضنفرینه اول شجاعت معرکه‌سینینگ صفدرینه اول ساقی حوض کوثرغه و اول حامی دین پیغمبرغه.

اول صاحب ذوالفقار و اول شیر خدا
کیم حق لقب ایتتی اسدالله آنگا
کردلدلین ایزی قیلاسین کحل بصر
صاحب نظر اوله‌سین جهان اهلی ارا

صلی‌الله علیهم و علی آلهم الطیبین و الطاهرین و علی الاحبابهم اجمعین اما

بعد فضلایی سخن‌ور و فصحای بلاغت کستر معروض رای بلندی و طبع ارجمندی اولکیم بو بندهٔ خاکسار و بو کمینه بیمقدار بیر ذات عدیم‌المثال نادرالامتثال ریزه‌چین خان احسانی و خوشه‌چین خرمن عرفانی‌ایم که ایرور نظم عالمی‌نینک شاعر بی‌مثل و قرینی و نثر وادی‌سی‌نینک ساحر سحرآفرینی محبت اوتی‌نینک پروانهٔ جانفشانی مودت کلشنی‌نینک بلبل هزاردستانی ترک اقلیمی نینک خورشید سعادت پرتوی ترکی شعارلارنینک کی خسروی.

اول بلبل خوش لهجهٔ کلزار سخن
کیم کلشن نظم ارا ایدی دستان زن
یعنی که نوای اولدم کرم بیلن
عشاق حزین جانیغه اوتلار بیر اخن

اولحضرت خواه رباعی و اول غزل بارچه ترتیب حروف ایله قیلمیش مکمل بنده هم بو مختصرنی اول طرزغه اتمام بیرمک قیلدوم هوس و اول حضرت‌نینک روحینی مددیدین بو مدعاغه تاپتوم دسترس جون وصل‌سی ایدی تمام وسایل‌الوصالغه تاپتی اتمام.

بو نظم که بیر عشق آنکا بیردی نظام
تاپتی خرد اتفاقی بیرله اتمام
جون ابیاتی وسیلهٔ وصل ایرور
عقل آنکا «وسیلة الوصال» ایلادی نام

التماس دقایق شعار فصحادین حقایق دثار فضلادین کمالات اکتساب فاضل‌لاردین و فضیلت انتساب کامل لاردین اولکیم.

بـو نـامهٔ هـرکه اوقـوماک سـاز ایـتالار
اوقـومکی تـینک سـازی جـو آغـاز ایـتالار
اصـلاحی بـیله بـیزنی سرافـراز ایـتالار
هـر قـایداکـه سـهوی و قـصوری اوله
بـو نـامه کـه خـامم دیـن ایـرور غـالیه بیز
هـم غـالیه بـیزو هـم مـحبت‌انگیز
عشـاق اسـیرسینه‌سی تک پـرسوز
اربـاب نـیاز کـونکلی تک دردآمـیز
بو نامه نونک انجامی و بو نسخه‌نینک اتمامی عقل ایله قیلدوم مشورت که کیمینک.
گـوهر نـامی ایـله بـیر اهـم زینت
دیـدی مـنکا عـقل فـصاحت گستر
بـو نـامه‌نی کـر دل حـزینونک ایستر
کـیم بـولسه قـبول طـبع اربـاب نـظر
اول مـه کـهر آدی بـیله بـیر زیـور
کـیم حشـمت و آیـین دا بـلقیس
دوران و جاه و تمکیندا زلیخا زمان وه وه نه بلقیس وقایسی زلیخا جون زلیخا و بلقیس.
بـار آنکـا یـوز پـرسار و مـینک خـدمتکار
تـرک ادب ایـرور آنکـا بـلقیس زمـان

ایستمک القاب یا زلیخای زمان

بلقیس و زلیخاکیمی یوزمینک هر یان

ایرورلار آنکا مطیع امر فرمان

عقل دانش پیشه و ادراک خرد اندیشه

ارشادی بیله بو نامهٔ قیلدوم اول یگانهٔ دوران و اول زبدهٔ زمان ادب‌بیله آراسته و پیراسته کیم ایرور سعادت برجی نینک ماه تابانی سلطنت اوجی نینک خورشید درخشانی عصمت قافی‌نینک اسمای پریسی عفوت مرغزاری نینک کیک دریسی دولت چمنی‌نینک سرو روانی حشمت گلشنی‌نینک شاخ گل خندانی زیبالیق بوستانی نینک تذرو کبک خرامی رعنالیق شکرستانی نینک طوطی‌شیرین کلامی لطافت سپهری‌نینک سحاب گوهرافشانی سخاوت معدنی‌نینک حاتم زمانی یعنی شهزادهٔ ملک مثال فرشته خصال شاهزاده سلطانم خلدالله ظلال سلطنتها و دولتها و عصمتها و عفوتها.

کیم بولسه همیشه حق نگهداری آنینک

افلاک مطیع امر و کرداری آنینک

هر ایشی که قیله بخت مددکاری آنینک

هر قایدا بوله لطف خدا یاری آنینک

تا عصمت و عفوتدین اوله نام و نشان

عصمت بیله عفوتغه بوله تا امکان

هم صمتیفه یتمایه آسیب زمان

هم عفوتیفه پناه بولسون یزدان

دولت آنکا یار و دوریاور بولغای

اقبال غلام و بخت و چاکر بولغای

تا بولسه مه و سال و لیال و ایام

تا دهر ده او رادور دعادین بوله نام

یارب که دعا دولتی اوله مدام

اوراد ملک مسیحی تک صبح ایله شام آمین

* * *

اول خالق ذوالجلالغه حمد و ثنا
کیم قیلدی دو حرف دین دو عالمنی بنا
هم عالم ایلیکا قیلدی اول لطف عطا
کیم حمدی بیله تیل‌لاری بولدی گویا

کر مسجدا را بارسم وکردیر آرا
سینسیز نفسی اوزو منی کورمان اصلا
وصلونگنی طلب ایراقدین ایلار جاهل
حاضرسینی بارجه یردا بیلور دانا

نی اولونگا بولوب بدایت پیدا
نی آخرونگا بولوب نهایت پیدا
نی لجهٔ رحمتینگغه انجام پدید
نی بحر عنایتینگغه غایت پیدا

یا رب کوستار طریق تصدیق منگا
تصدیق طریقی ایله تحقیق منگا
تحقیق اول ره‌که موافق ایرور
ویرگیل وارماق اوله یوله توفیق منگا

یارب که منی معصیت و ظلمت آرا
قویمانیچه کیم عاصیم و نامه قرا
اول ره که امید رستگاری ایرور
اول راهغه بولکیلن منی راهنما

اول روح که میل اولدی فلک ساری آنگا
افلاک اهلی مطیع اولوب باری آنگا
هم قاش ایدی ایکی عالم اسراری آنگا
هم بیز ایله کوکی‌نینک یوق و باری آنگا

گر ایستار ایسانک سعادت هردو سرا
اول کیمسه محبتینی ایت کونگلیگاجا
کیم هرنه دیمشلار ایدی محبوب و حبیب
اوز منزلیدا ظاهر ایدی بارچه آنگا

رخسارونک اوزه خال دورای مه سیما
یا برگ بنفشه دوربیتان گلشن ارا
اول خط میدور لعل روان بخشنگا
یا ایتی حیات سویگا مهرگیا

هیچ کیمسه دین ایتمانگ طلب مهر و وفا

کیم مهر و وفا ایماس بنی آدم ارا

هر کیمکا وفا و مهر قیلدوم کوردوم

آندین عوض مهر و وفا جور و جفا

ایلدین دیلا مه ای دل گمراه وفا

کیم ایلاماس ایلکانیده و شاه وفا

هرگز منی زار کورمادوم مردومده

بالله وفا و ثم بالله وفا

جون قیلماس ایمش کیمساکا دلخواه وفا

نی عیب کرایتماس بیزا اول ماه وفا

جون عشقیدا جور و مهر بولدی منکا بیر

اول خواه جفا ایتسه منکا خواه وفا

یوزوای که قیلماس منکا دلدار وفا

هر نیجه که ایلارام منی زار وفا

ای عشق اهلی جفا بیله خوتوتینکیز

جون عاشقینه قیلماس ایمیش یار وفا

لعل می ایجیب تی عجب اول مه سیما

کرتینکری قیزیل بوله جوو ورد حمرا

مشهور مثل دورکه یوتار هرکیم لعل

قیزیل لیغی یوزی اوزه اولور بیدا

کونکلومکا دیدوم که سالدی اوت جانوم ارا

هر سرو قد سیمتن مه سیما

کونکلوم دیدی آشنا نشلانلار بیردیک

اولمادی که یوله بیزوم فلانی میرزا

گلکون تون ایله قدونکدور ای مه سیما

یا سرو روان ایرور قیزیل خلعت ارا

اول جامهٔ گلکون بیله رخسارونک ایرور

یا ماه بولوبدورور شفق دین بیدا

هر نیجه سنکابار قیلور جور و جفا

چک جورینی مهر و وفا ایله انکا

مشهور مثل‌دور جو بو عشق اهلی ارا

کیم جور وجفاجکن تاپار مهر و وفا

محبوب اگر عاشقه ای مه سیما
اوّل جفا ایلار و آخردا وفا
سین عکس ایله قیلدونگ منگا بو قاعدنی
اوّلدا وفا قیلدینگ و آخردا جفا

دیلار که قیلان یخشی یمان عالم ارا
اوز افعالی دوچار اولوریته آنکا
مین مهر و وفا قیلیب جفا کوردوم و جور
بس‌نی کوراجکدور ایلایین جور و جفا

هر تیجه سنکا یار قیلور جور و جفا
چک جورینی و مهر وفا ایله آنکا
مشهور مثل دورجو بو عشق اهلی ارا
کیم جور و جفا چکن تاپار مهر و وفا

هرکه که بخاری یاتیدا اول زیبا
میل ایتسه کبابغه من بی‌سر و پا
دلدین سالاییم بخاری ایچره آتش
جان مرغی کباب ایلاییم اول آتش ارا

کوسیه نیجه بیر لوت ایچرا بو دل یارب
کیم شرحین ایتورکا بیلمایه تیل یارب
توشمیش منکا مشکلی آنینک عشقیدین
کیم هیچ کیمه توشماکی بو مشکل یارب

یارب منکا بولماسون غم و درد نصیب
نازک بدنینک اولمایه محتاج طبیب
هر درد و غمی که سیندا یاردور یارب
حق ایتسه نصیب مین بیمار غریب

ای باد قرارسیز من اول کلنی کوروب
دورمیندین آنکاینا اویتکور کیل کوپ
کر توشه مجال خلق دین نهانی
آغزیندین آنینک خاک کف پایینی اوپ

کر خضر بیله آب حیات و ظلمات
باردور بو کهن دیردا ای نیک صفات
اول خضریقین بیل که ایرور پیر مغان
خمخانهٔ آنکا ظلمت و می آب حیات

سرگشته‌لیغیمه بولدی دوران باعث
آوارەلیغیمغه غم هجران باعث
رسوالیغیمه دیدهٔ گریان باعث
مجنون‌لیغمه فرقت جانان باعث

دیوانه لیغیمغه بولدی هجران باعث
آشفته‌لیغمغه زلف جانان باعث
قان ییغلاماغیمغه ظلم دوران باعث
بو بارچه‌غه اول وعده‌سی یالغان باعث

ای ملکت انصاف اوزه صاحب تاج
سیندین تاپمیش قاعدهٔ عدل رواج
تا پادشه و خاندین اوله نام ونشان
خانلار سنگاینده پادشه‌لار محتاج

کیل ای کونکول اول وعده‌سی یالغاندین کیچ
اول عهدی خلاف و سست پیماندین کیچ
سیندین کیچیب اول غیر ایله خونبار اولدی
سین هم میندین ایشتکیلن آندین کیچ

هرکه که تکلم قیلور اول سبز ملیح
سوزی اولوکا روح باقیشلار جو مسیح
کوز کورمادی هرگز فصحا زمره‌سیدا
آنینک تکی بیر زمن خوش و لفظ فصیح

یوق دهردا بیرسین تکی ای سبز ملیح
ادراک پسندیده و الفاظ فصیح
هرکیم ایشیدور لفظ روان بخشونکا
کوکدین ساغینور که یرکا ییتمیش مسیح

کاش ایتسا تنیم خاکینی ایام قدح
تا هرکهی توتسه اول کل اندام قدح
مین کام دل الایم آنینک لعلیدین
اول لحظه‌دا کیم اول بوله آشام قدح

نیجه قیلاسین کوزومنی کریان ای جرخ
نیجه ایتاسین باغرومی بریان ای جرخ
قایدا قیلاییم دادستونک ظلمونکدین
کیمکا ایلاییم الونکدین افغان ای جرخ

نیجه قیلاسین قدیمنی جون تال ای چرخ
رخسارومی زرد و اشکومی آل ای چرخ
سین مهرسیز و یار جفاجو دل زار
بس نی بولاجاکدور منکا حال ای چرخ

یوز شکر که غم دین کونکول اولدی آزاد
بیداد و ستم دین کونکول اولدی آزاد
سینسیز ایردی کونکولکاکوب درد و الم
اول درد و الم دین کونکول اولدی آزاد

ای لعل لبونک پستهٔ خنداندین الذ
شیرین دوداغونک زلال حیواندین الذ
آجیغ آجیغ سوزلارونک ای عمر عزیز
بالله که ایرور منکا چوچوک جاندین الذ

مجنون ایماس ایردی عشق ارامیندیک زار
نیجون کونکا لیلی ایردی یار و غمخوار
ییغلانک مین مجنوننغه که لیلی صفتوم
اغیارغه یار ایرور و یارغه اغیار

گلزار جهاندا گل ایرور کوزومه رخسار
بیرمیشدور خار گلین عیشم بار
خار مژه یوز و منی قیلیبدور گلزار
اول بار غمیدین که کییبدور گل

آق تون بیله مجلس ایچره اول حوری ایرور
یا بزم فروز شمع کافوری ایرور
رخسارمیدور لباس کافوری ایلا
یا خرمن نسرینغه گل سوری ایرور

رخسارونگ اوزه زلف دورای لاله‌عذار
یا سنبل دین زیب تابیبدور گلزار
نورسته قدونگ لباس کافوری ارا
اول نخل‌غه اوقشار که چیچک قیلسه بهار

کیمیش موقبای سوسنی اول دلبر
یا سروغه سوکدین اولوبدور زیور
اکنیده قبای سوسنی‌دور آنینگ
گل شاخیغه یا خلعت ایرور سوسن تر

آبی تون ایله یوزونکدور ای سیمین بر
یا سالدی سو آرا عکس قمر
اول یوزومودور آبی تون ایله تا ایرور
بو طارم آبکونغه مهر انور

یوزونگ بیله کوشونگ دری ای سیمین بر
بار ایردی مه و هر طرفیده اختر
کوبی که بولوبدر ایمدی اول مه خورشید
کیم جورهسیدا کوز و کماس اول اخترلر

هر لحظه ترنج غبغبونگ ای دلدار
بو سینهٔ افکاروم ارا سالور تار
سیب زنخونکدین آیرو ای پسته دهن
بنه رنکی تکی منکا بولوبدورر خار

یوزو ای که اول سرو رواتوم کید ایر
اول راحت روح ناتوانوم کید ایر
منع ایلامایینک مینی که غمگین بولما
غمگین نیجه بولمایم که جانوم کید ایر

یارب نه قیلای مین حزین ابتر
اول مهر کسل ماه ایله ای همدم لار
یوق طمعه دین اوترو اضطرابی آتینک
بو حیله ایلن الونکنی اویمک ایستار

بیرکیجه دیلار مین اول مه مهرافروز
روشن قیله کلبه‌می یوزیدین جون روز
سرخوش دوشلی شرابدین تا دم صبح
اول یوزومه یا قویسه و مین پایینه یوز

نیجه کویه هجر آتشیغه جان سینسیز
نیجه بوله غصه‌دین کونکول قان سینسیز
نیجه بوله بو جسم ضعیف زاروم
اندوه و غم آتشیدا بریان سینسیز

اولمانفسی مسیحیا همدم سیز
کیم همدم سیز ایماس جهانده غم‌سیز
همدم بیرله مدام عمرونکنی کیجور
کیم حیف ایرور عمرکیجه همدم سیز

غم بیرله زمان زمان کیچر عمر عزیز

وه وه نه‌دیم نه سان کیچار عمر عزیز

ای عمر عزیز دمبدم سیندین ایراغ

بالله که یمان یمان کیچار عمر عزیز

قدوم بولمیش طره میانان تک کژ

بختوم بولمیش گردش دوران تک کژ

اول کوی ذقن آرازو و حسرتیدین

بولمیش بو تن ضعیف جوگان تک کژ

یاری که آنینک یاری بوله هر ناکس

زنهار آنینک ایله یارلیق قیلما هوس

هر نیچه کونکول اوزنک ایرور آندین صعب

قوی اوزونکی شدت ایچره آندین کس

اینجینما اگر مین غریب بی‌کس

هر دم قیلاییم دولت وصلونکنی هوس

بالله که دهرنینک یوق و باریدین

مقصود منکاسینینک وصالونکدور و بس

یاری که آنکا یار بوله هر ناکس
زنهار آنینک‌له یارلیق قیلما هوس
هرکیم قیله یارلیق بوطور آدم ایله
بالله که صونکی بخر پشیمان‌لیق ایماس

یوزو ای که یاروم منکا اغیار اولموش
اغیاره منوم رغموم ایله یار اولمیش
گل تک نظر اهلیغه جفاکار اولمیش
بلبلنی قویوب همنفس خار اولمیش

مژگانونک آقتدین ای بت کافرکیش
بو ریش باغردانیجه سانجیلسون نیش
نیجه بوله تیغ جور و بیدادونگدین
کوکسوم مجروح و ناتوان کونکلوم ریش

ای گل منی غم محنتیدین ایله اخلاص
اندوه والم شدتیدین ایله خلاص
یا لطف ایله بیر دم منکا بول همصحبت
یا اولدورو غم صحبتیدین ایله خلاص

ای تانگ یتلی حالو منی قیل اول ماهغه عرض
اول آرزوی جـان بت دلخـواهـغه عـرض
اول حسـن شـهیدور مـن آواره کـدا
قیلکیل بوکدا حالینی اول شاهغه عـرض

عاشق که دیـلارکام و وفـادور آنکـاشرط
چکمک ستم و جور وجفادور آنکـاشرط
جان یـارغه ایلاماک فـدادور آنکـاشرط
تـی‌کیم یـیتایاردین رضادورآنکـا شرط

هر کیمسه دیلارکیم تاپه جاناندین خط
جـانانی بـیله گـردش دورانـدین خـط
جانانیغه عمر و جان کـرک قیلسه فـدا
تا دهردا تاپسه عـمر ایلا جاندین خـط

کوزوم نیجه بولسه کوکب افشان چون شمع
کونکلوم الم آتشیدا بـریان چـون شـمع
نیجه بولاغمدین کیجه‌لار تانکا دیکـین
ساریغ یوزوم اوزره اشک غلطان چون شمع

اول گل که جهان گلشنیدین بولدی ایراغ
کوب باغرلاره لالەتکی قویدی داغ
گربولدی اجل خاریدین اول پژمرده
بو گلشن اراسین بولەسین یا رب ساغ

کوکسوم نیجه تیغ هجر ایله بولسه شکاف
دل نیجه سپاه غم بیله قیلسه مصاف
حد دین اوتدی ظلم بیله بیدادونک
ای ظالم بی‌مروت انصاف انصاف

کونکلو منی آلیبدور ینه بیر شوخ ظریف
کیم عقل آنی ایلایا بیلماس تعریف
هم روی ایرور لطیف وهم خوی لطیف
هم ذاتی ایرور شریف هم آتی شراف

یوزوای که باغرومنی فکار ایتدی فراق
کونکلومنی حزین جانومی زار ایتدی فراق
بو چهرهٔ زرد و اشک گلگونومدین
اسراریمی ایلکا اشکار ایتدی فراق

صبروم لوینی وه که خراب ایتی فراق
کونکلومنی غم اوتیغه کباب ایتی فراق
وصلونکغه دیر ایدوم که یتتیب جان بیرائیم
یوزو ای که قتلیمغه شتاب ایتی فراق

وه کیم مینی غمغه آشنا قیلدی فراق
جانو منی المغه مبتلا قیلدی فراق
هیچ کیمسه قیلماشیدورور عالمده
بو ظلم و ستملار که منکا قیلدی فراق

قاشونک تکی قلومنی دوتا ایلادی عشق
کوزونک تکی کونومنی قرا ایلادی عشق
زلفونک تکی سالدی تاب جان رشته سینه
تا کیم مینی سنکا مبتلا ایلادی عشق

ای عارضونکا دیدهٔ گریان مشتاق
وی کاکلونکا دل پریشان مشتاق
ای لفظ کهربارونکا خاطر مایل
وی لعل حیات بخشونکا جان مشتاق

نیجه بوله بو دل فکاروم غمناک
نیجه بوله تیغ عشق ایله باغروم چاک
نیجه بوله بو جسم ضعیف زاروم
اندوه و غم آتشی اراجون خاشاک

یوق دهردا بیر واله مجنون من تک
مجنون تکی آواره و محزون من تک
باغری مجروح و کونکلی پرخون من تک
جانان غمیدین اشکی جگرکون من تک

ای شامل اهل درد لطف وکرمینک
کوزومکا جو توتیا غبار قدمینک
حیران قالاییم که نی صفت ته تیلاییم
عذر کرم و مرحمت دم بدمینک

ای جزح ینه کونو منی شبکون قیلدونک
باغرومنی کباب وکونکلومنی خون قیلدونک
بس ایرماس ایدی مونجه منکا بیدادونک
کیم یار فراقینی هم افزون قیلدونک

یارب که جهان اهلیغه سرور بولسنک
مقصود عروسی بیله همبر بولسانک
تا نام و نشان و ظفر و نصرت ایرور
اعدا اوزه منصور و مظفر اولسانک

تا زیب جمال بیردی اول سرو چکل
قالدی کل و سرور رشکیدین پای بکل
جون باشیغه سانجدی مرصع نیجه
بولدی یوزیدین نیجه خورشید خجل

آیرونه عارضونکدین ای مهر مثال
بولمیش بو تن ضعیف زاروم جو هلال
یاکیم منی هجر محنتیدین قورتار
یا اولدور کیل قانوم سنکا اوله حلال

تسرین اوزه گلبرکیدور ای حور خصال
یاکیم تن نازکونکدا پیراهن آل
قدونک میدور خیال تون ایجینده
یا شمع ایرور میان فانوس خیال

ای راحت روح بیقراروم کیلکیل
وی آرزوی دل فکاروم کیلکیل
ای جانبخش جسم نزاروم کیلکیل
وی نور دو چشم اشکباروم کیلکیل

ای چرخ کرایلادونک منکا حیله و آل
قیلدونک حسد ایله ماه بدر ومنی هلال
بو چشم ستاره‌پاش تأثیریدین
خورشیدونکا کورکاسین که بینکای بی‌زوال

دوران خمیده تا ایرور ماه ایله سال
گلزار رخونکغه یتماسون گرد ملال
یارب که توله باد خزاندین سالم
نخل قدونک ای جیجک‌لا میش تازه نهال

تا ایودین ایشتدوم که جیقارجانانوم
مشتاق ایدی آنکا دیدهٔ گریانوم
حسرت بیله انتظار تار تب دوردوم
ایشیکیدا اولقدر که جیخدی جانوم

اول خاطر محزونونکا فرمان اولاییم
اول اشک جگر کونونکا قربان اولاییم
توتولمیش اوتینک نوحه بیله شعریندین
کیم توتولمیش اوتینکا قربان اولاییم

وه که سینی بیوفا کمان قیلماس ایدوم
بی‌مهرلیغینکی بو صفت بیلماس ایدوم
کریلسایدوم که بیوفاسین بو صفت
سیندین اوترو وطن دین آیریلماس ایدوهم

جانا بو دل فکارومه قیلکیل رحم
بو دیدهٔ اشکبارومه قیلکیل رحم
موندین آرتوغ منکا جفاکورما روا
بو آه و فغان‌زار و مه قیلکیل رحم

آندین دهن تنکونکی اویماک دیلارم
کیم غم دل تنکومدین اولور آندین کم
لعل لب جانبخشونکی ای طرفه صنم
آندین اونارام که اولنورور دردومه‌ام

اول نرگس بیمارونکا قربان اولاییم
اول غمزهٔ خونخوارونکا قربان اولاییم
آغزونک بیله گفتارونکا قربان اولاییم
لبنی که یوق و بارونکا قربان اولاییم

اول قامت و رفتارونکا قربان اولاییم
اول زلف ایله رخسارونکا قربان اولاییم
اول لعل گهربارونکا قربان اولاییم
اول ناز ایله گفتارونکا قربان اولاییم

جان واله اولوبدور ای پری یوزونک ایچون
کونکلوم داغی بیمار قراکوزونک ایچون
حالومغه ترحم ایت که قربان اولاییم
مین یوزونک ایچون کوزونک ایچون اوزونک

عید اولدی وخلق بارچه ایرور خندان
مین محنت ایله سینسیز اسیر و گریان
سین اوز کالار ایله عیش و عشرت قیلکیل
کیم بولدی منکا نصیب داغ هجران

شرح غم هجرانونکی ای سیم بدن
عرض ایلاماکاکونکول دیلار بیر مسکن
کیم اهل زماندین آنده اولمای دیار
من بولسم و سن بولسن و سن بوسن و من

جان بولسه فدا لعل دل‌افروزونک ایچون
کونکلوم صدقه غمزهٔ دلدوزونک ایچون
عقل اولسه طفیل اول تمکین سوزونک ایچون
اوزوم داغی قربان اولایم اوزونک ایچون

عاشق آنی بیلکیل ای نکار موزون
کیم بولسه آنکا داغ‌دل و سوز درون
عاشق ایرماس بوالهوس ایرور اولکیم
کویدورسه ایلیکا زرقدین نیجه توکون

کوک کنبدی قصر احترامونک بولسون
کون شمسه سی چتر احتشامونک بولسون
هم سلهٔ سلطنتده نامونک بولسون
هم بخت جو روزگار رامونک بولسون

یارب که فلک توسن رامونک بولسون
اقبال مسیحی تک غلامونک بولسون
تا دهر بوله دهردا نامونک بولسون
تا اولسه جهان جهان بکامونک بولسون

دیدوم سفر ایله قورتورام فرقتدین
بو محنت بینهایت و غایت‌دین
غربت غمی هم مزید علّت بولدی
الله الله فرقت ایله غربت دین

رخسار بیله تازه گلستانوم سین
گفتار بیله غنچهٔ خندانوم سین
رفتار بیله سرو خرامانوم‌سین
وه‌وه نه دییم باشدین ایاغ جانوم‌سین

سینی دیرایدوم منکا وفادار اولاسین
غم کونلاریدا مونس و غمخوار اولاسین
قیلدونک هنکامه‌نه یارلیق شرطی ایدی
أنجاق بوله یارلیق حقی بار اولاسین

هر کیمکا جهاندا یخشی لیغ قیلدوم مین
اول ایلامادی غیریمانلیغ مین ایلن
جون یخشی‌لیغه عوض یمانلیغ ایرمیش
بس نی کوراجاکدورور یمانلیغ قیلغان

تاپتی اگر هواجو اول زهره جبین
بولدوم من دلخسته الم بیرله قرین
ای ییک صبا لطف ایلاییب تینکری ایچون
بر.. تینک صحبتیدین

قربان اولاییم خاطر غمناکونک ایچون
گل کونکلا کی بیرمین جاکونک ایچون
نیجه صوراییم خاطر غمناکونکنی
کیم بنده بولاییم خاطر غمناکونک ایچون

بی‌مهرئیی یار و ستم دوراندین
حق شاهد ایرور که دولمیشم مین جاندین
هج کیمسه الهی مین بیجاره کیمی
نومید جهاندا بولماسون جاناندین

تا فصل بهار بولسه و سال نو
تا آی ایله کون جهانغه ساله پرتو
بالشونگ اوزه دایم بوله تاج کاووس
بیلونگدا همیشه کمرکی خسرو

ای اهل نظر ترک بیلان توتمن خو
کیمترک دایوق مهر و وفا بیر سر مو
گر بارچه‌سی بیوفا ...لار
هج قایسی ایماس ولیک جون موصلو

عشق ایچره ایماس درد و الم جانومه مو
یا داغ فراق دل بریانومه مو
یوق مومنده نیازمندی و وفا
یا جور وجفا سرو خرامانومه مو

اسلامغه هرلحظه منی اول بدخو
تکلیف قیلور ولیک طرفه دوریو
کو رحم و مسلمانلیق و آیین وفا
اوز کونکلی ارا یاس دورور بیر سر مو

تـا مـهر ایـرور سـپهر دیـن تـابنده

تـا بـولسه فـلکغه اخـتر رخشـنده

یـارب بـوله نـجم طالعونگ فرخـنده

هـم عـمر بـیله سـلطنتونگ پـاینده

ای تانگ ییلی رحم ایلاکیلن جانیمغه

ایتکیل بو سوزو منی عرض جانانومغه

کیم باللهی سینسیز کیجه‌لار تانگغه دیکین

اویـخو کـیلمیر دیـدهٔ گـریانومغه

نـی قـولونگا اعـتمادونی سـوزونگغه

نـی فـعلونگا اعـتبارونی اوزونگـغه

سین اوزونگ دی که بشرطومیز بیلا ایدی

مین گرچه کتور منم ستونگ یوزونگغه

نـیجه منگاجور ایلایاسین ای دلخـواه

نـیجه سـتمونگدین ایلاییم نـاله و آه

گر لطف ایلاییب منوم مرادوم بیراسین

یـارب کـه بیره سـتونگ مـرادونگ الله

ای ماه جمالونگنه مسیحی بنده

وی تازه نهالونگنه مسیحی بنده

ای عارض و خالونگنه مسیحی بنده

وی حسن مقالونگنه مسیحی بنده

اچیلدی گل و فصل بهار اولدی ینه

بستان ایله باغ لالەزار اولدی ینه

گلشن صحنی عبیر بار اولدی ینه

می‌بیر گه غریب روزگار اولدی ینه

نی لاله ایرور عارض تاباتونگجه

نی غنچه ایرور لعل دُرافشانونگجه

نی سرو چمن قد خرامانونگجه

نی سنبل تر زلف پریشانونگجه

لعلی می ایجیب دلا اویوردوم بو کیجه

جانان لبینی دیشیده کوردوم بو کیجه

اوجوقدین آنگا عارضهٔ عارض ایدی

جوق جوق دهنونگدین آنی صوردوم بوکیجه

تون لطف ایله بنده خانه‌سیغه اول مه
کیلمیش مین زار بولمامیش مین اگه
جانومنی نثار قدومی قیلماک ایچون
وه کیم مدد ایتمادی بو بخت کمره

نیجه بولایم محنت هجران بیرله
نیجه بولایم شدت حرمان بیرله
ای اهل نظر دردومه بیر چاره قیلینک
نیجه بولاییم دل پریشان بیرله

هم جسمونکا بو جسم نزاروم صدقه
هم جانونکا جان بیقراروم صدقه
هم کونکلنکا بو دل فکاروم صدقه
هم باروبوقیغه یوق و باریم صدقه

باغ ایچره خرام ایت ای صنوبر بالا
تا کورسه قدونک جیکمیه عرعر بالا
بیر نخل قدونکا جلوه تا سرو داغی
اوتانک ذوقیدین ایلامایه سربالا

یارب بوله بیرکون که کورام یوزونکنی

یا کوشوم ایشیتسه کوهر سوزونکنی

یارب بوله بیرکون که کونکول کامی ایله

همدم کورایـیم اوزوم ایلا اوزونکنی

دوران غم و غصه‌دین قدوم خم قیلدی

غم محنتینی کونکلومه همدم قیلدی

آهوم توتونی کوزلارومی نم قیلدی

میرزا منکا التفات تاکم قیلدی

خوش اول که کهی ال که اپاغینکنی اوپای

کامی وقن و کهی قباغینکنی اوپای

کم بوینونکی قوجوبن ینکاغونکنی اوپای

که لعلونکی تیشلابان دوداغینکنی اوپای

ایتدونک کرم و لطف ایله شرمنده‌مینی

نی شرمنده که مخلص و بنده‌مینی

جانبخش دم و روح‌فزا سوز بیرله

مانند مسیح ایلادونک زنده‌مینی

اول سنکا قیلماک آشنالیک نه ایدی
آخرینه ایلاماک جدالیک نه ایدی
جون جور وجفا و ظلم ایمش آیینک
اول مهر و وفا و دلربالیک نه ایدی

یارب که سنکا یتتمایه درد و المی
ایام حوادثیدین اندوه و غمی
بودور تیلاکیم شام و سحر ایزددین
کیم یتتمایه غم ذات شریفونکا دمی

یوز شکر که راحت و روانوم کلدی
مقصود دل و مراد جانوم کلدی
آنسیز ایدی جسم ناتوانوم جانسیز
المنة لله که جانوم کلدی

فریاد قیل ای کونکول که یاررونک کیتدی
قان یغلاکیل ای کوزکه نکارونک کتتدی
هجر اوتیغه یان سن داغی ای جسم ضعیف
جون آرزوی جان فکارونک کتتدی

گلنی تیتایم اول رخ زیبا بولمای
یا سروغی اول قامت رعنا بولمای
نرگس کوزی‌نینگ عشوه‌سینی ایستا منم
کوز قاشیدا اول نرگس شهلا بولمای

اول مه‌ینه قانون جفا ساز ایتی
درد اهلیغه بد مهرلیق آغاز ایتی
کون کونغه دیدوم جور وجفا آز ایته
اول پاره پاره مهر و وفا آز ایتی

یار جانغه خمار دین عذاب ای ساقی
هم خسته کونگلیگا اضطراب ای ساقی
می بیرماگا ایلاگیل شتاب ای ساقی
که حالوم ایرورا سرو خراب ای ساقی

توت بیر کامی طرب‌فزا ای ساقی
بیر نیچه قدح تولاتولا ای ساقی
تا جوهر جان تاپسه صفا ای ساقی
آئینه دل کورسه جلا ای ساقی

تـوت بـیرنیجه جام دمبدم ای سـاقی

تا رفع کونکولدین اولسه غم ای ساقی

لیک اول مـیدین ایـلاکرم ای ساقی

کیم بولسه لبونکدین آنکاشم ای ساقی

یـا رب سـوز ارا مـیسر ایت کـامومنی

شیرین ایلا نظم شـهد دیـن کـامومنی

پـر ایـلا مـعانی مـیدین جـامومنی

اهل سخن ایچره نـامی ایت نـامومنی

یـارب کـه بـخیر قیل سرانجامومنی

شیرین ایلا اوز ذکرونک ایلاکـا مـومنی

ایت عـصیاندین خـلاص انـجامومنی

غـفران ورقـیدا ثـبت قـیل نـامومنی

MÄSİHİ

DİVAN

Tärtib vä önsöz: Ä. SÄFÄRLİ

Redaktor: H. Š. SoyTürk

Tehran 1998

دیگر کتب منتشره

به زبان ترکی

توسط

انتشارات راستان

۱ـ آذربایجان ادبیاتی تاریخی

مؤلف: علیار صفرلی ـ خلیل یوسفلی

رداکتور و کوچورن: حسین شرقی سوی تورک

۲ـ آذربایجان ادبی دیلی تاریخی

مؤلف: نظامی خودیف

رداکتور و کوچورن: حسین شرقی سوی تورک

۳ـ جوانشیر رمان

تألیف: وکیل‌اف

رداکتور و کوچورن: حسین شرقی سوی تورک

Tərtib: Ə. Səfərli

MƏSİHİ DİVAN

yeni tapinti

شابک : ۷ـ۰۰۸ـ۴۸۰ـ۹۶۴
ISBN : 964-480-008-7

Redaktor:

H. Ş. Soytürk